

Če Silvester piha in
kiha, se na novega leta
dan sonce nasmiha.

Suho bo in vetrov-
no, le v noči na
soboto so možne
rahle padavine.

Murska Sobota, 30. december 2004, leto LVI, št. 53, odgovorni urednik Janez Votek, cena 300 sit

Dobiček v prihodnjem letu najlepše darilo ob Murini 80-letnici

Sedem veličastnih str. 34

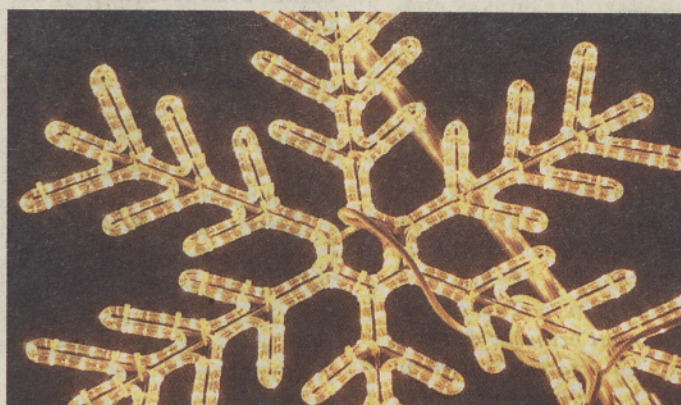

Vas MIK-a impro?

Tako je, tudi Prekmurci
znajo improvizirati. Če
ne drugje, vsaj na odru. Go-
vorim o gledališki improvizaci-
ji, če smo natančnejši –
o šolski impro ligi

Vse najboljše
v novem letu!

Veliko ljudi je pripravljenih pomagati

Uredili kopalnico in sanitarna
prostore, prirejene za invalide

Mati in hči, na veke

Meseca maja pred šestimi
leti so Janjo iz zavoda v
Šentvidu pri Stični pripel-
jali v bolnišnico, saj se ni
več znašla v prostoru in ni
spoznala svojih staršev ...

poglej in odpotuj!

Sončkov klub v ROGAŠKI

4* Sava/Zagreb, izleti, kopanje,
savna... brezplačno do 12 let

14., 21.1./2D/POL od 13.980

Opatijska riviera, novo leto

3* Marina - Mošenička Draga,
polpenzion, silv. večerja v ceni

29.12./3D/POL 35.970

Radoživa turška riviera

8-dnevno potovanje: Side-Manav-
gat-Pamukale-Perge-Aspendos

12.2./8D/POL 45.900

TUNIZIJA, Monastir

4* Thalassa Beach Mahdia, polet
iz Avstrije (14D samo 103.000 SIT)

22.1./7D/POL 85.990

SONČEK

TUI potovalni center

M. Sobota 02/521 41 92

Tel. prodaja: 02/22 080 33 • www.sonček.com

Str. 2 – Mestni odbor
LDS že ima Horvatovo
odstopno izjavo

Bo Murska
Sobota dobila
nova podžupana?

»Funkcija podžupana
je politična trgovina«

Str. 3 – Na zadnji seji
občine Križevci pri
Ljutomeru

Po šestih letih
prvi podžupan

Str. 6 – Deprivilegiranost
pomurskih študentov

Kdo bo rešil
pomurskega
študenta

Ljubljancan in Pomurec v isti vreči

NAROČNIK

Komentar

Zadnji mesec v letu radi poimenujemo kar z veseljem decembrom. To po svoje tudi je, saj se leto izteka in začenja se čas novih pričakovanj. December je čas praznovanj in obdarovanj, poslovna srečanja in najrazličnejši zaključki se vrstijo kot po tekočem traku, roke pa si v tem času manejo predvsem gostinci, saj so v vseh malo boljгих gostinskih lokalih termini zasedeni do konca leta. Zaključek leta je pač treba ustrezno proslaviti. Če je bilo uspešno, še toliko bolj, tam, kjer se z uspehi ne morejo pohvaliti, pa naj vsaj za trenutek pozabijo na težave.

Žalosten veseli december

Ali je bilo iztekajoče se leto za pomurska podjetja uspešno, bodo pokazali zaključni računi. Za nekatera je gotovo bilo, je pa tudi veliko takih, ki bodo to leto ohranili v nelepem spominu. Predvsem tam, kjer so delavci ostali brez dela. Č bodisi kot tehnološki presežek ali pa je šlo njihovo podjetje v stečaj ali likvidacijo. In takšnih v iztekajočem se letu ni bilo malo. Predvsem v tekstilni in usnjarski industriji, ki le še težko vzdrži na vedno bolj odprtem trgu. V Beltinki so ostale delavke brez dela, ker proizvodnjo selijo na trge s cenejšo delovno silo. Turniška Planika je v stečaju, usoda zaposlenih pa je negotova. Podobno je v graškem M klubu, saj je šlo matično podjetje v likvidacijo. V Muri zaradi prestrukturiranja zmanjšujejo število zaposlenih.

Evropa, ki smo si jo tako želeli, nam ni prinesla medu in mleka. Zdaj nekateri s prstom kažejo na državo, ki da jih na vstop ni ustrezno pripravila. Ob tem pa pozabljajo, da bi morali za to poskrbeti predvsem sami. Plat zvona bijejo živilci, vendar so si za težave največ krivi sami, saj se niso ustrezno prestrukturirali in organizirali. Je pa žal tako, da posledice največkrat čutijo le delavci, ne pa tisti, ki so za takšno stanje odgovorni.

Pa še kje drugje ni rožnato. Še posebej tam, kjer se jim ob koncu leta obetajo rdeče številke. In tudi takšnih v pomurskem gospodarstvu ni malo. Marsikje zaposleni sicer še delajo, vendar je plačilo za njihovo delo skromno. Plač ne dobivajo redno in nanje čakajo tudi po več mesecev. Velikokrat jo morajo izsiliti celo s stavko. In za te veseli december ni ravno veseli mesec.

Ludvik Kovač

Odbor za sprotno spremljanje izgradnje avtoceste

Na potezi je policija

Vse poteka po načrtu

Odbor za sprotno spremljanje izgradnje avtoceste v Pomurju je uvrstil na dnevni red svoje seje tri točke. In sicer so se na seji seznanili z javnimi razgrnitvami in najnovejšimi analizami na cesti G1-3, z začetki izgradnje posameznih odsekov avtoceste, s svojim gradivom pa so seznanili vse pomurske poslance Državnega zbora.

Koordinator odbora, župan občine Gornja Radgona Anton Kampuš, je povedal, da so bile vse javne razgrnitve, ki so od drugega novembra do petnajstega decembra potekale po občinah, v skladu z dogovori in da so bili narejeni le manjši popravki. »Najnovejšje analize na G1 pa so došli bolj kritične. Ko je odbor začel delovati, smo se pogovarjali o 56 tisočih tovornjakih na naših cestah. Štetje, ki je bilo izvedeno na mejnem prehodu Lendava, pa je pokazalo, da jih je danes 71 tisoč petsto.

K tem tovornjakom je treba dodati še tovornjake, ki krožijo znotraj Pomurja, to torej število poveča še za kakšen odstotek, meni Kampuš, ki je povedal tudi, da so ravno zaradi tega na vlado naslovili pismo, v katerem opozarjajo na obstoječe stanje in želijo, da so kratkoročni ukrepi hitrejši in kakovostnejši. »Glede na stanje se bomo verjetno na naslednji seji odbora morali začeti pogovarjati o novih ukrepih na tej cesti. Drugače pa so v odboru mnenja, da se izgradnja pomurskega kraka avtoceste trenutno izvaja po časovnem planu.

Kampuš je izrazil tudi zadovoljstvo, da je avtocesta projekt številka ena za Pomurce in jo podpirajo vse politične opcije, ki so bile prisotne. Poslanka in vsi poslanci bodo od danes naprej zagovarjali skupni projekt, ki pomeni hitrejšo izgradnjo avtoceste v Pomurju. Podani so bili tudi nekateri predlogi in verjetno bomo zahtevali še hitrejšo izgradnjo ceste oziroma to, da ko bodo posamezni odseki zgrajeni, naj bi bila nanje že možna preusmeritev prometa.

Odbor je tudi mnenja, da je v tem trenutku na potezi Policijska uprava Murska Sobota, ki naj bi poostрила nadzor nad ustreznostjo tovornih vozil in voznikov tovornih vozil.

Poseben poudarek naj bi policisti namenili trajanju vožnje, odmorom, dnevnim in tedenskim počitkom voznikov tovornjakov ter seveda drugim kršitvam, ki so najpogostejši vzrok za prometne nesreče v Pomurju. V odboru pa niso opustili tudi točke, ki so jo že imeli v programu, in sicer preusmeritev tovornjakov na železnico.

Vanja Poljanec

Mestni odbor LDS že ima Horvatovo odstopno izjavo

Bo Murska Sobota dobila nova podžupana?

»Funkcija podžupana je politična trgovina«

Mestna odbora Liberalne demokracije in Združene liste, ki delujeta v Murski Soboti, sta zaradi dveh točk, ki ju je župan mestne občine Anton Štihec uvrstil na dnevni red zadnje seje murskosoboškega mestnega sveta (predlog za razrešitev podžupanov MO Murska Sobota in predlog za imenovanje novih, op. p.), sklicala tiskovno konferenco.

Mestna odbora LDS in ZLSD sta nad odločitvijo župana, da razreši podžupana Rudija Horvata (LDS) in podžupanja Nadjo Ivanc Milošević (ZLSD), presečena, saj naj njima ne bi nihče očital nestrokovnosti ali neko rektnega opravljanja dela. »Mi ne omejujemo županu pravice predlagati podžupanov, na katero se je skliceval, se pa moramo zavedati, da so bile to le nado-

Dr. Mitja Slavinec, predsednik mestnega odbora LDS v Murski Soboti: »Pričakujemo, da nas župan povabi na skupni sestanek, na katerem se bomo dogovorili tako o kadrih kot tudi o projektih, kateri imajo prioritete in kako se bodo izvajali. Seveda je realizacija projektov zagotovo povezana tudi s kadri.

mestne volitve za župana. Mestni svet in njegovo delovanje pa sta ostala popolnoma enaka, kot je bilo pred dvema letoma izglasovano in izvoljeno na volitvah,« je povedal Slavinec. Motijo jih predvsem programska nesoglasja in Štihečev stališče do glasbene šole, varovanih stanov in gradnje ekonomske šole. Ker Liberalna demokracija in Združena lista v mestnem svetu predstavljata večino, poudarjajo, da se želijo v prvi vrsti z

Rudi Horvat, podžupan Murske Sobote: »V tej občini sem od začetka in gospod Štihec je tretji župan, ki naj bi mu služil oziroma sem mu bil zvest, predvsem zato, ker sem želel, da Murska Sobota, občina in regija napredujejo.«

županom pogovoriti in uskladi- ti, saj so mu že ob izvolitvi dali podporo. »Mestni svet je tako kot parlament v državi, torej lahko izglasuje nekaj, ko ima večino. Stanje je takšno, da ima stanka, ki ji pripadam, skupaj s koalicijo 16 svetnikov, torej večino. Zato si ne morem zamišlja-

Nadja Ivanc Milošević, podžupanja Murske Sobote: »Za normalno delovanje mestne občine v naslednjem dveletnem mandatu bo mogoče dobro le, če se bomo sposobni dogovoriti. Poudarjam, da smo se pripravljeno dogovoriti. Ne samo o funkcijah, predvsem o projektih, ki so bili zastavljeni, ki so v teku in ki jih župan na neki način želi spremeniti. To je sicer mogoče, ampak o stvarih se je treba prej dogovoriti.«

ti nadaljnega delovanja občine brez doseganja konsenza. In to ne kadrovsko, ampak programsko. Zaradi tega sem tudi depoliral svoj odstop pri stranki in od stranke zahtevam, da se programsko dogovorimo za dobro naslednjih dveh let v dobro te občine. In če seveda tega ne dosežemo, bom vztrajal, da moj odstop postane dokončen,« je povedal Rudi Horvat, podžupan mestne občine Murska Sobota. Miloševićeva, Slavinec in Horvat so ob koncu tiskovne konference še enkrat poudarili, da je na potezi župan, saj so se sami pripravljeno pogovoriti.

Vanja Poljanec

Konferenca Območne organizacije ZSSS Pomurja

Povečan strah pred šikaniranjem delavcev

Osrednja pozornost na zadnji seji vodstva Območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Pomurja je bila namenjena pregledu sindikalnih aktivnosti v letu 2004. Po besedah sekretarja Danila Šipoša so z aprilsko enournno opozorilno stavko hoteli izsiliti čimprejšnjo spremembo plačnega sistema in sprejem panožnih kolektivnih pogodb.

»Z organizacijskega vidika je omenjena stavka zelo uspela, ker so bili člani sindikata dobro informirani o namenu stavke. Z doseženimi rezultati pa smo lahko le delno zadovoljni, zato je prišlo do zaostrovanja stavkovnih zahtev, to pa je nazadnje privelo do podpisa dogovora o politiki plač, ki so se avgusta povečale vsem zaposlenim za 5.000 tolarjev. Od avgusta znaša minimalna plača 122.500 tolarjev. Po dopustih so se nadaljevala pogajanja o dodatkih h kolektivnim pogodbam oziroma plačam. Jeseni smo namenili posebno skrb varnim delovnim razmeram in načeli temo o stresu na delovnem mestu. Ugotavljamo, da je letos v primerjavi z lani bistveno več iskalcev pravne pomoči, to pa je v mnogem posledica nezakonitih po-

godb o odpovedi zaposlitve delavcev. Žal pa je med njimi še vedno strah pred šikaniranjem, zato so le redke tožbe na račun delodajalcev, ki velikokrat ne upoštevajo tarifnega dela kolektivne pogodbe, zlasti neizplačilo plače, regresa, malice in prevoza za delo,« poudarja prvi mož pomurskih sindikatov Danilo Šipoš.

Kot so opozorili na konferenci, stanje ni rožnato tudi v posameznih odborih dejavnosti. Tekstilci in usnjariji, ki jih je nekaj več kot 6.000, se ubadajo z vrsto problemov, predvsem z zmanjševanjem števila delovnih mest

in kršitvami zakona o delovnih razmerjih. Bojazen sindikatov izpred dveh let, da brez dodatnih ukrepov države tekstilna industrija ne bo mogla izplavati iz težav, se uresničuje, pri čemer vsa sredstva za Pomurje še niso izkoriščena, čeprav je predstavica soboške Mure Erika Kerčmar zatrjevala, da se program prestrukturiranja izvaja po načrtu. V negotovosti so zlasti delavci obrata Modnega salona pri Gradu, saj je šla družba konec novembra v likvidacijo, delavci pa še zdaj ne vedo, kakšen je njihov pravni status.

Po besedah sindikalne fun-

kcionarke iz Lendave Zdenke Bobovec so gradbinci, kamor je vključenih devetnajst družb, konec leta vendarle dosegli pomemben podpis kolektivne pogodbe. To med drugim omogoča doslednejše uresničevanje delovnopravne zakonodaje. Da bodo vsi gradbinci dobili božičnico, kaže na določene premike v tej dejavnosti, kjer tudi izplačilom regresa ne bo več težav. Podobno je stanje v kemični in gumarski industriji, kjer bodo z izjemo Ilirije božičnico povsod izplačali. Bolje pa kaže na področju prometa in zvez. Ljutomerski sindikalni funkcionar Marko Milič pa navaja, da se kljub pravnim nasvetom v praksi pojavljajo odstopanja pri izplačilu plač, zlasti minimalnih. Te so marsikdaj načene z izhodiščnimi, zato bo treba z odločnejšim sindikalnim pritiskom zadeve spremeniti v korist zaposlenih.

Milan Jerše

Opremljanje porodnišnice – pogodba za pohištvo in komunikacije

Kljub zapletom z razpisi za opremo murskosoboške porodnišnice ministrstvo za zdravje kot glavni financier ne pristaja na to, da bi izbiro ponudnikov opravila bolnišnica sama.

Po prizadevanjih njenega vodstva se je premaknilo vsaj toliko, da bosta še ta teden podpisani dve pogodbi, in sicer za pohištveno opremo z Lesni-

borjem. Za vso drugo opremo bo, kot smo že poročali, razpis treba ponoviti. Vodstvo bolnišnice napoveduje, da bodo tokrat pri razpisni dokumentaciji zahtevali bistvene spremembe tako v splošnem delu, ki naj bi bil poenostavljen, kot v tehnično medicinskem delu, saj so v času trajanja razpisov nekatere zadeve že zastarele. Razpis bo torej spet objavljen šele v začetku leta 2005, vodstvo bolnišnice pa pričakuje, da

bodo postopki izbire tokrat končani v prvi polovici leta. Murskosoboška bolnišnica pa je prek javnih razpisov samo v zadnjem obdobju kupila medicinsko opremo večjih vrednosti v skupnem znesku 70 ter opremo manjših vrednosti v skupnem znesku dobrih 45,5 milijona tolarjev. S tem so skoraj izpolnili letošnji načrt vlaganj v posodabljanje opreme.

M. H.

Po sedmih letih izgub v soboški Muri

Prihodnje leto poslovanje z dobičkom

Z zniževanjem stroškov do večje konkurenčnosti

Soboška Mura, ki ima s svojimi proizvodnimi in zaposlitvenimi zmogljivostmi 20-odstotni delež v slovenski tekstilni industriji in je pomemben gospodarski subjekt v Pomurju, bo leto 2004 še zaključila z izgubo, vendar je uprava z letošnjimi rezultati kljub vsemu zadovoljna. V letu 2005 vstopa Mura v tretje leto izvajanja programa prestrukturiranja, zastavljeni cilji se v glavnem uresničujejo, pozitiven finančni rezultat ob koncu prihodnjega leta pa naj bi bil najlepše darilo podjetju in zaposlenim ob 80. obletnici družbe, pravi predsednik Murine uprave Borut Meh.

V letošnjih prvih desetih mesecih so v Muri ustvarili za 13,6 milijarde tolarjev poslovnih prihodkov, kar je šest odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju, močno pa so povečali predvsem prihodke na domačem trgu, ki so večji kar za 15 odstotkov. V desetih mesecih je bila izguba sedemkrat manjša od lanske in je znašala dobrih 95 milijonov tolarjev, ob koncu leta pa se bo gibala med 100 in 200 milijoni tolarjev.

Kljub zaostreni konkurenci na trgu so ustvarili s proizvodnimi kooperacijami 9 milijard tolarjev prihodkov, s čimer so ohranili lanskeletni obseg prodaje proizvodnih storitev, prodajo

Vodstvo Mure je predstavilo letošnje poslovne rezultate in načrte za prihodnje leto. Foto: Nataša Juhnov

oblačil lastnih blagovnih znamk pa so povečali za 22 odstotkov in tako iztržili 4,3 milijarde tolarjev. To povečanje je v skladu s programom prestrukturiranja in razvojnih usmeritev, kjer ima pomembno mesto prav povečanje obsega prodaje lastnih blagovnih znamk.

S polnopravno proizvodnih zmogljivosti letos niso imeli težav, vendar vsi posli niso bili dohodkovno zanimivi, zato bodo v prihodnje posebno skrb namenili aktivni in kompleksnejši prodaji svojih storitev, s katerimi želijo doseči višjo cenovno raven. V Muri zatrjujejo, da so po produktivnosti in storilnosti njihovi delavci primerljivi s tistimi na jugu in vzhodu, vzroki za

nekonkurenčnost pa so v visoki ceni delovne sile in drugih dejavnikov, na katere pa sami ne morejo vplivati. Še naprej si bodo prizadevali za zmanjševanje stroškov, saj bodo le tako lahko ostali konkurenčni, zato bodo zapirali neproduktivna delovna mesta, več skrbi pa bodo namenili strokovnemu usposabljanju zaposlenih.

Za leto 2005 v Muri načrtujejo 17,4 milijarde tolarjev prihodkov, to pa je v primerjavi z letošnjim letom 2-odstotno povečanje, medtem ko naj bi ostali poslovni odhodki na letošnji ravni. Stroške dela bodo zmanjšali za 3 odstotke, kljub vsemu pa bodo ti v strukturi vseh stroškov še vedno predstavljali na-

jvečji, in to kar 52,8-odstotni delež. Najbolj spodbudna ob vsem pa je napoved, da bo Mura po sedmih letih poslovanja z izgubo prihodnje poslovno leto končala z okoli 200 milijoni tolarjev dobička.

Zmanjševanje števila zaposlenih so v Muri uspeli izpeljati na mehak način, se pa zadržuje vprašanje, ali bodo na takšen način lahko tudi nadaljevali. Od leta 2000 do oktobra letos se je število zaposlenih v Muri in Muralistu zmanjšalo za 1.557 delavcev ali za več kot petino. Nadaljnje zmanjševanje bo v skladu s programom prestrukturiranja, zaposlovali bodo le kadre z višjo in visoko izobrazbo, vse druge potrebe bodo nadomeščali s preračunljivimi, za manj zahtevna občasna dela pa bodo iskali delovno silo prek študentskega servisa.

Ludvik Kovač

Na zadnji seji občinske Križevci pri Ljutomeru

Po šestih letih prvi podžupan

»Kandidat je primeren, vendar zanj ne bom glasoval«

Župan občine Križevci Feliks Mavrič se po 42 letih in sedmih mesecih delovne dobe opravlja v pokoj in je po kar šestih letih županovanja sedaj občinskemu svetu prvič predlagal kandidata za podžupana, ki mu bo v prihodnje v pomoč, saj funkcije župana ne bo več opravljal profesionalno.

»Pogoji upokojevanja se iz leta v leto poslabšujejo, zato sem uvidel, da bo tako najbolje,« je povedal Mavrič in dodal, da želi funkcijo župana še naslednji dve leti opravljati neprofesionalno polovico delovnega časa.

Podžupan mu bo pomagal predvsem na področjih družbenih dejavnosti, športa in kulture, ki so po njegovih besedah najbolj problematična. V občini pa že potekajo veliki projekti za izgradnjo kanalizacijskega sistema in čistilne naprave, pripravljeno imajo že vso projektno dokumentacijo za izgradnjo novega otroškega vrtca, obnoviti pa nameravajo tudi šolo. O najprimernejšem kandidatu naj bi se Mavrič pogovarjal tako z občani kot s skorajda vsemi občinskimi svetniki in nato predlagal Ozvalda Tučiča, profesorja in upokojenega ravnatelja Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer.

»Jaz bi dal svoj glas predlaganemu kot osebi, kot politična stranka pa mu ne morem,« je v razpravi povedal Slavko Lovrenčič iz stranke DeSUS, ki naj ga župan ne bi povabil na pogovore. Z istim razlogom so mu podporo odpovedali tudi člani liberalne demokracije križevskega občinskega sveta. »Zdi se mi nemoralno, da sta župan in podžupan iz iste stranke. Tudi način iskanja kandidata se mi ne zdi pravilen. Običajno je, da župan skliče vodje strank in se z njimi pogovori, vendar do tega ni prišlo. O kandidatu vse najboljše, vendar zanj ne bom glasoval, ker je iz ljudske stranke,« je razpravo nadaljeval Daniel Horn iz stranke LDS, ki je bil hkrati mnenja, da bi morale biti funkcije v občini razporejene pravičnejše, to pa bi lahko dosegli tudi, če župan in podžupan ne bi bila iz iste politične opcije.

Drago Colnarič iz stranke Zelene Slovenije pa je povedal, da se je za podporo kandidatu odločil ravno zaradi obrazložitve, ki jo je podala LDS, ker naj bi se bil iz njenega delovanja naučil, »da ni dobro biti vedno najbolj pameten, ampak je včasih dobro poslušati ljudi« in obenem Tučiča opozoril, da se spušča na izjemno »spolzka tla«, saj bo v primeru, če bo čez dve leti želel kandidirati za župana, pri svojem delu moral biti zelo uspešen.

Po odločitvi o javnem glasovanju so nato Tučiča potrdili za podžupana z osmimi glasovi za in petimi proti.

Vanja Poljanec

Ozvald Tučič, prvi podžupan občine Križevci: »Delo na področjih, za katera me bo pooblastil župan, bom skušal opravljati po svojih najboljših močeh.«

Radenski občinski svet

Po novem odloku pravičnejše nadomestilo?

Na zadnji seji radenskega občinskega sveta v letu 2004 so namenili precej pozornosti dvema pomembnima dokumentoma za nadaljnji razvoj tega območja. V Radencih so namreč pripravili povsem nov odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, ki so ga v drugem branju tudi potrdili. To se je

rovalništvo in drugo, bo plačevala višje nadomestilo kot skupina nižje akumulativnih gospodarskih subjektov, kot so industrija, obrt, trgovina, hotelirstvo in gostinstvo. Razlike v višini nadomestila bodo odvisne tudi od lege stavbnih zemljišč. Najbolj bo obremenjeno naselje Radenci, ki spada v prvo območje, v drugem, manj obremenje-

gradnji, obratovanju in skupnem upravljanju regionalnega sistema za preskrbo z vodo v Pomurju. Občinski svetniki so imeli namreč o projektu gradnje pomurskega vodovoda določene pomisleke. K temu so gotovo prispevale tudi pomanjkljivosti v prvi različici pogodbe, ki so jo dobili od ministrstva za okolje in prostor, o popravljeni različici pa so mnenja deljena. Gradnja pomurskega vodovoda bo stala 35 milijonov tolarjev, naša država pa je to naložbo kot prednostni projekt prijavila kohezijskemu skladu Evropske unije za okolje.

Ta naj bi zagotovil 55 odstotkov potrebnega denarja, 35 odstotkov odpade na državo, 10 odstotkov pa na občine. Kot je omenil direktor RRA Mura Danilo Krapec, obstaja precej možnosti, da bi delež občin poravnali iz razvojnih sredstev.

V razpravi nobeden od svetnikov ni zavrnil podpisa pogodbe, saj so upoštevali dejstvo, da si bo na ta način tudi radenska občina dolgoročno zagotovila oskrbo z zdravim pitno vodo.

Milan Jerše

Svetniki so soglašali s statutom javnega Zavoda za turizem in šport, prisluhnili so poročilu o izvajanju projekta energetske zasnove občine in se seznanili s problematiko gasilstva v občini Radenci.

zgodilo tudi zato, ker je prejšnjega pripravil takratni zunanji sodelavec Anton Štihec, ki je medtem postal soboški župan in se z njim ne more več ukvarjati. Nov odlok je zdaj pripravilo podjetje Mikrodeta iz Maribora. Njegov direktor Vinko Kurent je svetnikom podrobneje pojasnil značilnosti najnovejših sprememb.

Med drugim je predvidena različna obremenitev za gospodarske subjekte: skupina visoko akumulativnih, kot so banke, pošta, upravne dejavnosti, zava-

nem območju so naselja Boračeva, Hrašče - Mota, Okoslavci, Parčičak, Rihtarovci, Šratovci in Turjanci, vsa druga naselja pa bodo v tretjem, najmanj obremenjenem območju.

Pri tem so vključili tudi amandaje nekaterih svetniških skupin. Tako sta po novem število in vrednost točke v predloženem odloku prilagojena razmeram. Na novo pa so vključili tudi igralništvo, ki doslej ni bilo nikjer zajeto.

Tudi v občini Radenci bodo svetniki še dobro premislili, preden bodo podpisali pogodbo o

Eksplוזija v kiosku NK Mura

V noči med sredo in četrtkom je eksplozivno telo uničilo kiosk ob potoku Ledava pri igrišču Nogometnega kluba Mura. Pri eksploziji ni prišlo do poškodb ljudi ali večje materialne škode, vendar so soboški močje v modrem takoj, ko so prejeli sporočilo, začeli z intenzivnim zbiranjem obvestil ter ogledom in raziskovanjem kraja dogodka. Preiskave še niso končali. V javnosti pa je krožilo oziroma se kroži kar nekaj različic o tem, kako je prišlo do uničenja kioska, ki je na severni strani stadiona namenjen prodajanju vstopnic pomurskim ljubiteljem žogobrc, ki se tam množično drenjajo ob koncu tedna, ko so v Fazaneriji na programu tekme našega in našega najljubšega kluba, in tudi, kaj je povzročilo eksplozijo. Vestnik vam zato ponuja naslednje scenarije:

1. Kiosk je uničilo eksplozivno telo, najbrž gre za večjo petardo, ki ga je tja odvrkla skupina (opitih) mladenk in mladeničev, ko so se vračali s pohajkovanja po lokalih, kjer so slavili prihod šolskih počitnic in veseli december.
2. Kiosk je uničilo eksplozivno telo, ki ga je odvrgl kateri od Murinih nekdanjih igralcev ali igralec, ki si sedaj služi kruh pri Muri, saj jim je uprava menda še dolžna denar.
3. Kiosk je uničilo eksplozivno telo, ki bi ga lahko odvrgl posameznik ali skupina ljudi, ki niso zadovoljni, da prekmurški klub skozi nemirne nogometne vode kmari podjetnik iz tujine, in to za povrh še iz naše eksdržave, kjer so taki posli velikokrat nečedni.
4. Kiosk je uničilo eksplozivno telo, ki s(m)o ga odvrgli nezadovoljni Murini navijači. S tem so želeli opozoriti, da želijo gledati boljše nogometne predstave in da jih skrbi za prihodnost nogometa v deželi ob Muri.
5. Kiosk je uničilo eksplozivno telo, ki ga je nastavil ali odvrgl kiosk sam in ki je s tem pokazal svoje nestrinjanje s (klavrim) stanjem v klubu in upanje, da se bo zdaj končno našel kdo, ki bi ali bo soboški nogometni klub pripeljal iz brezna, kamor vse bolj pada. - A. B., foto: N. J.

TEMPIRANO

Borut Meh, predsednik uprave Mure: »V letu 2005 stopa Mura v tretje leto izvajanja programa prestrukturiranja. V tem letu bo Mura praznovala tudi 80-letnico svojega delovanja in v tem letu bomo morali dokazati, da je Mura sposobna pozitivno poslovati. To bo tudi najlepše darilo za njen jubilej«.

***

Sonja Korošec, predsednica društva Sožitje za občine Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, na božično-novoletnem srečanju: »Ako imaš pravega prijatelja ob sebi, in če živiš v harmoniji srca, nikoli ni težko; zmoreš premagati vse težave tega sveta. Zato se moram v imenu vseh zahvaliti številnim donatorjem in v teh prazničnih dnevih želim vsem ljudem dobre volje, da ne pozabijo na sočloveka, mu stisniti roke, pogledati v oči, podariti nasmeh in topel objem. Tako bodo naša srca polna pozitivne naravnosti.«

***

Mag. Mira Špiljak, predsednica območne obrtne zbornice Lendava: »Še vedno nisimo tako daleč, da bi bili pripravljeni na tveganja, ki so v Evropi povsem normalna, da firma danes je, jutri pa je ni več. Pri nas pa dejavnost, ki smo jo opravljali

li toliko let, želimo nadaljevati, velikokrat za vsako ceno. Menim, da imamo največ problemov prav v razvoju same dejavnosti kot osebnostnem razvoju podjetnikov, ki potrebujejo veliko časa, da se prilagodijo zahtevam tržišča. Imamo pa obrtnike, podjetnike, ki so zelo uspešni, saj so po izkušnjah na evropskem trgu veliko dojemljivejši za spremembe.

***

Daniel Horn, svetnik občine Križevci, ob volitvi podžupana: »Zdi se mi nemoralno, da sta župan in podžupan iz iste stranke. Tudi način iskanja kandidata se mi ne zdi pravilen. Običajno je, da župan skliče vodje strank in se pogovori z njimi, vendar do tega ni prišlo. O kandidatu vse najbolje, vendar ne bom glasoval zanj, ker je iz Ljudske stranke.«

***

Ivan Markoja, župan Občine Odranci: »Kot župan sem vložil okrog sedemdeset odstotkov svoje aktivnosti za to, da bi zaživela obrtna cona v Odrancih. To je osnova za naš nadaljnji razvoj. Prišlo je bilo namreč bolj ali manj znano, kakšni

bodo stropi, barve, klopi ...«

***

Vinko Rous, predsednik odbora za varstvo okolja, urejanje prostora in komunalno infrastrukturo Občine Gornja Radgona: »Vsekakor je cilj našega odbora, da bi varoval okolje in da bi odpadki končali na ustreznih odlagališčih, ne pa v naravnem okolju.«

Svetniki v Moravskih Toplicah sprejeli proračun za 2005

Ivanci, Sebeborci in Fokovci upajo

Postavitev Benkovega spomenika tudi uradno potrjena

Svetniki občine Moravske Toplice so na zadnji seji občinskega sveta, eni najkrajših nasploh po številu točk dnevnega reda, po drugi obravnavi sprejeli proračun brez kakih večjih zapletov, le z določenimi amandmaji, dopolnili in odlokom.

Z odlokom o proračunu občine so za leto 2005 predvideni prihodki v višini ene milijarde 593 milijonov 457 tisoč tolarjev, v enaki višini pa so predvideni tudi izdatki. Svetniki so imeli le nekaj dopolnil. Franc Kučan je predlagal, da bi se v razvojni načrt občine do leta 2007 lahko vključila tudi rekonstrukcija dveh mostov pri Ivancih. Ali pa vsaj enega, za katerega bi se odločili vaščani. Alojz Glavač je opozoril, da se v Sebeborcih sicer še ustno pripravljajo za izgradnjo kanalizacije in da je občinski svet enkrat že imel to postavko v proračunu, sedaj pa je ne vidi. Janez Škalič je predlagal, da naj se v razvojni načrt vključijo tudi ceste v Fokovcih, do katerih ima občina še obveznosti. Jožeta Vugrinca je zanimalo, zakaj ni

napisnih tabel za spomenik Miklošu Kuzmiču v Ivanovcih, dodal pa je, da Lojze Kozar pripravlja zbornik o simpoziju, ki je letos potekal v Kančevcih, in da bi bilo treba ta zbornik sofinancirati. Na to se je navezal Franc Kučan, ki je predlagal, da se uradno zapiše tudi postavitve spomenika Jožetu Benku v Tešanovcih maja 2005, ker to še ni bilo storjeno.

Na vsa vprašanja je odgovoril župan Franc Cipot, ki je tudi vodil sejo. Rekonstrukcija mostov na Ivancih je lahko sprejemljiva v primeru, da jo občinski svet uradno zapiše za leto 2005 in 2006, in če se bo sofinancirala iz dveh virov: državnega (če se dobijo sredstva iz razpisa države, op. p.) in KG Rakičan, ne pa tudi iz sredstev v proračunu. Postavka za izgradnjo kanalizacije v Sebeborcih je v razvojnem načrtu za leto 2006 in 2007 s kar velikimi številskimi. Pred zaključkom naj bi bila tudi izdelava projektne dokumentacije. Januarja 2005 naj bi se začele podpisovati pogodbe o sofinanciranju krajanov. Leta 2006 naj bi se začela gradnja, ker ima pred

tem prednost še kanalizacija v Bogojini. Cipot je menil, da je podpisovanje pogodb o sofinanciranju najboljši možni način za izvedbo projekta: »Izkušnje s samoprispevkom po novi zakonodaji še nimamo. Če nekdo ne bo plačeval samoprispevka, ga bo nenormalno težko izterjati. Ko pa se enkrat podpiše pogodba, je konec.« Fokovci so omenjeni v razvojnem načrtu, vendar ostaja vprašanje, katere ceste bodo prioritete. Odločalo se bo na podlagi tega, kdo je imel prej podpisane pogodbe in kje so možnosti, da se prej zgradi. »Če začnemo delati dvokilometrsko cesto, bodo vsi ostali za to leto praznih rok. Gotovo bodo Fokovci v letu 2005 nekaj dobili. Ampak tu so še Vučja Gomila, Selo, Krnci, Središče ..., če bomo začeli naštevati, ne pridemo nikamor,« je razmišljal župan.

Turistična zveza ima postavitev napisnih tabel za spomenik Miklošu Kuzmiču že v svojem načrtu, svetniki in župan pa so tudi uradno sprejeli sklep o postavitvi spomenika Josipu Benku. T. K.

Klet Pod slapom obiskalo več kot 90.000 ljudi

Najlepša med vsemi kletmi

Skupna kapaciteta posode v teh kletih je več kot 4,2 milijona litrov. Tako imajo v ta namen med drugim 19 betonskih cistern, prostornine med 6 in 40 tisoč litri. Nekatero tovrstne cisterne, ki so z notranje strani obdane s steklom, so stare že več kot 90 let. Vino pa tukajšnja družba šola in hrani tudi v številnih lesenih posodah. Največ tovrstnih sodov imajo v svoji kleti na Janževem Vrhu. Tukaj imajo celo 24 sodov s prostornino več kot 15.000 litrov. Največji sod v tej kleti in v vsej družbi drži natanko 16.485 litrov. Tako hrani tukajšnja družba ves letošnji pridelek v lastnih vinskih posodah.

Delniška družba Radgonske gorice je namenila po letu 1986 veliko sredstev za obnovo kleti, predvsem tistih, ki so pod radgonskim grajskim hribom. Tovrstne kleti so: buteljčna klet Pod slapom, velika degustacijska klet Pod upravo, šampanjska klet Pod skalo in šampanjski tunel ob polnilnici vina. Med obnovljenimi kletmi je najlepša in najzanimivejša za številne obiskovalce buteljčna klet Pod slapom. Nekoč so v tej kleti shranjevali led, ki so ga pridobivali v zimskem času iz reke Mure. Poleg tega so v preteklosti tukaj še shranjevali tudi vina in druge kmetijske pridelke. V levem delu kleti so nekoč gojili tudi gobe. V tej kleti je izvir bistre vode, ki spominja na kraško jamo. V tem delu kleti pa je vzdanih tudi 147 polnih steklenic Radgonske penine, ki spominjajo na to, da je leta 1997, ko so klet dokončno obnovili, poteklo 147 let, odkar so bile v Gornji Radgoni polnjene prve steklenice s penino. Poleg tega hranijo v kleti Pod slapom še 120.000 steklenic različnih vrhunskih buteljčnih vin.

Zanimiva klet Pod slapom je odprta za javnost od leta 1998. Do danes si je to klet ogledalo že več kot 90.000 ljudi. Med obiskovalci so poleg domačinov še številni domači in tuji turisti. Ogled kleti Pod slapom je povezan z degustacijo kakovostnih vin družbe Radgonske gorice. F. Klemenčič

Načrt razvojnih programov občine Veržej v obdobju 2005-2008

Za velik naložbeni zagon potrebnih 657 milijonov

Več kot polovica bo lastnih sredstev

Veržejska občina naj bi namenila do leta 2008 za prednostne razvojne naložbe kar 657,2 milijona tolarjev, od tega je 353,8 milijona tolarjev lastnih virov, dobrih 280,9 milijona tolarjev pa je državnih sredstev. V načrtu za prihodnja štiri leta je sicer vrsta naložb, ki so jih že začeli ureničevati in ki bodo več let za pored zahtevale denar iz občinskega proračuna. Nekaj pa je očitno takih, za katere bodo v prihodnjih štirih letih potrebni natančni projekti.

V veržejski občini se bo prihodnje leto in leta 2006 zgodilo veliko sprememb, ki jih bodo večinoma financirali iz proračuna. Med spremembami, ki izstopajo, je obnova vodovodnega omrežja Banovci-Veržej-Bunčani, za katero bodo morali do leta 2008 odšteti kar 125 milijonov tolarjev. Največ denarja za omenjeni vodovod bodo porabili prihodnje leto, in sicer 40 milijonov sit. Nič manjši finančni zalogaj ne bo ureditev kanalizacije v Bunčanih, za katero bodo v obdobju 2006-2008 porabili 85 milijonov tolarjev. Skoraj polovico potrebnih sredstev (41

milijonov) bodo zagotovili iz občinskega proračuna in prispevkov občanov. Še večji zalogaj pa bo gradnja stanovanj, saj je zanje v naslednjih štirih letih predvidenih kar 120 milijonov tolarjev. Že prihodnje leto naj bi ob pomoči (70 milijonov SIT) Stanovanjskega sklada Republike Slovenije zagotovili 100 milijonov tolarjev, od tega odpade na občino 30 milijonov sit.

Med večje naložbe spada tudi gradnja zdravstvene in zobozdravstvene ambulante v Veržeju. Načrtujejo, da bodo z deli končali leta 2007. Predračunska vrednost znaša 45 milijonov tolarjev, kolikor jih bo stala tudi obnova občinske ceste, medtem ko bodo morali za gradnjo novih občinskih cest odšteti 22 milijonov. Precej pozornosti namenjajo tudi ureditvi športnih objektov, saj bo zanje v naslednjih treh letih potrebnih 24 milijonov sit. Pri tem bo občina prispevala 14,8, država pa preostalih 9,2 milijona tolarjev. V letih 2007-2008 pa bo na vrsti ureditev trga Slavka Osterca v občinskem središču. Predvidevajo, da jih bo to stalo 25 milijonov tolarjev.

Milan Jerše

Gornja Radgona

Želimo postati najbolj razvita občina v Pomurju

Nova delovna mesta

Župan občine Gornja Radgona Anton Kampuš je na tiskovni konferenci predstavil dosežke občine v preteklem letu in vizijo v naslednjih letih.

»Smo ena redkih občin, ki namenja za investicije 42 odstotkov proračunskih sredstev,« je povedal Kampuš in pojasnil, da se želijo razvijati in da želi jo postati najbolj razvita pomurska občina, hkrati pa z novimi delovnimi mest ohraniti ljudi v domači občini. »Industrijska cona se polni, vse parcele, ki so na razpolago, so prodane. V naslednjih dveh letih nameravamo kupiti še nekatera zemljišča in jih prodati, seveda če bo zanimanje. Razvoj industrijske cone pa ne prinaša le novih delovnih mest, pač pa se bo vzpostavila tudi večja kupna moč, občina bo dobila več priliva iz dohodnine in plačila stavbnih zemljišč. Tako se bomo še lažje razvijali.«

Po Kampuševih besedah pa niso mislili le na prebivalce v mestu, pač pa so s posodobitvijo desetih kilometrov cest dostop do mesta olajšali tudi tistim, ki so doma v okolici. Sicer pa sta

bili prioritete občine v tem letu predvsem zagotovitev čiste pitne vode in izgradnja čistilne naprave v Apačah, namenu pa so predali tudi več manjših internih vodovodov.

Med pomembnejše pridobitve občine Gornja Radgona, tako Kampuš, spada tudi Podjetniško razvojna agencija (PORA), ki naj bi bila v prihodnosti odgovorna za čezmejno sodelovanje z Avstrijo. S podjetjem čez mejo pa naj bi občina Gornja Radgona ustanovila tudi mešano podjetje: »Sistem naj bi šel v tej smeri, da bomo z eno od avstrijskih firm naredili mešano podjetje. In seveda bomo razpisali gradnjo čistilne naprave in še manj kajoče kanalizacije,« pravi Kampuš.

Projekti, ki jih nameravajo uresničiti v naslednjih letih, so še obnove starega dela mesta ter ureditev starega Mira, v katerem naj bi uredili poslovne in gostinske objekte.

V naslednjih treh letih naj bi do konca uredili tudi Špital in v njem postavili stalno razstavo, izdati pa nameravajo tudi gornjeradgonsko monografijo in do konca leta 2006 zgraditi blok na Tratah z enosobnimi stanovanji in garsonjerami. Mostu čez Muro za kolesarje in pešce pa naj bi zgradili že prihodnje leto.

Vanja Poljanec

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Srečanje borcev NOB 60 let od ustanovitve Prekmurske partizanske čete

Na prireditvi so tudi podelili priznanja še živčim borcem Prekmurske partizanske čete.

V soboto je potekalo v dvorani kulturnega doma v Dobrovniku srečanje borcev NOB iz Pomurja z naslovom **Prekmurje 1941–1945**. Na njem so se spomnili dogodkov med drugo svetovno vojno, še posebno Prekmurske partizanske čete, ki je bila ustanovljena pred 60 leti.

Po uvodnem nagovoru člana borbenske organizacije iz Pomurja Mirka Hajdinjaka in župana občine Dobrovnik Marjana Kardinarja je o tem zgodovinskem obdobju in današnjem pogledu zgodovinarjev nanj spregovoril predsednik Združenja borcev NOB in udeležencev NOB Slovenije Janez Stanovnik. Na srečanju so bili še akademik dr. Anton

Vratuša pa tudi sorodniki padlih pomurskih partizanov. V kulturnem programu so ob šolarjih dobrovniške dvojezične osnovne šole nastopili še Mečani zbor Vladimirja Močana Društva upokojencev Murska Sobota in Ženski upokojenski zbor Pungrad iz Kroga. Na prireditvi pa so iz Beltincev prišli tudi pohodniki v organizaciji Krajevne organizacije Zveze borcev Beltinci in Kolesarskega kluba Tim mlin.

Srečanja so se udeležili tudi še živči borci Prekmurske partizanske čete Ela Letonja Ulrih - Atena, Maks Šiško, Jože Gerenčer, Ferdo Sešek, Štefan Tompa in Štefan Sreš, ki so prejeli tudi priznanja ob 60. obletnici ustanovitve te čete. Joško Slavič pa se

zaradi bolezni srečanja ni mogel udeležiti. Eli Ulrih - Atena je župan občine Lendava Anton Balážek podaril sliko Trajbarjeve zidance v Strehovskih goricah, v kateri je bila konferenca aktivistov OF, ki jo je naslikala slikarka iz Lendave Suzanne Kiraly Moss.

Janez Stanovnik je v slavnostnem govoru povedal, da je bila ta mala prekmurska četa 20 do 30 partizanov, ki so jo organizirali Atena, Fraček Majcen in Ferdo Godina, komandir pa je bil Alojz Škrjanc - Mirko, od ustanovitve nenehno v bojih z okupatorjem. In to v okolju prostranih ravnin, brez večjih gozdov, predenim s cestami. Med njimi

je bila močna solidarnost, tovarništvo, kar se je pokazalo tudi z njihovo požrtvovalnostjo, ko je bil kateri od njih ranjen. S svojim delovanjem so uspeli vzbuditi vero v zmago z oboroženim bojem v prekmurskem ljudstvu. V sodelovanju z Rdečo armado je Prekmurska četa osvobodila Prekmurje, nato pa prevzela odgovorne naloge pri utrjevanju začasne ljudske oblasti.

Stanovnik je še dodal, da smo Slovenci izgubili v drugi svetovni vojni 90.000 ljudi, od teh je bilo 70.000 žrtev okupatorja in njegovih sodelavcev, 80 tisoč ljudi pa je bilo izgnanih in v taboriščih, zato ni zadovoljen s

stališčem nekaterih slovenskih zgodovinarjev do tega obdobja in je povedal, da so ambasadorji držav protifašistične koalicije v drugi svetovni vojni pred nedavnem poklicali direktorico slovenskega inštituta za novejšo zgodovino Jasno Fišer in ji, kot je sama dejala, povedali, da z zaskrbljenostjo spremljajo razprave naših zgodovinarjev in ne bodo dovolili, da se druga svetovna vojna vrednoti drugače kot doslej, saj je Evropska unija zgrajena na pridobitvah druge svetovne vojne, slovenska partizanska vojska pa je bila del te protifašistične koalicije.

J. Ga.

Iz občine Radenci Nova podražitev odvoza odpadkov

Že 29. septembra je upravljalec odlagališča nenevarnih odpadkov Šaumberger&Komunala iz Murske Sobote obvestil občino Radenci o tem, da se bodo predvidoma s 1. januarjem 2005 spremenile cene odlaganja odpadkov za 6,93 odstotka. To naj bi bila posledica nadgradnje obstoječega sistema, ki je povezana z dodatnimi stroški upravljanja odlagališča nenevarnih odpadkov v Puconcih.

Kot navajajo v obrazložitvi, so upoštevali tudi redni dovoljeni dvig cen ravnanja z odpadki, ki je posledica rasti cen virov, ki jih uporabljajo pri izvajanju svoje dejavnosti. Dovoljeni dvig cen v času od januarja do septembra 2004 znaša 4,1 odstotka in je enak odstotku kumulativnega povišanja cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih. To je v skladu z veljavno Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev, objavljenih v aprilskem Uradnem listu RS.

Tako so izračunali, da bo znašal povprečni dvig lastne cene ravnanja z odpadki v občini Radenci 4,05 odstotka. To med drugim pomeni, da bo stal odvoz odpadkov, kot so papir, steklo in drugi odpadki, iz 120-litrskega zabojnika po novem 2.759,14 tolarja (prej 2.651,74), za 240-litrski zabojnik 4.961,70 tolarja (doslej 4.768,58), za 1.100-litrski zabojnik 23.294,60 tolarja (prej 22.387,89), za vrečo (60 do 80 litrov) pa bo treba poslej odšteti 1.378,44 tolarja (doslej 1.324,79). Tolikšna podražitev seveda velja tudi za druge oblike zbiranja in odvoza odpadkov, npr. kovine in plastika (571,99 tolarja namesto dosedanjih 549,46), kosovne odpadke (736,62 tolarja namesto 707,61) in nevarne odpadke (349,90 namesto 336,12 SIT).

Milan Jerše

Občinski svet Občine Beltinci Dražji vrtec

Vrtec Beltinci je podal predlog za povišanje ekonomske cene svojih programov. Sedanja ekonomska cena je 70.000 tolarjev in je bila sprejeta pred 15 meseci. Kot navajajo predlagatelji, je povišanje potrebno zaradi pokrivanja stroškov dela in rasti materialnih stroškov.

V novo ekonomsko ceno, ki je v primerjavi s prejšnjo višja za 4,9 odstotka, to pa pomeni, da bi znašala 73.480 tolarjev, so vključeni vsi planirani stroški dela, materialni in nematerialni stroški ter stroški živil do konca koledarskega leta 2005. Upoštevajo vse argumente – podražitev bo od 348 do 2784 tolarjev na otroka – in to, da beltinska občina kot ustanoviteljica vrtca pokrije večji del predlagane podražitve, so svetniki soglasno potrdili omejeni sklep, ki začne veljati z novim letom.

Na seji so tudi potrdili mandat nadomestnemu članu občinskega sveta. To je postal Marjan Tratnjek, ekonomski tehnik iz Bratonec, ki bo za preostanek sedanje mandatne dobe zamenjal dosedanjega svetnika Venčeslava Smodiša, ki je medtem postal tajnik občinske uprave. Oba sta bila izvoljena na listi Nove Slovenije.

Podobno se je zgodilo tudi glede predloga odloka o turistični taksi, čeprav je župan Milan Kerman navedel, da je bil dosedanji iztržek je pobrane turistične takse zelo majhen. Dejstvo je, da je imela beltinska občina doslej urejeno plačevanje turistične takse z odlokom še iz leta 1999, ki je bil sprejet na podlagi zakona o pospeševanju turizma iz leta 1998. Novi zakon o spodbujanju razvoja turizma, ki je začel veljati leta 2004, pa lokalne skupnosti obvezuje, da uskladijo svoje splošne akte. Tako so zdaj dopolnjene in deloma tudi spremenjene nekatere določbe obstoječega odloka o turistični taksi. Med drugim je odločeno, da bo višina turistične takse v beltinski občini 9 točk, to pa bi pomenilo glede na začetno vrednost točke (22 tolarjev) 220 tolarjev turistične takse na dan. Spremembe so tudi pri kaznovah politiki. Namesto denarnih kazni so v skladu z novim zakonom o prekrških, ki bo začel veljati 1. januarja 2005, opredeljene globe.

Milan Jerše

Zadnjič letos in prvič v Mali Polani

Cvetovi marjetice in štorklja

Čeprav ni bilo pomembno prizorišče, velja omeniti, da je bila zadnja seja velikopolanskega občinskega sveta prvič neke druge kot v velikopolanskem domu krajanov, in sicer v obnovljeni Sabolovi domačiji v Mali Polani, kjer je sedež zadruga Pomelaj.

Med temami, ki so jih obravnavali, je veljala posebna pozornost občinskim simbolom in spremembam (rebalansu) občinskega proračuna za leto. Predsednik komisije za pripravo občinskih simbolov je bil Jožef Ternar. Povedal je, da so na podlagi osnutkov podjetja Heraldika, d. o. o., pripravili tri predloge za grb in štiri za zastavo. Predloge so dali v obravnavo in sprejem najboljšega na občinskem svetu. In odločitev? Izbrali so grb, na katerem je upodobljen ščit poznogotskega stila, s tem da so v prvem polju trije srebrni cvetovi marjetice na modrem ozadju, v drugem polju pa je štorklja (štrk) na črnih tleh, ozadje pa je zeleno. Marjetice predstavljajo tri vasi občine, štorklja (štrk) pa je evropsko priznan simbol občine Velika Polana. Občinska zastava je modro-rumene barve z delnim atributom iz grba občine, tremi belimi cvetovi marjetice v srednjem modrem polju zastavine rute.

Prvič po poti Džemsove čete

1. oktobra 1944 je v zgodnjem jutru pri Razkrižju in Gibini preveslala Muro Džemsova četa in na prekmurska tla je stopilo triindvajset obveščevalcev, ki jih je vodil obveščevalni kapetan Ivan Majnik - Džems.

Štab četrtne operativne cone ga je bil poslal, naj si na severnem štajerskem ogleda, kakšne so možnosti za partizansko vojskovanje. Komandir Džemsove čete je bil Rudi Maglica - Danilo, komisar pa Jože Duh - Silvester. Po šestih dneh se je ta partizanska enota brez izgub vrnila čez Muro na štajersko. Tako je Krajevno združenje ZZB NOB Beltinci na pobudo Elizabete Zadravec ter v sodelovanju s Kolesarskim klubom Tim Mlin v spomin na 60-letnico prihoda Džemsove čete v Prekmurje organiziralo 18. decembra prvi pohod od Beltincev do Dobrovnika, ki se ga je v poznojesenskem neprijetnem vremenu in na poledenem terenu udeležilo devet pohodnikov. Pohod so končali na prireditvi ob 60-letnici konference OF in 60-letnici Prekmurske čete, kjer je govoril dr. Janez Stanovnik.

Milan Jerše

Katere finančne spremembe?

Prihodki in odhodki so »uravnoteženi«, saj bi se sicer morali zadolžiti, če naj bi zagotovili sredstva za vse predvidene naložbe. Tako na odhodkovni strani v predlogu rebalansa ni investicije v kanalizacijo in obnovo telovadnice OŠ Miška Kranjca, ker tudi ni bilo ustreznih razpisov, na katerih bi lahko občina sodelovala. Realizirana pa je bila obnova sanitarij v vrtcu, obveznosti za plačilo pa zapadejo v leto 2005, hkrati bodo odobrena nepovrat-

na sredstva iz državnega proračuna v naslednjem letu. Na prihodkovni strani med tekočimi transferji so v rebalans vključili postavko za nove projekte zaposlovanja (program Tisoč novih možnosti, refundacija prispevkov za zaposlitev dveh delavcev in projekt Podeželje – priložnost za nova delovna mesta) ter zmanjšali postavko za gradnjo telovadnice. Sicer pa so svetniki v razpravi ugodno ocenili 17-odstotno povečanje investicijskih sredstev, čeprav so se skupna proračunska sredstva povečala le za odstotek.

J. G.

Podjetnik je razveselil z lepo smrečico

Varovanci ter zaposleni in mentorji Varstveno delovnega centra (VDC) Gornja Radgona imajo v svojih lepo urejenih prostorih v zgradbi nekdanjega Elrada na Meleh odlične razmere za življenje in delo. In čeprav nekateri menijo, da so omenjeni varovanci, v radgonski enoti jih je okoli 30, samo v breme, temu še zdaleč ni tako. S pomočjo mentorjev so namreč zmogli marsikaj postoriti in narediti.

To tudi počnejo in marsikaj lahko zasledimo njihove izdelke. Veseli in zadovoljni so tudi z vsako malenkostjo, ki jo dobijo od drugih. Tako so se te dni razveselili darila samostojnega podjetnika Igorja Preloga iz Radenec, za katerega varovanci med drugim pakirajo lesene izdelke in podobne reči (za opravljeno delo jim sicer plačuje), ki jim je tokrat podaril »ledeno« smreko z optičnimi vlakni. V tem prazničnem času jim je še dodatno polepšala bivalne in delovne prostore. - Besedilo in foto: O. B.

Deprivilegiranost pomurskih študentov

Kdo bo rešil pomurskega študenta

Ljubljančan in Pomurec v isti vreči

Nekaj manj kot 4100 mladih iz Pomurja študira na diplomskem študiju na slovenskih univerzah. Urejen socialni položaj študenta je temeljni pogoj za uspešen študij. Ali je v Sloveniji kvaliteten študij ter s tem dostop do znanja vsem študentom omogočen enako ali so pomurski študenti deprivilegirani?

Dostopnost do študija pomeni brezplačen kvaliteten študij, urejeno bivanje, prehrano, študentsko politiko, zdravstvo in možnost prevoza. Študij, čeprav v Sloveniji ni šolnin, namreč ni brezplačen, saj je povezan s številnimi stroški. Največja problema trenutnega socialno-ekonomskega položaja študenta, ki ne prebiva v kraju študija, sta predvsem bivanjska in študentska problematika. Pomurski študenti so v še posebno težkem položaju, saj so zelo oddaljeni od vseh treh visokošolskih središč pa tudi ekonomski položaj regije je na splošno slab.

Problematika bivanja

Problem bivanja je za oddaljene študente rešen, če država poskrbi za njihovo bivanje v študentskem domu. V študentskem domu je povprečna stanarina, ki jo plača študent, 12.000 tolarjev. Vendar se je medtem, ko se število študentskih ležišč v obdobju od leta 1990/91 do 2004–2005 skoraj ni povečalo (v letošnjem šolskem letu jih je na razpolago nekaj več kot 9.000), število študentov v tem obdobju podvojilo (letos je vpisanih 72.000 študentov). To nakazuje kritično situacijo,

kišče v študentskih domovih omogočila subvencioniranje bivanja pri zasebnikih. Študentu, ki mu je to na razpisu odobreno, tako država k najemnini prispeva 9.000 tolarjev, vendar je tudi število subvencij omejeno na 4400. Nekaj več kot 2000 študentov lahko subvencionirano biva še v dijaških domovih ali zasebnih študentskih domovih.

Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov določa, da se upoštevajo pri dodelitvi subvencioniranega bivanja učna oziroma študijska uspešnost, izjemen

Problem je predvsem v tem, da študenti nimajo možnosti, imeti dva osebna zdravnika. Študentski zdravnik jih namreč oskrbuje le v primeru resne bolezni, pogosto pa tudi izvajajo pritisk na študente, naj izberejo njih za osebne zdravnike. V tem primeru študenti spet nimajo urejene zdravstvene oskrbe v času, ko so doma.

uspeh in obštudijske dejavnosti, materialni položaj in oddaljenost stalnega prebivališča od kraja študija.

Oddaljenost stalnega prebivališča od kraja študija se točkujeta tako, da je število točk enako številu kilometrov. Zbrati je mogoče največ 100 točk, torej imata avtomatsko študent, ki je oddaljen od študijskega kraja 100

Po Pravilniku o štipendiranju imajo pravico do štipendije študenti, pri katerih bruto dohodek na družinskega člana ne presega celoletnega zneska 130 odstotkov zaimane plače. Oddaljenost bivanja študenta od kraja študija in s tem povezani višji stroški se pri ugotavljanju materialnega pogoja za pridobitev štipendije tako ne upoštevajo. Potemtakem je materialni pogoj za pridobitev štipendije za študenta iz Pomurja enak kot na primer za študenta iz Ljubljane. Šele ko imata dovolj nizek cenzus za pridobitev, je višina štipendije odvisna od oddaljenosti. V tem primeru štipendistu pripada dodatek za bivanje ali dodatek za prevoz za primestni ali medkrajevni promet. Dodatek za bivanje znaša 40 odstotkov zaimane plače in je trenutno 21.754 tolarjev.

cijo, ki najbolj prizadeva pomurske in druge študente, ki so zelo oddaljeni od kraja študija.

Velik delež študentov, za katere v študentskih domovih ni poskrbljeno, si je prisiljen iskati sobo na trgu, kjer pa veliko povpraševanje oblikuje astronomsko cene. V Ljubljani na primer so cene garsonjer v povprečju 75.000, cene ležišč pa od 30.000 do 35.000 tolarjev. Podobno visoke so cene tudi na Primorskem, medtem ko so v Mariboru nekoliko nižje.

Država se je na naraščajoče probleme zagotavljanja postelj v študentskih domovih odzvala tako, da je študentom, ki sicer izpolnjujejo pogoje za bivanje v študentskih domovih, zaradi pre-

kilometrov, in tisti, ki je oddaljen 200 km, enako število točk.

Goran Sambt, študent ekonomije iz Tešanovec, je prepričan, da bi moral imeti vsak oddaljen študent zagotovljeno ležišče v študentskem domu. S problematiko študentskega bivanja se aktivno ukvarja, saj je predsednik Študentskega sveta stanovalec študentskih domov v Ljubljani. Sam je imel srečo, saj je dobil štipendijo za nadarjene pa tudi razmeroma hitro posteljo v študentskem domu. »Nekateri študenti pa so v bistveno težjem položaju. Boriti se moramo za to, da bomo imeli enake možnosti vsi. Dokler se to ne bo zgodilo, se bomo vrteli v začaranem krogu deprivilegiranosti,« je po-

Štipendije

Študentski sistem že dolgo čaka na prenovo. Urejen je le s pravilniki, ne pa zakonsko. V Sloveniji poznamo republiške, Zoisove štipendije, dopolnitev teh so kadrovske, v manjšem obsegu pa štipendirajo tudi razni študentski skladi in ustanove. Do danes sta zelo upadla tako delež štipendistov glede na število študentov kot tudi višina teh štipendij, predvsem republiških. Pred leti so zelo upadle tudi kadrovske štipendije, kar je tudi zelo vplivalo na nižji socialni status. Na Območni službi Murska Sobota je do danes prejelo 924 študentov republiško in 353 študentov Zoisovo štipendijo. Študenti so novembra prejeli za oktober v povprečju po 40 tisočakov republiške in po 46 tisočakov Zoisove štipendije.

Stisko socialno najbolj ogroženih študentov poskušajo reševati tudi na študentskih organizacijah univerz v Ljubljani in Mariboru (ŠOU in ŠOUM). ŠOUM od svojih 800 milijonov proračuna podarja prek solidarnostnega sklada okoli 30 milijonov sredstev v obliki enkratnih socialnih pomoči, za študentske bone ali bivanje v študentskem domu. ŠOU pa bo letos od 1,3 milijarde proračuna podelil (»silihi«) 5 milijonov, po 130000 tolarjev enkratne pomoči za vsakega izbranega prosilca.

Pomurske študente pomagajo sofinancirati tudi nekatere občine, na primer občine Kobilje, Odranci in Beltinci. Pomurska izobraževalna fundacija podeljuje Zlate štipendije nadarjenim študentkam in študentom iz občin Moravske Toplice in Murska Sobota pa tudi enkratne štipendije, skupno v višini 20 milijonov tolarjev.

Subvencionirana prehrana

Urejena prehrana študenta je prav tako pomemben dejavnik, ki vpliva tako na zdravstveno stanje kot učne sposobnosti. V Sloveniji je začelo ministrstvo subvencionirati prehrano študentov leta 1992 v obliki stu-

dentskih bonov. Subvencionirana prehrana je dobro urejena in namenjena predvsem študentom, ki ne bivajo v kraju študija. Študentski boni so tako pomurskim študentom v veliko pomoč, saj jim omogočajo topel obrok vsak dan po razmeroma ugodni ceni. Za vsako kosilo namreč država primakne 523 tolarjev.

Pomurski študenti tako nimajo enakih možnosti in pogojev za študij, veliko pa jih celo ne more nadaljevati izobraževanja. S tem se hkrati povečuje diferenciacija med regijami. Določene že tako ali tako ruralne in socialno šibke regije so tako prikrajšane pri znanju, ki je edina pot k večji konkurenčnosti, razvoju in blaginji določene regije. Znanje pod temi pogoji ni enako dostopno za vse.

Vendar Jernej Neubauer, pomočnik predsednika Študentske organizacije v Ljubljani, opozarja: »Problem vidim edino v tem, da vsak študent dobi samo toliko bonov, kot je delovnih dni v mesecu. Ker se večina študentov za vikend zaradi finančnih in časovnih razlogov ne more voziti domov, bi ti lahko dobili več bonov.«

Zdravstveno varstvo

Tudi dostopnost zdravstvene oskrbe ni izenačena med študenti, ki študirajo v kraju svojega stalnega bivališča, in tistimi, ki študirajo zunaj njega. Študenti v Mariboru imajo po ugotovitvah študentske organizacije izrazito slabšo dostopnost do zdravnika kot študenti v Ljubljani.

Prevoz

Problem je tudi prevoz, ki je za študente velik strošek, tako finančno kot časovno.

Do Murske Sobote ne vozi noben hitri vlak, počasni so tudi avtobusi, za avtomobile pa večina študentov nima denarja, zato pomurski študenti pogosto ostajajo v študijskem kraju tudi po več tednov. Klub prekmurskih študentov ramerava do konca januarja uvesti subvencionirano avtobusa do Maribora in Ljubljane, da bi finančno razbremenili študente.

Časovni faktor

Miloš Kosić, predstavnik študentske organizacije Slovenije, opozarja tudi na časovni faktor. Študent, ki nima štipendije in študira zunaj svojega kraja bivanja, je namreč pogosto prisiljen delati med študijem, da bi pokril številne stroške. Ti stu-

koristnih drugih izkušenj ali veščin. Vsi ti dejavniki onemogočajo študij številnim dijakinjam in dijakom iz šibkih socialnih in ruralnih okolij pa tudi zelo oddaljenim.

Dr. Jure Zupan, minister za visoko šolstvo, obljublja, da si bo v svojem mandatu »prizadeval uvesti demonopolizacijo, konkurentnost in posledično širšo ter kakovostnejšo ponudbo izobraževanja«. Dr. Zupan je v petek obiskal Mursko Soboto, kjer se je srečal z mladimi in pedagoškimi delavci ter se seznanil z njihovim položajem.

Dr. Mitja Slavinec, poslanec in idejni vodja festivala Mladi za napredek Pomurja, poudarja, da enake možnosti niso enaki formalni pogoji. »Študenti iz Pomurja imajo že začetno slabše izhodišče. Država bi morala zato vzpostaviti pozitivno diskriminacijo, da bi dejansko imeli vsi enake pogoje za študij.«

Andreja Kočar

Občina Odranci prodaja parcele

V Odrancih ugotavljajo, da imajo v lasti več stvarnega premoženja, od katerega nimajo skoraj nobene koristi, vsaj v večini primerov. Kvečjemu se lahko zgodijo, da bodo prihajali računi za določene stroške. Občinski svet je zato na zadnji seji podprl županov predlog, da bodo skušali to premoženje prodati.

Pogojno rečeno so zanje nekoristna stanovanja in garaže v Lendavi, ki so jih »podedovali« z delitveno bilanco. Realno je pričakovati, da bodo garaže lahko prodali po knjižni vrednosti, to je za okrog 3,9 milijona tolarjev, medtem ko naj bi bil iztržek za stanovanja le 30 do 40 odstotkov tržne

vrednosti, kar znese skupaj nekaj več 26 milijonov tolarjev. Kupnina za prodajo dveh stanovanj v bloku v Odrancih pa naj bi znašala okrog 7 milijonov tolarjev. Enak znesek si obetajo od prodaje lastniškega deleža v podjetju Komunala Lendava, medtem ko naj bi dobili s prodajo sorazmernega deleža občinske stavbe v Lendavi nekaj več kot 1,4 milijona tolarjev.

Največji prihodek si obetajo od prodaje gradbenih parcel v odranski obrtni coni Kamenice, za katere naj bi iztržili (kupnina in komunalni prispevki) 126,7 milijona tolarjev. Če se bodo uresničili, potem bodo znašali vsi prihodki občinskega proračuna v prihodnjem letu 608,3 milijona tolarjev, to pa je za odransko občino nepričakovano visok znesek.

Mag. Mira Špiljak, predsednica Območne obrtne zbornice Lendava

Območna združenja bližje obrtnikom kot Ljubljana

Prihodnost obrti v znanju in povezovanju

Območne obrtne zbornice za Pomurje so med obrtniki opravile ankete, po katerih se je izkazalo, da išče kar 83 odstotkov obrtnikov pomoč in nasvete na območnih zbornicah, sedemnajst odstotkov pa se jih obrača na centralo v Ljubljani. To je zelo pomemben podatek, ugotavlja predsednica Območne obrtne zbornice Lendava mag. Mira Špiljak, saj kaže, da so območna združenja bližje obrtnikom, »... in intencija države oziroma Obrtne zbornice Slovenije, da bi to združili na regijski ravni, pri naših obrtnikih vzbuja odpor«, je povedala sogovornica.

Zato so v Ljubljano naslovili pobudo, da bi na regijsko raven prenesli samo določene funkcije, kot je informiranje, del pa bi še naprej ostal na ravni lokalne organiziranosti, saj imajo območne zbornice specifične probleme. »Ob tem pa bi bilo treba še bolj delati tudi na regionalni ravni, predvsem zato, da bi obrtnikom ponudili kakovostnejše informacije,« je povedala sogovornica. Prav z namenom, da okrepijo svetovanje na regijski

ravni, so se pomurske območne obrtne zbornice odločile, da bodo imele v prihodnjem letu skupnega pravika za področje obrti, delo davčnega svetovaleca pri lendavski območni zbornici pa razširile še na preostale. »Dejstvo je, da nam vsem manjka znanja,« je povedala Mira Špiljak, ki nenehno govori o tem, pomen izobraževanja pa je poudarila tudi na občnem zboru lendavskih obrtnikov.

Lendavska obrtna zbornica ima 490 članov, po dejavnostih je največ avtoprevoznikov in gostincev, ti dve sekciji pa sta tudi najbolj aktivni pri uveljavljanju pravic. Člani so samostojni podjetniki in družbe z omejeno odgovornostjo, ki po obrtnem zakonu opravljajo dejavnost na obrtni način. Podjetniki na regijski ravni zaposlujejo v

povprečju 4,5, lendavski le 2,9 delavca, očitno pa je tudi padec pri poslovnih rezultatih, saj ti, kot ugotavlja Špiljakova, ne poravnajo obveznosti do države, veliko pa jih je pred stečajnim postopkom ali že v stečaju. Toda stečaj sam po sebi v poslovnem svetu ni nič slabega, čeprav je »v naših glavah še vedno: bog ne daj stečaj, kaj mi bodo rekli kolegi, sosedje, to se bo razvedelo.« »Še vedno nismo tako daleč, da bi bili pripravljeni na tveganja, ki so povsem normalna v Evropi, da firma danes je, jutri je pa ni več. Pri nas pa dejavnost, ki smo jo opravljali toliko let, želimo nadaljevati, velikokrat za vsako ceno. Menim, da imamo največ problemov prav v razvoju same dejavnosti kot osebnostnem razvoju podjetnikov, ki potrebujejo veliko časa, da se prilagodijo zahtevam tržišča. Imamo pa obrtnike, podjetnike, ki so zelo uspešni, saj so po iz-

Menim, da imamo največ problemov prav v razvoju same dejavnosti kot osebnostnem razvoju podjetnikov, ki potrebujejo veliko časa, da se prilagodijo zahtevam tržišča. Imamo pa obrtnike, podjetnike, ki so zelo uspešni, saj so po izkušnjah na evropskem trgu veliko dojemljivejši za spremembe.

Tisti, ki denar naloži na račun, je tudi dober podjetnik. Ima sredstva za razvoj, novo tehnologijo, se izobražuje ali na izobraževanje pošilja sodelavce.

kušnjah na evropskem trgu veliko dojemljivejši za spremembe,« je dejala o togosti v obrtništvu, ki otežuje razvoj, Mira Špiljak. V največjih težavah sta gradbeništvo in gostinska dejavnost, saj so poslovni rezultati tu razmeroma slabi, nasploh pa slabo stojijo tiste poslovalnice, pri katerih prevladuje gotovinsko plačevanje, denar pa ne ostane na transakcijskem računu.

»Tu vidim enega od vzrokov, zakaj je v obrti premalo denarja. Tisti, ki denar naloži na račun, je tudi dober podjetnik. Ima sredstva za razvoj, novo tehnologijo, se izobražuje ali na izobraževanje pošilja sodelavce,« je povedala sogovornica, ki pa so jo zaradi takšnega razmišljanja obrtniki že tudi večkrat kritizirali. Priznava pa tudi, da je poslovanje obrtnikov dostikrat povezano s stvarmi, na katere sami nimajo vpliva, to pa je predvsem plačilna nedisciplina. In največji

generator tega je država, saj so ministrstva, zavodi in institucija pomembni nosilci investicij, pri verigi izvajalcev pa je podjetnik ali obrtnik zadnji člen, ki je tudi najpozneje poplačan. Po drugi strani pa država od njega terja plačila v kratkem času. Tudi to so pomurski obrtniki v skupnem nastopu že večkrat sporočili v Ljubljano, vendar doslej brez večjega uspeha.

Skupni nastop pa se je pri regijskih projektih vedno dobro obnesel. Speljali so Znanje drugačne vrste, drugi projekt, ki še poteka, pa je Mobilna galerija. Bistvo uspeha in prihodnost je namreč v povezovanju. Podjetništvo in obrtništvo bo potegnulo regijo naprej, če bo imelo znanje in se usmerjalo v povezovanje, pravi Špiljakova, ki hkrati opozarja, da se pojem povezovanje dostikrat zamenjuje z združevanjem. Na območnih zbornicah zato spodbujajo povezovanje in delajo vse, da »... omogočimo čim večjo proizvodnjo, večji ostanek in da je nosilec obratovalnice tisto, za kar je firma ustanovljena in ne vse drugo.« »V tem pa je tudi prihodnost,« je dejala predsednica Območne obrtne zbornice Lendava mag. Mira Špiljak.

Majda Horvat

Avstrijci in Nemci najvišje ocenili Terme Radenci

Terme Radenci so prejele na testu avstrijske zveze potrošnikov VKI in nemške fundacije Stiftung Waren-test najvišjo oceno za kakovost bazenskih površin in njihovo prilagojenost različnim skupinam gostov, so iz Radenec sporočili novinarjem. Med tridesetimi ocenjevanimi termami iz Avstrije, Madžarske, Slovaške in Slovenije je prejelo najvišjo oceno ob Termah Radenci še dvanajst avstrijskih in eno madžarsko.

Poleg prilagojenosti različnim skupinam gostov so ocenjevalci bazenskih površin pregledali še njihovo atraktivnost, ambient in atmosfero, ponudbo storitev wellnessa in savne, kakovost vode, čistost in varnost, gostinsko ponudbo ter razmere med ceno in ponudbo. Visoke ocene pri posameznih ocenjevalnih sklopih so uvrstile Terme Radence med ocenjevanimi med najlepše termalne kopališče.

Ob zanimivi ponudbi zato ne preseneča, da imajo v Zdravilišču Radenci skoraj povsem zasledene silvestrske programe, ki jih pripravljajo v hotelski restavraciji, kavarni Swing in ob termalnem bazenu, veselo pa bo tudi v termah Banovci in hotelu Jeruzalem v Ljutomeru.

M. H.

Veržejski občinski svet

Za naložbe skoraj 264 milijonov

Na zadnji seji veržejskega občinskega sveta v tem letu so največ pozornosti namenili predlogu odloka o proračunu za leto 2005. Ker je šlo šele za prvo obravnavo, javna razprava o tem pomembnem dokumentu pa bo potekala tri tedne – pripombe bodo sprejemali v občinski upravi – veržejski občinski proračun za leto 2005 ne bo sprejet letos. To pomeni, da so svetniki morali sklepati o začasnem financiranju. Po njem bodo proračun izvrševali po dvanajstih letih.

Sicer pa naj bi znašali skupni prihodki skoraj 264 milijonov tolarjev, odhodki pa dobrih 293 milijonov.

Zanimivo je, da imajo za naložbe zagotovljenih 164,5 milijona tolarjev, to pa je več kot polovica proračunskega denarja. Največji delež sredstev, namenjenih za investicije, bo v letu 2005 namenjen za gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta v Veržju. Gre za investicijo, vredno 100 milijonov tolarjev, ki jo bo sofinanciral tudi Stanovanjski sklad Republike Slovenije za zagotovitev neprofitnih stanovanj. Prihodnje leto bodo nadaljevali z obnovo vodovodnega omrežja Banovci-Veržje, in sicer za zaključek 1. faze investicije, ki je sofinancirana iz programa Sapard. Ocenjena vrednost te naložbe je 40 milijonov tolarjev. Občina Veržje bo začela tudi gradnjo športno-rekreacijskega centra v naselju Banovci, kjer naj bi postavili igrišče za mali nogomet. Pri tem bo polovični delež sofinanciran iz programa Crpov. Tudi pri adaptaciji kulturnega doma v Veržju so pridobljena državna sredstva, ki bodo namenjena za ureditev vadbениh prostorov za kulturne sekcije. Za avtomatizacijo čistilne naprave bo namenjenih 2,5 milijona, za asfaltiranje ulic v Veržju pa 2 milijona tolarjev.

Milan Jerše

Ljutomerska deponija odprta še štiri leta

Namesto odškodnine obljubljena infrastruktura

Državni pravilnik o odlaganju smeti določa, da morajo upravljalci odlagališč, ki bodo obratovala po prvem januarju 2005, na ministrstvo za okolje in prostor posredovati program prilagoditve odlagališča zahtevam pravilnika. Za ljutomersko odlagališče so ga na pristojnih službah ministrstva obravnavali osmega junija, vendar so potem občini Ljutomer naložili, da jim mora za izdajo dovoljenja za obratovanje sporočiti še datum dokončnega zaprtja deponije. Ker pa je občinski odlok za gradnjo deponije v Ljutomeru predvidel zaprtje že maja letos, ko naj bi odpadke začeli voziti v zbirni center v Puconcih, je občinska uprava pripravila predlog sprememb odloka z namenom podaljšanja uporabe deponije, ne da bi s tem seznanila krajane, ki stanujejo v njeni sosesčini in katerim je bilo obljubljeno, da bodo deponijo zaprli v tem letu.

Prizadeti krajani so zato zahtevali, da se upošteva veljavni odlok z določenim datumom zaprtja deponije ali odškodnino zaradi zmanjšanja kakovosti življenja ob njej. Občina je zato iskala možnost odlaganja smeti v Ormožu, Lendavi in Ptuj, ker pa bi to stalo več kot izplačilo rente, so ljutomerski svetniki konec oktobra soglašali, da se ob spremembi odloka o podaljšanju uporabe deponije pripravi tudi odlok o odškodninskih rentah. Po pojasnitvi strokovne službe, da za pripravo odloka ni zakonske podlage ter da rezultati analize deponije plina na odlagališču nenevarnih odpadkov v Ljutomeru kažejo na običajno sestavo plinov, so se svet-

niki na zadnji seji odločili za tretji predlog, ki ne predvideva izplačila odškodnine, ampak naj bi občine Ljutomer, Križevci, Razkrižje in Veržje iz proračuna zagotovile denar za ureditev komunalne infrastrukture v neposredni bližini deponije komunalnih odpadkov, in to v skladu z občinskim načrtom razvojnih programov. Sklep bo seveda veljaven šele takrat, ko ga bodo potrdili na vseh štirih občinskih svetih. Po sprejetju le-tega so potem ljutomerski svetniki sprejeli še dopolnitev odloka o ureditvenem načrtu za območje pokopališča, servisne cone in odlagališča v Ljutomeru, po katerem bo dovoljeno odlaganje smeti do odprtja zbirno-sortirnega centra v Puconcih ali najpozneje do konca leta 2008.

Krajani so nad odločitvijo občinskega sveta razočarani, zaradi načina, kako so jih obravnavali, pa tudi prizadeti, občina Ljutomer pa sedaj lahko pričakuje dovoljenje za obratovanje deponije. V drugem primeru bi jo morala država s prvim januarjem zapreti.

M. H.

Na borznem parketu

Negativno ozračje

Izteka se koledarsko leto, zato je prav, da se ozremo nazaj in pogledamo, kaj vse se je dogajalo. Na trgu vrednostnih papirjev je za vlagatelje najpomembnejši kazalnik donos, ki so ga uspeli realizirati. Leto, ki se izteka, je bilo investitorjem, ki so zaupali in vlagali sredstva na domačem slovenskem borznem trgu, zelo naklonjeno in prijazno.

Donosi, ki so bili ustvarjeni, so nadpovprečni in se jih ne bi sramoval noben vlagatelj po svetu. Indeks borzne kotacije SBI 20 je pridobil na letnem nivoju slabih 25 odstotkov in se je trenutno ustalil na nivoju 4.898 točk. Pričakovanja so bila celo višja, kajti mnogi so pričakovali, da bo leto uspel končati na nivoju, ki bo presegel 5.000 točk. Začetek leta je začel osrednji borzni indeks pri vrednosti 3.922 točk, v začetku maja pa je indeks po izrazitem optimističnem trgovanju že dosegel vrednost 4.709 točk. Nato je sledila negativna korekcija in v začetku meseca julija se je začela ponovna izrazita rast, ki je trajala do sredine septembra in se zaustavila pri vrednosti 4.922 točk. Po omenjenem doseženem nivoju je spet sledil negativni popravek z gibanjem v kanalu. Konec novembra je bil dosežen maksimalni letni nivo pri vrednosti 4.934 točk. Indeks PIX je na letnem nivoju pridobil slabih 35 odstotkov pri trenutni vrednosti 4.523 točk. Med največjimi družbami je največji donos uspelo doseči delnicam novomeške Krke, ki so pridobile 62 odstotkov, sledijo delnice družbe Intereurope, ki so pridobile 23 odstotkov, 32 odstotkov so dražje tudi delnice Gorenja in slabih 40 odstotkov trgovske družbe Mercator. Negativno so nas presenetile delnice Pivovarne Laško, ki so se v tem izrazito pozitivnem letu pocenile za 2,3 odstotka, pri tem lahko omenim še delnice družbe Luke Koper, ki so pridobile samo dobrih 11 odstotkov, in Petrola, katerega delnice so dražje za 18 odstotkov. Na tujih kapitalistih trgih so bile razmere popolnoma drugačne. V začetku leta so bili doseženi nivoji, ki so bili blizu maksimalnim. Po omenjenih nivojih je sledil negativni trend, pozitivni trend pa se je začel v avgustu in konec leta so doseženi nivoji, ki so malenkost višji od začetnih letnih. Nemški osrednji borzni indeks je pridobil 5,6 odstotka pri trenutni vrednosti 4.261 točk. Na letnem nivoju so imele največje pozitivne premike delnice družbe Continental, ki so dražje za 60 odstotkov, sledijo delnice družbe Schering z rastjo 41 odstotkov in delnice družbe E.ON, ki so pridobile 35,5 odstotka. Med poraženci leta izstopajo delnice družbe Infineon, ki so se pocenile za 27 odstotkov, sledijo delnice družbe Volkswagen, ki so zdrsnile za 22 odstotkov, in delnice Lufthanse, ki so cenejše za 21 odstotkov.

Ob izteku koledarskega leta bi še tudi sam zaželel veliko uspeha pri trgovanju na trgu vrednostnih papirjev. Vsem vlagateljem bi tudi zaželel, da bi jim bil borzni trg vsaj približno enako naklonjen, kot jim je bil v letu, ki se izteka.

Prispevek izraža osebno mnenje avtorja.

Štefan Kerčmar

Subvencije v kmetijstvu 2004

Letos štiristo tisoč zahtevkov

Z Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja so sporočili, da bodo do konca leta izdali večino odločb za neposredna plačila za leto 2004

Zaradi napovedanih sprememb zakona o dohodnini so na agenciji pohiteli z izdajanjem preostalih odločb za leto 2004. Večina odločb bo tako izdanih do konca tega leta, čeprav poteče rok za oddajo zahtevkov za ukrep Investicija v izvajanje EU standarda 31. decembra 2004.

Vlagatelji, ki še nameravajo oddati zahtevek za investiranje v EU-standarde do konca leta, bodo morda pred tem že prejeli odločbo za neposredna plačila, s katero bo zavrženo plačilo v tistem delu, ki se nanaša na izpolnjevanje nitratske direktive. V takšnem primeru se prejemniki odločbe lahko pritožijo (rok je 15 dni po vročitvi odločbe) na naslov agencije in v pritožbi navedejo, da so v predpisanem roku (do 31. decembra 2004) podali zahtevek za investiranje v ureditev prostorov za skladiš-

čenje živinskih gnojil, kot določa uredba. Agencija bo takšne pritožbe obravnavala prednostno in individualno. V primerih, ko se bo izkazalo, da je upravičenec vložil zahtevano dokumentacijo za investicijo v izvajanje EU-standarda v predpisanem roku, in če bo izpolnjeval vse predpisane pogoje za izplačilo sredstev, bo izdana nova odločba.

Odločbe za vse premije za živali in semena bo agencija izdajala predvidoma od aprila do junija prihodnje leto.

Agencija je od 19. oktobra letos prva in edina slovenska akreditirana plačilna agencija za upravljanje in izplačevanje sredstev iz Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjalnega in jamstvenega sklada. S to akreditacijo je pridobila pravico in dolžnost izplačevanja nacionalnih in evropskih proračunskih sredstev za okoli sto

Agencija je letos končala tudi s poračunom pomoči za odpravo posledic naravnih nesreč v letu 2003. Za to je prejela 54.660 vlog z 68.500 zahtevki. Konec septembra je bilo skupno izplačanih 3,8 milijarde tolarjev.

Oktober je bila 1.600 upravičencem izplačana tudi akontacija za letošnjo točo v skupni višini okoli 433 milijonov tolarjev. Za to je agencija prejela 5.400 zahtevkov. Poracun akontacije pomoči za odpravo posledic letošnje toče bo opravljen v letu 2005.

ukrepov s področja kmetijstva, kar bo v obdobju od 2004 do 2006 zneslo okoli 400 milijonov evrov. Agencija je letos prvič začela z izplačevanjem vlog za neposredna plačila kot nova članica Evropske unije.

Letos je oddalo zbirne vloge za neposredna plačila 70.221 vlagateljev s skupno 400 tisoč različnimi zahtevki, večina vlog za EKO 0, OMD, SKOP in za drobnico pa bo izplačana do konca

januarja 2005. Skupno bo za to namenjenih 24 milijard tolarjev. V prvih mesecih prihodnjega leta bo opravljen še obračun preostalih zahtevkov (govedo, mlečna premija in dodatno plačilo za mleko), sredstva iz tega naslova v višini okoli 12 milijard tolarjev pa bodo upravičenci prejeli do 30. junija, saj je rok za oddajo zahtevkov za zadnje obdobje februarja 2005.

Ludvik Kovač

Vlada sprejela spremembo zakona o dohodnini

Državne pomoči ne bodo obdavčene

Predlog zakona o dohodnini, po katerem naj bi bile obdavčene tudi državne pomoči, ki jih država daje kmetijstvu, je povzročil veliko hude krvi med kmeti, ki se s takšnim načinom obdavčitve niso strinjali.

Vlada je zato pred kratkim na pobudo nove ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Marije Lukačič sprejela spremembo zakona o dohodnini, po kateri bodo državne pomoči v kmetijstvu oproščene plačila dohodnine.

Oprostitev velja za izplačila v letu 2005, ki jih bodo upravičenci prejeli v okviru ukrepov kmetijske politike in pomoči zaradi naravnih nesreč. Oprostitev velja za vse odločbe, ki bodo izdane do konca leta 2004 in izplačane v letu 2005.

L. K.

Prva številka glasila AJDA

Decembra 2004 je izšla prva številka brezplačnega glasila Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

AJDA je namenjena uporabnikom storitev agencije, partnerjem in drugim zainteresiranim. V AJDI bodo objavljeni prispevki o slovensko podeželje in živilskopredelovalni sektor aktualnih temah ter informacije o delovanju agencije.

Glasilo AJDA je v elektronski obliki dostopno na spletnih straneh agencije, na tiskano AJDO pa se je mogoče naročiti z naročilnico po pošti ali telefaksu (01) 478 92 06 ter po elektronski pošti ajda.arsktrp@gov.si.

Zbralo se je veliko konjenikov in ljubiteljev konj

Na dan sv. Štefana, zavetnika živali in še posebno konj, se je pred cerkvijo sv. Magdalene na Kapelskem Vrhu zbralo več kot štirideset konjenikov s svojimi konji, veliko gledalcev in ljubiteljev konj ter gostov od blizu in daleč. Dejstvo, da je prišlo veliko domačinov in gostov, ki so božične praznike preživeli v zdravilišču Radenci, znova potrjuje, kako je reja konj koristna dopolnitev turistične ponudbe na območju Radenec in nasploh v Pomurju. Po blagoslovitvi konj se jezdec letos niso podali na tradicionalno družabno srečanje (brez konj), kajti, kot je dejal predsednik Radenske konjenice Darko Firšt, namesto tega bodo imeli v začetku prihodnjega leta hkrati »silvestrovanje« in občni zbor. Omeniti kaže, da so pripravili blagoslovitev konj tudi na Razkrižju, v Dobrovniku, Petanjcih, Pristavi, Križevcih, Kapeli idr.

Besedilo in foto: O. B.

Prva blagoslovitev konj na Melincih

Novoustanovljeno Konjeniško društvo Mura Beltinci je pripravilo na dvorišču gostilne Kuhar - Kovač na Melincih prvo blagoslovitev konj. Bilo ji je enajst, medtem pa so se že dogovorili, da bo prihodnje leto (na Jurjevo) »žegnanje« konj v Lipi pri Štefanu Zdravcu, ki je predsednik omenjenega društva. J. Ž.

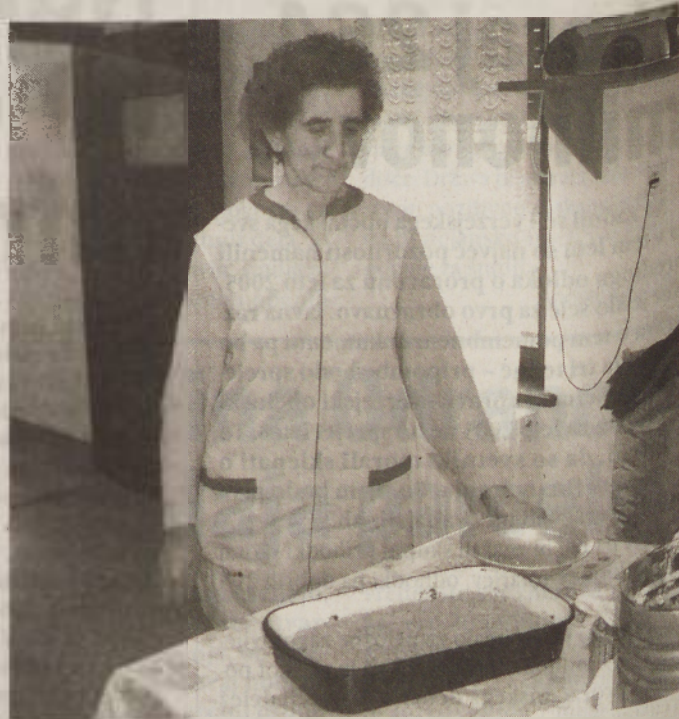
V Gančanih smo obiskali Jožefa Vinkovič

Priljubljena in spoštovana

Kljub letom je Jožefa iz Gančan še aktivna in ustvarjalna pri ohranjanju ljudskih običajev, petja in kulinarike. Te dni smo jo obiskali, da bi zvedeli kaj več o njenem življenju in delu.

Gre za preprosto kmečko ženo, ki ji življenje ni bilo poslano z rožicami, saj je morala že v rani mladosti z očetom in mamo trdo delati na kmetiji. Molzla je krave, kosila, orača itd. Zdaj je že nekaj let upokojena, in čeprav stopa proti sedmim križem življenja, je še dokaj aktivna na različnih področjih. Dneve si krajša z različnimi opravki in hobiji, sprehodi, kolesarjenjem in druženjem, najraje pa je, kot pravi, za štedilnikom. To jo je vedno veselilo. Rada kuha, peče pecivo, kruh, vrtanke ... Pred leti je delala nekaj časa kot pomočnica v kuhinji v Ljubljani v Zavodu za slepo mladino, pred upokojitvijo pa v gostišču Zvezda v Beltincih. Svoje bogato kuharsko znanje rada prenaša na mlajše rodove.

Še živo se spominja, kako so imeli v stari kmečki hiši krušno peč, kjer so pekli različne vrste kruha, krapce, vrtanke in druge pogače. Na jesen življenja največ časa porabi za peko vrtankov, katere pečeta skupaj v krušni peči s sosedom Milico Žižek, in sicer največ za potrebe Turističnega društva Sodar Gančani, članica katerega je tudi Jožefa.

Jožefa Vinkovič je preprosta ženska, ki se zelo rada suče okrog štedilnika.

Dokaj dobro pripravi tudi prekmursko gibanico ter orehove in makove pogače.

Vsako leto v jesenskem času ima tudi domačo trgatvijo, in sicer sama stiska ter pripravlja biovino (jurko in kliton). Pred nekaj leti, ko so bile na vasi gostije še na domačijah mladoporočencev, so jo vabili za kuharico. Kot članica TD Sodar Gančani je dejavna v projektu, s katerim ohranjajo jedi iz koruze, vključena pa je tudi v krožek ročnih del, pri katerem iz koruznega ličja izdelujejo različne izdelke, denimo okrasne košarice, predpražnike, obeske idr. Njena življenjska spremljevalka je tudi knjiga. Ob vsem tem pa najde še

čas za petje. Že lep čas poje pri ljudskih pevcih iz Gančan, ki imajo v bogatem pevskem repertoarju ljudske in cerkvene pesmi. Pojejo jih ob različnih priložnostih v Gančanih in okolici. Zbirajo se pri njej, kjer imajo vaje in priprave za nastope. TD Sodar Gančani pa je doslej na njenem gumnu že dvakrat pripravilo ročno ličkanje koruze.

Ob zimskih večerih pa se v njeni kuhinji zbirajo predvsem starejše ženske pri česanju perja in luščenju bučnega semena. Skratka, Jožefa je v vasi dokaj spoštovana in priljubljena, zato ni nikoli sama.

Jože Žerdin

Po naših znanih poteh

Boreča–Ženavlje–Šulinci

Ob potoku Merak

Na majhnem območju veliko veroizpovedi

Zadnje letošnje popotovanje nas je vodilo po vaseh severnega Goričkega, ki so nanižane druga za drugo ob potoku Merak. To območje je precej odmaknjeno od glavnih cestnih povezav, ki vodijo po Goričkem, toda kljub temu znano po nekaterih znamenitostih.

krog obdan z gozdom. Gre za gotško cerkev, ki je bila v 18. stoletju barokizirana. Je ena najvišje ležečih cerkva v Pomurju, kamor se kljub težki dostopnosti poleti, ko je tukaj »proščenje«, poda veliko romarjev.

V središču vasi smo se za nekaj minut ustavili pri lepo urejenem

na severnih pobočjih, kjer se prej omenjeni borov gozd konča. Ko smo se iz doline podali navzgor proti središču vasi, smo se po nekajminutni vožnji zapeljali mimo stare binkošne cerkvice. Od bližnjega sosesa smo izvedeli, da v vasi stoji še novejša binkošna cerkev ter da je tukaj tudi binkošna

nik. Prav letos so praznovali sedemdesetletnico tega dogodka in tukaj na tem mestu pripravili osrednjo občinsko prireditev. Pot smo nadaljevali ob potoku Merak vse do Šulinec.

Gre za vas, ki je sicer nekoliko večja od prejšnjih dveh in prav tako raztresena po pobočjih bližnjih hribov. Takoj na začetku vasi smo se zapeljali mimo športnega centra in kmalu za tem prispeli na križišče v središču vasi, kjer se cesta priključi nekoliko bolj prometni cesti Gornji Petrovci–Martinje.

Prav na tem križišču stoji vaško-gasilski dom, le nekaj metrov naprej pa še stara šola, ki jo prav tako uporabljajo gasilci za kakšne prireditve. V vasi je še opaziti nekaj večjih kmetij, čeprav je tudi teh manj kot nekoč, in vedno več ljudi se vozi na delo v Mursko Soboto. Ko zapuščamo vas, še zadnjič prečkamo potok Merak. Ta se namreč le nekaj metrov naprej združi s Koritoškim potokom, s katerim nadaljujeta svoj tok kot Adrijanski potok.

Besedilo in foto: C. K.

Stara šola v Šulincih

Božični sejem v Radencih

Tako za domačine kakor tudi turiste v sosednjih Termah Radenci in druge goste so v Radencih, na parkirišču, nedaleč od zdravilišča, pripravili tudi letos božični praznični sejem s prihodom Božička. Prireditev že tradicionalno pripravlja Turistično društvo Radenci, ki tako dopolni predbožično razpoloženje v tem turističnem kraju. Na prazničnem sejmu so ponujali izdelke domače obrti in druge ročne izdelke pa tudi druge izdelke, značilne za sejmsko ponudbo, obenem pa so pripravili sejem smučarske opreme, kjer so ponujali rabljeno smučarsko opremo po nižjih cenah, kot je nova v trgovinah. V kulturnem programu so nastopili otroci iz vrtcev in šol radenske občine pa tudi čarodej Binč. Najmlajši pa so seveda najbolj pričakovali Božička s spremstvom in darili. – J. Ga.

Ko se podamo proti Boreči, se vozimo najprej skozi gozd.

Pot smo začeli v Boreči, kamor se med drugim lahko pride, če se vozimo iz Kuzme proti mednarodnemu mejnemu prehodu Martinje. Nekje po dveh tretjinah poti je treba zaviti z glavne ceste na stransko, kjer se po kratki vožnji skozi gozd začnemo spuščati v vas. Občutek imamo, kot da smo v vas prispeli za njenim hrbtom, saj večina hiš leži na pobočjih hriba, ki je obrnjen proti vzhodu, medtem ko smo mi pripeli z zahodne smeri. Po vaški cesti, ki vodi naokrog po pobočjih hriba, smo se podali na drugo stran vasi, kjer smo srečali domačina, ki nas je napotil proti cerkvi sv. Ane. Ta stoji precej iz vasi na vrhu hriba, ki je daleč na-

vaško-gasilskem domu, ki je po besedah domačinov eden najlepše urejenih v naši deželi, za kar naj bi dobili tudi priznanje. Tik pred koncem vasi, ko smo se že skoraj spuščali v dolino, smo se še zapeljali mimo evangeličanskega zvonika, v vasi namreč živi tudi nekaj evangeličanov.

Pot smo nato nadaljevali po dolini potoka Merak, ki izvira tik nad Borečo, proti Ženavljam. Idilično dolino na severni strani med obema vasema obdaja zelo gost borov gozd, medtem ko se po južnih pobočjih razprostira mešan gozd, kamor poleti zaide tudi veliko gobarjev iz različnih krajev Slovenije. Hiše v Ženavljah so večinoma

občina. V tej vasi pa poleg vernikov te veroizpovedi živijo še evangeličani in katoliki. Kljub takšni verski raznolikosti med ljudmi ni nobenih razprtij, konec koncev imajo skupno pokopališče, nam je še zatrdil domačin.

Ko smo se iz središča vasi spuščali v dolino, smo po nekaj metrih vožnje prišli do mesta, ki je vas Ženavlje naredilo prepoznavno tudi v slovenskem merilu. Tik ob potoku namreč stoji znamenje, ki spominja na pristanek stratosferskega balona dveh belgijskih znanstvenikov avgusta leta 1934. Ta dan si je občina Gornji Petrovci, kamor spadajo vse tri vasi tokratnega potopisa, izbrala za svoj praz-

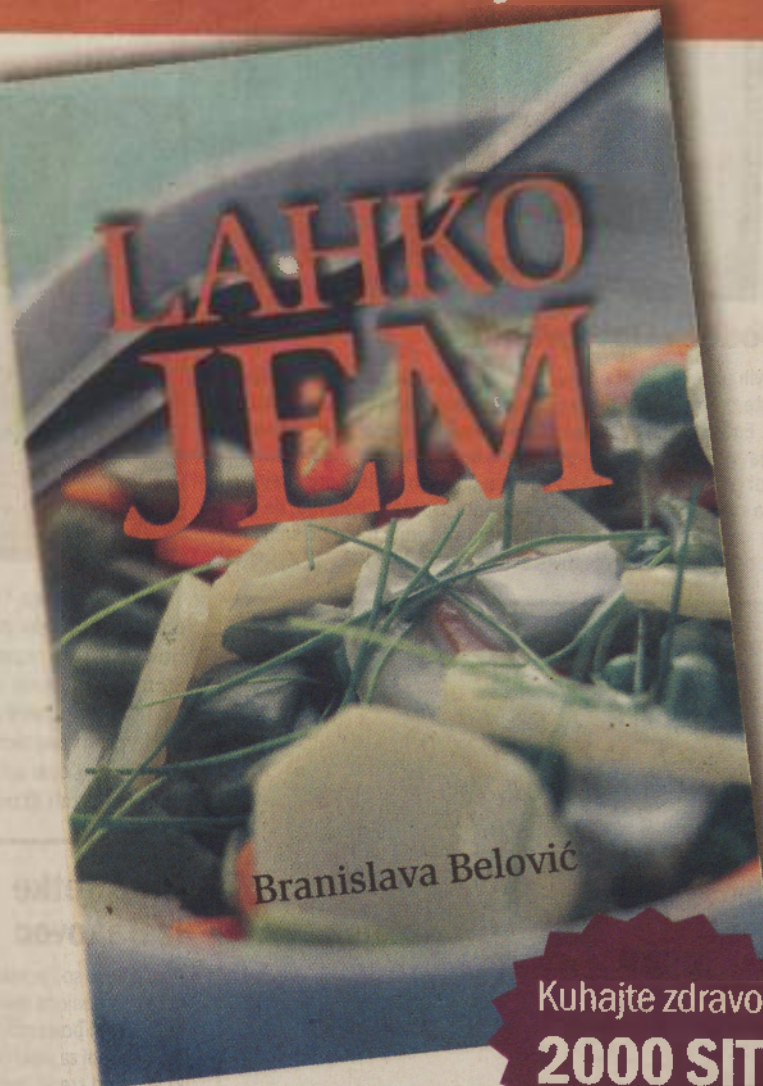
Na poti smo opazili še kar precej zanimivih starejših hiš. Ena od teh je tudi ta v Ženavljah iz leta 1900, kot nam je zaupal njen prebivalec.

Štefanovo žegnanje konj v Pristavi

V nedeljo, dnevu sv. Štefana, zaveznika konjev, so v kar nekaj krajih, ki so bili ali so še znani kot središča gojitve konjev, pripravili blagoslov oz. žegnanje konj. Tako je bilo tudi to nedeljo v Pristavi, kjer je žegnanje že drugo leto organiziralo Turistično društvo Mak iz Pristave. Že lani, ko so prireditev organizirali prvič, se je žegnanja udeležilo precej lastnikov s svojimi konji, tako so lani našli 25 konj, letos pa 30. Ob lastnikih konj se je žegnanja udeležilo tudi precej drugih obiskovalcev prireditve. Žegnanje in prireditev po njem sta potekala na domačiji Rajhovich, kjer imajo širi konje, ob lastnikih iz Pristave in sosednjih krajev pa so se ga udeležili tudi lastniki s konji iz bolj oddaljenih krajev Prekmurja in Prlekije. Konje je blagoslovil ljutomerski župnik Jože Vehovar. – J. Ga.

Do 31. decembra 2004
promocijska cena knjižne novosti

Branislava Belović

Kuhajte zdravo
2000 SIT

Knjigo lahko kupite v naročniški službi Vestnika, Ul. arh. Novaka 13, M. Sobota, ali naročite po telefonu 02 531 19 98. Plačilo po povzetju.

Turistične prireditve

Razkrižje – V soboto, 1. januarja, bo pri Ivanovev izviru v Razkrižju ponovitev predstave Božična noč, ki jo pripravlja Turistično narodopisno društvo Razkrižje, v kateri sodeluje več kot 100 ljudi. Predstava je kulturno - verski dogodek, kjer s pesmijo, igro in povezovalnih tekstov ter ustrezno scenografijo v naravnem okolju predstavijo dogodke ob Kristusovem rojstvu.

Murska Sobota – V petek, 31. decembra, bo v središču Murske Sobotne silvestrovanje v organizaciji Mestne občine Murska Sobota, Turističnega društva Murska Sobota in Kluba prekmurskih študentov. Nastopile bodo skupine Poslednji kongres, Plamen in Peter Lovšin s španskimi borci. Opolnoči bo ognjemet.

Lendava – Na prostem bodo novo leto pričakali tudi v Lendavi in sicer na ploščadi pred hotelom Elizabeta, opolnoči pa bo tudi ognjemet.

Gornja Radgona – Na silvestrovanje na prosto, 31.12., vabijo tudi na prireditveni prostor na tržnici v Gornji Radgoni, kjer bodo poskrbeli tudi za živo glasbo.

Ljutomer – V Ljutomeru bo silvestrovanje, 31.12., na prostem potekalo na glavnem trgu v središču mesta, obiskovalce pa bo ogrela tudi živa glasba.

Belinci – Silvestrovanje na prostem bo tudi v Belincih na prireditvenem prostoru pred belinskim gradom, kjer bodo ponujali kuhano vino, pajani kruj, domače pecivo, čaj in podobno.

J. Ga.

Hladna koža, toplo srce

V prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti so odprli fotografsko razstavo z naslovom Hladna koža, toplo srce s podnaslovom Utrinki iz življenja dvoživk in plazilcev. Razstava bo na ogled do 10. januarja, v njej pa so razstavljene tudi fotografije, ki so nastale v Pomurju. Na razstavi sodelujejo avtorji - fotografi iz vse Slovenije, organiziralo pa jo je Društvo za proučevanje dvoživk in plazilcev Societas herpetologica slovenica v sodelovanju s Fotografsko zvezo Slovenije in Mestno občino Ljubljana, ki so tudi organizirali natečaj za fotografije dvoživk in plazilcev. Na razstavi so tako predstavljena najboljša dela fotografskega natečaja, katerega se je udeležilo 42 avtorjev s 157 fotografijami, od tega 111 barvnimi fotografijami in 46 diapozitivi. Najbolje ocenjene fotografije so tudi nagradili, doslej pa so jih že razstavili v prostorih Prirodoslovnega muzeja Slovenije in Biološkega središča v Ljubljani. – J. Ga.

Zbirka pesmi prof. Vladimirja Močana

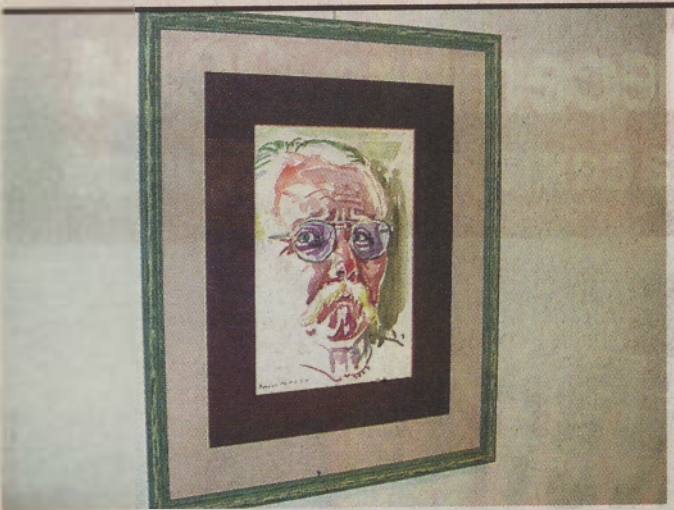
S kolesom jih je rešil pred pozabo

Letos je minilo sto let od rojstva in dvajset let od smrti glasbenega pedagoga, dolgoletnega zborovodje in zbiralca starodavnih ljudskih pesmi v Prekmurju, prof. Vladimirja Močana. Ob tem jubileju je Društvo upokojencev Murska Sobota, ki bo čez dve leti praznovalo šestdesetletnico obstoja, v letošnjem decembru založilo in natisnilo knjižno zbirko starodavnih ljudskih pesmi prof. Vladimirja Močana z naslovom Odi Micka v pungrad lepi.

Omenjene pesmi so pred več kot sto leti peli pevci po prekmurjskih vaseh. Uvodne besede na tiskovni konferenci je spregovoril predsednik društva Janez Kovač. Že pred štirimi leti se je v društvu porodila ideja, da bi izdali knjižno zbirko starodavnih ljudskih pesmi, ki jih je zbral prof. Vladimir Močan že pred desetletji. Zdaj je ta ideja končno dozorela in ravno ob teh omenjenih okroglih obletnicah je knjiga ugledala luč sveta. »Moram reči, da javni interes za sofinanciranje te zbirke ni bil odmeven. Tako smo dobili samo dva donatorja, in sicer Javni sklad pri republiški komisiji za kulturo in enega zasebnika,« je povedal Kovač. »Lepo je, da je edicija izšla ravno ob stoletnici rojstva prof. Močana, čeprav to ni bil njen prvi namen. Predvsem smo želeli na beli dan spraviti notne zapise prekmurjskih ljudskih pesmi, ki jih je prof. Močan zbral po tej naši pokrajini. Zato smo njegovemu življenjepisni dali naslov Zgleden tvorec pevske kulture v Prekmurju. Njegovi dijaki so ga poznali z vseh strani in tudi tisti, do katerih je bil strog, so ga spoštovali in ga še spoštujejo, ker je bil pravičen. Njegovo delovanje je bilo tako razsežno, da je bilo prav, da smo zapisali in izdali to delo, ki je bilo opravljeno pred mnogimi leti. V tistih časih, ko ni bilo takih prevoznih sredstev in možnosti kot danes, se je prof. Močan s kolesom vozil po Prekmurju in zbral notne zapise ter jih tako obvaroval pred pozabo,« je dodal predsednik komisije za kulturo Jože Vild.

Vladimirja Močana je pot zanesla v Prekmurje leta 1936, kjer je po številnih preizkušnjah končno v Murski Soboti dobil službo. V tem okolju se je znašel, deloval in tudi ostal. Po njem se zadnja tri leta imenuje tudi komorni mešani pevski zbor društva upokojencev, ki sicer deluje že dvajset let. »Prekmurje je postalo za slovenske glasbenike po prvi svetovni vojni silno zanimivo. V obdobju do druge svetovne vojne so v Prekmurje hodili zapisovat ljudske pesmi France Marolt, Matija Tomc, Lučka Marolt Pleše in drugi. Zakaj? Zato, ker je bila to v primerjavi z alpsko poskočnico neka druga in drugačna pesem. Drugačni so harmonski prijemi, drugače teče melodija, uporablja se molova lestvica, česar pri alpski poskočnici ni, uporabljajo pa se tudi druge stopnje akordov,« je pojasnil avtor knjige in vodja zbora Franc Zver. Javna predstavitev knjige bo 28. januarja v grajski dvorani v Murski Soboti.

T. K.

Miklos Bodor v Dobrovniku

Z nastankom novih občin se je v Pomurju povečalo število razstavnih prostorov, saj marsikatera občina koristi občinske prostore za stalno ali priložnostno razstavo. Ena od takih občin je tudi dobrovniška, kjer je na ogled razstava del slikarja in grafika Miklosa Bodorja iz madžarskega kraja Kam. Z njegovimi več kot dvajsetimi deli je še posebno okrašen hodnik pred sejno sobo občinskega sveta v novi večnamenski zgradbi. Domačini pravijo, da je madžarski slikar kljub svojim malce poznim letom še vedno mlad po srcu in obnašanju. Na posnetku je eden njegovih avtoportretov. - T. K.

Karikature Franca Mesariča

Ob petdeseti številki občinskega glasila Lipnica so v prostorih občine Moravske Toplice odprli priložnostno razstavo karikatur akademskega slikarja in grafika Franca Mesariča, ki so bile objavljene v nekaterih dosedanjih številkih. Umetnikovo delo je na kratko predstavil urednik glasila Ludvik Sočič. Mesarič pa je ostal skromen in je povedal, da naj namesto njega raje govornik njegove slike. Na posnetku je ena od razstavljenih karikatur. - T. K.

Slovenski koledar 2005

Kaj je bilo, kaj je in kaj še bo v Porabju in pri Slovencih na Madžarskem

Vsako leto prihaja tudi med nas Letopis Slovencev na Madžarskem, raznoliko, zanimivo pa tudi poučno branje številnih avtorjev.

Letošnji vsebuje uvodno besedo urednice Marijane Sukič, sledi uradni del, v katerem so prispevki članov slovenskih in madžarskih državnih institucij o manjšinski problematiki in drugih pomembnih dogodkih, kot je na primer podelitev nagrade slovenskega šolskega ministrstva Eriki Glanz za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju, pa o devetdesetletnici dr. Antona Vratuše.

Poglavje Porabje in Prekmurje in da in gnes pa je zakladnica spominov. Janko Durič poroča o tem, kaj odkrivajo nagrobni napisi na pokopališčih v Porabju, sledijo utrinki iz sedanjosti in predvsem preteklosti piscev, ki so jih prispevali Vera Gašpar, Erika Koleč Kiss, Marijana Fodor, Ester Pleša, Marta Sever, Šanji Krpič, Irena Barber, Jože Brumen, Irena Kalamar, Štefan Kalamar, Erna Sukič, Marija Rituper, Laci Brašič, Jolanka Mecseri, Rozalija Ropoš Rozsnyai, Ciril Kozar, Jože Zrim in Marica Braunstein.

Langanje (klatenje) po svejti začenja Miki Roš s predstavitev arheološkega dela Irène Šavel, nadaljujejo pa Marija Kozar - Do polonje pauti v Merko (Ameriko), Lado Klar o Islandiji, Gyöngyi Bajzek o Hrvaški, Vera Gašpar pa o Koroški in Kranjski.

Zastopan je tudi mladi rod. O študiju v Sloveniji poročajo Žuži Sukič, Nikoleta Vajda in Agi Hanžek, Miki Roš pa je prispeval simpatični dnevnik desetletnega šolarja.

Prav literarno pa je poglavje Za duge zimske večere, v njem sodelujejo pisci z obeh strani meje: Ernset Ružič, Jana Hartman Kranjc, Lojze Kozar ml., Elizabeta Emberšič, Vera Takač, Irena Barber, Milan Zrinski, Jože Murko, Karel

Holec, Miki Roš, Milan Vincetič - večina se je preizkusila v porabskem narečju.

Proti koncu sta gospodinjstvo poglavje - za vertinje in smešnice. Koledar pa končujejo fotokronika in programi Zveze Slovencev na Madžarskem ter drugih organizacij, kot na primer slovenskega kulturnega društva Avgusta Pavla iz Szombathelya, Društva porabskih upokojencev, Slovenske mladine na Madžarskem in nato še lokalnih manjšinskih samouprav v Andovcih, Gornjem in Dolnjem Seniku, Sakalovcih, Slovesni vesi, Števanovcih, Vericah in Ritkarovcih.

Koledar je tudi lepo oblikovan, med drugim ga krasijo reprodukcije umetniških slik z likovnih kolonij v Monostru.

Uredila ga je Marijana Sukič s pomočjo Klare Fodor in Brigitte Korpič, oblikoval Francek Mukič, ilustrirali Marija Kozar in Ditka Petkovič, fotografije pa sta prispevala Karel Holec in Dubravko Baumgartner.

B. B. L.

Soboški gledališki abonma

Marko Kurat: Nekaj dragega in popolnoma neuporabnega (in ne ravno smešnega)

Tako bi lahko dodali ob naši tretji abonmaji predstav, ki jo je uprizorilo Prešernovo gledališče iz Kranja, sicer znano po nekaj zares imenitnih predstavah, če omenimo le lansko Zabava za rojstni dan.

Tokrat je bilo malo preveč burkasto in vulgarno. Lahkotna situacijska komedija pač, ki pa bi ji lahko vendarle očitali pomanjkanje prave komičnosti. Dogajanje se vrti okoli gasilskega poveljnika, ki bi od kolegov gasilcev moral dobiti za rojstni dan nenavadno darilo - ukrajinsko prostitutko. Kolegi so seveda prepričani, da žene ne bo doma, a ta je vse že izvedela in možu pripravi še večje presenečenje - »darilo« so odigrali igralci njene ljubiteljske skupine. Mož Franci pa osramočen in skesan na koncu obljubi, da bo odslej priden.

Res ima komedija svojo moralno poudarilo, res drži zrcalo družbi, v kateri menda nesrečna dekleta, ki prihajajo k nam v želji po boljšem življenju, štejejo tudi za poslovna darila, res so dialogi mestoma prav dohoviti, pa vendar je vse skupaj doživeto kot nelagodno. Škoda je dobrih igralcev (Tine Oman, Darja Reichman, Rok Vihar, Pavel Rakovec, Matjaž Višnar, Vesna Pernarčič, Žunič, Vesna Jevnikar, Peter Musevski) za igro, ki bi bila prej primerna za ljubiteljske vaške odre kot resno gledališče. Morebiti je za to nelagodje »zaslužna« tudi nerodna režija, ki sili na primer starejšega gospoda, da z golim trebuhom (in zadnjo plajno) skače po odru, pa četudi je to komedija, ki nas hoče nakrohotati...

Moteče je tudi - na žalost res aktualna snov - norčevanje iz prostitucije, ki je gotovo prej žalosten kot smešen pojav. Ne hote se moraš spomniti na tisto nesrečno dekle, Oleno Popik, ki so je bili polni vsi časopisi, ko je umrla v mostarski bolnišnici, pred katero so jo do konca izrabljeno odvrgli njeni uporabniki, staro komaj nekaj več dvajset let. Vse prevečkrat je bila poslovno darilo ali darilo za rojstni dan. A ker poznamo našo ljubezen do humora, ni dvakrat reči, da se bo, če se še ni, prej ali slej pojavila v šalah »zdravega ljudskega humora«. Čemu smo se torej smejali? Ali mogoče ne skriti vulgarnosti v sebi?

B. B. L.

V Radencih praznično skozi december

V kongresni dvorani hotela Radin v Radencih so se na prireditvi Praznično skozi december predstavili: Folklorna skupina Radenci pod vodstvom Marjana Korena, dramsko društvo Radenci s prikazom miklavževanja pod mentorstvom Milivoja Čuka, člani komornega zbora Akord pod vodstvom Vanje Rantaša, ki so zapeli tudi skupaj z otroškim cerkvenim zborom župnije sv. Cirila in Metoda Radenci ter člani tamburaškega društva Drotmantraši pod vodstvom Simone Pirc.

Divjaka s Kapele pod vodstvom Slavice Kovačič.

Za konec je mešani pevski zbor Radenska, prav tako premierno, z novo zborovodkinjo Dragico Černe s pesmijo pričaral silvestrsko noč, iz grl vseh nastopajočih, ki so imeli v rokah prižgane lučke, pa je še zadonela pesem Sveta noč, s katero smo številni obiskovalci doživeli skrivnost prazničnega vzdušja in obogatili ponesli sporočilo med svoje najbližje.

Predsednica Zveze kulturnih društev občine Radenci Simona Pirc se je nastopajo-

Pod vodstvom Vere Stanjko so premierno nastopili ljudski pevci Večnica s pesmijo, z ljudskimi instrumenti in običajem ob sv. Štefanu. Ime so si nadeli po roži večnici. Sledil je nastop pevke in pevcev ljudskih pesmi pod vodstvom Betke Leopold, kako je bilo na tepežni dan ali »pametivo« nekoč, pa so nam prikazali člani folklorne skupine Janka

čim simbolično obdoličila s skromnim darilom - z rožo božičnico.

Scena, s pomočjo katere smo se sprehodili skozi decembrske praznične dneve, je bila delo članov likovnega društva Kabinet 1 in likovne sekcije Kulturno-umetniškega društva Bubla.

D. M.

Mažoretke iz Bakovec

Prav gotovo sodijo mažoretke med tiste nastopajoče skupine, ki zbuja največ pozornosti gledalcev. To velja tudi za skupino mažoret, ki so pred tremi meseci začele nastopati v okviru Godbe na pihala Bakovci. Vodi jih Suzana Zadravec. Vaje za nastope imajo v združenem domu v Bakovcih, in sicer ob petkih ter sobotah v večernih urah. Na premiernem nastopu v Bakovcih so jih nagradili z burnim aplavzom. - J. Ž.

Sojenje zaradi streljanja med Romi

»Začelo« se je z igranjem namiznega nogometa

Psihiater: Cener je bil v času dejanja v stanju bistveno zmanjšanje prištevnosti

Minuli četrtek se je na soboškem sodišču nadaljevalo sojenje 30-letnemu Sašku Cenerju, ki ga obtožnica bremeni storitve kaznivga dejanja umora in poskusa umora v pretepu in streljanju v noči na 4. maj letos v Kranjčevi ulici v Černelavcih. Takrat sta umrla Milan Baranja in Jožef Müller, več Romov pa je bilo ranjenih.

Najprej je na prostor za priče stopil Dušan Pestner. Povedal je, da so pri njem doma igrali namizni nogomet, ko so naenkrat zunaj zaslišali kričanje. Ko je stopil ven, je videl, kako se proti njemu opoteka Müller, ki je bil zadet med streljanjem. Položil ga je na tla in mu začel pomagati, okoli njega pa se je zbralo več

Kot priče obrambe so zadnjič nastopile Janez Pestner, Zoran Pestner, Zdenko Pestner (oba sta bila v streljanju ranjena, op. p.) in Dušan Pestner. Vsi so bolj ali manj potrdili, da je streljal pokojni Milan Baranja.

Četrtkovo sojenje so spremljali poostreni vamostni ukrepi. Poleg dveh paznikov, ki sta Cenerja pripeljala iz pripora, je bil v razpravni dvorani tudi vamostnik. Drugi vamostnik pa je bil ves čas sojenja na hodniku pred dvorano.

ljudi. Ker je bilo temno, ni točno videl, ali je imel Milan Baranja pištolo, je pa, tako Pestner, streljanje prihajalo iz smeri, kjer je bil Baranja. Za slednjega je povedal, da je bil z veliko ljudmi sprt pa tudi on sam je bil z njim v sporu. Dejal je še, da sta bila v prepiru na strani Baranje dva moška, ki sta govorila štajersko narečje, in da ne more potrditi, da je med preprirom videl Saška Cenerja.

Naslednji je pričal Zdenko Pestner. Pri igranju namiznega nogometa jih je zmotil prepri, ki je prihajal od zunaj. S sinom Zoranom sta šla pogledat in videla, da se med seboj kregajo Baranjevi, bilo jih je najmanj pet, ter Cener in njegova žena. Nato sta stopila do Müllerja, ki je padel. Trenutek zatem je bil v prsni koš ustreljen še sam. Dejal je, da je začutil, kako je pritekla vroča kri. Nato je bil zadet še sin. Kaj se je dogajalo potem, ne ve, saj ju je zet odpeljal v bolnišnico. Po njegovem naj bi streljal Baranja. To je potrdil tudi njegov sin, ki je na strani Baranje videl še več štajercev.

Janez Pestner je takrat približno ob deseti uri zvečer prišel iz službe. Videl je, da je na ulici večja skupina ljudi, tam so bili tudi policisti, ki so kasneje odšli. Cener je nato z družino prišel k njemu. Ker so slišali vpitje, so šli zopet ven. Zaslišali so streljanje, sam se je skril za avto. Še prej pa je Baranja slišal govoriti, kako bo ustrelil Cenerja. Med preprirom je pomagal bratu in nečaku, ki sta bila ranjena. Cenerja je potem videl le, ko je bilo vsega končano.

Pričal je tudi Boris Horvat. Dejal je, da je igral namizni nogomet, zaradi kričanja se je odpravil ven. Ko je slišal streljanje, je stekel proč. Tako ni videl, kdo je kaj imel v rokah in kaj je počel med preprirom, videl pa je Dejana Baranja, sina pokojnega, kako je očeta spodbujal, naj to vse skupaj enkrat konča. Tožilec

Obtoženi Saško Cener z zagovornikom Jožetom Šafaričem

Zarko Bejek ga je vprašal, ali je s solzilcem poškropil Baranja, tako je namreč na zadnjem sojenju pričal sin pokojnega. Zatrnil je, da ni. Pričanje je sklenil s tem, da se tega ne da opisati, če ne doživijo. Menda je bila prava panika.

Kot zadnji je stopil pred sodni senat, ki ga vodi Milan Forštnarič, Drago Komorski. Tisti večer je bil doma v M. Soboti, ko ga je poklicala sestra in ga prosila, ali

je hodil med njima. Zraven je bil še Slavko Pestner oz. Frenki.

Zaslišana sta bila tudi dva izvedenca. Kirurg Arpad Norčič je na vprašanje obrambe, ali so strelne rane v prsni koš smrtno nevarne, odgovoril pritrdilno.

Srečko Kovačič, ker se menda njegovo mnenje razlikuje od mnenja medicinskega izvedenca Jožeta Balažica. Ker gre za to, kako hude poškodbe je dobil Baranja, je tožilec predlagal še soočenje izvedencev. Raziskalo pa se bo še, kdo vse in kolikokrat je tisti večer klical policijo.

Sojenje se nadaljuje 19. januarja.

A. B., foto: N. J.

Zgodilo se je ...

Med 21. in 28. decembrom se je zgodilo na pomurskih cestah 35 prometnih nesreč, v katerih so se 3 osebe lažje telesno poškodovale, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 30-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 17-krat na javnih krajih in 13-krat v zasebnih prostorih. Kaznivih dejanj je bilo 26, med njimi 12 tatvin, 5 vlomov, 7 poškodovanj tuje stvari, ogrožanje varnosti in povzročitev lahke telesne poškodbe. Na mejnih prehodih so zavrtili 24 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Kaj stori alkohol

Da ti da alkohol pogum, je splošno znano. In najbrž zaradi njega, lahko pa tudi iz drugih razlogov, so bili tokrat pogumni: moški, ki je razbijal po gostilni ter pretepel natakario in gosta; pijana moška, ki sta kljub opozorilu mož postave nadaljevala z razgrajanjem; moški, ki ga ni pomirilo niti policijsko posredovanje; moški, ki se je streznil šele na policijski postaji; moški, ki je grozil organom pregona; in moški, ki je doma s pretepom grozil sorodnikom. Nečedno početje bo treba še pojasniti sodnikom za prekrške. Žensk v policijski kroniki nismo zasledili.

Če vendarle varčujemo

V kroniki omenjamo nepridiprava, ki je v soboškem mestnem parku demontiral in odnesel več različnih okrasnih lučk, ki stanejo najmanj 75 tisočakov. To je storil, čeprav vemo, da je naše majhno mesto letos manj razkošno okrašeno, ker menda varčujemo. Da te ni sram, ti nepridiprav!

A. B.

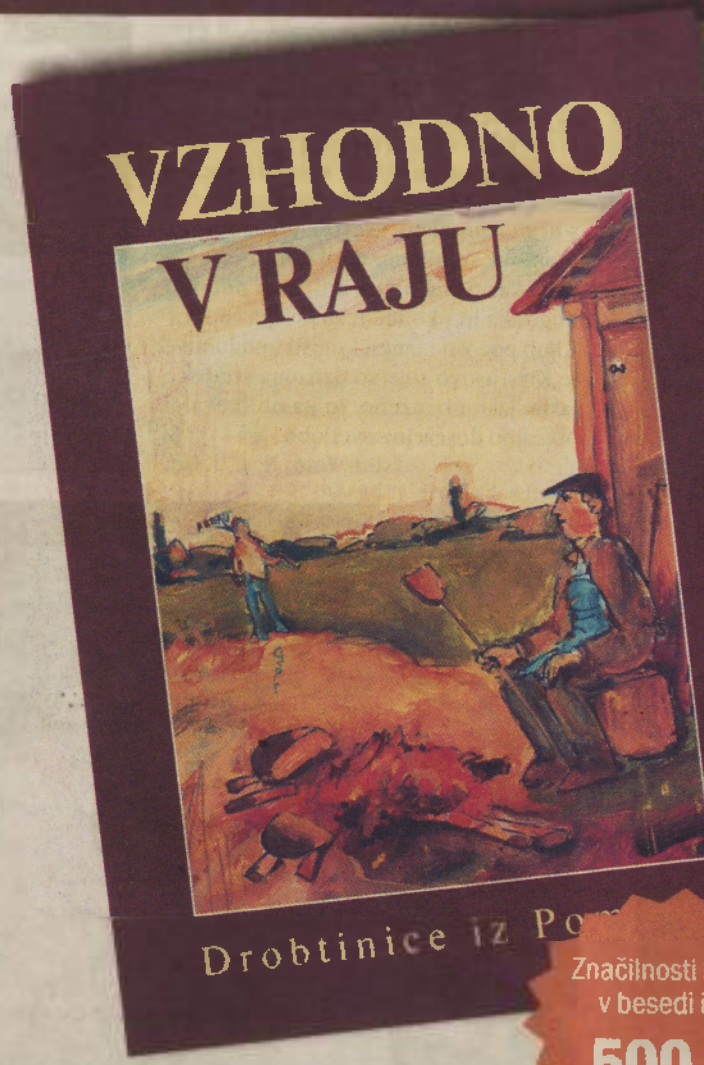
(Spet) brez skrite priče

Na Okrožnem sodišču v Murski Soboti se je nadaljevalo sojenje v zadevi Petek. Pred sodiščem je bilo zaslišanih pet prič, ki so povečini potrdili alibi obtoženim. Na petkovo glavno obravnavo je bila vabljena tudi anonimna priča številka ena, ki naj bi bila ključna priča v zadevi. Njeno zaslišanje je bilo že večkrat napovedano in nato zaradi zdravstvenih težav priče prestavljeno. Lahko se zgodi, da skrita priča ne bo pričala, ampak bo le prebrana njena izjava, ki jo je dala med preiskavo. Naslednja obravnava je razpisana za 6. januar. Na fotografiji obtožena Puc in Koludrovič med petkovim sojenjem. - A. B., foto: N. J.

Do 31. decembra 2004

promocijska cena knjižne novosti

Značilnosti Pomurja
v besedi in sliki

500 SIT

Knjigo lahko kupite v naročniški službi Vestnika, Ul. arh. Novaka 13, M. Sobota, ali naročite po telefonu 02 531 19 98. Plačilo po povzetju.

Barometer

Jože Kos iz Ključarovec, ki je bil med ustanovitelji združenja obrtnikov v Ljutomeru, je ob 35-letnici delovanja Obrtne zbornice Slovenije prejel priznanje te svoje stanovske organizacije.

Župan občine Gornja Radgona Anton Kampuš si je zastavil cilj, da bi postala ta občina najbolj razvita v Pomurju.

Francu Cipotu, županu občine Moravske Toplice, v proračunu za prihodnje leto zmanjkuje sredstev za načrtovane naložbe.

Venčeslav Smodiš je zapustil svetniške vrste, saj je postal tajnik občinske uprave v Beltincih.

Feliks Mavrič, župan občine Križevci, je osebnim interesom dal prednost pred občinskimi. Na staro leto se bo upokojil in po novem letu bo župansko funkcijo opravljal neprofesionalno.

Tudi v ljutomerski župnijski cerkvi vsako leto poskrbijo, da so božične jaslice za vse obiskovalce cerkve pravo duhovno doživetje ljubezni in miru.

Župnijsko cerkev v Radencih smo obiskali tik pred dokončanjem jaslic, ki so jih štiri dni izdelovali mladi fantje Aleš Horvatič, Miha Zadavec in Roki Kotnik.

Božične jaslice po pomurskih cerkvah

Jaslice kot Božja ljubezen

Za katoličane božične jaslice ne pomenijo le ponazoritev Kristusovega rojstva v hlevčku v Betlehemu, ampak z vsemi simboli, ki so vključeni v to upodobitev, pomenijo čutenje in doživljanje Božje ljubezni. Tako so gotovo čutili tudi izdelovalci jaslic in tisti, ki so si jih prišli ogledat in si jih lahko še ogledajo po različnih cerkvah Pomurja.

Središče božičnih jaslic so Jezus, Marija in Jožef, upodobitev pa vključuje tudi obiskovalce, o katerih piše Sveto pismo, torej pastirje in angele pa tudi živali, to so vol, osele, ovce in druge. Upodabljanja božičnega dogodka so se lotili veliki umetniki, prikaza tega dogodka pa se vsako leto lotevajo tudi preprosti ljudje, ki vanj vtkejo svoje videnje in doživljanje skrivnosti Božjega učlovečenja. Jaslice so za katoliške vernike znamenje Kristusovega učlovečenja pa tudi simbol večno navzoče milosti Kristusa. Božične jaslice so resda letos kot vsako leto tudi v pokrajini ob Muri krasile mnoge domove in dvorišča, vendar ponujajo večini ljudi pravo doživetje v prostoru cerkve. Te so večje in bogatejše z vsebino in zato običajno pomenijo večdnevno ali celo večtedensko delo skupine ljudi, ki ob teh osnovnih figurah vključijo bogato upodobitev s hribi, votlinami, drevesi, tekočo vodo, mostovi, ognjem, zvezdami in podobnim, kar priča o čim bolj živo podobo dogodka in okolice Jezusovega rojstva. Kljub pogosti kompleksnosti upodobitve je Kristusovo rojstvo oziroma središče jaslic jasno izraženo, to pa oblikovalci običajno dosežejo s svetlobo.

J. Ga., foto: N. J., J. Ga.

V Lukačevcih so naredili božične jaslice skoraj v naravni velikosti ob kapeli. Pri tem sta največ dela opravila Andrej Vogrinčič, ki je izdelal podobe, in Martin Maučec (na fotografiji), ki je naredil hlevček in druge lesene dele.

V cerkvi sv. Nikolaja v Murski Soboti si obsežne in vsebinsko bogate jaslice vsako leto ogleda precej ljudi, teden dni pa jih je izdelovalo deset ljudi.

V turniški cerkvi je za organizacijo izdelovanja jaslic poskrbela mežnarica Ema, sodelovalo pa je več kot deset ljudi.

Praznovanja

Ključarovski govedorejci imajo pri Francu Kosiju, pri katerem je zbiralnica mleka, prav posebno srečanja. Ko kdo od njih praznuje rojstni dan, pripravijo pravo malo gostijo. Kuhinja Kosijevih jim je zmeraj na razpolago in ta tradicija jutranjih srečanj traja že dolga leta. Tokrat je rojstni dan slavil predsednik gasilskega društva Srečko Horvat (na fotografiji tretji iz leve). Povedati pa moramo še to, da skupaj nazdravljajo tudi uspehom ključarovskih kasačev, ki jih s konjskih dirk prinašajo kasači Jožeta Sagaja in Franca Kosija. - V. P.

Vodstvo borčevske organizacije obiskuje svoje onemogle člane

December, advent, božič, silvestrovo, to je čas pričakovanj za vse nas. Starejši, zlasti bolni in tisti, ki so zaradi invalidnosti prikovani na posteljo, so še posebno veseli obiska, prijaznega klepeča in skromnega darila. Tako so svoje najstarejše, ostarele ter onemogle člane in članice tudi letos obiskali predstavniki upravnega odbora Zveze borcev Gornja Radgona. V Zbigovcih se je njihovega obiska zelo razveselila 84-letna Amalija Črešnar. V pogovoru se je med drugim spomnila, kako se je udeležila kongresa AFŽ pred več kot 60 leti. Spomin ima res dober, a žal je noge ne držijo več dobro. Kljub temu je zadovoljna z življenjem v krogu družine hčerke Silve, vnukinje Natalije in pravnukinje Kaje. Pozneje so bili v Policah pri najstarejšem članu borčevske organizacije, 93-letnemu Francu Iskrji, ki je bil že leta 1941 mobiliziran v Nemčijo. Tam je imel srečo, da ni šel na fronto, temveč v tovarno letal. Kmalu se je vključil v uporniško gibanje. Pozneje je prišel s svojo skupino v Maribor. Tudi tam je sodeloval v protifašističnih akcijah, predvsem pri sabotažah. K sreči ga nikoli niso odkrili. Tudi po vojni je ostal Iskra v Mariboru, kjer je do upokojitve leta 1972 delal v Tamu. Iz Polic se je vozil v Maribor, torej dobrih 40 kilometrov, s kolesom, saj takrat ni bilo drugih prevoznih sredstev. Zanimivo je, da se je Iskra še pred dobrimi tremi leti s kolesom peljal v nekaj kilometrov oddaljeno Radgona. Žal se je medtem poškodoval pri padcu v kopalnici in že dve leti leži v postelji. Sedaj je v dobrih rokah hčerke Metke, njene-ga moža Mirana in dveh vnukov. – Besedilo in foto: O. B.

Humanitarna akcija za Števeka iz Male Polane

Veliko ljudi je pripravljeno pomagati

Uredili kopalnico in sanitarna prostore, prirejene za invalide

V nedeljo je organizacijski odbor humanitarne akcije invalidu Štefanu Hozjanu - Števeku v Mali Polani v njegovi hiši predal urejeno kopalnico in sanitarne prostore. Na predajo so povabili tudi vse tiste, ki so s denarnimi prispevki in prostovoljnim delom pomagali pri izvedbi humanitarne akcije.

Preden so kopalnico in sanitarije tudi uradno odprli, je župan občine Velika Polana Andrej Lebar povedal, da na dan, ko Števek praznuje tudi god, predajajo namenu prostore, za kar je pred letom dni dobil idejo njegov prijatelj Jože, ki ga je obiskal ob njegovem godu, invalid Števek pa je moral medtem iz hiše na stranišče. Kmalu za tem se je organizacijski odbor lotil zbiranja denarja in iskanja tistih, ki bi lahko pomagali pri tem z delom. Veseli so bili, da so povsod, kjer so poprosili, naleteli na ljudi, ki so bili pripravljeni pomagati. Tako so do letošnjega Števekovega goda uspeli urediti res lepo kopalnico in sanitarije, prirejene za invalida. S tem so tudi hoteli pokazati, da tisti, ki potrebujejo pomoč, v naših krajih na to pomoč od drugih ljudi tudi lahko računajo. Vrednost projekta je štiri milijone tolarjev.

Predaja prostorov je potekala v domačem prijetnem vzdušju Števekove hiše. Organizacijski odbor se je ob tem zahvalil tudi tistim, ki so pomagali s svojimi prispevki. To so Atrij gradbeni inženiring

Štefan Hozjan - Števek: »Vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri tej humanitarni akciji, s pomočjo katere so mi uredili kopalnico in sanitarije, se zahvaljujem, saj so mi s tem res polepšali božično-novoletne dneve in konkretno dan, ko je tudi moj god, Štefanovo. To dokazuje, da je v Prekmurju še vedno zelo veliko dobrih ljudi, ki so pripravljeni pomagati tistim, ki pomoč potrebujejo. Veliko pa mi pomeni že tudi, če me ljudje obiščejo ali se z mano pogovorijo, ko se srečamo.«

Odranci, Tone Fornezzi Tof in časopisna hiša Dnevnik, ki so 8. septembra za ta namen organizirali v Veliki Polani nogometno tekmo med Slovensko humanitarno selekcijo Kremeniti in Žensko nogometno pomursko reprezentanco, Center za socialno delo Lendava, Poslovni sistem Mercator, Pomursko društvo za cerebralno paralizo, Geneza Vransko, Zveza za cerebralno paralizo iz Ljubljane, Športno društvo za cerebralno paralizo Žarek iz Murske Sobote, Občina Velika Polana, TGP Ozmeč Velika Polana, Anchi inženiring Poljčane, Kema Puconci in Kamnoseštvo Jaklovič.

Še posebej pa se organizacijski odbor zahvaljuje Lions klubu Murska Sobota, ki je organiziral

humanitarni koncert godalnega kvarteta akademskih glasbenic Rožmarinke in je večji del izkupička namenil izgradnji prostorov, podjetju Montaža vodovoda in centralnih instalacij Stanislava Režonje, ki je opravil vsa vodovodna in električarska dela in za to prispeval tudi ves material, slikopleskarstvu Picaso Nikolaja Žalika iz Velike Polane, ki je poleg plesarskih del prispeval tudi ves material, Zidarstvo Maučec iz Gančan, ki je opravilo zidarska in mavčna dela in prispevalo ves material in Obrtna za druga Lindau Lendava ter Laci Podgorelec, ki je bil tudi organizacijski vodja projekta in nadzornik del, prispeval pa je tudi material za gradnjo.

J. Ga.

Film: Nebeški kapitan in svet prihodnosti (Sky Captain and the World of Tomorrow)

Cmo-bela vojna v retro prihodnosti

Nebeški kapitan in svet prihodnosti, ZDA, 2004. Igrajo: Jude Law, Gwyneth Paltrow, Angelina Jolie, Giovanni Ribisi, Laurence Olivier, Michael Gambon. Režija: Kerry Conran. Žanr: znanstvenofantastična akcija.

Dolžina filma: 107 minut.

Kaj je režiser in scenarist Kerry Conran želel povedati s filmom Nebeški kapitan in svet prihodnosti, ve najverjetneje samo on. Edino, kar se lahko izlušči iz aluzije na fašizem in Hitlerja (zato ima glavni negativec ime Totenkopf, op. p.), je režiserjev poklon legednarnemu Metropolisu Fritza Langa, filmom produkcije B iz tridesetih in štiridesetih let preteklega stoletja ter noir kriminalkam in stripom. Tudi zato je celotni film posnet v temačnih barvah, ki spominjajo na omenjene izdelke, pa tudi filmska scena spada v okvir tistega časa, čeprav se zgodba dogaja v prihodnosti. Ogromno digitalnih efektov pa ne prikrije dejstva, da je film kakovostno slab ter poln milijonkratvidenih klišejev in scenarističnih napak (tako kot so bili pač takratni filmi, op. p.). Tako se npr. Gwyneth Paltrow peš prej vrne iz New Yorka v vojaško bazo kot pa Jude Law s svojim letalom ipd.

Temačna zgodba govori o znanstvenikih, ki jih drugega za drugim pobija skrivnostni nemški

Vestnikova ocena: VV
Na sporedu od 12. do 16. januarja v kinu Park Murska Sobota.
Legenda:
V - oh, moj bog, VV - no ja, VVV - ima svoje trenutke, VVVV - kar v redu, VVVVV - filmski užitek.

zločinec Totenkopf, ki ga igra britanski starosta Laurence Olivier (Hamlet, Maratonec). Totenkopf bi se tako rad dokopal do skrivnostnih formul, ki lahko pripomorejo k uničenju sveta. Za doseg tega cilja uporablja tudi najbolj nenavadne in grozne stroje. Pri obrambi sveta priskoči na pomoč poveljnik Nebeški kapitan oz. Joseph Sullivan (Jude Law - Nadarjeni gospod Ripley, Sovražnik pred vrati), ki ga na njegovi poti z letalom spremlja novinar in njegova nekdanja ljubica Polly Perkins (Gwyneth Paltrow - Nadarjeni gospod Ripley, Zaljubljeni Shakespeare). »Ali jima bo uspelo?« bi se verjetno vprašali v reklami za film iz časov filma noir.

Filmu bomo dali dvojko le zaradi spoštovanja do igralskih imen in ker se v njem po daljšem premoru spet pojavi sir Laurence Olivier. Vrhunec filma – če bi lahko temu sploh tako rekli – je scena, ko se Polly Perkins in Franky Cook (Angelina Jolie - Zbiralec kosti, Lara Croft: Tomb Raider) ljubosumno borita za Nebeškega kapitana. Samo za ljubitelje B-filmov, Metropolis, in če imate ob žvečenju in prigrizku čas prebiti uro in tri četrt. Vsi drugi si bodo želeli oditi iz dvorane še pred koncem.

T. K.

Barometer

Dr. Mitja Slavinec se vzpenja po lestvici popularnosti, saj je številnim dosedanjim funkcijam dodal še predsedniško funkcijo v mestnem odboru LDS.

Novi župan Mestne občine Murska Sobota Anton Štihec ni uspel s predlogom o razrešitvi obeh podžupanov.

Renata Murmajer, direktorica Proconija, je s programom komponentnih jedi poskrbela za razbremenitev žensk v prazničnih dneh.

Jožef Ternar, velikopolanski občinski svetnik, se je posebej trudil, da je občina končno dobila svoje simbole.

Narodnostna poslanka Maria Pozsonec še ni začela z aktivnostmi v novem poslanskem mandatu.

Smo del mednarodne in hitro rastoče skupine Tondach, ki je vodilni proizvajalec strešnih krovov in srednjim vzhodni Evropi. Znamujemo nas stalen razvoj, inovativnost in visoko kakovost izdelkov.

Razpisujemo prosto delovno mesto:
UPRAVLJALEC LINIJE V PROIZVODNJI DODATNIH STREŠNIH ELEMENTOV (m/ž)

Iskanec mora imeti vsaj štiri leta delovne izkušnje, delovno razumevanje se izboljša z izobrazbo, ki vključuje vsaj dve letni izobrazbi na področju proizvodnje in upravljanja proizvodnje. Razmerje izobrazbe in izkušenj mora biti vsaj 1:1.

PONUJAMO:
- možnost za osebo, ki ima izobrazbo in izkušnje ter dodatno usposabljanje
- primerno plačilo
- možnost, da postanete del uspešnega tima

OD VAS PRIČAKUJEMO:
- najmanj IV. stopnja strokovne izobrazbe (inženir, strojni inženir, elektrotehnik, elektronika)
- dinamizem in fleksibilnost
- komunikativnost
- poznavanje operacijskih sistemov
- znanje angleškega jezika

Prosimo, da pošljete ponudbo s kratkim življenjepisom na: **TONDACH Slovenija d.o.o.**
Boreci 49
9242 Križevci pri Ljutomeru
www.tondach.si

Občina Cankova

Dražji odpadki in voda

Cene ravnanja z odpadki, ki ga v občini Cankova opravlja podjetje Saubermacher&Komunalna Murska Sobota, se bodo po novem letu dvignile za 6,93 odstotka. To je posledica nadgradnje obstoječega sistema, in sicer dodatnih stroškov upravljanja z odlagališčem nenevarnih odpadkov v Puconcih. Dražje pa so tudi cene storitev oskrbe s pitno vodo iz soboškega vodovodnega sistema. Tako morajo odšteti gospodinjstva za kubični meter vode 66,04 tolarja, gospodarstvo in drugi porabniki pa 79,46 sit. Podražitev velja tudi za vzdrževanje vodovodnega priključka. Ta stane po novem za družinsko ali etažno stanovanje mesečno 94,72 tolarja.

M. J.

V Ljutomeru o poti okrog sveta

Najbrž vas je mnogo slišalo ali kje prebralo, kako se je Ali Ulaga podal s svojo jadnico na potovanje okrog sveta. Zlasti ga je mikalo obdobje južni pol. To mu je uspelo, na poti pa se je srečeval tudi s precejšnjimi težavami. Večkrat se je moral boriti za lastno življenje. Da je to potovanje tudi lahko dokumentiral, mu je priskočil na pomoč Fotostudio Tivadar iz Ljutomer, Ali pa je pred dnevi pripravil o tem svojem potovanju zanimivo predavanje. - M. T.

Društvo za osteoporozo Pomurja nepričakovano ostalo brez predsednice

Odstop iz zdravstvenih razlogov

Minuli ponedeljek zvečer se je moral sestati zaradi ene same točke upravni odbor Društva za osteoporozo Pomurja, ki ima sedež v Radencih.

Žal je bila obravnavana tema zelo aktualna, saj je nepreklicno odstopila dolgoletna uspešna predsednica društva Dragica Žlebnik, kar je nekatere prisotne članice UO neprijetno presenetilo. Žlebnikova je pojasnila, da odhaja zgolj iz zdravstvenih težav. Na očesnem oddelku je imela namreč težjo operacijo in sedaj naj bi ji bilo iz zdravstvenih razlogov onemogočeno kakršnokoli naporno delo. Aktivnosti pa je zelo veliko, vse z namenom, da bi olajšali težave članstva, katere jim prinaša »toba epidemija«, kot imenujejo osteoporozo. Do običnega zbora, ki bo predvidoma 15. januarja, ko naj bi izbrali tudi novo vodstvo in predsednico ter blagajničarko, kateri se izteka mandat, bo društvo ob pomoči sekretarke Ivica Stolnik vodila podpredsednica Mira Janžek.

O. B.

Kje bodo imeli Radgončani zbirni center za kosovne odpadke?

Začasno (najbrž) Trate, pozneje pa ...

Člani odbora za varstvo okolja, urejanje prostora in komunalno infrastrukturo, katerega predsednik je Vinko Rous, so pred kratkim obiskali zbirni center za odpadke v Porčiču pri Lenartu, kjer je tudi njihov concesionar za ravnanje z odpadki, in sicer podjetje Letnik - Saubermacher.

»Predvsem smo si želeli ogledati ta zbirni center, kajti po zakonu ga mora po novem imeti vsaka občina, ki šteje več kot 8000 prebivalcev, kamor sodi tudi Gornja Radgona. Že v naslednjem letu bi morali tudi sami urediti takšen zbirni center na območju naše občine, kjer bi občani lahko zbirali vse kosovne odpadke, zato smo se na našem odboru dogovorili, da moramo skupaj z občinsko upravo čim prej poskrbeti za tovrstno zbirališče. In s tem namenom smo si šli vse to ogledat, da bi se najbolje pripravili na vse to pri nas,« je povedal Vinko Rous. Medtem so se dogovorili, da bodo prihodnje leto postavili ustrezne kontejnerje, vsaj osem večjih posod, kamor bodo občani vsaj enkrat tedensko dve do tri ure lahko prinašali različne kosovne odpadke. Seveda bodo imeli tudi nadzor. Želja odbora in občine je, da bi to vsaj začasno uredili na dvorišču nekdanje Komunalne na Tratah, a če se ne bi uspeli dogovoriti z lastnikom (Vrbnjak), bi zadevo uredili na bližnjem zemljišču, ki je v lasti občine Gornja Radgona. Naslednji korak pa bo iskanje sredstev za trajnejšo rešitev, torej ureditev trajnega zbirnega centra. »Vsekakor je cilj našega odbora, da bi varoval okolje in da bi tovrstni odpadki končali na ustreznih odlagališčih, ne pa v naravnem okolju,« dodaja Rous.

O. B.

Gasilke so se srečale

V občini Gornja Radgona deluje šestnajst prostovoljnih gasilskih društev, v katere je vključenih 1.588 ljudi. Med njimi je tudi 424 žensk. Gasilska zveza Gornja Radgona in komisija za članice pri Gasilski zvezi Gornja Radgona sta pripravili minulo soboto prvo srečanje aktivnih članic prostovoljnih gasilskih društev radgonske občine. Udeleženske so si najprej ogledale gasilski dom v Gornji Radgoni in opremo ter se seznanile z dejavnostjo Gapore, to je desetine za reševanje iz vode in na vodi. Sledilo je predavanje predstavnikov Območnega združenja RK Gornja Radgona o visokem krvnem tlaku in sladkorju v krvi. Gasilke so si ogledale še Cvetličarno Mirjana z božičnimi jasticami v 15.000 let stari ledeniški kleti v Gornji Radgoni in kleti Pod slapom. Vsemu temu je sledilo še skupno kosilo. V prihodnje bo tovrstno srečanje tradicionalno, so povedali predstavniki Gasilske zveze Gornja Radgona. - F. Kl.

Na kratko

Radenci

V delniški družbi Radenska iz Radenec, kjer so v letošnjem letu ustvarili 7,8 milijarde čistega prihodka s prodajo svojih pijač, niso pozabili na humanost. Tako so letošos namenili za razne donacije 15,3 milijona tolarjev. Največ, kar 7 milijonov sit, je bilo namenjeno za vrtec v Radencih. Med večjimi zneski letošnje donacije velja omeniti humanitarno pomoč otrokom v BiH v znesku nekaj več kot 2,7 milijona sit in 2 milijona sit za ustanovitev medicinske fakultete v Mariboru. V letošnjem decembru pa so namesto običajnih novoletnih daril namenili pol milijona tolarjev za opremo porodnišnice v Murski Soboti. F. Kl.

Spodnja Ščavnica

Enako kot prejšnja leta so imeli tradicionalno božično-novoletno srečanje ali »božičkanje« tudi člani društva Sožitje (gre za osebe z motnjami v duševnem razvoju) in občine Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij ob Ščavnici. Okoli 100, od 226 članov in članic se je srečalo in se imelo prijetno v gostilni Šenekar v Spodnjih Ivanjcih. Prišli so tudi nekateri starši, predstavniki Centra za socialno delo, Območnega odbora RK in še nekatere gostje.

Vse prisotne je pozdravila in zaželela vse najlepše tudi v prihodnje predsednica društva Sožitje Sonja Korošec, ki je na kratko predstavila tudi aktivnosti v letu 2004 ter se zahvalila nekaterim podjetjem, ustanovam in posameznikom, ki društvu pomagajo pri delovanju. Sledil je enkratni kulturno zabavni program. O. B.

Vrtec Stročja vas

V vrtcu Stročja vas so v veseljem decembru poleg različnih oblik dejavnosti za otroke želeli ponuditi nekaj tudi staršem. Pripravili so jim Miklavžev sejem. Otroci in vzgojiteljice so izdelali različne unikatne izdelke (vosčene, plavajoče svečke, darilne vrečke, okraske za novoletno jeklo, pujske iz slanega testa, vazice), ki so jih otroci ponujali staršem na Miklavževem sejmu v vrtcu. Nekaj naših izdelkov so podarili tudi za božično-novoletni bazar na Češkem, ki ga organizirajo žene veleposlanikov. Spodbudne besede in zadovoljstvo staršev jih je spodbudilo, da bodo naslednje leto ponudbo izdelkov obogatili. Z dobrodelnim prispevkom staršev so za eno skupino otrok kupili radiokasetofon s CD predvajalnikom.

V Stročji vasi v opremljeni dvorani

TD Pitar Stročja vas je pripravilo peti, zdaj že tradicionalni božično-novoletni koncert. Potekal je v dvorani, ki jim jo je pred nedavnim končno uspelo opremiti (z zavesami, novim odrom in 20 dodatnimi sedišči) v sodelovanju s PGD Stročja vas in ob pomoči sponzorjev.

Dveurni koncert, ki ga je povezovala Nina Brumen, so glasbeno popestrili otroci iz vrtca in osnovne šole Stročja vas, ljudski godci Zvonček iz Ljutomer, Aleš Majerič na harmoniki, tamburaška skupina Vigred OŠ, folklorna skupina Manika Golarja Ljutomer, Priški frajtonarji, Zadnji trenutek in Tamburaši iz Ljutomer.

Vsem obiskovalcem so pri vходу razdelili simbolne medaljone, prav tako so darilne vrečke »čakale« na nastopajoče, za katere so po koncertu pripravili pogostitev. Tako medaljone kot darila za nastopajoče so člani društva izdelali sami. - Andreja Kurboš

Ko je hudo, me pokliči!

Obdarili novorojence

Krajevna skupnost Lipovci je skupaj z rekruti letnika 1987, Kulturnim društvom Lipovci in Turističnim društvom na božični večer pri vaški kapelici svetega Petra in Pavla v Lipovcih pripravila božično-kulturno prireditev, ki je bila namenjena najmlajšim, ki so se rodili v letu 2004. Šlo je za prirčno druženje krajanov.

Ob tej priložnosti so mladi na svojevrsten način prikazali in zaigrali božično igrice na prostem, božične pesmi pa so zapeli in popestrili program pevci in pevke iz Lipovci. Božiček pa je obdaril s skromnim uporabnim darilom novorojence, ki so prišli tja s svojimi starši.

To so bili Gaja Jerebic, Kaja Henzlin, Žan Zdravec, Klemen Novak, Nikki Cipot, Neža Sraka, Jaka Erjavec, Maj Rengeo, Jan Hozjan, Viktorija Nina Beznec in Anja Časar. - J. Ž.

izberi.si
Vaslovski portal malih oglasov

Ena spletna stran, ki združuje 7 časopisov z vseh koron Slovenije. Obiščite www.izberi.si, oddajte svoj mali oglas, ogledite si popkajne oglase, spravodite se po rumenih straneh in na vas neveduajo kadrovske oglasi!

Brskanje po malih oglaših se nikoli ni bilo tako udeležno.

DELO **NOVOSTI**
NOVICE **VESTNIK**
priporočila
brevije **TRDNJE**

Na obisku pri viničarki Jožefi Nedok v Policah

Vedno služiti le gospodarju

Mnogi danes ne vedo več, kaj pomeni beseda viničar, kaj šele da bi si morali služiti kruh kot viničarji. Obiskali smo nekdanjo viničarko Jožefo Nedok iz Polic pri Gornji Radgoni. Že dan prej smo se udeležili praznovanja njenega rojstnega 90. rojstnega dne, ki so ji ga pripravili njeni otroci.

Njeno pripoved smo doživljali kot bi bili pri uri zgodovine, kajti časi vinčarstva so že davno za nami. Naša sogovornica je viničarski stan doživljala od rojstva do odprave viničarskih odnosov leta 1953. Z družino je bila »gospodarka«, ne »kmečka« viničarka. Gospodski viničar je bil tisti, ki je živel in delal v viničariji »gospoda«, ponavadi tujega lastnika, le v vinogradu. Kmečki viničar pa je moral biti na razpolago gospodarju kmetu za vsako delo na kmetiji, za kar pa ni prejemal plačila v denarju. Gospodski viničarji so ob stanovanju za opravljeno delo v vinogradu dobili tudi plačilo v denarju.

Zgovorna, le nekoliko naglušna, Jožefa Nedok se je rodila kot viničarski otrok 20. decembra 1914. leta v Gornji Radgoni. Rodila se je v družini, kjer se je rodilo pet otrok. Bili so viničarji pri lastniku vinogradov in kleti Bowirju. Viničarija je stala na prostoru, kjer sedaj stoji nov radgonski gasilski dom. Življenje viničarjev ni bilo lahko. Starša

Jožefa Nedok s svojimi otroki ob praznovanju 90-letnice

sta morala biti vedno na razpolago gospodarju. Ko so otroci zrasti, so prav tako služili gospodarju. Tako sem tudi jaz že kot šolarka delala v goricah. Otroci smo ponavadi opravljali lažja dela. Ko smo odrasli, smo pri gospodarju dobili redno delo. Ker sem bila močna, sem kot mladenka delala v šampanjski kleti. Tresla sem steklenice šampanjca in jih tudi »frfolkala«. To je bil narečni izraz za zapiranje šampanjskih steklenic s posebnim zamaškom. Ko sem se leta

1941 poročila z Alojzom Nedom, sem po porodu prvega otroka ostala doma. Ob prvem otroku se mi še sanjalo ni, da bom rodila enajst otrok – dve deklici in devet fantov. Po poroki sva se preselila v nekdanjo viničarijo avstrijskega lastnika Bračarja v Policah, ki sva jo s pomočjo sina Marjana leta 1982 odkupila od Kmetijskega kombinata. V tej hišici živim (mož mi je umrl 1983. leta) s sinom Marjanom in njegovo sopotnico Marico, ki zame lepo skrbita.

Jožefa pravi, da ji je danes lepo.

Zakaj številni otroci?

Rada se spominja minulih let, čeprav je bilo težko. Velikokrat je morala razmišljati, kaj bo dala otrokom za jesti. Tedensko je spekla po pet hlebcov kruha in po eno »gerbancos«, kot danes pravijo ocirkovki. Ker niso imeli svoje peči, je pekla pri sosedih. Ob viničariji ni bilo obdelovalne

Na kratko

Ljutomer

Kot običajno je potekal v prostorih županata v Ljutomeru za osnovne šole upravne enote Ljutomer Razkrižje, Stroča vas, Cezanjevci, Mala Nedelja, Križevci, Vrežej in Ljutomer medobčinski otroški parlament na temo Mladi in Evropska unija. Mladi parlamentarci so dokazali svoje sposobnosti, najpomembnejše pa je dejstvo, da spremljajo življenje in delo Evropske unije in njenih državljanov na področju šolstva, izobraževanja in drugih področij, ki jih zanimajo. Ob izvedenih delavnicah, parlamentarni razpravi in sklepah, ki so jih sprejeli, so izvolili tudi predstavnika, ki jih bosta zastopala na nacionalnem otroškem parlamentu februarja 2005 v Ljubljani. To bosta Samo Fijavž iz OŠ Stroča vas in Katja Heric iz OŠ Cezanjevci. B. M.

Lukavci

V Domu Lukavci, kjer živi okrog 150 varovancev, izvajajo tudi razne ustvarjalne delavnice. Tako nastajajo razni praktični izdelki in tudi umetniška dela. Pred kratkim so pripravili razstavo in povabili na ogled širšo javnost. L. N.

Na kratko

Gornja Radgona

V delniških družbah Radgonske gorice iz Gornje Radgone ter Vinogradništvu in vinarstvu Kapela s Kapelskega Vrha so letos začeli s spomladansko rezjo vinske trte že v drugi polovici novembra.

V družbi Radgonske gorice, kjer imajo okrog milijon trt, so opravili rez na približno eni desetini, v delniški družbi Kapela, kjer imajo okrog 300.000 trt, pa na nekaj več kot eni četrtini vseh trt. V obeh družbah bodo začasno s tem strokovnim in pomembnim opravilom spet nadaljevali po praznikih, če bodo to omogočale vremenske razmere. F. Kl.

Črenšovci

Čebelarstvo društvo Črenšovci si prizadeva, da bi vključili v svoje dejavnosti čim več mladih, zato so letos izvedli skupaj z osnovnimi šolami Črenšovci, Bistrica, Odanci, Turnišče in Velika Polana likovni natečaj na temo čebelarjenja. Vse likovne izdelke je pregledala in ocenila strokovna komisija v sestavi Milena Kavaš, Anton Černi in Tibor Frančič. Slike in nagrajene risbe so bile razstavljene v okrepčevalnici Kamin v Žižkih. J. Ž.

Lenart

Po zadnjih podatkih Območne službe Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje Maribor je na območju upravne enote Lenart v Slovenskih goricah 5.415 zaposlenih, delo pa išče 698 ljudi. Med zaposlenimi jih je tudi 767 s statusom kmeta. Število tovrstnih zaposlitev v zadnjih letih precej niha. V letu 2002 je bilo teh zaposlitev 682, v začetku letošnjega leta pa kar 897.

Prav gotovo zaposlovanje s statusom kmeta zelo znižuje nezaposlenost na tem območju. F. Kl.

Ljutomer: priznanje Jožetu Kosu

Na slavnostni skupščini Obrtne zbornice Slovenije (OZS) so ob 35-letnici delovanja te obrtniške organizacije podelili številna priznanja in odlikovanja. Za častnega člana OZS je bil imenovan nekdanji predsednik države Milan Kučan, med dobitniki priznanj pa so bili tudi sedanjí in nekdanji obrtniki ter funkcionarji iz pomurske regije. Za starostno obrtnika - funkcionarja gre prav gotovo šteti Jožeta Kosa iz Ključarovec v občini Križevci pri Ljutomeru, ki je bil med prvimi snovalci pri ustanovitvi Združenja obrtnikov leta 1968 v Ljutomeru. Bil je član iniciativnega odbora in prvi predsednik takratnega združenja, ki je bilo eno prvih pri nas, Ljutomersko združenje pa je bilo tudi soustanovitelj takratne Zveze združenj samostojnih obrtnikov Slovenije (1969). Jože Kos je deloval v upravnem odboru Zveze, predsednik prve obrtniške organizacije v Ljutomeru pa je bil do leta 1973. Na posnetku: Jože Kos (peti z desne) na podelitvi priznanj ob 35-letnici OZS. - Besedilo in foto: N. Š.

Božiček razveselil otroke

Čeprav večini otrok pri nas danes nič ne manjka, se vseeno razveselijo darila, ki jim ga izroči Božiček. Tako je bilo tudi v Spodnjih Ivanjcih, kjer je bila skupna prireditev v organizaciji krajevne skupnosti, športnega društva in Gostilne Senekar Spodnji Ivanjci. Božiček, ki se je na prizorišče pripeljal z motorjem s prikolico, je obdaril osemdeset otrok. V kulturnem programu so nastopali ženski pevski zbor DU Negova Spodnji Ivanjci, radgonski skavti in otroci iz Spodnjih Ivanjec, ki jih je vodila učiteljica Simona Slogovič. Da je vse skupaj delovalo bolj božično, je darila, ki so jih prejeli otroci do 11. leta starosti, blagoslovil negovski župnik Jože Horvat. Vsakega otroka so pogostili z vročo hrenovko in napitkom, za kar so sredstva prispevali starši obdarjenčev. Iz Spodnjih Ivanjec se je Božiček odpeljal še v vaški dom v Očeslavce, kjer je prav tako obdaril otroke. - L. Kr.

zemlje, zato so lahko redili le po dve svinji. Krave, ki bi dajala mleko za otroke, niso mogli imeti.

»Tisti, ki ni doživel viničarstva in tako številne družine, si ne more predstavljati, kako hudo nam je bilo. Nam siromakom so očitali, zakaj imamo toliko otrok. Povem vam, da se tedaj ženske nismo znale »briniti« pred nosečnostjo. Spomnim se, da sem štiri leta zaporedoma rodila otroka. Danes, ko so odrasli in vsi pri kruhu, imajo tudi družine, obdarili pa so me z vnuki in pravnuki, mi je lepo, ko me obiščejo. Nikoli mi niso očitali siromaštva, v katerem smo živeli. Lahko rečem, da me spoštujejo. To je moje plačilo, zato da sem jih spravila do kruha. To je toplina, ki ogreje tudi moje srce. Zares sem jim hvaležna za ta pretepi dan, ki smo ga skupaj preživeli.«

Še veliko zanimivega smo izvedeli ob obisku prijetne sogovornice, ki se je našega obiska zelo razveselila. »Joj! Kako bo to videti časopisu?« je bila radovedna.

Ludvik Kramberger

Piskrček za malčke

Te dni se je v stari stavbi vrtca Gozdiček v Ulici Štefana Kovača v Murski Soboti predstavila svojim otrokom, staršem in stari staršem Gledališka skupina Piskrček. Pod vodstvom vzgojiteljic Jadranke Casar in Simone Kozic so uprizorili pravljico o Mojci Pokraculji, njenem piskrčku ter gozdnih živalih, ki so jo v hudem mrazu zaprosile za toplo streho nad glavo. Starši so prevzeli tudi druge naloge: skrb za masko, za razsvetljavo in sceno, za ozvočitev, za zvočne efekte in fotografiranje.

Tako so praznične dni letošnjega decembra svojim malčkom popestrili kar starši sami, ki so se odločili zaigrati igrice Mojca Pokraculja. Za odlično predstavo se je staršem zahvalil ravnatelj Vrtca M. Sobota Dane Katalinič. Na stopajočim staršem je izročil v spomin božične zvezde ter jih pozval k še tesnejšemu sodelovanju z vzgojiteljicami in vrtcem, saj vse to lahko le koristi njihovim otrokom. - F. Matko

Pismonoše imajo polne roke dela

Za polovico več poštnih pošiljk

Zaradi božično-novoletnih praznikov imajo pismonoše veliko več dela kot običajno, saj se količina pisem in dopisnic v primerjavi z drugimi meseci v letu decembra poveča za več kot polovico, zato jim tudi delavci iz uprave pred novim letom priskočijo na pomoč. Ko je količina teh pošilk velika, organizirajo tudi izredne prevoze. Z ustrezno zasedenostjo delovnih mest so se v Pošti Slovenije očitno dobro pripravili na povečan promet poštnih pošiljk.

Kljub tako povečanemu prometu s poštnimi pošiljkami na sedežu poslovne enote Pošte Slovenije v Murski Soboti, ki pokriva celotno območje Pomurja, zagotavljajo, da bodo voščilnice in druge poštna pošiljke pravočasno prispale do naslovnikov. Doseganje izkušnje govore, da prispe vsaj 97 odstotkov pošte do naslovnika že naslednji dan po njeni oddaji v poštnem nabiralniku. To velja tudi za tiste poštna pošiljke, ki so naslovljene v tujino, zlasti v bližnjo Hrvaško, Avstrijo in Italijo. V bolj oddaljene države potuje pošta seveda nekoliko dlje. Na primer, v Nemčiji je lahko voščilnica v treh ali štirih dneh, če je seveda poslana prednostno. Za pot v Avstralijo potrebuje štiri do šest dni, v ZDA pa šest do sedem dni, če je poslana prednostno, sicer pa potuje tudi do 20 dni.

Milana Jerše

Proslava v Šalovcih

V nedeljo je bila proslava. Nastopali smo: Vanesa, Martin, Blaž, jaz in drugi. Vsak je pel svojo pesem. Proti koncu je prišel Božiček. Za vse otroke je prinesel darila. Tudi mi smo mu pomagali deliti. Na koncu nam je zaželel lepe praznike naš župan.

Melanie Horvat, 2. razred, OŠ Šalovci

Zimska pesem

Zima se priklanja,
saj jesen nepreklicno odhaja.
Z zimo prišel bo sneg,
ki pobeli bo naš breg.
Le padaj, padaj sneg,
naj bel bo cel planet.
Bele snežinke padajo na tla
kot drobne kapljice dežja.
Otroci se na snegu veselijo,
se kepajo in se smejiijo.
Bele žoge letijo sem ter tja,
vsakega zadenem, ha ha ha.
Peter dela sneženega moža,
ki namesto nosu korenček ima.
Na glavo mu nasadi lonec
in pesmice je konec.

Anja Bačič, 8. b,
OŠ III Murska Sobota

Veseli december

December, december
prišel je med nas,
a sneg je pozabil pobeliti vas.
Smrečice, smrečice
vse se bleščijo
in snega si želijo.
Otroci, otroci
pa si želijo,
da darila spet dobijo.

Tadeja Ciman, 5. a,
OŠ Bakovci

Božiček

Bil je vesel možiček,
rekli so mu Božiček.
Imel je jelene,
črne, bele in zelene.
Otrokom nosil je darila,
ki zelo so jih razveselila.
V hišo šel je suh kot tilnik,
ven pa debel kot hladilnik.
Jelko postavil je za božič
in bil vesel je kot možic.
Šel je na sani,
padel in si zlomil vse kosti.

Mitja Štraki,
OŠ Križevci pri Ljutomeru

Naši božički

Srečanja s starši ob številnih novostih v šoli dobivajo nove razsežnosti. Tega se zavedamo tudi na OŠ Grad. Učenci 1. razreda smo v veselem decembru povabili na obisk naše starše. Pridružili so se nam pri delu v praznični delavnici. Tudi z njihovo pomočjo so nastali božički, s katerimi smo se postavili pred objektiv.

Učenci in učiteljica Metka

Prednovoletni intervju

Vprašanja za intervjuvance (domači, sošolci, prijatelji ...):

- Kakšne praznike si želiš?
- Kaj je tvoja največja želja ob novem letu?
- Poznaš kakšno lepo misel o božiču, novem letu, prijateljstvu, sreči ...

MATEJA, 3. b:
Želim si lepe in mirne praznike. Želim si tudi, da bomo vsi člani družine zdravi in srečni. Naj bo božič obdan z ljubeznijo in vero ter lepo prihodnostjo v prihajajočem letu.***

NADJA, 3. b:
Želim si prijetne božične praznike, da bi bila moja družina srečna. Veliko srečo mi pomeni dober prijatelj.***

URŠKA, 4. c:
- Mama: Želim si mirne, osrečujoče, duhovno izpolnjene ter zelo zelo dolge praznike. V novem letu naj bo veliko zdravlja, sreče in zadovoljstva na vseh področjih.
- Oči: Naj bodo prazniki mirni, osrečujoči, zelo zelo dolgi, v novem letu pa veliko zdravlja, sreče in veselja.
- Mateja (sestrična): Prazniki naj bodo mirni in osrečujoči. V novem letu si želim zdravlja, sreče in ljubezni. Mislim, da ima vsak pravico do sreče, prijateljstva, ljubezni in miru.
- Lana (prijateljica): Želim si mirne, vesele, srečne in zelo dolge praznike. Novo leto naj mi prinese zdravlje in zadovoljstvo.

Učenci OŠ II M. Sobota

Božično-novoletni prazniki

Bližajo se božično-novoletni prazniki. 25. decembra je božič. Takrat okrasimo jelko, zraven nje pa postavimo jaslice. Za božič nas vedno obišče Božiček in nam pod jelko nastavi darila, ki si jih želimo. Na mizi pa ne manjka potice, ki jo spečeta moja mama ali babica. Božič je poseben praznik - praznik družine.

1. januarja je novo leto. Takrat imam jaz rojstni dan; dobim veliko daril, ki mi jih prinesejo moji sorodniki. Mama mi vedno speče torto, ki jo imam najrajši. Lani sem na rojstni dan poklicala tudi sošolki Meliso in Sanjo. Imele smo se lepo. Moja bratranca sta s sabo prinesla tudi rakete. Zelo se veselim novega leta, ker bom praznovala svoj enajsti rojstni dan. Za novo leto si zaželim veliko zdravlja, sreče in ljubezni.

Jasna Sečkar, 4. razred, OŠ Odranci

Šola v naravi

Učenci tretjih razredov osemletke OŠ BELTINCI so jeseni prebili pet čudovitih dni v šoli v naravi na Pohorju. Nekaj utrinkov z njihovega bivanja na Pohorju:

Na Pohorje smo prišli ob deseti uri. Najprej smo si ogledali cerkev sv. Aneha in zvon želja. Šli smo na pohod na Glazuto. Videli smo tudi Lačni studenec. Spoznavali smo smreko in jelko. Planinec Franček nam je predaval o planinstvu in nam pokazal diapozitive o Pohorju. Ob jutrih smo si urejali mape. Imeli smo tudi štiriurni pohod do slapa Skalce in si ga ogledali. Imeli smo predavanje iz astronomije o vesolju in planetih.

Šli smo v škratovo deželo gradit škratom hišice. Jahali smo konja na jasi. Vsak ga je enkrat jahal. Pri škratovih hišicah smo našli bonbone. Zelo smo se jih razveselili. Šli smo na Žigartov vrh, tam smo bili tepeni in krščeni za planinca. V petek smo pakirali obleke. Ogledali smo si še cerkev sv. Bolfenka in razstavo. V šoli v naravi je bilo zelo lepo.

Andreja Tranjek, Jure Škaper, Tadeja Marič, Niki Smej, 3. c

Na Pohorju sem jahala konja. Konju je bilo ima Čedo. Imel je rjavo grivo in rep. Bil je zelo velik in priden. Konja nismo jahali sami, ampak ga je vodil lastnik. Jahati mi je bilo lepo, malo pa me je bilo tudi strah.

Sandra Horvat, 3. c

Gobji ples

Gospodična mušnica zaplešiva zdaj,
da bo med nama najlepši ta raj.
En krož naprej, dva kroga nazaj
se bova vrtela za vekomaj.
Vsi na plesišče, na travnik ta,
da bo veselo za vsakega.
Sivka in lisička plešita tam,
kjer kresničke svetijo nam.

Doroteja Marič, 4. a,
OŠ Franceta Prešerna Črenšovci

Moj kuža

Moj kuža bo vesel,
ko jesti, piti bo imel.
Briketi so mu glavna jed,
v tek mu gredo kot sladoled.
Ko veliko kost dobi,
se je zelo razveseli.
Zrezke zakoplje,
ko je lačen,
jih odkoplje.
Ko je sit,
gre spat
v svoj domek zlat.
Tam pa dolgo ne spi,
ker ga sosedov Taček zbudi.

Jasmina Železen, 3. b, OŠ Cankova

V deželi Klobučarija

Ko sem prišel v deželo Klobučarija, sem videl veliko klobukov. Eni so bili zelo lepi. Bili so zeleni, rdeči, modri, rumeni in vseh drugih barv. Bilo je zelo lepo. Samo malo trate se je videlo izpod klobukov. Otroci so si izbirali lepe in barvne klobuke, majhne in velike. Nekateri so si jih dali na glavo in šli domov, nekateri pa so jih nesli atiju in mami. Jaz sem svojemu bratu vzel policijsko kapo, mami velik klobuk, atiju delavsko kapo, bratrancu čelado, sestrični moder klobuk, sebi pa rumeno kapo. Ko sem si nabral klobuke in kape, sem odletel z dežnikom domov.

Doma so me že nestrpno pričakovali. Ko sem priletel na tla, sem razdelil kape in klobuke, ki sem jih prinesel. Vsi so bili zelo veseli.

Aljoša Gregorec, 3.e/9, OŠ Beltinci

Razglasitev najboljših športnikov v Mestni občini Murska Sobota

Laskavi naslov pripadel Maji Uršič, Borutu Horvatu in NTK Soboti

Ob koncu leta so v Mestni občini Murska Sobota že 12. izbrali najboljše športnice, športnike in športne kolektive v letu 2004, čemur so se letos pridružili tudi najboljši v šolskem športu. Priznanja najboljšim sta podelila župan soboške mestne občine Anton Štihec in predsednik Športne zveze Stanko Kerčmar.

»V naši občini gojimo 25 različnih športnih panog, v katere je vključenih več kot 5.100 članov. Tako imamo številne kategorizirane športnike in šolski šport. Za nekatere je šport način življenja, za druge način dokazovanja, vsem pa je osnovno vodilo Zdrav duh v zdravem telesu. To je dobro tako za posameznika kot občino. Temeljna usmeritev soboške občine je, da bi se v šport vključilo čimveč mladih ljudi in drugega prebivalstva. Zato občina v svojem proračunu namenja precejšnja sredstva za pomoč društvom in drugim, ki se ukvarjajo s športno dejavnostjo. Pred očmi imamo tudi gradnjo športnih objektov, o čemer se že dogovarjamo s športnim ministrom,« je povedal Anton Štihec.

Slovesnost je z igranjem na harmoniko popestril učenec Glasbene šole Murska Sobota Vid Ščavničar.

Sicer pa je v soboški občini registriranih 1.100 članov v posamičnih in ekipnih športih ter v športu za vse. Kategorizirani športniki so ponos dejavnosti v kakovostnem in vrhunskem športu. Letno jih je na listi, ki jih objavlja Olimpijski komite Slovenije – Odbor za vrhunski šport, več kot 40.

»Priznanje je vsekakor velika spodbuda za naprej«

Najboljši športnik v letu 2004 je kanuist **Borut Horvat**. Je član Kajak kluba Mura iz Kroga, športnik mednarodnega razreda, državni prvak in eden najboljših v Evropi in svetovnem merilu, kjer je letos zasedel peto mesto. Ob podelitvi je izjavil: »Priznanje mi pomeni nekakšno nagrado za tisto, za kar sem se skozi vse leto trudil in treniral. To pomeni, da sem naredil nekaj dobrega. Sam sem to dokazal z rezultati na tek-

Predsednik SZ Stanko Kerčmar, kanuist Borut Horvat, predstavnik NTK Soboti Slavko Kocuvan, judoistka Maja Uršič in župan Anton Štihec. Foto: N. J.

mah. To je priznanje za delo, ki sem ga pač opravil v letu 2004. Z doseženimi rezultati sem le delno zadovoljen. S svetovnim prvenstvom v Garmischu sem zelo zadovoljen, saj sem bil peti. Tega pa ne bi mogel trditi za uvrstitev v svetovnem pokalu, ker sem po tistem računal na vsaj eno od posamičnih medalj. To mi žal ni uspelo, vzrok za neuspeh pa je težko opredeliti. Takšen je pač šport, ko ti forma lahko naenkrat pade. Moja največja želja v letu 2005 je, da bi se končno uvrstil med prve tri v svetovnem pokalu. Čaka me tudi evropsko prvenstvo, kjer pa se ne bom preveč obremenjeval, ker dajem prednost tekmovalstvu v svetovnem pokalu. Ker ima svetovni prvak 30 let, imam še štiri leta časa, da pridem do takega rezultata,« pravi 26-letni Borut Horvat.

Poškodba jo je oddaljila od evropskega prvenstva

Za najboljšo športnico so izbrali judoistko **Majo Uršič** iz Murske Soboti, ki trenutno nastopa za celjski judo klub Sankaku. Športnico uvrščajo med najboljše mlade judoistke v Sloveniji, letos pa je bila državna prvakinja pri kadetkinjah, mladinkah in mlajših članicah do 63 kg. Je nosilka črnega pasu. »To priznanje mi ve-

liko pomeni, ker je nagrada za dosedanje delo in rezultate ter močna spodbuda za naprej. Z letošnjimi rezultati sem dokaj zadovoljna, čeprav sem pričakovala, da bom nastopila tudi na evropskem mladinskem prvenstvu do 23 let v Ljubljani. Toda poškodba mi je to preprečila.

Želim si, da bi novembra prihodnje leto nastopila na evropskem mladinskem prvenstvu v Zagrebu, hkrati pa seveda tudi to, da bi znova potrdila naslov državne prvakinja v svoji kategoriji do 63 kg. Po tistem pa seveda računam na olimpijske igre v Pekingu leta 2008,« nam je zaupala.

Ponoviti letošnje dosežke

Namiznoteniški klub **Sobota** je letos najboljši športni kolektiv. Gre za prvoligaško moštvo v članski konkurenci, ki se odlikuje z dobrim delom v vseh kategorijah, saj so osvojili številne najvišje naslove v Sloveniji v kadetski in mladinski konkurenci. Imajo šest kategoriziranih športnikov in reprezentante Slovenije. Predsednik NTK Soboti Slavko Kocuvan: »Moram priznati, da smo kar nekaj let čakali na ta naslov. Nisem presenečen, saj vlagamo v ta šport ogromno truda in dela. Hkrati je to priznanje velika spodbuda za naprej, zato sem prepričan, da bomo v prihodnje delali še zavzeteje kot doslej.

Vsako leto je veliko načrtov. Če bomo vsaj ponovili dosežke iz leta 2004, bomo zelo zadovoljni, vse, kar bo več, bo za nas toliko bolje,«

Kdo so drugi in tretji?

V moški konkurenci je bil drugi namiznoteniški igralec **Bojan Ropoša**, športnik mednarodnega razreda in državni reprezentant, tretji pa **Vojko Prah**, član društva motornih pilotov Štrk, ki je letos dosegel dva svetovna rekorda. Med ženskami je druga odbojkarica **Petra Mõrec**, prekaljena prvoligaška igralka, tretja pa **Aleksandra Tina Küplen**, članica Roller kluba Murska Sobota, slovenska kadetska prvakinja ter zmagovalka slovenskega in donavskega pokala. Pri moštvih je drugi **Atletski klub Pomurje – PDU**, ki se ponaša z največjim številom kategoriziranih športnikov v občini in osvojenimi naslovi v mlajših kategorijah, tretji pa **Rokoborski klub Murska Sobota**, ki je dosegel z dvema kolajnami na mladinskem evropskem prvenstvu največ v svoji zgodovini.

Najboljši v šolskem športu

Razglasili so tudi najboljše športnice v šolskem športu, kar je postala **Urška Martinec**, izjemno talentirana atletinja, ki kljub mladosti osvaja številna prva mesta v teku. Za najboljšega šolskega športnika so izbrali **Bineta Barbariča**, košarkarja in atleta, ki izstopa po svoji prizadevnosti, **Osnovni šoli I** iz Murske Soboti pa je pripadel laskavi naslov zaradi najboljšega programa v šolskem športu v letu 2004.

Milan Jerše

Športnika leta 2004

Najboljši so Sendi Lešnjak, Iztok Utroša in KBV Lendava

Športna zveza Lendava je pripravila v polni dvorani lendavskega kulturnega doma slovesno razglasitev rezultatov za izbor športnika leta 2004. Med gosti sta bila tudi poslanka DZ **Maria Pozsonec** in podžupan občine Lendava **Stanislav Gjerkeš**, ki se je nadvse pohvalno izrazil o dosežkih lendavskih športnikov na različnih področjih. Po njegovem bo začetek gradnje nove športne dvorane v Lendavi, ki naj bi jo predali namenu že prihodnje leto, omogočil še hitrejši razmah športnih dejavnosti.

»Leto 2004 je bilo za naš šport izredno uspešno. Športniki so na raznih tekmovanjih dosegli lepe uspehe. Med nami so državni prvaki, pokalni zmagovalci ter udeleženci svetovnih in evropskih prvenstev. Ti športniki so ponesli ime naše občine daleč naokoli. Pri tem se dobro zavedamo, da brez njihovih staršev, trenerjev in športnih funkcionarjev takih uspehov ne bi bilo. Prav tako vemo, da bi bilo brez pomoči občine zelo težko. Upamo, da se bo podpora kakovostnemu športu še povečala. Zahvaljujoč zagnanim posameznikom dosegamo tudi na področju športne rekreacije številne uspehe. Vedno več je namreč rekreativnih prireditev, ki se jih udeležuje precej občanov. Lahko se pohvalimo, da imamo v športno zvezo vključenih kar 36 športnih klubov in kar 1.500 športnikov,« je uvodoma dejal predsednik športne zveze Lendava **Ivan Koncut**.

Zmagoslavje judoistke Sendi Lešnjak (desno) in igralca badmintona Iztoka Utroše. Foto: M. J.

V ospredju dosežki igralcev badmintona in judoistk

Plaketo najboljšega športnika lendavske občine v letu 2004 je prejel član Badmintonskega kluba Mladost Lendava **Iztok Utroša**. 16-letni dijak gimnazijskega programa Srednje dvojezične šole Lendava se je z badmintonom začel ukvarjati že v 1. razredu osnovne šole. »Bolj profesionalno pa sem se temu športu posvetil, ko je prišel nov trener Denis Pešehonov iz Ukrajine. Takrat smo začeli bolj resno trenirati,« pravi Iztok Utroša. Zato uspešni rezultati niso mogli izostati. »Za mene je bilo v letu 2004 najpomembnejše svetovno mladinsko prvenstvo v Kanadi, kjer smo se zelo dobro odrezali, pri čemer sem tudi sam veliko prispeval k uvrstitvi Slovenije na 12. mesto na svetu. Udeležil sem se tudi več evropskih mladinskih tekmovanj, kjer sem dosegel dobre uvrstitve. Bil sem tudi na mednarodnih prvenstvih v Nemčiji, na Nizozemskem, Češkem in v Sloveniji, kjer sva z Rokom Činčem zasedla 5. mesto v dvojicah.« Poleg tega je postal letos državni prvak v kategoriji do 17 let pri posameznikih in tudi v dvojicah s klubskim kolegom Činčem. Z dosedanjimi rezultati se je trdno zasidral v državni mladinski reprezentanci. V članski konkurenci je bil s Činčem tretji na državnem prvenstvu, na mednarodnem turnirju v Strasbourgu pa sta zasedla odmevno 2. mesto. V letu 2005 mu je glavni cilj nastop na evropskem prvenstvu na Nizozemskem.

Najboljša športnica je postala 17-letna judoistka **Sendi Lešnjak**. Kot članica Kluba borilnih veščin Lendava je osvojila prva mesta na pokalnih tekmovanjih Kopra, Lendave, Požge, Kutjeva in Voklabrucka, druga pa je bila za pokal Heledisa. Krona njenih uspehov je gotovo osvojitve naslova državne prvakinja na prvenstvih do 17 in do 23 let.

»Z naslovom športnice lendavske občine sem zelo zadovoljna. To sem dosegla s trudom. Na številnih tekmovanjih sem dosegla visoke uvrstitve, zlasti še na mednarodnih tekmovanjih, ki so potekala v Avstriji, Madžarski, Hrvaški in Češki. Naši dosežki v klubu so vedno boljši, tako med dekleti kot fanti. To velja predvsem za Sanjo Jaklin in Doris Žunič, ki posegata po prvih in drugih mestih na državnih prvenstvih. Zato smo v Sloveniji med najboljšimi, pri čemer osvajamo odličja tudi v mednarodni konkurenci.«

Nič čudnega, da je ženska ekipa Kluba borilnih veščin Lendava najboljše športna ekipa. Med drugim so zasedle tretje mesto na pokalnih tekmovanjih v Györu, Kutjevu in Nagyatádi, druge so bile za pokal Kopra in Heledisa ter na državnem prvenstvu do 17 let, medtem ko so na državnem prvenstvu do 23 let zasedle prvo mesto.

V glasovanju za športnike leta 2004 so druga mesta pripadla teniške mu igralcu **Zoranu Goluboviču**, državnemu mladinskemu prvaku do 18 let, judoistki **Doris Žunič**, prvi na državnem prvenstvu do 19 let, in strelcem z zračno pištolo **ŠSK COAL Petišovci**, tretji pa so bili igralci badmintona **Rok Činč**, judoistka **Sanja Jaklin** in BK Mladost Lendava.

Plakete tudi zaslužnim posameznikom

Plakete so podelili tudi častnemu članu Športne zveze Lendava **Viljumu Sekerešu**, športnemu delavcu **Bogdanu Lešnjaku**, rekreativcu leta **Janezu Žnidariču**, perspektivnim ekipam KBV Lendava U-14, NK Nafta U-14 in ŠSK COAL Petišovci, perspektivnim športnikom, plavalcu **Aronu Horvatu**, judoistu **Alenu Šerneku**, nogometašu **Mitji Noviču** in njegovim kolegom **Vedranu Vinku**, **Arpadu Vašu** in **Patriku Vorosu**, ter tudi perspektivnim športnicam **Tadeji Donko** (rolanje) in judoistkam **Katji Rudaš**, **Lauri Prendli**, **Katji Kavaš**, **Sari Šernek** in **Tadeji Hozjan**. Razdelili so tudi plakete ob 40. obletnici sodelovanja z Zalsko županijo tistim športnim delavcem, ki se proslave v Zalaegerszegu niso mogli udeležiti. To so: **Marica Varga**, **Mirko Lebar**, **Jožef Szöke**, **Tomislav Krajačić**, **Dušan Varga** in posmrtno **Lajos Horvath**.

V priložnostnem kulturnem programu je nastopila plesna skupina **Mirjana Nad**, mladi športniki iz Zalaegerszege pa so predstavili nov šport, ki je nekakšna kombinacija nogometa in perjanice. Z njim naj bi se predstavili na olimpijskih igrah v Pekingu leta 2008.

M. Jerše

Odbojka Močan odpor Sobočanov

Tudi v povratni četrtfinalni tekmi pokala Slovenije so odbojkarji **Pomurja Galexa Mira** nudili močan odpor prvoligaškemu moštvu **Calcita Kamnika**. Potem ko se je prva tekma v Murski Soboti končala s 3 : 1 v korist Kamničanov, so ti slavili tudi na domačem parketu. Izid je bil 3 : 0 (25 : 20, 27 : 25, 25 : 22). S tem so se igralci Calcita uvrstili v polfinale pokala Slovenije, ki bo 19. in 20. februarja. Že z uvrstitvijo v četrtfinale so dosegli soboški odbojkarji nadvse lep uspeh.

M. J.

S prve tekme v Murski Soboti. Foto: M. J.

Atletika

Priprave na novo sezono že stekle

Atleti in atletinje **AK Pomurje – PDU** so pod vodstvom trenerjev **Tiberija Lebarja**, **Andreja Brinarja**, **Radislava Jakanovića** in **Damjana Špura** že pred mesecem začeli s pripravami na novo tekmovalno sezono 2004/2005. Vsi trenerji so se v novembru udeležili licenčnega seminarja, ki ga vsako leto organizira Združenje atletskih trenerjev Slovenije, ki deluje v okviru AZS.

Atletski klub Pomurje – PDU je pripravil tudi koledar atletskih tekmovanj, ki bodo v Murski Soboti v letu 2005. Koledar je bil potrjen na koledarski borzi AZS, na kateri je AK pridobil organizacijo prvenstva Slovenije v krosu za vse kategorije.

In kakšen je razpored teh tekmovanj? Najprej bo 16. januarja 2005 zimski kros v okviru Mednarodnega kros pokala, 12. marca pa bo prvenstvo Slovenije v krosu za vse kategorije. 18. junija bo 9. mednarodni atletski miting Priložnost za mlade, 27. avgusta 6. ekipno tekmovalno mesto, 24. septembra cestni tek v Bakovcih, 13. oktobra pa 40. oktobrski ulični tek.

Milan Jerše

Tenis

Ni manjkalo presenečenj

V 4. kolu 1. Pomursko-štajerske zimske teniške lige sta bili zmagi moštva 13 M z 2 : 1 proti Daltonu in Primusa s 3 : 0 proti Formingu pričakovani. Zanimiveje pa je bilo v 5. kolu, saj je Forming z 2 : 1 zaslužen premagal 13 M (P. Starčič – Kumer 9 : 3). Dalton pa nepričakovano Primus z 2 : 1 (Fišinger – Ficko 9 : 3).

V 2. PŠZTL je prvič izgubil vodilni Geotim z letos močno okrepljenim Casinom iz Maribora, ki vodi v rdeči skupini (Kuhar – Potočnik 9 : 0). V obračunu za tretje mesto je Rebel z 2 : 1 premagal Toyoto-Flamin MS. V spodnjem delu lestvice je MTS že drugič zmagal in se tako izenačil z Novo šanso, s katero se bo pomeril 8. januarja.

M. J.

Karate

Radenčanom štiri bronasta odličja

Člani Karate kluba Radenci so se udeležili 32. mednarodnega karate turnirja v Trbovljah, kjer so nastopili 504 tekmovalci iz 42 klubov in 11 držav. Tretja mesta so zasedli: mlajša dečka Filip Španbauer v borbah posamezno do 38 kg in Stanko Klemenčič do 45 kg ter starejša dečka Aleš Mir (do 55 kg) in Gregor Petek (nad 55 kg). Četrtri je bil član Beno Žurman v borbah do 68 kg.

M. J.

Namizni tenis

V derbiju Jelenov hram

V 6. krogu puconске rekreativne lige so igrali: Animus Markišavci – Sebeborci 10 : 0, Rekreativci – Jelenov hram 4 : 6, Elekter center KA-EL – Diana 5 : 5, 7. krog: Jelenov hram – KA-EL 8 : 2, Sebeborci – Rekreativci 0 : 10, Breza – Markišavci 0 : 10.

Vrstni red: Jelenov hram, 12, Rekreativci, 10, KA-EL, 7, Diana, 6, Markišavci, 5, Sebeborci, 2, in Breza, 0.

M. J.

Košarka

Poraz z Banexom

V 11. krogu 1. B SKL je moštvo Radenska Creativ Sobota gostovalo v Slovenskih Konjicah. Ob polčasu so Sobočani vodili s 40 : 33 in kazalo je, da bodo zanesljivo zmagali. Toda v drugem polčasu so povsem popustili in dosegli le 16 točk ter izgubili z 19 točkami razlike. Končni rezultat je bil 75 : 56 (21 : 21, 12 : 19, 19 : 6, 23 : 10). Strelci za Sobočane: Punčar 20, Novak 11, Bratkovič in Karlo po 9, Vöröš 3, Šuran in Majc po 2.

Vrstni red pred januarjskim nadaljevanjem prvenstva: Nova Gorica 10 : 1, Loka kava 9 : 1, Rudar 8 : 2, Parklji Bežigrad in Banex po 7 : 4, Hopsi 6 : 4, Radenska Creativ Sobota 5 : 6, GD Hrastnik 5 : 5, Fragmat 4 : 6, Janče STZ 3 : 8, Litija 4 : 5, Ajdovščina 2 : 9, Union Olimpija ml. 2 : 8, Ilirija 1 : 10.

M. J.

Hokej

Leku novoletni turnir

V Murski Soboti je bil novoletni turnir v dvoranskem hokeju, na katerem so zmagali slovenski prvaki, hokejisti Leka. V odločilni tekmi za prvo mesto je Lek pre-

magal Mursko Soboto s 3 : 2, boljši pa je bil tudi od ekipe Moravskih Toplic s 6 : 1. Ekipa Murske Sobote, ki je bila druga, je z Moravskimi Toplicami igrala 4 : 4.

Slovenski hokejisti bodo imeli naslednjo tekmovalno preizkušnjo 15. in 16. januarja, ko bo v Murski Soboti mednarodni turnir v dvoranskem hokeju.

T. G.

S soboškega hokejskega turnirja. Foto: J. Z.

Tenis

Novoletni turnir dvojic

Teniški klub Radenci pripravlja skupaj s firmo Forming in Agencijo za šport Internacional Tennis Pool ravno danes popoldne, to je v četrtek, 30. decembra, prednovoletno teniško srečanje. Začelo se bo ob 13. uri, ko se bodo otroci in mladina pomerili v mini in midi tenisu, merjenju hitrosti servisa in zadevanju v tarčo. Pričakujejo tudi prihod dedka Mraza. Novoletni teniški turnir žrebanih dvojic pa se bo pričel ob 15.30 in bo trajal predvidoma do 20. ure. Najboljše čakajo praktične nagrade in priznanja. Potem bo seveda zabava.

M. J.

Namizni tenis

Najboljši Ploj

Na 3. memorialnem turnirju Dušana Rajnarja, ki sta ga pripravila ŠD Strelec (Grlava) in ŠD Cven, je pri članih zmagal Aleš Ploj pred Janom Žibratom in Andrejem Onišakom (vsi Cven). Pri veteranih je bil najboljši Igor Podkrižnik (Ljutomer), drugo mesto je zasedel Drago Krznar (Branoslavci), tretje pa Tone Ficko (Ljutomer). Prehodni pokal je pripadel Ploju, ki je v dvoboju zmagovalcev (člani/veterani) s 3 : 1 premagal Podkrižnika.

N. Š.

Ženski rokomet

Millennium peti

Končan je prvi del tekmovanja v 2. slovenski rokometni ligi za ženske. Rezultati 13. kroga: Millennium – Branik 36 : 24 (14 : 10), Zagorje – Sevnica 28 : 16, Brežice – Velenje 31 : 27, Šentjerne – Savinjska Žalec 25 : 30.

M. J.

Brežice	13	12	0	1	395	304	24
Zagorje	13	10	1	2	377	309	21
S. Žalec	13	10	0	3	368	334	20
Velenje	13	6	2	5	372	325	14
Millennium	13	4	1	8	356	363	9
Branik	13	4	1	8	344	390	9
Šentjerne	13	3	1	9	385	406	7
Sevnica	13	0	0	13	224	390	0

Košarka

Na novoletnem turnirju zmagali Šalovčani

V organizaciji ŠD Videm je potekal v športni dvorani OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici prvi novoletni košarkarski turnir, na katerem je nastopilo pet moštev, in sicer poleg gostiteljev še Radenci, KPŠ Ljutomer, Šalovci in Središče ob Dravi. Na koncu so se veselili košarkarji iz Šalovcev, ki so bili v predtekmovanju za gostitelje premočni, v boju za 1. mesto pa so ugnali še Ljutomerske študente. Organizatorji so poskrbeli tudi za lepe nagrade in turnir je bil uspešen, tako da ga bodo poslej organizirali tradicionalno vsako leto.

Rezultati: Videm – Šalovci 36 : 64, KPŠ Ljutomer – Središče ob Dravi 67 : 40, Radgona – Radenci 0 : 10 b. b.; za 4. mesto: Središče ob Dravi – Videm 53 : 41, za 1. do 3. mesto: Radenci – KPŠ Ljutomer 48 : 55, Šalovci – KPŠ Ljutomer 60 : 53. Končni vrstni red: 1. Šalovci, 2. KPŠ Ljutomer, 3. Radenci, 4. Središče ob Dravi, 5. Videm. V atraktivnem tekmovanju metanja trojk je zmagal Matevž Domajnko (KPŠ Ljutomer).

O. B.

Namizni tenis

Pomurci uspešni

Na 2. odprtem turnirju severovzhodne regije za mladince v Gornji Radgoni so imeli največ uspeha Pomurci. Brez prave konkurence je zmagal Jan Žibrat s Cvena, ki je v finalu premagal Radgončana Luko Matavža s 3 : 1, ki je zasedel drugo mesto. Njegov brat Matic je zasedel četrto, Sobočan Dominik Maček peto, Grega Nerat pa šesto mesto.

M. U.

Rokomet

Zmagali Ljutomerski gimnazijci

Ekonomska šola Murska Sobota je organizirala prvenstvo v rokometu za pomurske dijake. V 1. krogu je Ekonomska šola Murska Sobota s 16 : 2 premagala SPTŠ Murska Sobota, SZŠ Rakičan pa s 14 : 7 SŠGT Radenci. V prvi tekmi polfinala je Ekonomska šola Murska Sobota z 9 : 8 odpravila Gimnazijo Murska Sobota, Gimnazija Ljutomer pa s 16 : 9 SZŠ Rakičan. V finalu je bila Gimnazija Ljutomer s 16 : 6 boljša od Ekonomske šole Murska Sobota.

Končni vrstni red: 1. Gimnazija Ljutomer, 2. Ekonomska šola Murska Sobota, 3. do 4. Gimnazija Murska Sobota in Srednja zdravstvena šola Rakičan, 5. do 6. Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci ter Srednja poklicna šola Murska Sobota. Najboljši strelci: Dominik Smodiš (EŠ) in Egon Prelec (SZŠ) po 11 zadetkov, Mitja Kozel (Gimnazija Ljutomer), 10.

M. J.

Zmagovalno moštvo Gimnazije Ljutomer

Nogomet

Lendavčani zadovoljni z žrebom

Z osvojitvijo naslova jesenskega prvaka v 2. SNL in uvrstitvijo v polfinale pokalnega tekmovanja so nogometaši najstarejšega slovenskega kluba, Nafta iz Lendave, končali izjemno uspešno leto 2004. Žreb pokala v ljubljanskem hotelu Slon jim je za nasprotnika v polfinalu namenil aktualnega državnega prvaka in vodilno ekipo sedanjega državnega prvenstva HIT Gorico. Prvo srečanje bo 20. aprila v Novi Gorici, povratno pa teden dni kasneje (27. aprila) v Lendavi. Drugi par je Publikum – Maribor.

V taboru Nafta so z žrebom zadovoljni. Predsednik kluba Mirko Horvat je dejal: »Že z uvrstitvijo v polfinale smo dosegli velik uspeh in potrudili se bomo čim dražje prodali kožo. Vsi nasprotniki v polfinalu so atraktivna prvoligaška imena, zato je bilo pravzaprav vseeno, koga nam bi žreb dodelil. Nafta so si vsi želeli, a prav v tem vidim našo priložnost. Nismo obremenjeni in storili bomo vse, da naredimo, če bo le mogoče, veliko presenečenje. Za kaj podobnega moraš imeti tudi nekoliko športne sreče, aktiven rezultat iz prvega srečanja v Novi Gorici, v Lendavi pa nikoli nikomur ni lahko, ne glede na ime in ugled nasprotnika. Kakorkoli že, ljubiteljem nogometa v Lendavi in Pomurju bodo darovali pravo nogometno poslastico!«

Franc Bobovec

Mali nogomet

Ljutomerčani klonili v finalu

Na 30. novoletnem turnirju, ki ga je pripravilo društvo mariborskih sodnikov, je nastopilo v dvorani Tabor 47 malonogometnih ekip iz Slovenije.

Premurje in Priekijo je zastopala vrsta Makoter Meteorplasta (MM) iz Ljutomera in se po odličnih igrah prebila v končnico. V polfinalu so Ljutomerčani ugnali mariborsko vrsto (4 : 1), kjer so med drugimi nastopili Zahovič, Jolič, Karapetrovič, Filekovič. V odločilni tekmi za 1. mesto so se Prieki pomerili s trikratnim zmagovalcem tega turnirja, domačo vrsto Casino Jocker, in izgubili šele po streljanju 7-metrovk. V rednem delu se je tekma končala z 1 : 1, strellec zadetka za MM pa je bil Kristjan Stojko.

Za najboljšega vratarja turnirja je bil razglašen Sebastijan Starovanski (MM), ob njem pa so za Ljutomerčane igrali še: Fajdiga, Hošpel, Stojko, S. Novak, D. Novak, B. Osterc, Ristič, Bunc, Kurnik, Jevtič, Šprah, Majhenič in S. Makoter.

N. Š.

ZLMN Turnišče

V vodstvu štiri ekipe

Izidi 4. kola: NK Nedelica ml. – Bele vrane 3 : 9, Mladi upi – Gremlin 12 : 4, NK Nedelica – Renkovci II 4 : 6, Renkovci I – NK Turnišče 11 : 1, Cicibani 1825 – Črne vrane 4 : 7, 5. kolo: Črne vrane – Nedelica ml. 9 : 4, Turnišče – Cicibani 1825 0 : 5, Renkovci II – Renkovci I 1 : 5, Gremlin – Nedelica 2 : 6, Bele vrane – Mladi upi 1 : 7. Vrstni red: Renkovci I, Mladi upi, Cicibani 1825 in Bele vrane po 8 točk. Na listi strelcev vodi Kristjan Zadravec (NK Nedelica) s 16 zadetki.

M. J.

ZLMN ŠZ Križevci –

Mrtvi tek Petrola in Rock'n'rolla

Rezultati 7. kroga: Šadl Križevci – MS Ključarovci 2 : 8, Vzrejno središče Osterc – Veterani MBA 0 : 5, Lovec LO-KO – ŠD Berkovci 2 : 2, Ogrevanje Tušek – Rock'n'roll – 1 : 7, Junior SNV – Zetor servis Vučja vas 2 : 6, Kakpa.com – Tlakovanje Hanžekovič 3 : 1, Frizerstvo Milena SNV – Petrol Stanjko s. p. 1 : 3.	Veterani	6	4	0	2	24	14	12
Petrol 7 : 7 0 0 37 : 15 21	Šadl	7	4	0	3	25	31	12
Rock'n'roll 7 : 7 0 0 31 : 12 21	Vučja vas	6	3	2	1	40	27	11
Ključarovci 6 : 4 0 2 27 : 17 12	Kakpa.com	6	3	1	2	21	16	10
	Frizerstvo	6	3	1	2	20	15	10
	Lovce	7	2	2	3	18	22	8
	Tlakovanje	7	2	1	4	19	17	7
	Junior	6	1	1	4	21	24	4
	Bar Milena	6	1	1	4	15	23	4
	Osterc	7	1	1	5	18	38	4
	Tušek	7	1	0	6	13	46	3
	Berkovci	6	0	2	4	12	24	2

Strelci: Žajdela (Petrol Stanjko) 20, Farkaš (Zetor servis Vučja vas) 15 itd.

M. J.

Malonogometni turnir pri Gradu

Vanča vas pred Mariborčani

Športno društvo Grad je pripravilo 7. božični turnir v malem nogometu, na katerem je pred 500 gledalci nastopilo 24 ekip. V finalu so v tekmi za prvo mesto po kazenskih strelh zmagali nogometaši VV bara iz Vanče vasi, ki so premagali ekipo Pomaranče bara iz Maribora s 4 : 3 (2 : 2). V tekmi za tretje mesto je Avtrotgovina GMT od Grada premagala Feri bar s Cankove s 4 : 3.

Na turnirju so nagradili najboljšega strelca Štefana Zlebiča, ki je dosegel 10 golov, najboljši vratar je bil Dario Zver (oba GMT Grad), najboljši igralec pa Mariborčan Davorin Šnofl.

T. G.

Solska košarkarska liga

Nesrečen poraz z Žirovci

Osnovna šola I iz Murske Sobotice letos spet sodeluje v projektu šolske košarkarske lige. V zaostali tekmi prvega kroga so na gostovanju s 55 : 66 izgubili proti OŠ Komen/OŠ Divača. Že v drugem krogu pa je Sobočanke in Sobočane čakal dvoboj s favorizirano ekipo iz osnovne šole Žiri. Tekma pred polnimi tribunami je bila zelo napeta in odločena šele v zadnjih trenutkih. Kljub dobri igri domačih so igralci iz Žirov domov odnesli zmago, pa čeprav le za eno točko. Rezultat je bil namreč 61 : 60. Povedle so domačinke, a so Žirovke prek visoke Maše Grošelj hitro izenačile in povedle. Po fantovskem delu so soboški košarkarji znova vodili. Zlasti se je izkazal Bine Barbarič, ki je svojo ekipo po prvem polčasu popeljal v vodstvo z 29 : 25. Tudi po odmoru je bila igra ves čas izenačena. Ekipi sta se v nadaljevanju v vodstvu menjavali. Žirovke pa so domačo prednost izničile v šesti minuti nadaljevanja, ko so povedle s 34 : 33. Do konca četrtine so domačinke skušale izid znova obrniti sebi v prid, a jim to ni uspelo. Gostje so bile bolj zbrane in svojim sošolcem pred odločilnim delom priigrale osem točk prednosti. Nato je na sceno znova stopil Bine Barbarič, ki je s serijo košev izid izenačil na 56 : 56, po košu Mihe Domjana pa so domačini povedli s 60 : 58. Do konca sta ostali le dve minuti, v katerih so Žirovci prikazali boljšo igro, predvsem Andraž Vehan, to pa je zadostovalo za minimalno zmago.

Poleg tekme so bile še nekatere dejavnosti. V metu žogice za baseball je bil najboljši Tilen Apšner, saj jo je vrغل s hitrostjo kar 94 kilometrov na uro in se s tem uvrstil v finale. Drugi učenci in učenke pa so se poskusili v zlatem metu žoge na koš s sredine igrišča, a žal nobeden ni bil dovolj natančen. Pri pouki športne vzgoje so se seznanili z igro baseballa, ki v Sloveniji ni prav dobro znana.

Milan Jerše

Badminton

Nika Koncut prvakinja!

V Gorenji vasi je bilo slovensko osnovnošolsko prvenstvo, na katerem je sodelovalo 24 fantov in 23 deklet. Tudi tokrat so se mladi pomurski športniki zelo dobro odrezali. Najuspešnejša je bila Nika Koncut, članica BK Mladost Lendava in učenka DOŠ I Lendava, ki je zasedla prvo mesto pri dekletih in tako ubranila lanski naslov zmagovalke. Njena klubska kolegica Iva Lukač (prav tako DOŠ I Lendava) je bila tretja, medtem ko je Sabina Magyar končala tekmovalje pri delitvi 5. do 8. mesta.

Pri fantih je zasedel Lendavčan Mitja Sekereš 9. do 13. mesto. To je uspelo tudi Tomažu Štraku (OŠ Gornja Radgona), Blaž Mikl (OŠ Križevci) pa si je delil 18. do 24. mesto.

Na mednarodnem turnirju v Italiji pa se je Lendavčan Miha Horvat skupaj z ljubljancem Gašperjem Plestenjakom med dvojicami uvrstil v polfinale.

F. B.

Strelstvo

Zmagala SD Bakovci in Maučec

Izidi 3. kroga 1. regijske lige s serijsko zračno puško: Bakovci – Radgona 1098 : 1009, Gederovci – Strelec Andrejci 1070 : 1084, Gančani – Graničar Cankova 990 : 1051, Sebeborci – SCT-TKO 1059 : 1050. Vrstni red ekipno: 1. Bakovci 9 točk (3278), 2. Sebeborci 9 (3206), 3. Gederovci 7 (3237), 4. Andrejci 7 (3231), 5. Cankova 5 (3155), 6. SCT-TKO 5 (3109), 7. Radgona 3 (3109), 8. Gančani 3 (3019); posamezno: 1. Goran Maučec (Bakovci) 1108, 2. Jože Terplan (Andrejci) 1107, 3. Robi Čontala (Sebeborci) 1106, 4. Simon Farkaš (Bakovci) 1091, 5. Milan Kreft (Gederovci) 1091 itd.

Še dvoboji 2. kroga 2. regijske lige: Janko Jurkovič – Rudar Presika 1071 : 1010, Jože Kerenčič – Jezero Dobrovnik 1030 : 1014, Graničar Domajinci – Ali Kardoš 1052 : 973. Ekipno: 1. Janko Jurkovič 6 (2135), 2. Jože Kerenčič 6 (2067), 3. Domajinci 4 (2071), 4. Presika 4 (2030), 5. Dobrovnik 2 (2014), 6. Ali Kardoš 2 (1984); posamezno: 1. Branko Čar (Domajinci) 721, 2. Branko Korošak (J. Jurkovič) 717, 3. Tone Križanič (Presika) 710 itd.

M. J.

Strelstvo

Terplan in Bakovci

Na tradicionalnem 21. božično-novoletnem turnirju s serijsko zračno puško, ki sta ga v Sebeborcih pripravila SZ Moravske Toplice in SD Sebeborci, je nastopilo 52 strelcev in 11 ekip. V posamični konkurenci je zmagal Jože Terplan (Strelec Andrejci), ki je zadel 189 krogov, drugi je bil Goran Maučec (Bakovci), tretji pa Boštjan Grof (Sebeborci), oba sta zadel 184 krogov. Najboljša strelka Monika Lebar (SCT) je bila šesta s 183 krogov.

V ekipni konkurenci so zmagali strelci Bakovec (545 krogov) pred Strelcem iz Andrejci (541), Gederovci (537), Radgono (532) in Graničarjem Cankova (531).

T. G.

Šah

Gabru božično-novoletni turnir

Na božično-novoletnem turnirju ŠD Lendava je sodelovalo 13 šahistov, s točko naskoka pa je zmago slavil Jože Gaber. Vrstni red: Gaber, 11, Lonc, 10, Žalik, 9, Cofek, 8,5, Strbad, 8, itd.

F. B.

Kendo

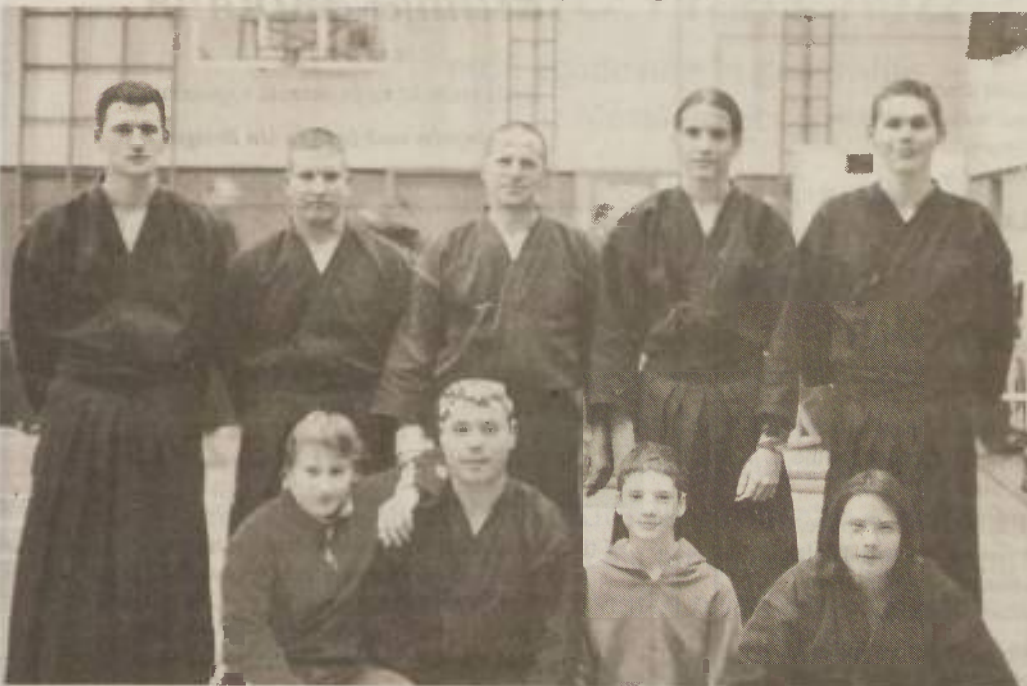
Danilo Horvat državni prvak

Kendo klub Bushido Murska Sobota, ki je sorazmerno nov, saj deluje šele od septembra 2002, šteje trenutno 22 članov. Od tega so trije mlajši dečki, dva starejša dečka, ena mlajša deklica in 16 starejših članov. Vadbo opravlja enkrat tedensko pod strokovnim vodstvom trenerja s Ptuja, ki je mojster kenda 4. dan. Sicer pa v okviru kenda poznamo dve večini: ena je z bambusovim mečem, druga pa s tehniko iaido,

kjer že nastopajo s pravim mečem.

Nedavno je bilo v Velenju državno prvenstvo, na katerem so se izkazali tudi predstavniki soboškega kluba. V disciplini kendo je bil med starejšimi dečki Mitja Kelemen drugi, Max Rozman pa je bil tretji med mlajšimi dečki. Še uspešnejši so bili v iaidu, saj je Danilo Horvat, ki je tudi predsednik kluba, zmagal pri članih, Dominik Husar je bil drugi,

Milan Jerše

Moštvo kendo kluba Bushido Murska Sobota: v zgornji vrsti je prvi z leve Dominik Husar, tretji pa Danilo Horvat, čepita Mitja Kelemen (prvi z desne) in Max Rozman (drugi z desne).

Strelstvo

Ljutomerčani in Cör druga

Ob dnevu samostojnosti je SD Jezero Dobrovnik organiziralo že jubilejno 10. mednarodno tekmovalje z MK puško, na katerem je sodelovalo 17 ekip in 53 strelcev iz Slovenije in Madžarske.

V mrzlem in deževnem vremenu je tekmovalje s prvim strelom uradno odprl župan občine Dobrovnik Marjan Kardinar.

Rezultati, ekipno: 1. Središče ob Dravi 504 krogi, 2. Mesto Ljutomer (Kosi, Šterman, Štaman) 503, 3. Štefan Kovač Turnišče (Balaško, Maučec, Makari) 497, 4. Gančani 496, 5. TSO Ormož 489; posamezno: 1. Bojan Pergar (Rudar Presika) 178, 2. Matjaž Cör (Bakovci) 175, 3. Štefan Balaško (Turnišče) 172, 4. Franc Kološa (Dobrovnik), 5. Danilo Janežič (Središče ob Dravi), 6. Tone Križanič (Presika), vsi po 171.

M. J.

Strelstvo

Vodita Dobrovnik in Cofek

Nadaljevalo se je prvenstvo strelcev v 3. državni ligi v streljanju z zračno pištolo. Rezultati 3. kroga: Jezero Dobrovnik – Kidričevo 1607 : 1526, COAL – Varstroj Lendava 1543 : 1481, Dornava – Ptuj III 1589 : 1518. Posamezno: 1. Avgust Horvat (Jezero) 549, 2. Mateja Levanič (Ptuj III) 541, 3. Jožef Babič (Jezero) 536, 4. Milan Cofek (COAL) 535, 5. Franc Duh (Varstroj) 534.

Vrstni red po 3. krogih: 1. Jezero Dobrovnik 9 (4768), 2. COAL 9 (4748), 3. Kidričevo 4 (3032), Varstroj pa je sedmi s 3 točkami (4400); posamezno: 1. Milan Cofek (COAL), 1668, 2. Avgust Horvat (Jezero), 1633, 3. Franc Duh (Varstroj), 1609, 4. Jožef Babič (Jezero), 1589, 5. Vito Cofek ml. (COAL), 1568, itd.

F. B.

Šah

Regijska naslova osvojila Gomboc in Novakova

Na regijskem osnovnošolskem tekmovalju fantov do 12 let je med 28 mladimi šahisti slavil 9-letni Adrian Gomboc (OŠ III MS); ki je v 7. kolih po švicarskem sistemu zbral 6 točk. Enako število točk je zbral Dominik Sedonja, točko manj pa Blaž Lebar (oba OŠ III MS), David Grlec in Marko Cigan (oba OŠ II MS). Pri dekletih (8 tekmovalk) pa je premočno zmagala 11-letna Tina Novak (OŠ III MS) z vsemi 7 točkami pred Ano Ambruš (OŠ II MS), 5,5, Mjico Rojko (OŠ Negova), 5, Veroniko Požonec, 4, in Mirjam Perger (obe DOŠ Lendava), 3.

Na regijskem osnovnošolskem prvenstvu je zmagal med fanti do 9 let starosti Andrej Laposi (OŠ II MS) s 5 točkami pred Žigo Novakom (OŠ III MS), 4, in Tilnom Đafičem (OŠ I MS), 3, pri dekletih pa Ana Ambruš (OŠ II MS) z 2 točkama pred Nino Marič (OŠ I MS), 0. Pri deklicah do 15 let je slavila Andreja Kebler (OŠ Negova) s 6 točkami, sledita pa Sabina Novak, 4,5, in Lea Vorš (obe OŠ Beltinci), 4.

M. J.

Šah

Kular občinski prvak

Na 9. občinskem prvenstvu v šahu v Okrepčevalnici na Griču pri Svetem Juriju v občini Rogašovci je pri članih zmagal Herman Kular iz Serdice pred Metodrom Gabrijelčičem od Sv. Jurija in Miranom Šarkezjem st. iz Serdice. Pri mladih šahistih je naslov prvaka osvojil Miran Šarkezi ml. iz Serdice pred Nikijem Tomovičem od Sv. Jurija.

T. G.

motorna vozila

KARAMBOLIRANO VOZILO kupim. Tel.: 040 256 963. m20542

SEAT CORDOBO, 1.4, dobro ohranjeno, 1. lastnica, letnik 1999, prodam. Tel.: 548 13 69. m21010

posesti

NOVO HIŠO na 26-arski parceli v okolici Ljutomeru in v bližini kopališča Banovci prodam. Mima lokacija. Telefon 041 689 198. m20716

NASTROPNO HIŠO, opremljeno, 2 garaži, in 13 arov gradbene parcele v Petišovcih prodam. Tel.: 575 19 31. m20732

38 arov VINOGRADA s počitniško hišico, z elektriko, vodo in telefonom, oddam v najem s poznejšim odkupom. Tel.: 589 10 91, zvečer. m20764

VEČJO HIŠO na večji parceli v Bakovcih prodam. Tel.: 031 885 822. m20925

VRSTNO HIŠO v Jakobovem naselju v M. Soboti prodam. Tel.: 041 785 587. m20942

GRADBENO PARCELO, 10-arsko, v Martjancih prodam. Tel.: 051 318 124. m20958

NA HRIBU V SEBEBORCIH prodamo parcelo, primerno za vikend ali vinograd, velikost 11 arov. Tel.: 041 839 263. m20965

MURSKA SOBOTA - OKOLICA - GOSTINSKI LOKAL s hišo oddam ali prodam. Tel.: 031 270 917. m20984

VELIKO PARCELO v LIPOVCIH, primerno za trgovino ali podobno dejavnost, prodam. Tel.: 031 201 379 ali 01 756 53 28. m20987

ZANESLJIVIM IN PRIDNIM LJUDEM oddam stanovanjsko opremljeno hišo – v zameno za čiščenje in vzdrževanje treh nepremičnin. Pisne ponudbe na upravo lista pod šifro »Novi dom«, m21006

kmetijska mehanizacija

CISTERNO, 2200 l, balirko za štrigoglate bale, skoraj novo, obiračnik koruze, enoredni, sip, mulčar, širine 2 m, in silažni kombajn prodam. Tel.: 041 866 095. m20853

KOMBAJN CLAS DOMINATOR 85 z vso opremo prodam. Tel.: 051 243 943. m20918

TRAKTOR ZETOR 70 45, 4 x 4, traktor DEUTZ 75 06, izvojni model, prodam. Telefon 040 656 671. m20919

TRAKTOR ZETOR 45 52, malo rabljen, prodam. Tel.: 041 973 092. m20921

TRAKTOR TORPEDO 75 A, 4 x 4, letnik 1989, prodam. Tel.: 041 402 867. m20943

PAJKA 220 SIP prodam. Tel.: 041 339 474. m20976

kmetijski pridelki

VEČJO KOLIČINO BUČNIH POGAČ prodam. Tel.: 561 11 97. m20928

razno

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO ugodno prodam. Tel.: 041 788 112. m20726

FRANC HORVAT iz Vidma 25 se opravičujem Helgi Vamberger iz Vidma 24 za vse neresnične besede, ki sem ji jih izrekel in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. m20735

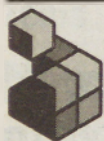
Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega na OŠ Šalovci 20. 6. 1971, na ime Emil Svetec, Šalovci 145. m20736

OKROGLO MIZO in šest stolov črne barve, prodam. Tel.: 031 506 923 mtu

delo

MONTER KLIMATSKIH SISTEMOV ZA MADŽARSKI TRG. Pogoji: govorno madž. jezik, najmanj 3-letna šola tehniške smeri, izpit B-kat. Ponujamo dinamično delo z možnostjo redne zaposlitve. INPRO, d. o. o., Loke 14, 8351 Straža, www.klimarent.com, tel.: 031 847 047. m21012

izberi.si

Mali oglasi, poslej tudi na spletnem portalu izberi.si!

- Ugodne cene oglasov na rumeni strani
- 20 % popusta za naročnike Vestnika

Mali oglase sprejemamo vsak delavnik od 8. do 14. ure, v ponedeljek do 15.30, za objavo v naslednji številki Vestnika. Oglase lahko oddate po telefonu: 02 531 18 98 ali po e-pošti: oglas@vestnik.si ali na spletnem mestu izberi.si.

>> Izberi.si oglasi, označeni s to ikono, so objavljeni tudi na spletnem mestu www.izberi.si, kjer si lahko ogledate tudi slike in daljši opis oglaševanega predmeta ali storitve.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij
na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

*Zapustil si dom, zapustil družino z
gnevom v srcu, da drugje boš našel boljši dom.
Ljubezni ne moreš z denarjem kupiti,
ta se mora v srcu roditi.*

ZAHVALA

Ob tragični izgubi

Štefana Toplaka

iz Nedelice 78

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem,
sodelavcem, ki so kakor koli počastili njegovo zadnje
slovo, nam pa izrazili pisno in ustno sožalje.

Hvala prijateljem golfistom G. K. Moravske Toplice,
kolektivu podjetja Pavlinjek, delavcem Pekarne Toplak
in OOO Lendava. Hvala g. župniku za pogrebni obred
in g. Simonu za organizacijo pogreba.

Posebej hvala prijateljema Milanu in Mileni Špilak,
ki sta ga našla ob tragičnem dogodku, bila ob njem
in poskrbela za vse potrebno. Iskrena hvala vsem
za darovane sveče, cvetje in denarne prispevke
v dobrodelne namene.

Žalujoča hčerka Klavdija z Bojanom in mamo Cecilijo

*Rožice spet se bodo prebudile,
ptice z juga se vrnile.
A ti rožic več ne boš duhal,
ptičic peti ne poslušal.
Tebe črna zemlja je pokrila,
nam pa v srcih bolečo rano naredila.*

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je po hudi
in neozdravljivi bolezni mnogo
prezgodaj zapustil naš dragi

Franc Mesarič

iz Filovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom,
sorodnikom in prijateljem, ki so nam pomagali in nas tolažili.
Iskrena hvala vsem, ki ste ga spremljali na njegovi prerani
zadnji poti, mu poklonili vence, sveče, sv. maše in v druge
dobrodelne namene ter nam izrekli sožalje.
Posebej hvala gospodu mag. Stanislavu Zveru za darovano
sveto mašo in pogrebni obred ter pevcem za odpete
žalostinke. Prisrčna hvala zdravnikom in osebju torakalne
kirurgije v Mariboru ter družini prijatelja Alojza Berdena.

Žalujoči njegovi najdražji

Dragi stric,

*pogrešali te bomo tvoji
Niko, Renato, David in Grega*

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi
do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.
Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a
Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRAT NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,

TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

*Že dve leti te črna zemlja krije,
v grobu tiho, mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije,
a v srcih naših še živiš.*

V SPOMIN

29. decembra minevata dve
žalostni leti od takrat, ko nas
je zapustila draga žena in mama

Emilija Škodnik

iz Fikšinec 9

Hvala vsem, ki ste jo ohranili v spominu.

Žalujoča mož Jože in sin Drago

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila naša draga
mama, babica, prababica in sestra

Marija Zver

iz Gomilice 6

V tihi žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
botrini, sosedom, znancem in kolektivu Dani & Eli
iz Žižkov, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti,
darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše,
v dobrodelne namene in nam izrekli sožalje.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem
za odpete žalostinke in govorniku za besede slovesa.

Žalujoči vsi njeni

*Za vso tvojo skrb in ljubezen hvala ti.
Hvala za vse, kar si nas učil
in kar si nam dal.
Tvoje delo bo živelo z nami
in z njim tvoj spomin.
Pogrešamo te in vedno
te bomo nosili v svojih srcih.*

ZAHVALA

V 79. letu je 20. decembra za vedno zaspal
naš dragi oče, tast, dedek, brat in sorodnik

Franc Vöröš

iz Rankovec 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in
prijateljem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi
zadnji poti, nam pa izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče za
svete maše in v dobrodelne namene ter nam stali ob strani.

Iskrena hvala osebju bolnišnice v Rakičanu ter
osebju Doma starejših v Rakičanu, ki ste mu v zadnjih
mesecih pomagali premagovati težko bolezen.

Iskrena hvala gasilcem, Združenju borcev NOV krajevne
organizacije Tišina in Društvu upokojencev Tišina.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem
za odpete žalostinke, govorniku za besede slovesa
in pogrebništvu Banfi.

Žalujoči vsi tvoji najdražji

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police,
kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in
marmorja.
Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Sobota

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km.
PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

D. E. POGREBNISTVO
telefon: 02/521 37 00

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJIH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

*Ni te na pragu niti v hiši, nihče
tvojega glasu ne sliši, zato pot
vodi nas tja, kjer sveče ti goriijo
in rože ti v spomin cvetijo.*

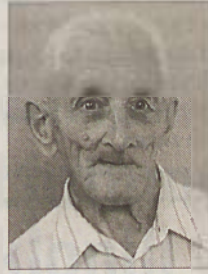
V SPOMIN

30. decembra mineva leto žalosti
in bolečine od takrat, ko
nas je zapustila naša draga

Gizela Gerendaj

iz Rakičana

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob
njenem grobu, položite cvetje in prižgete sveče.

Vsi njeni najdražji

*Ni me v grobu, tam ne spim,
kakor angel nad vami bedim.*

ZAHVALA

V 89. letu je odšel k počitku dragi
oče, tast, dedek in pradedek

Janez Bakan

iz Gančan

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem za darovane
vence, cvetje, sveče, za sv. maše in dobrodelne namene.
Hvala g. župniku, pevcem, pevkam, gasilcem, govorniku
Tončku in sodelavcem Beltinke ter pogrebništvu Jurič.
Iskrena hvala vsem, ki ste našega očeta v tako velikem
število pospremili k večnemu počitku.

Njegovi najdražji

*V naša srca si se vpisal,
čas ne bo te več izbrisal.
In čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

ZAHVALA

Z žalostjo sporočamo, da nas je
23. 12. 2004 v 62. letu zapustil
dragi mož, oče, tast in dedek

Vilijem Kočar

iz Fokovec 28

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi
poslednji poti, ter nam osebno ali pisno izrazili sožalje.
Hvala vsem, ki so darovali vence, sveče in za mrliško vežico.

Posebna hvala g. Gezi Erniši za pogrebni
obred in pogrebništvu Banfi.

*Žalujoči: žena Zorica, sin Vili z ženo Dantjelo
ter vnuka Dantjel in Denis*

*Odšla si tiho v zimski dan,
v mir, pokoj, tja daleč stran.*

ZAHVALA

V 97. letu starosti nas je zapustila
mama, tašča, babica in prababica

Frančiška Horvat Plantarič

iz Prežihove 11
v Murski Soboti

Hvala vsem, ki ste pokojnici lajšali zadnje trenutke,
darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.

Žalujoči vsi njeni

izberi.si

Izberi.si - Vsevolovski portal malih oglasov

Oglas lahko na spletu oddate svoj mail oglas za sedem slovenskih časopisov.
pregledujete tam objavljeno ponudbo, prebrskate rumeno stran, ter pustite, da vas preseneti
najnoviji kadrovski oglasi. Brskanje po malih oglaših še nikoli ni bilo tako udobno.

SODELUJEJO:

DELO NOVICE
NOVI TEDNIK
**primorske
novice**
VESTNIK
OBKUPNI GLAS
TEDENIK

*V tistem grobu mirno spiš,
a v naših srcih še živiš.
zato pot nas vodi tja,
kjer tihi dom ti rože krasijo
in sveče ti v spomin gorijo.*

V SPOMIN

28. decembra mineva
eno leto žalosti, odkar
nas je zapustila naša draga

Margareta Kornhausler

iz Gornjih Slaveč 123

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob
njenem grobu in prižigate sveče v spomin.

Njenti najdražji

*Če bi solze te zbudile,
dragi mož in oče, vstal bi že ti.
Oh, kako boli, ko tebe
več med nami ni.
Ostali so sledovi tvoji rok,
katere cenil bo še pozni rod.
Ponosen, dober kakor kruh
vso ljubezen in dobroto si nam dal.
Za vse, prav vse, še enkrat hvala!*

V SPOMIN

1. januarja bo minilo eno leto žalosti
in bolečine brez tebe, dragi mož in oče,

Jožef Sampl

iz Gerlinec 68

Hvala vsem za vsako lepo misel in spomin nanj,
za prižgano svečo ali podarjen cvet.

Njegovi najdražji

*Dragi dedi, pogreša te tvojih deset vnukov,
najbolj pa tvoja vnuka Dominik in Mateja*

*Samo srce in duša ve,
kako boli, ko tebe,
draga Ivanka,
več med nami ni.*

ZAHVALA

V 52. letu nas je nepričakovano
zapustila naša draga žena,
mama, babica in sestra

Ivanka Božič

trgovka
iz Veržeja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom,
sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili
na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za sv. maše,
obnovo cerkve in dobrodelne namene, nam pa izrekli
sožalje in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Posebej hvala sodelavcem TP Vesna - PE Narcisa Veržej.

Lepa hvala gospodu župniku, pevcem, govornikom in
pogrebništvu Bratuša.

Žaljuočti vsi njeni

*Tiho si se poslovil,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

26. decembra 2004 nas je
v 80. letu zapustil naš dragi
oče, tast, dedek, svak in vujec

Anton Gomboc

iz Korovec 19

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ga
pospremili na zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za
svete maše, za obnovo cerkve in nam v teh težkih
trenutkih pomagali, nas tolažili in nam stali ob strani.

Zahvaljujemo se osebju Doma oskrbovancev
Rakičanu g. župniku, pevcem, pogrebništvu Banfi,
sosedom in prijateljem.

Posebna zahvala Gasilskemu društvu Korovci
in vsem drugim gasilcem.

Žaljuočti vsi, ki smo ga imeli radi

*Imeti rad, je najlepše darilo.
Ko izgubiš, kar si imel najraje, izgubiš vse.
Ostane le trpeča duša in srce, ki boli.*

ZAHVALA

Kruta bolezen je 20. decembra 2004
prekinila v 35. letu življenje naše drage

Romane Hari Matek

prof. zgodovine in geografije
iz Murske Sobote

V naših srcih je ostala neizmerna bolečina,
ne najdemo tolažbe, ker je preprosto ni.

Zelo smo hvaležni vsem, ki ste nam pomagali, sočustvovali z nami,
nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč
v dobrodelne namene ter se v tako velikem številu poslovili od nje.

Zahvala tudi g. Farkašu, ravnateljici ge. Novakovi
in prijateljici Nataši Banič za čutne besede slovesa.

Hvala tudi predstojniku kirurškega oddelka soboške bolnišnice
g. dr. Arpiju Norčiču ter medicinskim sestram
in tehnikom za veliko prisrčnost in pomoč.

Posebej pa se želimo zahvaliti g. dr. Vladu Mrkšiču s pljučnega oddelka
soboške bolnišnice, ki je s svojim znanjem in neizmerno dobrosrčnostjo
podaljšal življenje in olajšal bolečine naši dragi ROMICI ter ji vlival upanje,
da bo mogoče premagala bolezen, zaradi česar se je mnogo lažje
za vedno poslovila od nas na naših rokah.

Vsi tvoji najdražji, ki te imamo neizmerno radi

*Je čas, ki da, je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 4. januar 2004,
ko nas je tiho in brez slovesa
zapustila naša najdražja

Zlatka Kustec

iz Turnišča

Hvala vsem, ki se je z lepo mislijo spominjate,
ji prižgete svečke in prinašate cvetje.

Zelo te pogrešamo.

Tvoji mama, oče in brat Robi

*Solza, žalost z lica
ne izgine, ko človek premine
in za sabo le pusti spomine.*

V SPOMIN

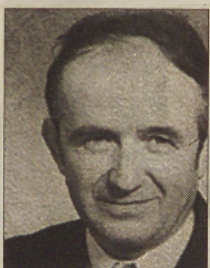
28. decembra je minilo žalostno
leto od takrat, ko je tragično umrl
naš dragi sin, brat, svak in stric

Danilo Lacko

iz Turnišča

Hvala vsem, ki se ustavljate pri njegovem preranem grobu,
mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žaljuočti domači, posebej Sanja in Staša

V SPOMIN

30. decembra bo minilo 16 let od
takrat, ko se je od nas poslovil

KAREL KISILAK

krojaški mojster

31. decembra pa 10 let,
odkar se je od nas poslovila

VILMA KISILAK

šivilja
oba iz Serdice 95

Draga starša oziroma stara starša!
Minevajo leta, a vidva ostajata v našem spominu in
globokem zavedanju, da to, kar sta nam dala v toplem
gnezdecu našega doma - neizčrpno ljubezen in
razumevajoče sprejemanje -, ostaja večno.

NA SVIDENJE V VEČNOST!

*S hvaležnostjo vajini najdražji: sin Herman z družino
ter Dragica in Nada z družino*

Hvala vsem, ki se ju spominjate!

*Oh, kako boli, ko vidiš,
kako od bolezni
usihajo življenjske moči,
to veš ti in vemo mi,
ki smo bili s tabo vse trpeče dni.*

ZAHVALA

V 85. letu starosti je zaprl svoje trudne oči
naš dragi oče, tast, dedek in sorodnik

Alojz Gaber

iz Sotine 32, živel je v Krogu,
nazadnje pa je bil oskrbovanec
Doma starejših Rakičan

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom
in znancem iz Sotine in Kroga, ki so nam v težkih trenutkih
stali ob strani, nam izrekli sožalje ter darovali vence, cvetje,
sveče, za svete maše in v dobrodelne namene.

Hvala osebju Doma starejših Rakičan - posebno osebju iz II.
nadstropja in hvala osebju kirurškega oddelka II Splošne
bolnišnice Murska Sobota - posebno dr. Čopiju za vso pomoč.

Hvala Karlovim sodelavcem kolektiva Blisk-Montaža.

Hvala gospodu župniku od Sv. Jurija za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat hvala!

Žaljuočti: sin Karel z družino iz Kroga

www.sparkasse.si

Sparkasse vam želi
vesele praznike
in obilo uspeha
v novem letu!

LEASING **SPARKASSE**
www.sparkasse.si
01/583 66 66

Temelji zaupanja.

ŠTEVILO NAŠIH ZADOVOLJNIH STRANK IZ DNEVA V DAN RASTE.
Odločili smo se, da rastemo skupaj z vami in si zgradimo nov dom v Ljubljani.
S tem ne bo rasla samo vrednost vašega denarja, temveč tudi vaše zaupanje.

SPARKASSE
Drugačna banka

RELAX® TURIZEM
NOVO! KATALOG SENIOR 2005! NOVO!
Počitnice in potovanja! Izkoristite neverjetne popuste za prijave do
konca decembra! Zahtevajte brezplačen katalog na svoj naslov!
Obiščite RELAX Turizem, Slovenska 25, M. Sobota, tel: 02 530 37 80

PANONSKÉ TERME
SARAJEVO HOTELS & RESORTS
TERME LENJAVA
**SILVESTROVANJE IN NOVOLETNI PLES
S SKUPINO HALICANUM**
**OD BOŽIČA NAPREJ
NOVE BAZENSKÉ ATRAKCIJE**
NOVO – APARTMAJSKO NASELJE LIPOV GAJ***
Tel.: 577 41 00

BETONARNA PETELIN, d.o.o.
Trate 23, 9250 G. Radgona
G. Radgona 02/564 30 60, GSM 041 348 861, Puconci 02/545 85 90, GSM 031 384 861
Sveži beton različnih vrst
Betonski izdelki:
- stebri (vinogradni, ograjni),
- škarpniki, robniki, stopnice,
- kanalete, mulde,
- vrtna ograje, masivne ograje,
- lamele ograje,
- vrtna poti, konite za rože,
- izdelki po naročilu ...
- prevoz in črpanje svežega betona
PRIPOROČAMO SE! SREČNO 2005!

FLAMIN MS
**LETNIK 2004
UGODNEJE!**
TODAY TOMORROW **TOYOTA**
Flamin MS d.o.o., ☎ 02 530 46 60, Industrijska 1a, 9000 Murska Sobota, www.flamin-ms.si

NOVO – LAŽJE IN HITREJE DO POSOJILA!
BONAFIN, d. o. o. ZASTAVLJALNICA
UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA
garancije: osebni dohodek, pokojnina
MS, Staneta Rozmana 16, tel.: 02/524 16 30
LJ, Slovenska 27, tel.: 01/425 20 75

EKOLOŠKO
**KURILNO
OLJE**
POSREDNIŠTVO
KURILKO
Tel.: 54 59 280
POREDOŠ, s. p., Brezovci 69a, 9201 Puconci

KURILNO OLJE, PREMOG

Ugodne cene in
možnosti plačila!

KURIVD - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p.,
Gornja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

MEDIAFIN KOM, d. o. o.,
Dunajska 21, Ljubljana

**UGODNA GOTOVINSKA
POSJILA DO 300.000,00
SIT DO 12 OBROKOV**
PE LENDAVA:
031 797 715, 031 589 448

Prispevki za nakup opreme za gineko- loški oddelek in novo porodnišnico

Ana in Štefan Benko z družino iz Murske Sobotice namesto cvetja za pok. Janka Sedonjo – 10.000; družini Mladenovič in Flisar iz Tišine namesto cvetja za pok. očeta Nevenke Magdič iz Tropovec – 10.000; Ginekološko porodni oddelek prispevek od laktovita – 7.020; družina Osterc iz Murske Sobotice namesto cvetja za pok. Janka Sedonjo – 7.500; Štefanija z Martino namesto cvetja za pok. Marijo Dominko iz Turnišča – 3.000; družina Stanka Denše iz Turnišča namesto cvetja za pok. Marijo Dominko – 3.000; družina Ternar iz Murske Sobotice namesto cvetja za pok. Marijo Dominko iz Turnišča – 5.000 SIT.
Vsem darovalcem se iskreno za hvaljemo. Prispevke zbiramo na račun št. 01100-6030278282. Splošna bolnišnica Murska Sobota

Keor d.o.o. PE: Bratonci 5, 9231 Beltinci
Tel.: 02 541-14-73, Fax: 02 542-11-51

KEOR

Svet keramike

Talne keramične ploščice
43x43 Španija San Michel

-20%

-20%

-20%

Talne keramične ploščice
TOP Gresporcelan 40x40

2.119,20

2.119,20

2.119,20

Tuš set 2 delni
1.900.-

Panel za tuširanje
34.990.-

Tuš kabina steklena
80x80 kotna
29.999.-

Omarica šir. 55
z umivalnikom,
ogledalom in lučjo
39.990.-

Armatura za kad
3.999.-

Armatura za umivalnik
3.190.-

Armatura za bide
3.999.-

Komplet tuš kabina
z vodno masažo
(zaprta)
159.890.-

Set tuš kabina
z kadjo
49.000.-

Visoka omara
30x191x30
za kopalnico
41.940.40

Novoletne akcijske cene!

Veljajo do 31. 1. 2005.

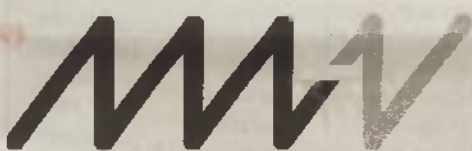
Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 31. december - 00.00 SNOP - 05.00 Vedro v novo jutro! Simona in Marjan - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.15 Pomagajmo IV. šoli! Akcija Lionsov, Murskega vala ... - 09.00 Poročila - 09.10 TV As, Relax - 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.15 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Obiskujemo pomurske domačije - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagrajuje - 18.30 Radijski knjižni sejem (Nevenka Emri) - 19.15 Mladi val - glasba za mlade, vaša razmišljanja (Maja, Staša in Timotej) - 20.00 Skupaj pričakujemo polnoč v družbi Simone in Bogdana - 24.00 Srečno, z vami Gabika in Boštjan

SOBOTA, 1. januar - 05.00 Dobro jutro - 09.15 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Potepanje - 11.00 Poročila - 11.15 Potepajte se z nami: kdor more - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Dušan Bencik, Panonske terme - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje, Bojan Rajk - 24.00 SNOP

NEDELJA, 2. januar - 05.00 Vedro v nedeljsko jutro! - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eory) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja: Radijska križanka, Suzana Panker - www.murski-val.com, gumb Kontakt v živo in 537 17 10 - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke, Naj domačija, šport in Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Furjanek (Kdo je Jože Činč?) - 24.00 SNOP

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Veselje božične noči - Jasmin
2. Slakom za 40 let glasbe - Ans. M. Kočevčarja
3. Nevestine sanje - Mikola
4. Srčna dama - Novi spomini
5. Vesela družba - Gorenjski kvintet

PREDLOGA:

- Pot življenja - Petovio
- Čevljar Jakob - Storžič

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

1. Bila je taka pesem - Moira
2. Ta bela roža - Kolektiv A Propos
3. Ej, Cigani - Langa
4. Džouži, žeden gut - Kontrabant
5. Bodi tu - Blue planet

PREDLOGA:

- O, ne morem - Dica
- Ples večera - 2 metra pomladi

Nagrado (kaseto) glasbene založbe **Mandarina iz Ljubljane** prejme **Franč Barber, Peskovci 29, Šalovci**.

Izpolnite kupone pošljite do ponedeljka, 3. januarja 2004, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

PONEDELJEK, 3. januar - dežurna novinarka Silva Eory - 05.00 Vedro v dobro jutro, Irma in Boštjan - 07.40 Pismo iz Porabja, Marjana Sukič - 09.15 Začenjamo novo delovno leto in internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Vaš sosed znanstvenik! Branko Žunec - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Tema namesto luftanja ... - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 To sem jaz, mladinski trojček - 21.05 Nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

TOREK, 4. januar - 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Tereški raport - 11.00 Poročila - 11.15 - Kratki stik - 11.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojece (Anica Kološa, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, Boštjan Rous - 24.00 SNOP

SREDA, 5. januar - 05.00 Vedro v dobro jutro, Gabriela in Dušan - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinarski nasvet - 08.45 Džoužijevo pismo - 09.15 Izzivi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.15 Pütra - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitev - 20.00 Mursko-morski val, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 6. januar - 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan - 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna - 09.15 Kuharski nasvet - 10.00 Poročila - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Sport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 30. decembra: ob 18.00 in 20.00 ameriško-angleška komedija Bridget Jones: Na robu pameti

Petek, 31. decembra: Ni predstav!

Sobota, 1. januarja: Ni predstav!

Nedelja, 2. januarja: ob 18.00 in 20.00 Bridget Jones: Na robu pameti

Sreda, 5. januarja: ob 20.00 ameriški akcijski film Čistka

Ljutomer

Nedelja, 2. januarja: ob 19.30 ameriška psihološka shrljivka Mandžurski kandidat

Gornja Radgona

Sobota, 1. januarja: ob 17.30 ameriška družinska pustolovska drama Brata, ob 19.30 ameriška pustolovska znanstvenofantastična grozljivka Anakonda 2: Lov na krvavo orhidejo

Nedelja, 2. januarja: ob 17.30 Brata, ob 19.30 Anakonda 2: Lov na krvavo orhidejo

TO SEM JAZ

Murski val, ponedeljek, 3. januar, 20.00

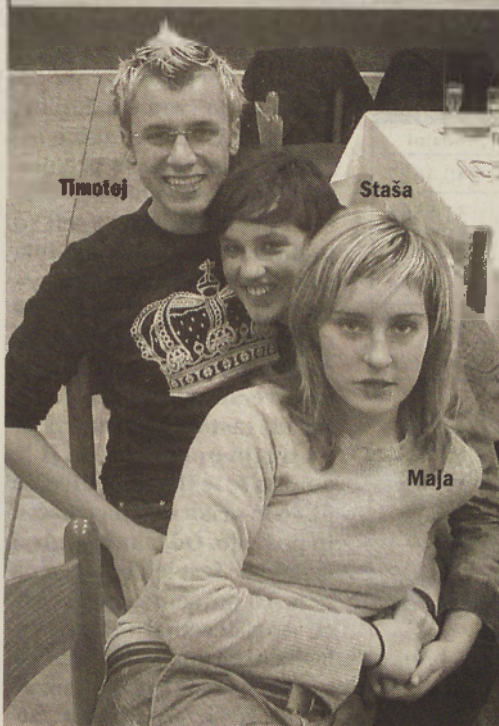
Booking: Živeti s stilom

Na ogled: Božje mesto

Predstavljena bo nova »plata«.

V centru bomo govorili o spremembah v visokem šolstvu.

Mikrofonski sprehod med sodelavci Murskega vala.

Najlepše želje ...

Veliko zdravja, sreče in zadovoljstva v novem letu želijo sodelavcem Vestnika Boris, Dejan, Rajko, Jože, Maša in Mirko z Iga pri Ljubljani.

Prvega januarja praznuje rojstni dan Ivan Domanjko s Kapelskega Vrha. Vse najboljše, največ pa sreče in zdravja ob 46. obletnici mu želijo žena Majda ter hčerka Andreja s sinom in Janja. Čestitki se pridružuje tudi mati Pavla.

Kupon za brezplačno čestitko v Vestniku

Besedilo:

Pošilja:

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjete za Informirna, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

Kulturni koledar

KONCERT

MURSKA SOBOTA

V petek, 31. decembra, ob 20.15 se bo začel v mestnem središču silvestrski koncert, kjer bodo nastopile skupine: Poslednji kongres, Peter Lovšin & Španski borci ter Plamen.

GORNJA RADGONA

- V četrtek, 30. decembra, ob 19. uri bo v Casinu Dama nastop skupine Black in White, ob 22.30 pa izvajalke Monike Martin.

- V petek, 31. decembra, ob 19. uri bo v Casinu Dama nastop skupine Babilon.

- V soboto, 1. januarja, ob 19. uri bo v Casinu Dama nastop skupine Black in White.

- V nedeljo, 2. januarja, ob 17. uri bo v Casinu Dama nastop skupine Black in White.

ANDREJCI

V petek, 31. decembra, ob 20. uri se bo začelo v disku Night life silvestrovanje z Ivano Brkič.

ŽEROVINCI

V petek, 31. decembra, ob 22. uri bo nastopila v disku Planet Party skupina D'Kwaschen Retashy.

DOGODEK

LENDAVA

V četrtek, 30. decembra, ob 17. uri bodo pripravili v Centru interesnih dejavnosti počitniški program Miran, mali popotnik.

VELIKA POLANA

V četrtek, 30. decembra, ob 18. uri bo v domu krajanov prireditelj Veseli večer, ki ga prireja Kulturno društvo Miška Kranjca iz Velike Polane.

PETIŠOVCI

V petek, 31. decembra, ob 20. uri se bo začelo v vaškem domu silvestrovanje.

RADENCI

V petek, 31. decembra, ob 21. uri se bo začelo pri avtobusnem postajališču silvestrovanje na prostem.

RADOSLAVCI

V petek, 31. decembra, ob 22. uri se bo začelo silvestrovanje na parkirnem prostoru pred barom Pintarič.

SV. JURIJ

V soboto, 1. januarja, ob 19. uri bo v gostišču Kuzmič novoletni ples.

KRIŽEVCI

V soboto, 1. januarja, ob 20. uri se bo začela v vaškem domu zabava s plesom.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava. Do konca februarja 2005 je na ogled tudi arheološka razstava Neskončen dih.

- V prostorih Kluba PAC je na ogled razstava Figuraliki iz zbirke hiše umetnikov Bažato. Predstavljena so dela akademskih slikarjev Živka Marušiča, Marija Vrenka in Silvestra Plotajsa - Sicoa.

- V Pokrajinski in študijski knjižnici je do 10. januarja na ogled razstava fotografij s fotografskega natečaja Hladna koža, toplo srce (Utrinki iz življenja dvoživk in plazilcev).

- V lokalu Art caffe si lahko ogledate razstavo fotografij avtorja Aleša Bravničarja z naslovom Legende Route 66.

- V prostoru Železotehne (Lendavska 3) je do konca leta na ogled fotografska razstava na temo Sto let Železotehne.

- V Galeriji je na ogled Evropski triennale male plastike s tokratno temo Preporod statuete. Do 31. decembra razstavlja trideset umetnikov iz 25 držav.

- V izložbenem prostoru podjetja Fering, d. o. o., v Slovenski ulici so na ogled izdelki, ki so nastali v prostorih dnevnega centra društva Ozara.

- V trgovini Mass v BTC-ju je do 31. decembra na ogled razstava Sončkovih izdelkov, ki so jih izdelale osebe s cerebralno paralizo.

LJUTOMER

V galeriji Anteja Trstenjaka je do 16. januarja na ogled razstava likovnih del članov Likovne sekcije Silvo Prelog.

LENDAVA

- V sinagogi je v stopniščnem delu na ogled zbirka Zapuščina dr. Aleksandra Schwarza.

- V avli Zavoda za kulturo in promocijo si lahko ogledate razstavo 100. obletnica dežnikarstva v Lendavi.

- V grajski galeriji je do 31. januarja na ogled razstava fotografij avtorja Istvana Hagymasa.

- V predverju gledališke in koncertne dvorane si do 31. januarja lahko ogledate razstavo 32. Mednarodne likovne kolonije Lendava.

RADENCI

V muzeju Radenske je do 5. januarja na ogled razstava likovnih del z 9. likovne kolonije 2004. Razstavo pripravlja Likovno društvo Kabinet 1.

MORAVSKE TOPLICE

V galeriji Ajda v Naravnem parku Terme 3000 do 2. januarja razstavlja svoja dela avtor Ernest Bransberger.

VERŽEJ

V avli kulturnega doma je na ogled razstava ob 130-letnici razvoja konjeniškega športa v Ljutomeru.

SZENTGOTTHARD/MONOŠTER

V Slovenskem kulturnem in informativnem centru so na ogled umetniška dela, nastala na 3. mednarodni likovni koloniji v Monoštru, ki sta jo pripravila Zveza Slovencev na Madžarskem in Galerija - Muzej Lendava.

SZOMBATHELY/SOMBOTEL

V Kulturno-sportnem domu je na ogled razstava Ar-tEuphoria, ki jo je pripravila Galerija - Muzej Lendava.

LAAPFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je na ogled dvojezična razstava z naslovom Moč šibkih - Ženske v času kmečkega gospodarjenja etnologije in sociologije kulture Irene Destovnik iz Ljubljane.

Kupon št. 53 - glasujem za skladbo

GLASBA
NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKE
ZABAVNE GLASBE:

Ime in priimek
ter naslov:

Delimo vstopnice za kino

Prvi del filma Oceanovih 12 se je imenoval Oceanovih 11. Našo nagrado prejme Matej Kumin, Kuštanovci 64, 9202 Mačkovci. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Kdo igra glavno vlogo v filmu Nebeški kapitan in svet prihodnosti?

Kupon št. 53 - odgovore pošljite do torka, 4. januarja, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

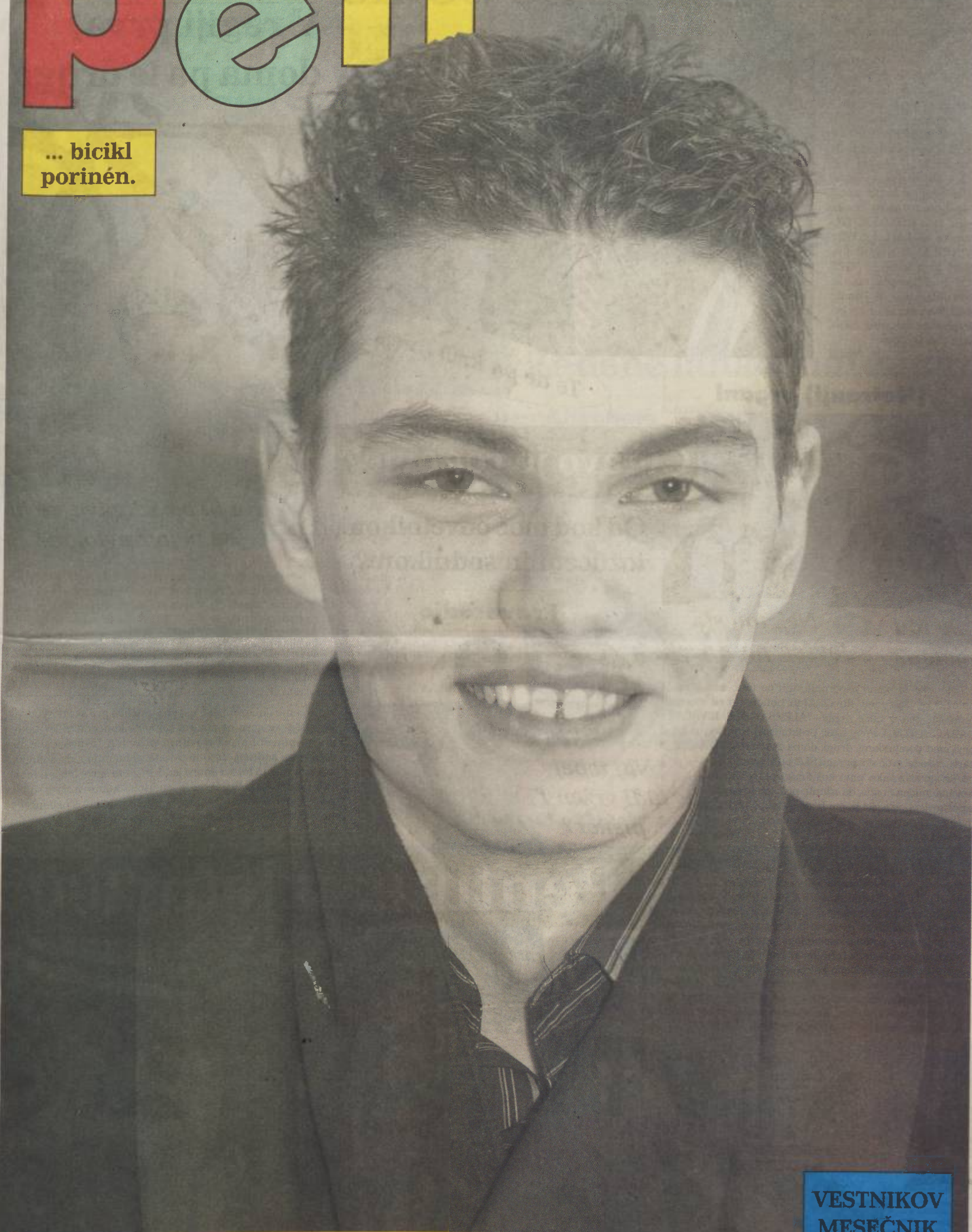

pen

... bicikl
porinén.

Najboljši športnik Pomurja, kolesar Simon Spilak, se je odločil, da bo dosegel vsaj Lancea Armstronga. Vi pa si za leto 2005 zadajte kakšen realnejši cilj. Srečno!

Natalija Juhnov

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
30. decembra
2004,
118. številka

Napoved za 2005

Kriza regije je zaznavna v vseh porah družbe, kot se lepo (in čisto nič pentutarsko) reče. In če je tako, ni vrag, da ne bi staknili glav tisti, ki o tej regiji tako ali drugače odločajo. Ondan so se prešerno zasmejali tisti, ki so zaslužni, da nismo lačni – čeprav moramo seveda njihove izdelke najprej kupiti in jih šele potem lahko zaužijemo. IVO ROTDAJČ (Pomurske mlekarne), STANKO POLANIČ (regijsko živilsko grozdenje) in JOŽE POJBIC (Mlinopek) tako za 2005 obljubljajo, da Pomurke in Pomurci sicer ne bomo posebej obogateli, da pa lačni tudi ne bomo!

Tekal

(Notranji) organi

Čigavo je rogovje?

Od kod moč odvetnikom, tožilcem in sodnikom?

Je tou jelen?

Nej, tou sta Jevšek pa Anželj!

Leto 2005 si bomo zapomnili tudi po tem, da sta se za položaj prvega med slovenskimi policisti med drugimi »udarila« dva iz naše regije – ALEKSANDER JEVŠEK in DARKO ANŽELJ. Prvi, sicer prekmurski Korošec, je ostal prvi med pomurskimi, drugi, doma z Apaškega polja, pa je zares zasedel vroč stol prvega SLO-policista. Sodeč po fotografiji tako prvi kot drugi potrebujeta številna močna orožja, da zdržita pritiske, ki so jim izpostavljeni policisti. In jim bodo še bolj ob bližnji uveljavitvi novega prometnega zakona. Torej bo eno rogovje premalo.

Tekal

Pravosodje

Naj tebej tudi vržen f pisker?

Izvirne slikarije svetovno priznane bodypaintistke (po domače: telesne slikarke) so krasile telesi dveh obiskovalk FADO PUBA v Soboti. ALENKA PETERNEL je z umetniško natančnostjo vodila čopič, ki je na mladih postavah neutrudno oblikoval dva grafita. Enega s fantazijsko podobo in drugega s podobo osrednjega pokrovitelja prireditve. Medtem ko so nekateri obiskovalci puba iz bližine opazovali, kako zanimivo doživetje je drsenje nežnih resic čopiča po goli koži, je preostanek občinstva s svojimi gramofoni zabaval priljubljen regijski DJ LAJČI z eksplozijo hitov velikanov rocka. »Fotke«, ki so hkrati pentutarska novoletna voščilnica, pa so delo SIMONA PETROVIČA.

Saj ni res, pa je!

V regiji prva, doma pa le druga

Ka bi pa zdigávo, če bi se pelo z avtojon?

Če ne bi bile tute, ne bi mogli verjeti: MARIKA KARDINAR, kegljavka, ki je že vrsto let najboljša športnica Pomurja, ima doma (pre)hudo konkurenco. Njen mož (in dobrovniški župan) MARJAN se je namreč odločil prekolesariti pot od Osijeka do Dobrovnika. In to mu je tudi uspelo. Dokaz pa je njegovo kolo, visoko dvignjeno v zrak. Dosežek, ki je Mariko vsaj za nekaj časa postavil v (družinsko) senco!

Frbo

Ne samo ljubezen, tudi uspeh v poklicu gre skozi želodec. Če nisi sit, gotovo ne zmoreš popolne koncentracije – take, kot je potrebna pri številnih pravih in procesih na soboškem sodišču. Zato je seveda pomembno, da sodniki, zagovorniki in tožilci dobro jedo. In za to skrbi močan mož, PAVEL ŠTRAKL. Vrli Pavel je »sodiščni« kuhar, in če je soditi po njegovi pentutarski pozi, se tamkajšnjim uslužbencem ni bati, da bi mu zmanjkalo kuharske energije ...

Tekal

Pentute: v letu 2005

Turizem

Turizem je panoga, na katero stavi marsikdo v tej pokrajini. S krajinskim parkom Goričko 'so sanje o turističnih denarjih še bliže uresničitvi. Zadevo so vzeli zelo resno v VADARCIH, kjer ob prelomu leta pričakujejo številne goste iz domovine in tujine. Zato so sklenili vsem, ki bodo silvestrovali pri njih, postaviti poseben napis z dobrodošlico. Ker se množičen naval turistov nezadržno bliža, niso mogli čakati na boljše vreme in se je četverica prostovoljcev odločila za postavitev pri minus enajstih stopinjah. Pa naj še kdo reče, da Goričanci niso rojeni »turistoljubci«.

ovnja

Delo na prostem pri -11

Zdaj nan pa stogij!

Gostinstvo

Na Krajni je lepo!

Posebej, če zaviješ v gostilno MENCI-GAR in se predaš kakovostnim storitvam 22-letne NATAŠE HÜLL (sicer doma iz VEČESLAVEC) in 28-letne SIMONE SERDT (s TIŠINE). Gostje, tudi pentutarski sodelavec Tekal, vedo povedati, da sta obe dami zelo prijazni in ob pristni hrani in pijači, ki ju ponuja gostilna, ste lahko zanesljivo prepričani, da boste deležni širokih nasmehov obeh natakarc. To pa je v teh hitrih, odtujenih časih tudi nekaj!

tekal

Si že kaj zmantrana?

Gé pa, vej so pa svéjtki ešče nej minouli!

Abraham

Zadene lahko tudi župana

Abraham

Narava njihovega dela je že taka, da morajo biti na marsikaj imuni, pa vendar s župani kot vsi drugi Zemljani podrejeni naravnim zakonitostim. Torej jih dosežejo tudi raznovrstni jubileji, kot je na primer pol stoletja tuzemstva. Nedavno je doletel cankovskega župana DRAGA VOGRINČIČA, ki mu je v imenu množice najbližjih lep besede namenil VIKTOR GEDER.

ovš

50 inouk, pa nikdar več!

želimo čim manj »farbanja«!

Popularna slovenska pevka, Sobočanka Regina, je v družbi (od leve) Martine, Doris, Desike, Sanele in Vilme ter Blažke in Valentine zapela svoje uspešnice in nastop podarila učencem IV. osnovne šole. Člani Leo kluba so povabili na dobrodelno prireditev v soboški BTC otroško folklorno skupino iz Števanovec, učitelji IV. osnovne šole Dragica Vlaovič (na fotografiji), Tadeja Bojnec, Zarja Vučklič in Ivo Kurnjek pa so se darovalcem zahvaljevali z izdelki učencev. Poslikali so čudovite svilene rute, naredili unikatne lončarske izdelke, izdelali zanimive namizne lučke, izvezli prtičke z zanimivimi vzorci, izdelali unikatne voščilnice in še veliko različnih ličnih izdelkov. Ljudje so želeli pomagati, zato je večina s srcem izdelanih predmetov našla nove lastnike.

Kombi za varno pot v šolo

Člani Lions kluba Murska Sobota so ob stojnici šole postavili še svojo. Tudi oni so nanjo postavili svoje izdelke – sicer nekoliko drugačne od tistih, ki so jih izdelale spretnne roke otrok, pa vendar pripravljene iz istim namenom zahvale za darovane prostovoljne prispevke za šolski kombi. Soproje članov kluba so same pripravile veliko dobrega peciva, klubski vinogradniki pa so darovali svoj pridelek za kuhano vino. Obojega je bilo dovolj za načrtovane tri ure druženja s sobotnimi obiskovalci in kupci centra. Stregli so člani kluba in njihove soproje, med njimi tudi neutrudna Norčičeva Jana (prva z leve). To je bila prva tovrstna izkušnja. Dobra izkušnja, zato verjetno ne tudi zadnja.

V življenju so res tudi naključja, zaradi katerih se velikokrat zgodijo najlepše stvari. Naključje je hotelo, da je predsednica soboškega Lions kluba jeseni poklicala ravnateljico soboške IV. osnovne šole, da bi poizvedela, ali bi bilo kateremu od učencev treba dodatno pomagati. Ravnateljica skoraj ni mogla verjeti, da je ta klic prav zdaj, ko po osmih letih njihov kombi za prevoz učencev zaradi dotrajanosti in neustrezne tehnične opremljenosti nujno potrebuje naslednika, to pa bi bilo šolskim vozačem najlepše darilo ob 40. obletnici šole. Beseda je dala besedo, ideja o dobrodelni akciji je bila dorečena v enem samem telefonskem pogovoru ... Lions klub bo zbiral sredstva za kombi na dobrodelni prireditvi v soboškem BTC-ju, v ta namen bo šel tudi izkupiček osrednje prireditve ob jubileju šole, saj so starši zbrali okrog štiristo dobitkov za srečelov, Vestnik in Radio Murski val bosta povabila k darovanju podjetja, podjetnike in vse ljudi dobre volje, vodstvo šole bo za pomoč zaprosilo župane, direktorje in druge vplivne ljudi ... V soboto, 11. decembra 2004, je zgodba dosegla vrhunec in znova potrdila, da je v slogi moč, da je v ljudeh dobrota in da so priložnosti, ko je lepše dajati kot prejemati.

Voditelju Radia Murski val Bogdanu Lemutu so majico za prireditev porisali učenci IV. šole. Iz drobcev je sestavil prijeten dogodek in mu dodal piko na i. Na fotografiji je v družbi podpredsednika soboškega Lions kluba Arpada Norčiča. Tako kot vsi nastopajoči, je tudi Bogdan svoj nastop daroval učencem IV. osnovne šole za njihov kombi in za njihov jubilej.

Na stojnici kluba se je ustavil župan mestne občine Anton Štihec in daroval svoj osebni prispevek, pozneje pa smo iz spiska darovalcev razbrali še, da je kar lep znesek za kombi prispevala tudi mestna občina. V imenu kluba sta se mu zahvalila Emerik Hanc (v sredini) in Marjan Kočila (levo).

Pomagat je prišel tudi škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji Geza Erniša. Lion Vili Žižek mu je v zahvalo iskreno stisnil roko.

Dobrodelno akcijo je vsestransko podprlo vodstvo soboškega BTC-ja. Med drugim so za Reginin nastop namenili 100 tisoč tolarjev in jih pozneje nakazali na posebni žiroračun za kombi, ker je tako želela Regina. Direktor soboškega BTC-ja Janez Šrotl pa je še sam daroval.

Prijeten dogodek, poln dobrote in solidarnosti, se je končal z objavo številke o zbranem denarju. V darilnih škatlah se je nabralo za 408.000 tolarjev in še Regininih sto tisoč povrh. Predsednica Lions kluba Irma Benko je to z veseljem sporočila ravnateljici IV. osnovne šole Mariji Bačič na osrednji prireditvi ob 40. obletnici šole še to isto soboto popoldne. Do 22. decembra 2004 se je na posebnem računu za kombi že zbralo 2.242.886 tolarjev, donatorji so napovedali še za več kot 600 tisoč tolarjev prispevkov, prav tako jih še vedno nakazujejo posamezniki, zato so na šoli optimistični in sporočajo: »Do konca leta denar za kombi bo. In mogoče se bodo naši vozači januarja že vozili z novim. Ljudje so nas prijetno presenetili. Iskrena hvala!«

Jure Z.

Pred nami so prazniki, svečani čas za tiha razmišljanja o našem priходу na svet, o naši navzočnosti v enaindvajsetem stoletju, o morebitni vlogi in vplivu v veličastni, pa vendar krhki zgodovini človeštva, merjeni z možnostmi in dolžino našega kratkega življenja. V zadnjih nekaj letih so se nekatera razmišljanja o bibliji kot zgodovini človeštva, Mariji Magdaleni ali templjarjih premaknila z mrtve točke dogmatičnih trditev, kdo je kdo v najbolj znani, najbolj razširjeni knjigi sveta, v svetem pismu.

Kraljestvo nebeško

Najprej so angleški pisatelji (Sveta kri, sveti gral in Rex Deus) in raziskovalci Salomonovega hrama v Jeruzalemu in njegovih davnih prebivalcih, ki so se v enajstem stoletju za več let vselili v kraljevske hleve – bilo je to devet križarjev, ki so kasneje s pomočjo duhovščine, plemstva in papeža utemeljili red templjarjev in postavili več drznih trditev. Avtorji Michael Baigent, Richard Leight in Henry Lincoln so se namreč v knjigi Sveta kri, sveti gral odpravili po sledovih zgodbe o svetem gralu, za katerega so skušali dokazati, da je v bistvu legenda o Jezusovi krvi, o skrinji zaveze ali celo o Jezusovi glavi. Druga njihova dokaj drzna teza odkriva ljubezenski odnos med Marijo Magdaleno in Jezusom. Tretja je najbolj drzna – brez zgodovinskih dokazov nas želi prepričati, da sta Jezus in Marija Magdalena pobegnili v Evropo, v Vzhodno Francijo, in tam zasnova družino, iz katere naj bi se razvila dinastija Merovingov. Pri tem naj bi vse

te razburljive zgodbe spremljale tajne organizacije kot nevidni izrastki na povrhnjici človeške zgodovine, med katerimi je bila najbolj skrivnostna – tako imenovani Sionski priorat – organizacija, ki se je zavzemala za enotno Evropo. Ameriški pisec Dan Brown je najprej za pokušino napisal sodobno kriminalko z zgodovinskim ozadjem in vatikanskim intrigantskim zakulisjem ter v njej predstavil obnovljeno tajno društvo iluminatov. Ko je z romanom Angeli in demoni opozoril nase kritike in spodbudil založnike, je napisal novi roman z naslovom Da Vincijska šifra ter z njim premaknil in do dobra vzemiril zakoreninjeno mnenje o svetopisemskih epizodah. V romanu, ki je samo v Ameriki dosegel naklado devet milijonov, v Evropi pa milijon

izvodov (preveden je tudi v slovenščino, hrvaščino ...), se je pisatelj še resneje in temeljiteje spoprijel z usodo templjarjev, tajnim društvom Sionskega priorata ter tako z dobro kriminalko bralcem omogočil napeto, večplastno branje. Površnim bralcem je ponudil golo informacijo o tajnih društvih, tudi o prostozidarstvu. Zahtevnejše bralce je spodbudil k drugačnemu razmišljanju o znanih in večkrat potrjenih dejstvih iz cerkvene zgodovine, nekatere je celo vzemirnil do te mere, da so začeli brskati po dodatnih virih in gradivu o provokativnih avtorjevih trditvah. Hvala bogu, da se je v zadnjih desetih letih nabralo po knjižnicah dovolj knjig, ki na sodoben način govorijo o križarskih pohodih, o templjarskih organizacijah, Sionskem prioratu, iluminatih, prostozidarjih. To je spodbudilo ameriške producente, da so odkupili avtorske pravice za film Da Vincijska šifra (avtor je dobil

šest milijonov dolarjev), in priprave za snemanje so se že začele. Film naj bi režiral Ron Howard, glavno vlogo ameriškega znanstvenika, ki po naključju postane detektiv, naj bi igral Tom Hanks. Medtem so avtorji knjige Sveta kri, sveti gral sporočili, da je knjiga Da Vincijska šifra plagiat njihove knjige in raziskovanj, ter zahtevajo pravno in finančno zadoščenje. Pisatelj Dan Brown pa je že sredi pisanja novega romana Salomonov ključ, v katerem bo spregovoril o vlogi in vplivu prostozidarjev v Washingtonu. In medtem ko pisatelji in filmarji iščejo izhod iz nastalega spora, je prišel v ameriške kinodvorane film Državni zaklad, ki govori prav o templjarjih in prostozidarjih v Ameriki. V filmu iščeta dve skupini, torej dobri in slabi fantje, templjarski zaklad. Pot jih vodi najprej v zasneženo divjino, kjer je v snegu in ledu običala stara gusarska fregata. V enem od sodov s smodnikom so našli slonokoščeno

pipo v obliki zgodovinskega, evropskega gradu. To naj bi bil prvi ključ za odkrivanje izgubljenega zaklada. Obe skupini vodi pot najprej v nacionalni muzej, iz katerega ukradejo Listino, deklaracijo o ameriški neodvisnosti. Na hrbtni strani so bile namreč zapisane nevidne številke, ki so bile drugi ključ za razumevanje naslednje šifre. Obe skupini, ki jih zasledujejo pametni policisti – med katerimi so tudi prostozidarji –, se približata zakladu, vendar samo dobri fantje pridejo do bogastva, vrnejo Deklaracijo o neodvisnosti in razrešijo stoletno uganko o templjarskem zakladu. Duhovito, napeto in komercialno. Glavno vlogo v filmu igra Nicolas Cage, film pa je z režiral John Turteltaub. Film je trenutno med najbolj obiskanimi, čeprav

kritiki nad njim niso kdo ve kako navdušeni. Ali to pomeni, da se na filmska platna vračajo romantične zgodbe o vitezh, ki so poleg svoje zgodovinske krutosti zmogli tudi plemenitost? Kot je znano, so templjarji prinesli s potovanj z vzhoda ne samo šah in tarok, marveč tudi smisel za bančništvo, različne orientalske dišave, svilo, trubadursko poezijo, novo znanje, branje kabale. Kakšni so bili križarji med svojimi pohodi na vzhod, pa bo pokazal film Kraljestvo nebeško, ki ga je režiral Readly Scott, govori pa o življenju križarskih bojevnikov v enajstem stoletju ter potrjuje tezo, da pohodniki, tuje vojske, nikoli niso dokončno zmagali na tujih tleh. Zgodovina je to nekajkrat potrdila, ne samo v primeru Aleksandra Makedonskega in kasneje križarskih pohodov, marveč tudi v času Napoleonovih prodorov na vzhod, Hitlerjevega osvajanja Rusije ter ameriških desantov v Afganistan in Irak.

Branko Šomen

RAZMIŠLJANJA

Goran Šoster,

Prleška razvojna agencija

Nekje globoko v spominu iz ranega otroštva zagledam pred sabo dedkov par visokih usnjenih škornjev. Magična privlačnost mi ne da miru, dokler jih ne obujem, a komaj štiriletni otrok se izgubi v njih, kakor da je stopil v čoln. Odobravajoč smeh dedka in babice me ne užali, saj smem tokrat tudi sam v trgovino. Vso pot poslušam škripanje snega pod dedkovimi škornji, ki tu in tam zdrsnejo uhojene poti v globok sneg. Pol ure hoda po mrazu in vzpon na breg s cerkvi in v vaško trgovino me ponese v civiliziran svet, kjer že čakajo na vrsto znani obrazi, zgubani od težkega dela na polju in vinogradu. Siv planinski nahrbtnik postane skorajda pretesen, ko ga dedek napolni z naročenimi potrebščinami za prihodnji teden. Še pot domov in podobe se izgubijo v nežnih obrisih otroških spominov.

V predprazničnem času se mi nehote vsiljuje primerjava z življenjem nekoč. Naši predniki so se vsakodnevno srečevali s pomanjkanjem osnovnih dobrin, ki jih imajo danes prebivalci razvitega sveta v izobilju. Zato so imeli nekoč več časa za druženje, zase in za najbližje. V sodobnem svetu pa se vsakodnevno soočamo s hektiko in neprestanim hitenjem. Občutek pomanjkanja časa je neprimerno izrazitejši od pomanjkanja dobrin. Pravzaprav je oboje vzročno povezano: neprestano hitimo, da bi nakopili čim več materialnih dobrin, ob tem pa izgubljam dragoceni čas. Kopičenje prvega povzroča izgubo slednjega. Potrošništvo je postalo v sodobnem svetu način preživljanja prostega časa. Potrošnik uživa v opojni zaslepljenosti, medtem ko izbira med tisoči izdelkov, razstavljenih na obširnih policah. Počuti se kot mogočni cesar, ki lahko izbira med dobrinami z vsega sveta. Tisočletna travma pomanjkanja se je sprevrgla v potrošniški blodnjak, v katerem družbena elita brezobzirno črpa zadnje zaloge naravnih virov za lastno blagostanje.

Krogotok menjave dobrin, ki ga potrošniška družba usmerja v sfero materialne hiperprodukcije, je neuravnotežen, zato mu zmeraj znova grozi,

Meta-morfoze

da se poruši. Z njim pade tudi obstoječi družbeni red. Dominacija zahodne civilizacije je povezana z revščino in pomanjkanjem nerazvitega dela sveta. Ekonomska teorija razvija vrsto tehnik, da bi podaljšala obstoječe neravnovesje, ki je v interesu manjšega dela svetovnega prebivalstva. Z obvladovanjem globalnih družbenih sprememb manjšini še nekako uspeva nadzorovati razvoj, ki temelji na gospodarski rasti. Znaki konca take neuravnotežene civilizacije pa neusmiljeno bodejo v oči s šokantnimi podobami vojnih grozot in rastočega terorizma. Politično ekonomska elita je sposobna z močjo usmerjanja svetovnega kapitala podaljševati agonijo neuravnoteženega sveta še eno ali dve generaciji. Po tem sledi vesoljni potop, ki ga ne prepreči nobena vojna. Prve znake vesoljnega potopa opazimo kar na lastnem pragu. Dušenje v odpadkih, smradu in hrupu, pomanjkanje zdrave pitne vode in zastrupljanje hrane, smog in naravne katastrofe so postale del našega življenja tudi v manj razvitih delih Evrope. Priča smo povsem novemu izzivu človeštva, s katerim se doslej še ni znalo soočiti: ekologija proti ekonomiji. Znanstvenik ali politik, ki bi pokazal na možnost hkratne rasti ekonomske in ekološke blaginje, brez temeljite prerazdelitve svetovnega bogastva bi postal mesija novega sveta.

Obrisi novega sveta se kažejo v razvitih državah z mednarodnimi konvencijami proti nadaljnjemu onesnaževanju in izkoriščanju naravnih virov. V Evropi je zarisal najboljše načrt ohranjanja naravne dediščine program Natura 2000. Kar ena tretjina slovenskega prostora je uvrščena v ta program. Za njegovo izvajanje ni zagotovljenih materialnih virov v državnem proračunu, podobno velja tudi za večino drugih evropskih držav. Prerazdeljevanje svetovnega bogastva se bo pričelo od znotraj. Družinski proračuni namenjajo blaženju posledic potrošniške družbe čedalje večji del s plačevanjem drage vode, odvoza odpadkov, okoljskih taks in zdravstvenih storitev. Podobno, kot je bilo še pred nekaj leti nepredstavljivo kupovanje pitne vode v plastenkah, se nam zdi danes nepredstavljivo kupovanje čistega zraka in tišine. V Združenih državah Evrope nastaja zemljevid najbolj ohranjenih naravnih okolij, na katerega je uvrščena tudi slovenska Mura. Z biotsko pestrostjo in neponovljivim poplavnim svetom ima Mura bogat razvojni potencial, ki bo dobil pravo veljavo v novem svetu. Start svet je podobne reke pozidal z elektrarnami. Novi svet se je za Slovence pričel z vstopom v Evropsko unijo v letu 2004. Varovanje razvojnih potencialov prihodnosti je postalo s članstvom v EU obližnica, Natura 2000 obveza in skrb za prehod v uravnoteženo družbo nujna. Pričetek procesa transformacije iz starega v novi svet bo v zgodovini naše države označevala letnica 2004. Pisali jo bomo podobno kot pišemo leto 1991. 2004 bo letnica za učbenike – kot ena od prelomnic zgodovine slovenskega naroda. Slovo od prelomnega leta je podobno slovesu od otroštva. Sladki spomini se sčasoma pomešajo z grenkim izkušnjami tega leta. Obrisi osebnih trenutkov sreče in bridke žalosti odstavajo v morje čustev, v katerem zmeraj znova radi zaplavamo. Za kratek čas se umaknemo iz potrošniškega blodnjaka in omočimo izklopimo vrtiljak poslovnega sveta, ki nas je tudi v tem letu pošel zavrtel. Veselimo se prihajajočih prostih dni, ko se čas za trenutne ustavi, in jih posvetimo najbližjim in sebi. Naj vam bo srečno!

Dr. Ruža Vreg – nekdanja podeželska zdravnica v Gornjih Petrovcih

Sedela je v naslonjaču, tako kot vedno je prebiral Talmud in s cigareto v ustih čakala, kdaj bodo prišli ponjo, da se bo usedla v svojega hrošča in šla zdraviti pacienta. Medtem ji je družbo delal njen Čazi. To je bil pes in njen veliki prijatelj. Brez njegovega dovoljenja ne bi prišel nihče v njeno ambulanto.

Predvsem starejši Goričanci se dr. Ruže Vreg še vedno spominjajo. Pri večini ljudi se je dr. Vregova zapisala kot nenavadna zdravnica, ki se je močno zavzemala za kmečkega človeka na takrat manj razvitem Goričkem. Ta zapostavljena podeželska zdravnica je nesebično pomagala premagovati številne tegobe življenja in dela na skopi zemlji.

Dr. Ruža Vreg je bila rojena v družini Perić v Mariboru leta 1921. Njihova hiša je stala na mestu današnje avtobusne postaje, bili so lastniki gostilne Vlahovič, ki se je imenovala po dekliškem priimku njene matere. Dr. Ruža je imela še tri sestre. Gimnazijo je obiskovala v Mariboru. Po končani gimnaziji se je poročila z beograjskim pravnikom Isakovičem, s katerim je imela hčerko Tijano, ki danes živi v Beogradu. Toda zakon ni trajal dolgo, saj je med njiju posegla vojna; mladi Isakovič je bil sin pravoslavnega pastora, zato je očetu pomagal pri božji službi in oba so ubili četniki. Dr. Ruža je z žalostjo pripotovala v Beograd, nato je bila poslana na Dunaj na oddelek za vojne zločince, kjer je bila tajnica v komisiji. Tam je spoznala svojega drugega moža Francija, ki je bil takrat dopisnik Tanjuga in je bil poslan v Avstrijo z namenom, da vzpostavi stik z avstrijsko partijo. Poročila sta se v Ljubljani, kjer sta pozneje tudi živel. Zakon jima je polepsal sin Mile. Dr. Ruža je bila kratek čas direktorica in kasneje novinarka pri reviji Progres, ko je dobila zaradi svoje novinarske uspešnosti Tomšičevo nagrado.

Vendar je v njej tlela želja, pomagati človeku, zato se je kljub svojim štiridesetim letom leta 1961 vpisala v Ljubljani na medicinsko fakulteto. Študija se je lotila zavestno, trdno in odločno in ga končala v predvidenem roku. Predsednik akademije Milčinski je zelo pozitivno spremljal njeno življenjsko, še posebno pa študijsko pot in ji odobril zdravniško delovno mesto v Gornjih Petrovcih. Ta kraj je za vsakega zdravnika zaradi zelo slabe infrastrukture, oddaljenih krajev in oddaljenosti od Murske Sobotice, da ne govorimo o Ljubljani, predstavljal tako rekoč pekel. Vsi so se bali, da ne bi bili poslani v to oddaljeno »Sibirijo«. Za dr. Ružo Vreg pa je to pomenilo izziv in se je s sinom Miletom in z »žakljem stvari« preselila na Goričko. Zdravstveno je oskrbovala ljudi iz naselij: Gornji Petrovci, Adrijanci, Boreča, Budinci, Čepinci, Dolenci, Hodoš, Krplivnik, Lucova, Markovci, Martinje, Neradnovci, Peskovci, Stanjevci, Šalovci, Šulinci, Ženavlje, Domanjševci, Kančevci, Košarovci, Križevci, Kukeč, Lončarovci in Panovci. To je približno 2.500 občanov.

Njen mož France, ki je bil zaposlen kot univerzitetni profesor na ljubljanski univerzi, se je vsak konec tedna kljub težki prevoznici več ur vozil iz Ljubljane k družini na Goričko in se v nedeljo zvečer zopet vračal nazaj. Domačini so jo hitro vzljubili, saj je uporno kljubovala birokraciji in predpisom, ki se jim zdravstvo ne more in

»Hodila po

Ob najdencu, ki je zmrznil. Na kraju dogodka stojijo: sodni izvedenec, miličnik Josip Došen, dr. Ruža in sestra Maruša. Že kot študentka jo je zelo zanimala patologija.

ne zna izogniti. Zgodilo se je, da kak revež brez urejenega zdravstvenega zavarovanja ni imel denarja, da bi plačal zdravlila, kaj šele zdravnika. Dobra doktorica Ružica je v takih primerih pozdravila zastoj, iz srca, zdravilo pa napisala na tujo knjižico, prav tako od dobrih ljudi. Vendar se je našel nekdo, ki jo je zatožil tam v Murski Soboti, za kar se je morala zagovarjati in braniti.

Na ožje sodelavce je imela lepe spomine in nekateri so se ob mojih pogovorih do srca nasmejali ob anekdotah, ki so jih doživeli z Ružo. Bolj kot z drugimi se je razumela s patronažno sestro Sido, medicinskima sestrama Romano in Marušo, o čemer je Ruža sama pripovedovala, da predvsem zato, ker sta si obe prizadevali za boljše socialno skrbstvo v tem kraju. Njima je bilo vseeno, ali je bilo treba k pacientu po zasneženih neprehodnih cestah ali v neurju skozi gozd.

V Gornjih Petrovcih je ostala pet let, do leta 1971, in potem

sprejela delovno mesto na Kozjanskem, od tam pa šla v ljubljanski Klinični center. Nikoli ni pozabila svojega boja in kljubovanja smrti na neusmiljenem Goričkem, kjer so živel in živijo prijazni, nasmejeni gorički ljudje. Kot upokojenka je leta 1984 napisala knjigo z naslovom Podeželska zdravnica, kamor je shranila svojo nostalgijo za Prekmurjem. Zatem je izšla leta 1990 njena druga knjiga Proti svoji volji, ki pripoveduje o časih in delu v mestu, v Kliničnem centru. Toda tudi spomini v tej knjigi ji begajo v Petrovce. Leta 1994 je prišla tudi za podeželsko zdravnico zadnja ura. Zastalo je srce skromne, a pomembne ženske, ki počiva na Viškem pokopališču v Ljubljani v družinski grobnici Vregovih. Tam počiva tudi njen sin Mile. Slava njima, ki vsekakor ne bosta zamolčani osebnosti!

Bojan Zadavec

Dr. Jože Magdič, Ružin študijski kolega

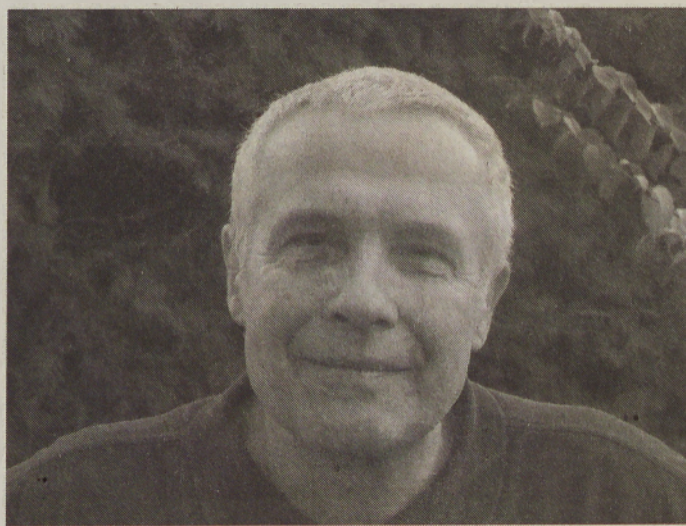
Spoznala sva se leta 1961 na Medicinski fakulteti v Ljubljani, študenta istega letnika, vendar različnih let in izkušenj. Jaz sem se na fakulteto vpisal po veliki regularni maturi v Murski Soboti, Ruža pa je prišla na fakulteto, da bi postala zdravnica na vrhuncu življenjske aktivnosti. Bila je dama med bruci. Do mene je bila materinska, pravzaprav je bila moj vzor zaradi svoje pridnosti.

Moram povedati, da me je imela zelo rada in se je spominjam samo s pozitivnimi čustvi. Nikogar se ne spomnim, ki je ne bi imel rad. Vzbujała je spoštovanje, rad sem jo videl in radi smo jo videli. Rada se je pogovarjala in z veseljem študirala. Z Ružo sva preživljala tudi prosti čas, največ v tako imenovanem »pajzlu«, kotičku fakultete, kjer je bilo pozimi zelo mrzlo, zeblo nas je. Kurjave pa po študentskih domovih ni bilo.

Moram povedati, da se je takrat lahko na medicinsko fakulteto vpisalo neomejeno število študentov. To je bil poseben letnik, sprejemnih izpitov namreč ni bilo. Bilo nas je štiristo. Ker ni bilo omejenega vpisa, se je vpisala tudi Ruža Vreg in še številni starejši študenti in študentke. Vendar je bila selekcija kasneje zelo huda in nas je iz te generacije diplomiralo samo sto dvajset. Moram povedati, da je Ruža zelo garala, bila je zelo študiozna, nič ji ni bilo podarjeno. S svojo inteligenco je premagovala vse ovire.

Pozneje sem jo srečeval kot zdravnico, zaposleno v Zdravstvenem domu Murska Sobota. Večkrat sem se čudil, da ni ostala v Murski Soboti kot dama, kot mestna ženska, ampak se je raje odločila za življenje na Goričkem. Če gledam nazaj, se tej njeni odločitvi ne čudim. Odločitev, da bo delala na Goričkem, ni bila neka brezčutnost, ampak je bila njena želja, biti med ljudmi, biti tista prava zdravnica našega človeka.

Veseli me, da Ruža Vreg ne bo zamolčana osebnost, ne sme biti. Hvala vsem, ki se trudite za njeno rehabilitacijo, kajti to si zasluži. Prišla je od daleč in bo ostala naša draga simpatična, moja ljuba kolegica Ruža Vreg.

Franc Kerčmar, avto-prevoznik iz Križevca

Dolga leta sem bil zaposlen v kmetijski zadrugi v Križevcih, kjer smo imeli osebni avto. Vozil sem jo na hišne obiske.

Moram povedati, da sem doktorico učil voziti avto, in priznam, da je bila za volanom zelo mehka. Kot zdravnica je bila zelo pazriva in večkrat je pisala recepte, čeprav so bili zamolčani.

Zdravila je s srcem.

Dr. Ruža Vreg v svoji ambulanti v Gornjih Petrovcih

zemlji gorički ...»

*Ne preziraj nobenega človeka, ne omalovažuj nobene stvari,
ker ni človeka, ki nima svojega časa, in ni stvari, ki nima svojega prostora.*
(Talmud, knjiga, ki je podeželski zdravniki dajala duhovnih moči)

Prof. dr. France Vreg, zaslužni profesor Fakultete za družbene vede, se takole spominja svoje pokojne žene Ruže Vreg

Vsi na Goričkem se najbrž spominjajo izredno požrtvovalne zdravnice Ruže Vreg. Njeno življenje je bila visoka pesem požrtvovalnega zdravnika, ki mu ni bilo mar ne dneva ne noči, da bdi ob trpečem bolniku.

Tudi če so jo prišli klicat k bolniku sredi noči, je takoj šla. Večkrat sem jo še sam peljal k bolniku. Kmet, ki je kazal pot, me je zapeljal po strmini navzdol po hudourniku in rekel, da bom lahko šel potem naprej v hrib. Toda na koncu hudournika sem zastal. Žena pa je šla potem peš v hrib. Sam sem nato obrnil avto in z veliko težavo zvelkel avto s strmine. Ko je opravila pri bolniku, je prišla vsa izmučena, saj je zlezla na vrh strmine.

Nekoč so jo prišli poklicat k stari ženi, ki je živela v koči. Ko sva prišla k njej, jo je pregledala in ji dala zdravila. Ženica se je zahvalila in ženi ponudila jabolko. Rekla je, da nima nič drugega, da se težko preživlja. Žena je vzela jabolko, bolnici pa stisnila v roko denar, da si bo lahko kupila najnujnejše.

Pri oblastnikih v Murski soboti pa je doživljala nerazumevanje za svoja humanitarna dejanja. Mnogokrat je ubogemu človeku, bodisi starki ali starcu, napisala recept kar na mene, njenega moža ali na sina in zaradi tega jo je zdravstvena birokracija obtoževala in celo težila.

V pismu svojemu dragemu profesorju

akademiku Milčinskemu je zapisala trpke besede zdravnika: »Kdo nas ščiti? Naš kodeks? Naša bela halja? Bela halja je zid med boleznijo in življenjem, naša bela halja je za bolnika upanje, naša bela halja skriva naša utrujena in strta srca in vendar je pod to belo haljo – na žalost vedno redkeje – toplo, utripajoče, trpeče srce zdravnika, ki ve, kaj je človek in kaj je trpljenje.«

Toda življenje je kruto. Čez nekaj let je neizprosna bolezen vzela tudi njeno izmučeno telo in ugasnilo je pretresljivo, mestoma grozljivo življenje zdravnice, ki se je neustrašeno borila proti smrti.

In tako sva ostala sama: priletni profesor in najin ljubeznivi nemški ovčar Črt. Seveda sta me sin Mile in njegova sopotnica Jasna ter bližnji sorodniki obiskovali in skupaj smo žalovali. Toda življenjska izkušnja mi je rekla: dvigni glavo, ne obupuj in poglobi se v delo. Tako boš dal poguma tudi svojim najbližjim.

Stvarnost našega življenja se kaže kot področje svetlobe: če so bila nekatera področja najinega življenja osvetljena, so bila druga nujno zasenčena. Nikoli nisem polno spoznal te zasenčene strani njenega življenja.

Po njeni smrti je nagon po življenju sprožil v meni neslutene energije, podzvestno pa so me presunjali stresi. Možgani nenehno 'godrnjajo' in producirajo smiselnosti in nesmiselnosti. Notranji fantazijski 'stroj'

Ruža in France Vreg

ustvarja, ne da bi nadlegoval zavest. In v možganih je vse oskrbljeno in prepojeno z občutki in čustvi. Tako je nekega dne planila v zavest misel: 'Saj je sploh nisi poznal'. Kritična refleksija pa me je pomirila: 'To je absurd. Vse njeno življenje je bilo vsakodnevno osvetljeno.' In spet dvom: 'Kaj pa zasenčene strani?'

In vzel sem njeno prvo knjigo Podeželska zdravnica in jo odprl. Na prvi strani njeno posvetilo: »Miletu! (to je bil moj psevdonim med vojno). Zatem pa stavek iz Talmuda: »Ker si ustvarjen proti svoji volji, rojen in živiš proti svoji volji, proti svoji volji umiraš in proti svoji volji boš moral polagati račune.« In podpis: »(Kot tudi tvoja sopotnica) Ruža«.

Te besede so me presunile. Saj se je kot zdravnica vedno trdo borila za življenje in premagovala smrt. Kljubovala je besedam, zapisanim v Talmudu. Včasih pa je prišla domov vsa strta: »Borila sem se ..., pa je umrl«. Da, Smrt, ta strah je bil v njej, je v nas. V njeni podzavesti je vedno pogostejše

odmeval usodni klic: 'Živiš in umiraš proti svoji volji!'. Njena zadnja knjiga ima naslov Proti svoji volji.

Bral in bral sem njeno knjigo in si očitaj: 'Živela sva skupaj in nikdar nisem globlje poniknil v njen svet'. In se tolažil: 'Tudi ona ni imela smisla za moje znanstvene spise'. Tako sva živela drug ob drugem, si skupaj utirala pot in skrbela za potomstvo. Toda, kako naj se sporazumeva dvoje živih bitij, če eno čustveno, afektivno doživlja svet, drugo pa si krčevito prizadeva, da vse presoja z razumom?

Ko sem razmišljal o dvomih, sumničenjih in prepirih med dvema bitjema, sem spraševal, zakaj ostajamo ljudje tako vzvišeno in egoistično vsak na svojih bregovih. Ob meni je bil moj nemški ovčar in njegove oči so bile polne miline in zvestobe. Ob njeni smrti so bile še bolj žalostne kot moje. Njegova 'nema govorica' mi vsakodnevno dopoveduje: »Med nama ni prepilov, ni spopada med Erosom in Eris, sva dosmrtna sopotnika.«

Marta Perš, Smodiševa iz Gornjih Petrovec

Bila je zelo prijazna in pomagala je kmečkemu narodu. Mi smo bili tudi kmečka družina in vsak zdravnik, ki je prišel na novo v Gornje Petrovce, je navadno prišel k nam, k Smodiševemu Pištku in Lajčku. Mi smo jim ponudili hrano in kurjavo za tiste prve dni. Ko je prišla zdravnica Ruža, sem bila mlada tajnica na petrovski osnovni šoli. Ruža je imela tam ambulantno in stanovanje. Najtežji so bili zanj obiski na domu, ker krajev ni poznala in ji je bilo to prvo srečanje z Goričkim. Zato pa sem jaz tiste prve dni in seveda tudi kasneje hodila z njo po obiskih. Včasih smo hodili peš, kasneje jo je vozil naš sosed Horvat, potem Smodiš iz Stanjevec in Kerčmar iz Križevca. Ti trije so imeli avtomobile. Pozneje je sama kupila hrošča. Večkrat nas je spremljal njen kuža Čazi. Ambulantno je imela odprto ves dan, le ko je šla na hišne obiske, jo je zaprla. Začela je zjutraj ob osmih in delala včasih tudi do 23. ure zvečer. Jedla je največkrat samo tisto, kar je od koga dobila iz hvaležnosti. Pozdravila je tudi tako, ne da bi kaj plačal. Bila je prava domača ljudska zdravnica.

Maruša Došen, upokojena medicinska sestra iz G. Petrovec, Ružina službena kolegica

Bila je dobra ženska! Rada je kadila niško moravo, v zeleni »pakungi«. Živela je za paciente. Povedala bom javno tajno: Takrat si moral plačevati delno pregled in delno zdravila, to je bilo za kmetijske zavarovance veliko in ona je tem siromakom res omogočila zdravljenje. V službi smo se dobro razumeli.

Bila je zelo zavzeta pri nesrečah ali mrtličih, ki so zmrazili, kajti zanimala jo je patologija. Bila je enkratna pri pisanju poročil o teh dogodkih.

Irma Benko, direktorica Podjetja za informiranje

Srečanje z zdravnico Ružo je bilo zame vsaj dvakrat usodno. Mojemu očetu je rešila življenje in mene je navdušila za novinarski poklic. Oče je imel komaj kakšno leto več kot štirideset, ko so se začeli hudi glavoboli. Bil je v najboljših letih, z mamo sta gradila hišo, sestra je bila osmošolka, jaz v zadnjem letniku gimnazije. Naenkrat nemoč, strah, vedno manj upanja – zdravniki mu niso znali in ne hoteli pomagati. O čudodelni doktorici Ruži, ki zna odkriti vsako bolezen, se je takrat glas po Goričkem že razširil in oče je poskusil še pri njej. Diagnoza: tumor na možganih. Nujna bo operacija. Vse mu je uredila za preglede v Ljubljani, mu pomagala

z nasveti in ga spodbujala. Tudi mene je poklicala na pogovor. Vse mi je povedala, tudi to, da se lahko konča z najhujšim. Življenje se mi je obračalo na glavo: kaj bo z očetom, kaj z nami vsemi, kaj z mojim študijem kemije. Ruža je znala prisluhniti in mi je pomagala iskati izhode. Mimogrede me je prepričala, da kemija zame ni pravi izbor, z novinarskim delom bi prej lahko kaj zaslužila, če se zgodi najhujše. In tudi izjemno zanimiv poklic je, atraktiven, dinamičen, pravi izziv za radovedno mlado dekle, me je prepričevala. Na prvem pogovoru me je prepričala. To je res znala! Bila je vsestranska zdravnica, imela je neko posebno moč, zame takrat nadnaravno. Tudi oče ji je verjel in zaupal. Tumor so mu na ljubljanskem kliničnem centru uspešno odstranili, ozdravel je v času, ko je dr. Vregova odhajala z Goričkega. Pustila je neizbrisljivo sled: oče še danes živi in jaz se ukvarjam z mediji. Ružina zasluga!

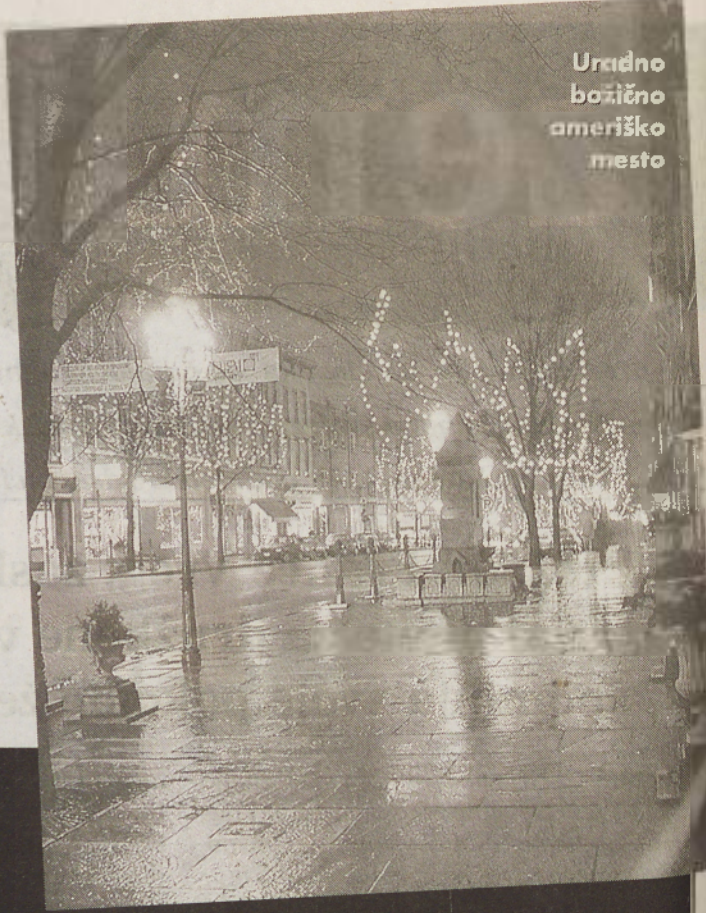

Mary Karol je Mariška Peček

Bil je predbožični večer leta 1741 in priseljenci z Moravskega, ki so leto pred tem kupili 500 akrov zemlje ter postavili prvo hišo, ki je imela le dve sobi, in zraven hlev, so pričakovali svojega zaščitnika, Moravskega grofa von Zinzendorfa, ki je le nekaj tednov prej prispel v New York, nato pa se napotil proti novi moravski koloniji, ki je nastala ob reki Lehigh v današnji ameriški državi Philadelphia. Takratni naseljenci so z veseljem sprejeli svojega grofa, ki se jim je pridružil ob večerji božji službi. Ker še vedno niso imeli imena za svoje mesto, so prosili grofa, naj mu ga podeli. Ker se je vse dogajalo na predbožični večer, ga je von Zinzendorf poimenoval Bethlehem in mesto za vse večne čase povezal z božičnimi prazniki. Bethlehem je zaradi svojega imena leta 1937 tudi uradno postal božično mesto Združenih držav Amerike, tam pa živijo tudi Prekmurci in med njimi Mary Karol ali (kakor jo vsi poznajo v Sloveniji) Mariška Peček z dekliskim imenom in priimkom.

Uradno božično ameriško mesto

Prekmurka, ki živi v božičnem mestu

O domači šunki

Čeprav živi v božičnem mestu, kjer je vsak dan v zraku prednovoletno razpoloženje, in ki ga vsako leto obišče na tisoče obiskovalcev, ki jih zanima zgodovina dolina reke Lehigh, kjer so imeli prvo ameriško lekarno in prvi sodobni vodovodni sistem, ali pa se udeležijo božičnega sprevoda in si ogledajo žarenje nešteto lučk, ki jih v Bethlehemu prižigajo na prvo adventno nedeljo, je njeno srce vedno v Prekmurju. Mariška Peček se je rodila v Krncih in odšla v Ameriko v svoji mladosti. V Bethlehemu so namreč živeli njeni sorodniki, ki so ji pomagali pri njenem prihodu v Združene države. Veliko let je delala v podjetju, ki je bilo tesno povezano s tekstilno industrijo, zdaj pa je zaposlena v tamkajšnjem Domu za starejše. Njena služba je na področju prehrane, ki jo pripravljajo za stanovalce Doma in za druge starejše ljudi v okolici. Kako dobro zna Mariška kuhati, pa vedo tudi vsi njeni prijatelji in znanci ter člani Združenja pobratenih mest Murska Sobota - Bethlehem. Mariška je namreč glavna kuharica na vseh prireditvah, ki jih ima Združenje, pa naj si bo to v dvorani slovenske evangeličanske ali slovenske katoliške cerkve v Bethlehemu. Pri tem je seveda prepovedano pomisliti, da se ob takih priložnostih na mizi znajdejo izdelki ameriških kuharskih mojstrov, ki jih v Sloveniji poznamo pod imenom hamburger, hod dog, pica in krompirček, temveč dobrote prave prekmurske kuhinje. Nema lokrat se prav zaradi nje

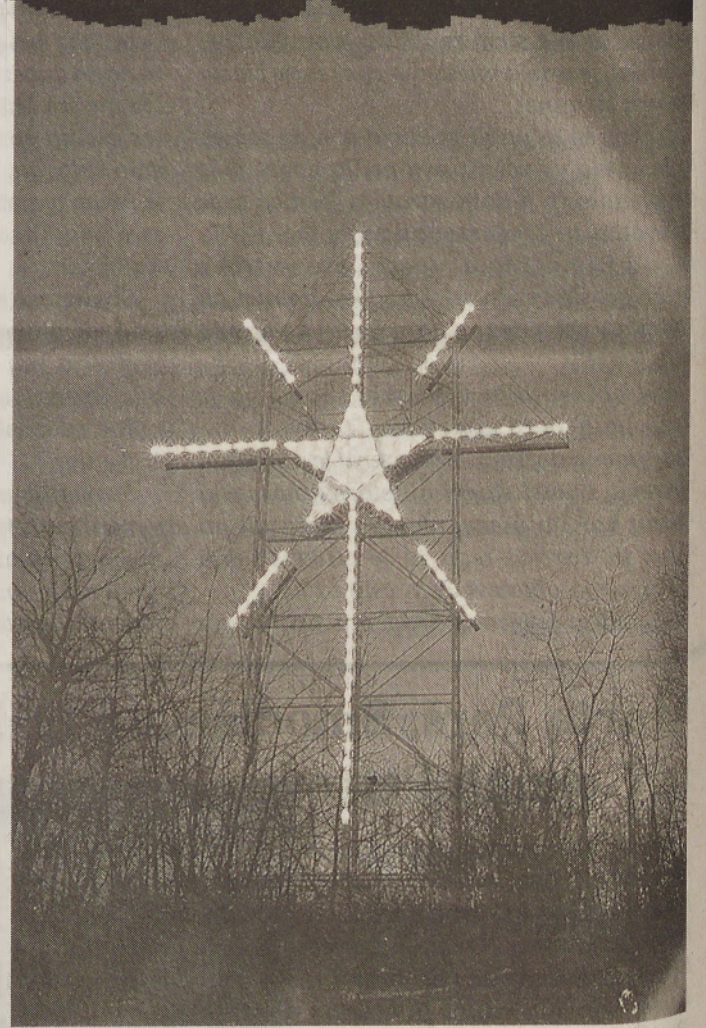
po bethlehemske ulicah širi vonj po domačih kolinah z bujto repo, po sirovih in jabolčnih zavitkih, po prekmurski gibanici, pečenicah in različnih klobasah. In če bi prišel pred nedavnim na obisk kakšen ameriški inšpektor, bi moral pogledati v stran, da ne bi na dvorišču Mariškega doma opazil prekajevalnice, kjer je vsako leto visela šunka. Ni bila prekmurska, saj je meso prepovedano prinašati v Ameriko, toda imela je prav takšen okus kakor tiste, ki visijo na podstrešjih naših babic.

Življenje pod zvezdo

Mariška dobesedno živi pod največjo božično zvezdo. Leta 1935 so jo postavili na bethlehemske Južni gori in razsvetljuje mesto, kakor je nekoč biblična zvezda razsvetljevala pot pastirjem in trem kraljem. Visoka je 25 in široka 16 metrov, svetlobo pa oddaja 246 žarnic, ki jih morajo zamenjati vsako drugo leto. Od leta 1989 je zvezda tudi uradni zaščitni znak Bethlehem. Zdaj, ko se pobratenje mest Murska Sobota in Bethlehem počasi nagiba k praznovanju desete obletnice in po mnogih medsebojnih obiskih prebivalcev obeh mest lahko povemo, da postaja zaščitni znak vseh Prekmurcev v Bethlehemu tudi Mariška Peček. Namreč ni ga prebivalca dežele ob Muri, ki je obiskal omenjeno mesto, pa se ne bi srečal z Mariško. Vsakega rada sprejme, razkaže mesto, mu priskoči na pomoč, če je to potrebno, in mu postavi na mizo lonc domače goveje juhe, ki jo Evropejci iz naših krajev ponavadi potrebujemo po dnevih ameriškega prehranjevanja s steaki in sendviči. Njena hiša je vedno polna slovenskih besed in slovenskega smeha, še posebno, ko pridejo na obisk prijatelji iz Bethlehem in bližnjega Allentowna. Skupaj praznujejo rojstne dneve, slovenske praznike in skupaj preživijo božič in novo leto.

Vedno domov

»Včasih je bilo še bolj veselo; saj je bil Bethlehem središče železarske industrije in je pri nas živel več kot 8.000 Prekmurcev,« je povedala Mariška. Tisti, ki so ostali, se družijo v Združenju pobratenih mest Murska Sobota - Bethlehem. Združenje organizira različna srečanja, poskrbi za skupine, ki pridejo iz Slovenije gostovat v njihovo mesto, kot na primer pevski zbor Štefana Kovača, od časa do časa pa organizira tudi izlete v deželo ob Muri. »Izlet čez lužo je vedno novo doživetje. Ponavadi ga začnemo na enem koncu Slovenije in končamo v Prekmurju ali obratno,« je dejala Mariška. Od vseh ogledov znamenitosti in obiskovanja različnih slovenskih krajev ji še vedno največ pomenijo srečanja s sorodniki in prijatelji. »Zaradi tega je veliko bolje priti v Mursko Soboto v tako imenovanem individualnem aranžmaju. Nihče te ne priganja, sam si razporejaš čas in greš, kamor hočeš in kadar hočeš,« se je nasmehnila Mariška. Rada obišče tudi sosednje Porabje na Madžarskem in redno prebira tako novice, ki jih objavlja v Vestniku, kakor tudi časopis Porabje, kjer je veliko člankov v narečju. »V Bethlehemu je največja težava ta, da veliko Prekmurcev ne razume knjižne slovenščine, temveč govori prekmurščino, kakršno

Bethlehemska zvezda

so jih naučili njihovi starši ali stari starši, zato so teksti v narečju pri nas zelo dobrodošli,« je dejala Mariška. Po drugi strani pa ni malo primerov, ko je kakšen carinik ali policist na meji čudno pogledal, ko je šele po pogovoru v angleščini ugotovil, da gospa iz Amerike ne samo, da govori knjižno slovenščino, ampak obvlada tudi prekmurščino.

Decembra o oktobru

V Bethlehemu je te dni v zraku prav posebno razpoloženje. »Tako lepo je, da je skoraj že kičasto,« je povedala Mariška. Spet veliko pečemo in kuhamo praznične božične dobrote. Najraje jih imata tudi Mariškina sinova Milan in Emil, ki sta že oba odrasla. V teh prazničnih časih so nase misli polne želja in pričakovanj. Nekatera so povezana z zimskim časom in zimskimi doživetji, toda Mariška Peček najbolj pričakuje oktober. »Naslednjič, ko bom odšla domov v Prekmurje, bo to ob trgatvi. Pogrešam namreč tisti jesenski čas, ko se po Goričkem razlegajo zvoki klopotcev,« je dejala Mariška in dodala, da je do takrat še kar nekaj mesecev. »V tem zadnjem decembrskem tednu pa se spodobi, da v svojem imenu in v imenu vseh Slovencev v Bethlehemu zaželim iz božičnega mesta Združenih držav Amerike vsem na vaši strani oceana lepe praznike in srečno novo leto,« je končala pogovor Mary Karol.

Kadar pridejo obiskovalci iz pokrajine ob Muri, je v Bethlehemu vedno veselo.

Kdo pravi, da Prekmurka in Prlek ne sodita skupaj?

Tašče o zeti & Zeti o taščah

Bolje se je ugriznti v jezik kot užaliti taščo

20

Penova
nadaljevanje

Julijana Špilak, 64-letna upokojenka ima korenine v Gornjih Slavečih na Goričkem, že dobrih 28 let pa živi v Radencih. Po dvajsetih letih poučevanja na OŠ Kuzma in dela na radenski enoti NLB je zaslužen pokojnino dočakala pred desetimi leti. Sedaj z možem Fredijem, upokojenim gostincem, ki je večino delovne dobe preživel v Zdravilišču Radenci, uživata v razkošni hiši in si želita zlasti zdravje. Julijana Špilak se je tudi spomnila, kako je hčerka Breda prvič pripeljala v Prekmurje postavnega Prleka Borisa Soviča. »Takrat je še študirala v Mariboru in kot je običajno pri mladih, je avtobus vedno bolj zamujal. Tako sva z možem vedela, da je v ozadju nekaj drugega, in enkrat je izrazila željo, da bi domov pripeljala svojega fanta. V naš dom je pripeljala Borisa. Mogoče je to za nekatere malce nenavadna naveza, ki pa zelo nasprotuje nekaterim stereotipnim trditvam, da Prekmurka in Prlek ne sodita skupaj. Kmalu smo videli, da je to človek, ki bo tudi naju spoštoval in po dveh letih je prišlo do poroke. Ponosna sem na Borisa, Bredo in Simono. Vse dosežemo z dogovorom, spoštovanjem in razumevanjem. Moram pa tudi dodati, da Boris zelo rad pomaga v kuhinji, saj je pravi sladokusec. Meni pa je v veliko veselje, če izrazi željo, da bi to ali ono pojedel, oziroma pohvali kakšno jed, ki sem jo pripravila. Sploh pa ni izbirčen.«

»Boris, rojen pred 44 leti v Nunski Grabi pri Ljutomeru, v otroštvu in mladosti ni imel z rožicami postlane poti, a je kljub temu danes več kot uspešen in zadovoljen. Izhaja iz družine s šestimi otroki, oče je garal od jutra do mraka, da so se otroci izsolali, malo pa jim je pomagalo tudi nekaj zemljišča, ki so ga skrbno obdelovali. Končal je tehniško fakulteto v Mariboru, zdaj pa je direktor Arconta IP,« izvem o zetu Borisu.

Sedanjo življenjsko sopotnico Bredo je spoznal v študentskem domu v Mariboru, kjer sta živela med študijem. Pravi, da se zarečenega kruha največ poje in da nikakor ne drži tisto, kar je včasih slišal o Prekmurkah, saj je že 18 let srečno poročen ravno s Prekmurko. »Moram priznati, da je bilo leto 1986 za naju prelomno. Oba sva končala študij, dobila službo, se poročila. Po poroki v Radencih sva se odločila, da bomo živeli skupaj, čeprav je bilo veliko možnosti, da bi si kupili stanovanje ali zgradili hišo

kje drugje. Tri leta pozneje je na svet prišla edinka Simona, na katero sva zelo ponosna,« pravi Boris, ki se je spomnil tudi anekdote, ko mu je neki najbrž ljubosumni sosed ob drugem ali tretjem obisku dejal, da Brede ni doma, čeprav je bila. »Fantje so se pač malo pošalili in to je razumljivo. Moram pa tudi povedati, da pri meni in moj tašči niti malo ne držijo zgodbe o takšnih in drugačnih taščah. Pri nas mineva že dvajset let, odkar se poznamo in skupaj živimo, pa nikoli nisva prišla navzkriž. Toda to je mogoče le pri razumnih ljudeh. Jasno je, da tudi med zakoncema prihaja do različnih mnenj, toda če si razumen, se to uredi. Pravzaprav če ti kaj ni všeč, je najbolje, da se ugrizneš za jezik in zadeva se ohladi. Sam imam zelo zdrav jezik, to pa pomeni, da sem se redko ugriznil. Moram priznati, da se s taščo odlično razumeva, in celo žena mi občasno zavida, ko pravi, da je pravzaprav ona snaha pri hiši. Torej, če obstaja spoštovanje in razumevanje, težav ni,« dodaja Boris.

Oste B.

Herman Lang, po rodu iz Trdkove, je dimnikar šestindvajset let. Sprva je prinašal srečo Ljubljancem, zdaj Gorenjcem. Po slovenskem glavnem mestu se je vozil k strankam s kolesom, potem z mopedom. Zdaj se prevaža v belem avtomobilu. Pogosto obišče dom na Goričkem v Prekmurju in tja se bo po upokojitvi za stalno vrnil.

Dobrodušen Goričanec med vsevednimi Gorenjci

Do nedavna je bila večina dimnikarjev v Kranju doma iz Prekmurja, vzhodne Štajerske, hrvaškega Zagorja ... Na tamkajšnji Koroški cesti domuje Dimnikarstvo Rudija Dovrtela. Direktor in lastnik podjetja nam je posebej pohvalil njihovega 43-letnega dimnikarja Prekmurca Hermana Langa. Še do nedavna so imeli tu zaposlenih osemindvajset oseb, zdaj jih imajo pol manj. Ukinjena jim je namreč koncesija za merjenje strupenih plinov. In v zadnjem času so se dimnikarskega poklica lotili tudi Gorenjci.

Za vajenca v Ljubljano

Tistega turobnega novembrskega dne, ko smo se mudili v Kranju, se je Herman Lang vrnil s terena prešerno nasmejan. Ni mogel verjeti, da si želi nekdo govoriti prav z njim. In kot tok bistrega gorenjskega potoka je potem stekla njegova pripoved v goričkem narečju.

Herman je bil rojen v Trdkovi tik ob madžarski meji. In streljaj vstran je tromeja med Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo. Domačiji se pravi pri Jurcini. Tam živi danes njegova 70-letna mama. Leta 1975 je končal v Gornjih Petrovcih sedem razredov osnovne šole. Za dimnikarski poklic ni bila potrebna popolna osemletka, zato se je odpravil k dimnikarskemu podjetju v Beltince. Tam vajencev niso potrebovali. Napotili so ga v Ljubljano.

Kot vajenec se je v poklicju izpopolnjeval na Viču in Rožni dolini v Ljubljani. Poklicno šolo pa je končal v Mariboru. Zatem je delal tri leta za ljubljanskim Bežigradom in v Črnučah. Po odsluženi vojaščini se je znova vrnil v našo prestolnico. Še pred desetimi leti se je vozil v osrčju Ljubljane s kolesom. Pozneje z mopedom. V Ljubljani so takrat še ogrevali domove in tovarne na drva, s premogom, oljem. Zadnje desetletje se vse bolj uveljavlja v Ljubljani in na Gorenjskem uporaba plina.

Gorenjci so vsevedni

Zdaj že dolgo skrbi za varnost dimnih naprav na Gorenjskem. Odrezavi, a dobrodušni dimnikar se je nasmehnil ob pripombi, da se imajo Gorenjci za vsevedne. A direktor Rudi Dovrtel za Hermana pravi, da »živi za službo«. Povsem je predan kolektivu. Tukajšnji dimnikarji imajo na voljo več kot dvajset belih renojevih avtomobilov. Herman prevozi na dan do 80 kilometrov.

Dovrtelovo dimnikarstvo zajema mestno občino Kranj ter občine Jesenice, Radovljica, Naklo, Šenčur, Predvor in Cerklje. Na tem območju je več kot dvajset tisoč industrijskih, obrtnih in drugih poslopij širšega pomena z dimnimi napravami. In nešteto je gospodinjstev. Dimnikarji skrbijo za varnost premoženja in človeških življenj. Ni torej zaman stari rek, da dimnikarji prinašajo srečo. Poslopja namreč obvarujejo pred požari in lastnike pred izgubo velikanskega premoženja.

Manj črnih dimnikarskih del

Tukajšnji dimnikarji zaenkrat opravljajo še okoli devetdeset odstotkov klasičnega čiščenja, a je na obzorju veliko zmanjšanje tradicionalnih črnih dimnikarskih del. Ogrevanje s plinom in daljinsko ogrevanje prinašata spremembe. V zadnjem času posamezniki ogrevajo z lesnimi sekanci ... Sodobnejše gretje se uvaža v glavnem v mestnih jedrih. Na obsežnem gorenjskem obrobju oziroma podeželju pa se še kuri in se bo še na stari način. Na pomenu pridobivajo meritve izhajanja škodljivih plinov. Dimnikarska služba se mora torej prilagajati kurilnim navadam.

Poklic dimnikarja se spreminja. A je še vseeno dokaj težak. Prav zato je delovna doba dimnikarjev le trideset let. Za poklic je bilo do nedavna težko dobiti fante. »Iztrgali« so jih iz domačega okolja Prekmurja, Prlekije

in Slovenskih goric ter jih pripeljali v tuje kraje. Sicer so jim zagotovljene možnosti za dokaj dostojno preživetje, a tujina je pogosto tudi mačeha. Gorenjci so se vse do lani otepali te dejavnosti. Podjetje Dovrtel je pridobilo lani in letos s prekvalifikacijo prvih pet dimnikarjev, rojenih v domačih logih.

Dimnikar Herman Lang je doma z Goričkega. Vsakdanji kruh si služi na Gorenjskem. Ves je črn, a se vozi v belem avtomobilu.

»Manj te vidijo, raje te imajo!«

Goričanec Herman Lang se je zamislil o svojem vsakdanu in preteklosti. Povedal je, da so bili stiki s strankami zanj pred leti v Ljubljani pristnejši. Pri starem načinu kurjenja so bili ljudje navajeni prihodov dimnikarjev. Spominja se, da je prihajal doma na Goričkem rouraš k hiši vsak mesec ali na dva meseca. Nobenih prerekanj ni bilo z gospodinjami ali gospodarji. Ljudje so dimnikarja z veseljem pričakovali prvi ponedeljek ali torek v mesecu. Če ga ni bilo, so se spraševali, zakaj ga ni? Čisti je dimnike in obenem posredoval novice iz bližnje in daljne okolice. Včasih se je pošalil, si zvrnil kaj močnega, kaj prigriznil.

Herman navihano zbode, da je v njegovem sedanjem okolju za dimnikarja tako: »Manj te vidijo, raje te imajo!« In potem se mu obraz razleze v dobrohoten nasmeh. Rad ima ljudi, s katerimi se srečuje!

Na Goričkem je veliko samskih moških

Herman ni poročen. Pravi, da je na Goričkem veliko samskih moških. Ob koncu tedna, 14-dnevno ali vsaj vsake tri tedne se zapelje na Goričko. S pajdaši se sreča v gostilni Tromejnik. Ob koncu tedna se tam zbirajo fantje in moške, ki delajo v Avstriji, Nemčiji in po Sloveniji.

Herman je bil gostobeseden, ko je pripovedoval o nekdanjem življenju ob tromeji. Že ko je obiskoval prvi in drugi razred osnovne šole, se je veliko družil z graničarji v karavli v Trdkovi. Vojaki so ga imeli radi. Nikoli ni čutil utesnjenosti ob sicer hermetično zaprti meji. Tukajšnje sožitje prebivalstva in graničarjev je bilo sicer odvisno od komandirja karavle. Nekdanji je bil priljubljen. Slednji, mlajši, se je dosledno držal predpisanega reda. Ni imel posluha za domačnost. A se je sčasoma tudi on unesel, se prilagodil okolju.

Vabeča rodna gruda

Herman ima tri sestre. Micka živi z družino v Moravskih Toplicah. Njen sin Kristjan je dimnikar v Kamniku. V Rankovcih živi z družino sestra Danijela, ki dela v Avstriji. Najmlajša sestra Joža je omožena v Bratonicih. Za Hermana je rodna gruda zelo vabeča. Rad obnavlja dom v Trdkovi. Tam živi mama. K njej se bo za stalno vrnil čez štiri leta, ko bo upokojen. Rodbinski gozd meji z Madžarsko. Obdelovalne zemlje in sadovnjaka je za kaka dva hektarja, a jih zarašča trava. Narava čaka na moške roke.

Hermanova mama se je prisožila v Trdkovo z Doliča. Mož ji je umrl pred 17 leti. Zaposlen je bil pri soboškem gradbenem podjetju. Na domačiji ne redijo več krav in pujskov. Mami delata družbo le muc in psiček in rada obiskuje prijazne sosede.

Nasmejan dimnikar želi bralcem Pena, Vestnika in vsem ljudem dobre volje SREČNO NOVO LETO!

Franček Štefanec

Delo kronali z uspehom

Sedem veličastnih

Gasilska ob koncu družjenja pri Kremplovih v radgonskem Reflexu: stojijo (od leve) Robert Černelč, zakonca Semler (oče in mama Boruta Semlerja), Mišo Kontrec, Božiček, Robert Kreml in Anton Štihec, počepnili so (od leve) Jože Rituper - Dodo, Irma Benko, Bojan Peček in Daniela Kreml.

Od sedmice ostal dober namen

V ognju je bil ogromen dobiček na slovenski loteriji - okrog 510 milijonov tolarjev. In zakaj ga ne bi dobil eden od sedmih veličastnih Pomurcev?

Zapisali so vsak svojo sedmico, in ker je bila za vplačilo listka potrebna še ena številka, smo vsakemu dodali še eno sedmico. Tistim, ki so že stavili na 7, smo pripisali 17. Vsak je svoji kombinaciji dodal odgovor, kako bo denar porabil, in Penova trojka je z velikim upanjem na soboški tržnici vplačala sedem listkov.

Nataša Matjašec : 2, 17, 20, 37, 19, 10, 5 in 7

Z dobljenim denarjem bi ustanovila fundacijo za pomoč in izobraževanje otrok in mladine. Znanje, vedenje in spoznavanje nas bogati, plemeniti in usposobi za »živetje« in preživetje. Meje sveta se premikajo in moja želja je, da bi se prihajajoči mladi počutili suvereno pred izzivi globalnih sprememb, da bi reševanje regijske problematike delokalizirali in reševali na širši ravni kot enakopravni sozemljani. Predpogoj za vse pa je socialno varno otroštvo.

Mišo Kontrec: 2, 15, 36, 39, 17, 24, 22 in 7

Polovico denarja bom zadržal zase, polovico pa ga bom razdelil med otroke, neposredno v roke tistim, ki jim je najbolj hudo.

Robert Kreml: 8, 15, 32, 38, 27, 3, 21 in 7

Prvič izpolnjujem loto, zato res moram premisliti. Denar bi razdelil v duhu svetovnega lionističnega gibanja - slepim in drugim pomoči potrebnim in to tako, da ne bi naredil kakšne nove krivice.

Anton Štihec: 7, 14, 15, 25, 30, 33, 36 in 17

Denar bi naložil v banko in ustanovil fond za štipendiranje študentov - Štihečev fond.

Feri Horvat: 2, 7, 11, 12, 18, 22, 26 in 17

Daroval bi ga bolnišnici za nakup sodobnih diagnostičnih aparatov, za otroke v stiski in izobraževanje.

Borut Semler: 25, 5, 19, 2, 8, 9, 11 in 7

Vsak najprej poskrbi zase in za svoje sanje, ki se morda zdijo neuresničljive. Mlad sem še in veliko je še pred mano. Če bi imel veliko denarja, bi si kupil lamborghinija. Če bi še ostalo, bi pomagal za razvoj mladih športnikov - tudi nogometašev - in NK Mura, ki si zaradi navijačev to zasluži.

Robert Černelč: 7, 1, 19, 27, 4, 32, 8 in 17

Kupil bi si opremo za snemanje filmov in nekaj ton barve. Vsi z dobrim scenarijem bi lahko pri meni snemali zastoj. Ker sem prvi šolani režiser iz te pokrajine, bi se večina vsega dogajala prav tu. Verjamem, da bi bil to za vse velik izziv, tudi razvojna priložnost. Žal je sreča opoteča in vse skupaj so bile samo sanje, ki so se v nedeljo, 12. decembra, zvečer spremenile v nič.

V 2004. sem popenil ...

Mišo Kontrec

... ker nam pri naših projektih nihče ni hotel pomagati, čeprav smo glasbeniki, ki promoviramo to pokrajino. Samo na Murskem valu so nam iskreno prisluhili. Hvala jim!

Borut Semler

Letos sem doživel veliko uspehov, zato jemljem leto bolj z vesele plati. Nisem človek, ki bi se na kogarkoli posebej jezil. Kot nogometaš pa se jezim po vsakem porazu.

Robert Kreml

... nad človeško zlobo in neumnostjo, tudi lastno. In nad mediji in njihovim vplivom, tudi ko širijo laži.

Anton Štihec

... ker je bilo to leto, v katerem so imeli nekateri politiki in menedžerji polna usta lepih besed, dejanj pa ni bilo.

Feri Horvat

Leto so določale volitve. V kampanji me je jezilo, da so nekateri obljubljali neuresničljivo, pa naj bo to namenoma ali zaradi neznanja.

Robert Černelč

... ker mi je zmanjkalo denarja za barvo. Vse, kar sem imel, sem namreč investiral v moj filmski projekt.

Nataša Matjašec

Stupidnost in aroganca političnih samodržcev me žali in plaši. Najbolj kvalitetno pa popenim v duetu z mamo.

5. obletnica

Vseh sedem veličastnih

2000

Maria Pozsonec, poslanka državnega zbora
Feri Cipot, župan občine Moravske Toplice
Sandi Jevšek, direktor soboške policijske uprave
Feri Maučec, nogometna legenda
Iztok Zrinski, arhitekt, avtor načrta soboške knjižnice
Dušan Zagorc, naj... ravnatelj

2001

Eva Koltaj Kocan, predstojnica soboške porodnišnice
Ladislav Lipič, načelnik generalštaba Slovenske vojske
Geza Erniša, škof Evangelicanske cerkve na Slovenskem
Dušan Bencik, direktor Term 3000
Igor Šetinc, milijonar iz Milijonarja
Milan Osterc, nogometaš
Ena kandidatka je odstopila, ker si morda naziva ni zaslužila!

Penova uredniška trojka – Bojan Peček, Jože Rituper – Dodo in Irma Benko – je ob pravem malem jubileju, peti obletnici Penove akcije SEDEM VELIČASTNIH, spet na najboljši možni demokratični način in na osnovi kriterijev, ki so samo njeni in niso za javno objavo, enoglasno izbrala sedmerico veličastnih za leto 2004. Poudarja, da je izbor najboljši in da so izbrani kandidatka in kandidati najboljši – izstopili so s svojim delom in ga kronali z uspehom.

Penova trojka jim izreka pohvalo na ves glas

- **igralki Nataši Matjašec**, Sobočanki, za naziv vesne za najboljšo slovensko žensko filmsko vlogo v letu 2004 v filmu Ruševine in za nominacijo za nagrado Prešernovega sklada za leto 2005
- **akademskemu slikarju in režiserju Robertu Črnelcu**, Filovčanu, ki je slovenski filmski režiser leta s filmom Črvi, za katerega je prejel posebno priznanje tudi na filmskem festivalu v Bologni
- **politiku Feriju Horvatu iz Radenec**, ki je za nekaj mesecev v letu uspešno prevzel vajeti v državnem zboru in na oktobrskih državnoborskih volitvah znova dobil zaupanje volilcev
- **politiku Antonu Štihecu, Rakičancu**, letos opaženemu v slovenski vladi v senci in na soboških županskih volitvah z visokim zaupanjem volilcev izvoljenemu za mestnega župana
- **direktorju Robertu Krempu**, ki je skupaj z ženo tudi lastnik radgonskega podjetja Reflex, ki mu je v letu 2004 uspel izjemen investicijski zalogaj v podobi nove tovarne
- **nogometašu Borutu Semlerju** iz Apač, ki so ga v soboški Muri zavrnil, kljub mladosti pa je že zdaj zvezda svetovno znanega kluba Bayern iz Münchna
- **glasbeniku Mišu Kontrecu** s Pušče, vodja romske skupine Langa, ki mu je uspel preboj na slovensko zabavno glasbeno sceno

Mišo Kontrec

Romske glasbe glasen ftič nikši nej je fičfirič. Da violino on pobouža, gor ti stoupi dlaka, kouža. Sakši špil je prava žurka, da začuje se Prekmurka, eno boš za sebe doubo, ka lejko vija boš njoj roubo.

Feri Horvat

Tri srca v njen so dugo bila, te pa prišla višja sila, Ferija med sebe dobija, za politika ga naredila. Stoučkov menjo je že stou, seposedi njemi je lipou. Za malo tekoučo sladko nagrado dobite še slatino pa čokolado.

Prijaznima gostiteljema jubilejne 5. razglasitve pomurskih 7 veličastnih Danieli in Robertu Kremplovima, zakoncema in lastnikoma radgonskega podjetja Reflex, se Penova trojka lepo zahvaljuje za gostoljubje in želi, da bi jima uspelo tudi pri novih načrtih. Medtem ko so nove hale komaj zaživele, se v starih proizvodnih prostorih že pripravlja nov proizvodni program. Pogumno in posnemanja vredno!

2002

dr. Slavica Šikovec, enologinja in edina evropska vitezinja vina
Slavko Polanič, največji pomurski podjetnik
Tone Kampuš, župan občine Gornja Radgona
Ludvik Bagari, dramski in filmski igralec
Branko Kerman, arheolog
Robi Markoja, strelec svetovnega formata
Jožek Horvat - Muc, predsednik Zveze Romov Slovenije

2003

Jožica Maučec Zakotnik, državna sekretarka v Ministrstvu za zdravje
Marika Kardinar, kegljavka, športnica z najdaljšim stažem
Borut Meh, direktor Mure
Marko Slavič, kasaški rekorder in podjetnik
Jože Oslaj, rekorder med krvodajalci
Jože Činč, z Retaši zvezda na slovenski glasbeni sceni
Fabjan Cipot, nogometaš

Borut Semler

Za našo Muro dober bil je nej. V Nemčiji gvušno špilo mo lezej. Cejlo pot se je zaklinjo, boukši mo kak Ronaldinho. Bayern ga je pod sebe zel, ka dobroga bi igralca mel. V mladoj ekipi on blesti, Muri norce kaže pa se smeji. To je Borut Semler – Apačan. Oblaku na vrata trka: »Dober dan!«
Ka so nej zeli te zares, eti maš bar Murin dres.

Anton Štihec

S prepričljivo vehemencof na volitvaj zmeto je s konkurencof. Sobočki župan on je grato, ka bi fse obrno v zlato. Nestranskarski skoro do gnes prejk noči grato šef je SDS. Ka liden več nede šlo v nos, podarimo ete van podvoz

Robert Črnelc

Slikan svojin pravo: »Se so nekše sive.«
Ka pa, če bi delo slikice gibljive? Menjavle stripe pa črve, snema svoje umore prve. Črvi so njemi prnesli vesno, super film je fkuiper spesno. Ka boš dober tudi vütro, izvoli eno pravo pütro.

Nataša Matjašec

Zapeljala med deske jo goljiva kača. Film in gledališče zanjo sta igrača. Zdaj vloge vse v nagrade obrača. Vsaka na kožo ji je pisana, naj bo Tiigra, Fedra ali Žana, do popolnosti igrana. V tebi vedno srce bo bilo mlado, nekoč dobila boš Prešernovo nagrado. Do takrat pa v kotu sobe naj stoji, se vsak dan tvoje podobe veseli.

Robert Kremp

Najvekše kvalitete štempl Refleksov šef ima Robert Kremp. Da bivanje nam je lepo, vsak dan skrbi za to. Stavbam vdihne on življenje, ko v refleks stekla jih odene. Posebna majca se vam da, ki blešči se – lesketa.

2004

Nataša Matjašec, dramska igralka in filmska igralka let
Robert Črnelc, akademski slikar in slovenski filmski režiser leta
Anton Štihec, župan Mestne občine Murska Sobota
Feri Horvat, poslanec državnega zbora in predsednik D
Robert Kremp, lastnik in direktor radgonskega Reflex
Mišo Kontrec, vodja romske glasbene etnospupine Lang
Borut Semler, mladi nogometaš v ekipi nemškega Bayern

Tomaž Tratnjek iz Gančan

Moja malenkost ob prihodu na končno postajo v Moskvi

Potovati sem začel skupaj s starši, ki so me navdušili za odkrivanje novih dežel, drugačnih kultur in običajev. Že v najstniških letih sem se redno udeleževal srečanj evropske verne mladine, ki so potekala po raznih evropskih mestih. Hitro sem uvidel, da je najbolje pripraviti nahrbtnik in se kar odpraviti v neznane kraje, saj le tako resnično spoznaš ljudi na avtentičen način. Kot absolvent študija geodezije sem spoznal tudi veliko prijateljev, s katerimi sem potoval naokoli. Že mnogo let pa je bila moja velika želja potovati s transsibirsko železnico. Tik pred zaključkom študija sem ugotovil, da je to moja zadnja priložnost za malo daljše potovanje in se zelo na hitro odločil za to res epsko popotovanje. Kot najtežji del se je na koncu izkazalo organiziranje potovanja. Zapleta se že pri vizah, ki so potrebne za vse tri države. Posebno poglavje pa je tudi kupovanje vozovnic za transsibirsko železnico, saj moraš imeti pri tem tudi nekaj sreče.

Predmestje Ulan Batorja, prestolnice Mongolije

Mejno znamenje med Evropo in Azijo

Gneča pred železniško postajo v Pekingu

Pokrajina v Mongoliji

Transsibirska

Peking–Ulan Bator

Po dveh tednih, preživetih pri mojem dobrem prijatelju Petru v Pekingu, je napočil čas, da končno okusim čar vožnje z vlakom, ki traja malo več kot vožnja do Ljubljane. Zelena lokomotiva vlaka K23 je krenila z glavne železniške postaje zjutraj ob pol osmih v smeri proti Ulan Batorju. Težava je bila predvsem v psihični pripravi na tako dolgo pot. Sprjazniti sem se pač moral s tem, da mi ne preostane nič drugega, kot da berem knjigo, poslušam glasbo, opazujem okolico in seveda spoznavam čimveč zanimivih ljudi, ki potujejo z mano. Kitajski vlak je bil dokaj čist in urejen, težava je bila le v vročini, saj ima klimatsko napravo le prvi razred. Pokrajina v začetku vožnje je dokaj zanimiva, saj je lahko iz vlaka videti tudi Veliki kitajski zid. Sčasoma smo se približevali puščavi in s tem je tudi pokrajina postajala vedno bolj pusta in dolgočasna. Tudi v vlaku je bilo že pošteno čez 35 stopinj Celzija. Odpiranje oken tudi ni prišlo v poštev, saj se je spalni kupe takoj napolnil s peskom. Po celodnevni vožnji skozi razna kitajska mesta smo pozno zvečer prispeli v obmejno mesto Erlan, v katerem smo bili priča najbolj zanimivemu dogodku v tej odisejdi. V času zaostrenih odnosov med Sovjetsko zvezo in Kitajsko so slednji ob koncu petdesetih let v strahu pred napadom Rusov zožili širino železniških tirov, saj bi tako v primeru napada onemogočili prevoz težkega orožja z vlaki. Zaradi tega je treba vsem vlakom, ki prečkajo mejo in povezujejo nekoč rusko enklavo Mongolijo in Kitajsko, zamenjati podvozja. Postopek poteka v ogromni hali, kjer najprej vse vagonne ločijo, odvijajo prejšnja podvozja, s posebnimi dvigali dvignejo vagon v zrak in pripeljejo nova ustrezna podvozja. Menjavo sem spremljal iz mojega vagona št. 8, nekateri turisti pa so cel postopek spremljali zunaj. Po dveh urah smo se popolnoma počasi premaknili proti mongolski strani, kjer smo dobesedno obtičali za več kot eno uro. Po 842 km vožnje po Kitajski nas je čakalo še 709 km po Mongoliji od Zamyun-Uda do Ulan Batorja. Po nekaj slabih urah spanja smo počasi začeli zapuščati puščavo Gobi in pokrajina je začela dobivati podobo stepe. Končno torej svež in čist zrak, tudi sonce, ki ga na Kitajskem redko vidiš, in zelo lepa, rahlo razgibana pokrajina. Bližje smo bili Ulan Batorju, ki je glavno mesto Mongolije, bolj so bili opazni tudi tradicionalni mongolski geri. Predvsem predmestje spominja na razdejanje in kaos, v katerem si Evropejci težko predstavljamo t. i. normalno življenje. V Ulan Bator smo prispeli ob drugi uri popoldne, pričakalo pa nas je zelo lepo in sončno vreme. Spet velika razlika v primerjavi s Pekingom, kjer me je kar dušilo od smoga in vročine.

Ulan Bator–Irkutsk

Po samo štirih preživetih dneh v Mongoliji je zaradi vize prehitro prišel čas odhoda proti Rusiji. Ker ni druge izbire, sem moral na vlak št. 263, ki vozi vsak večer med Ulan Batorjem in Irkutskom in vozi 36 ur. Torej, naslednji dan in pol – naslednja zanimiva vožnja. Iz Ulan Batorja smo krenili zvečer ob devetih, ko je sonce še vedno sijalo nad zelo zanimivim mestom. Na tem vlaku je bilo dokaj veliko turistov, za sopotnika sem dobil dva ruska študenta ekonomije, ki sta mi pripovedovala o študentskem življenju v prestolnici nekoč največje države na svetu. Že Lonely Planet opozarja na razne »švercerje« – in res jih je bilo kar nekaj! Tako sta tudi moja sestanovalca čez mejo peljala posteljino za starejšo gospo in za to prejela 100 rubljev, približno 700 tolarjev. Po nočni vožnji smo prispeli že ob šestih zjutraj v Sühbaatar. Tam so odklopili naša dva vagona, tako da smo ostali čisto sami ter dolge tri ure in pol čakali na odhod. Mesto ni bilo vredno niti oglada, kaj šele daljšega postanka. Pa je prišla obmejna kontrola, ki so jo sestavljale same ženske. Vojaki z zelenimi zvezdami na kapah so stražili ta dva vagona, preden smo zapustili postajo in odpotovali proti Rusiji. Po nekaj težavah starejših gospodov iz Avstrije smo se počasi odpravili proti drugi strani meje. Počasna vožnja med mejama je trajala dobrih 15 minut. Ruska mejna kontrola je delovala dosti bolj resno, saj smo morali zapreti celo okna in strogo sedeti na svojih sedežih oz. posteljah. Dobro uro in končno smo lahko zapustili vlak na postaji z imenom Nauski. Tu smo si privoščili prvo pošteno hrano in poskusili še prvo rusko pivo. Zanimiva družba popotnikov je popestrila dogajanje na sicer prazni železniški postaji. Že tu sem imel prve težave z menjavo denarja, kar se je ponavljalo še večkrat do konca potovanja. Celo popoldne smo se vozili po zanimivi in razgibani pokrajini v smeri proti mestu Ulan-ude. Kolikor je pokrajina res lepa, toliko po drugi strani celotno sliko pokvarijo mesta kot Medvečkov in druga. Res prava socialistična industrijska mesta, kot smo jih vajeni že s televizije. Na vlaku se je vse dogajanje prestavilo v vagon z restavracijo, kjer je delala nič kaj prijazna in rahlo okajena natakariča. Mednarodna družčina z vseh koncev Evrope in drugih delov sveta – skratka zelo zanimivo. Po naslednji prespani noči na vlaku, koliko je to pač možno, smo prišli do končne postaje. Mesto Irkutsk nas je zjutraj ob sedmih pričakalo s turobnim deževnim vremenom. Prvi pogled ob prihodu seže do reke Angare, ob kateri se razteza celotno mesto z dvakrat več prebivalci od naše Ljubljane. Pa je minila tudi druga neprekinjena vožnja po trasi transsibirske proge prek Mongolije. Minila je res zelo hitro, čeprav je trajala šest ur več kot prva vožnja iz Pekinga do Ulan Batorja. Malo sem se verjetno že tudi navadil na življenje na vlaku, kjer ni prh in drugih sicer potrebnih stvari, ki se nam drugače zdijo samoumevne.

železnica

Irkutsk–Moskva

Čas v Irkutsku teče bolj počasi in tudi v mestu ni nič posebnega. Zato sem po nekaj dneh, preživetih na otoku Olkhon sredi Bajkalskega jezera, ki je najgloblje jezero na svetu (1637 m), krenil proti prestolnici Moskvi. Po večkratnih neuspešnih poskusih nakupa vozovnice za katerikoli vlak proti Moskvi mi je končno uspelo kupiti vozovnico za vlak št. 43. Vlak z imenom Amur je prišel do Irkutska iz daljnega mesta Habarovsk. Ko pa sem ugotovil, da je pred mano še 5902 kilometrov skoraj neprekinjene vožnje z vlakom, sem se najprej odločil za spanec. Težava je bila tudi v tem, da na tem vlaku ni bilo skoraj nobenih turistov, med katerimi bi čas hitreje minil. Rusi so sicer dokaj prijazni, a nobeden ne razume nobenega tujega jezika. Pa se naivno upal, da mi ruščina ne bo pretežavna, a sem se seveda zmotil. Postanki v večjih mestih so trajali do 20 minut in v tem času je bilo treba od »babusk« nakupiti hrane in pijače za to dolgotrajno vožnjo proti Moskvi. V mojem vagonu s številko 9 (vseh je bilo 18!) smo imeli dve t. i. »sprevodnitsi«, ki sta skrbeli za red in čistočo na WC-ju in po hodniku, na katerem sem preživel veliko časa. Med temi 86 urami potovanja sem spoznal bolj malo ljudi, saj se je bilo tudi s sopotniki bolj težko sporazumevati.

Prvi dan vožnje sem opazoval skozi okna vagona enolično pokrajino in počasi odšteval ure in minute do konca potovanja. A sem se hitro navadil na vožnjo in segel po zelo zanimivi knjigi, ki govori o Mongoliji, iz katere sem tudi prišel v Rusijo. Vozili smo se skozi mesta Nižneudinsk, Ilansk, Krasnojarsk in Mariinsk, od koder je bilo že manj kot 4000 km do cilja v Moskvi.

Drugi dan se je začel z ranim prihodom v mesto Novosibirsk, kjer je tudi največja postaja ob progi transsibirske železnice v Rusiji. Več kot 4000 km dolgo reko Ob smo prečkali po 870 m dolgem mostu. Na 3000 km je mesto z zeleno železniško postajo in tudi zanimivim imenom – Barabinsk. Pod rečnim mostom so se na eni strani pasle krave, na drugi pa so bili veliki stari žerjavi.

Tretji dan smo prišli do znanega mesta Jekaterinburg, kjer sem sprva nameraval ostati nekaj dni, a se zaradi premalo časa načrt ni uresničil. V tem mestu, ki ga nekateri še vedno kličejo Sverdlovsk, so pobili družino ruskega carja. Sredi noči sem se zbudil samo zato, da bi videl spomenik, ki stoji na meji med Azijo in Evropo. Srednje velik kamen bele barve označuje mejo med tema dvema celinama. Vrnil sem se torej nazaj v Evropo! Tu se razprostirajo mešani gozdovi, katere sem se kmalu naveličal opazovati. V bližini mesta Perm smo srečevali kompozicije tovornih vlakov, ki so bile dolge po 70 in več vagonov. Vlekle so jih po tri lokomotive, saj ena sama nedvomno ne bi zmogla vleči tolikšne teže po dolgih ravnih progah po celi Rusiji. Do konca poti je bilo »samo« še 1400 kilometrov! Kakšen prizor nas je čakal v mestu Baljezino – vlak Rosija št. 10 je pripeljal na postajo, v njem pa sami turisti, saj ta vozi do Vladivostoka in predstavlja prvotno linijo transsibirske železnice. Babuške so zasedle perone in okupirale turiste, ki so seveda veselo kupovali in fotografirali res zanimivo dogajanje. Videl sem razliko med mojim vlakom in Rosijo. Sicer smo imeli tudi mi vedno na razpolago različno hrano in pijačo, tudi igrače za otroke, a ponudba za vlak št. 10 je bila neizmerno večja. No, kmalu smo prešli magično mejo 1000 km in takoj mi je bilo lažje, saj smo bili zdaj že res skoraj proti koncu. Potem pa prideta dva policista in zahtevata dokumente. Nič hudega sluteč sem jim dal potni list, v katerem je bila tudi veljavna viza. Pa sta vztrajno zahtevala, naj jima dam še »priglasenje«. Po nekaj minutah smo s skupnimi močmi ugotovili, da nimam t. i. vabila ruske turistične agencije, na katerem bi uradno pisalo, da me vabijo v Rusijo. Ja, 15 minut je minilo in končno sta se prijazna policista odločila, da me pustita pri miru. Malo sta me verjetno hotela prestrašiti in moram priznati, da jima je to uspelo.

Zadnji dan na vlaku Amur sem zelo slabo spal, ker je moj novi sopotnik tako strašno smrčal, da sem komaj zatisnil oči. Sem pa zato iz vagona videl res prelep sončni vzhod in dan je bil takoj lepši. Na postaji v mestu Kostroma so nam lokomotivo češke tovarne Škoda še zadnjič zamenjali. Počasi smo se bližali Moskvi in zadnji daljši postanek opravili v kraju Jaroslavl, ki je le 150 km pred glavnim mestom. Prišel je tudi čas pospravljanja in pripravljanja za iskanje prenočišča v Moskvi. Ker spada Moskva med najdražja mesta na svetu, me je bilo malo strah, kako bo ta dva dni, a se je rda koncu izkazalo, da se vedno najde poceni varijanta za nas popotnike ali »backpackerje« po angleško. No, počasna vožnja skozi predmestje Moskve je že dala čutiti razliko med Moskvo in drugimi ruskimi mesti, ki sem jih do tedaj videl. Pa sem preživel teh 7857 kilometrov z vlakom in končno prispel v Moskvo na postajo Jaroslavl'skaja.

Začelo se je v Pekingu in končalo v Moskvi. Moram priznati, da mi nikakor ni žal za odločitev, potovati s transsibirsko železnico. Vsekakor neka nova izkušnja za vsakogar, ki se odloči za to pot. Obilica časa za razmišljanje, branje knjig in uživanje v neke vrste odklopu od vsakdanjika, ki nas preganja doma ali v službi.

Skratka, res NEPOZABNO DOŽIVETJE!

Kratka zgodovina transsibirske železnice

Povezavo med St. Petersburgom in Vladivostokom na daljnem vzhodu so začeli graditi ob koncu 19. stoletja po carjevem ukazu. Leta 1901 je bila zgrajena prvotna povezava, ki je delno potekala tudi po ozemlju Kitajske. Ta del proge je t. i. transmančurska linija. Bajkalsko jezero je proga obšla leta 1904, do takrat pa so vagoni čez jezero prevažali z velikimi ledolomilci. Leta 1916 je bila dograjena proga, ki je potekala samo po ruskem ozemlju. Najnovejša pa je transmongolska veja te legendarne železnice, saj je bila odprta šele leta 1956. Tudi dandanes celotna proga ni zgolj turistična linija, saj je zelo pomembna za življenje ob celotni trasi. Proga transsibirske železnice je v celoti elektrificirana in dvotirna.

Stražni stolp z vojaki na ruski strani meje

Pogled na sibirske gozdove

Sopotnik Marcel iz Slovaške z dragoceno pijačo

Češka lokomotiva Škoda z vsemi 18 vagoni

Pisana mednarodna družina si krajša čas s kartanjem

Notranjost jedilnega vagona – kitajski vlak

Prijazne mongolske sprevoznice

Pogled na pokrajino iz vlaka v Rusi

»Ka zaj moren povedati, če so mi dobri? Piši, keksi so fejest dobri, kupila pa nemo nika!«

Seveda smo naše izdelke želeli tudi prodati. Tako smo ponujali možnost nakupa 10, 15 ali 20 kg piškotov in prav takšne količine (v litrih) slivovega soka. Obenem pa smo izvajali še anketo: Kako so ljudem všeč naši izdelki. Piškoti so že takoj našli na odobravanje. Sok pa...: »Nej, fala!« Dekleti sta se prešerno nasmejali tudi našemu fotografu, ki pa sta ga očitno tako zmedli, da njihov nasmeškov ni uspel ujeti v objektiv.

»Što pa je ta gospa, ka tou dela? Pa skec je?«

Ko se moški na sejem odpravijo brez žensk, je veselo. Razigrana gospoda sta si z veseljem privoščila naše »domače« dobrote in nas do potankosti izprašala. Morali smo kar dobro improvizirati, kajti v takšne podrobnosti, kot so naslov naše šefinje in še različne o podjetju, se pred akcijo nismo spuščali. Ponudili smo jima še predstavitev naših izdelkov na domu, pa se nekako kar nista mogla dogovoriti, kateri bi nas gostil v svojem bivališču. Kjer se prepirata dva ... hm, tokrat dobička ni imel tretji, ampak kar onadva, ki sta si posladkala dopoldan. Čeprav keksi ne delujejo kot afrodiziak. In čeprav v slivovem soku ni bilo alkohola.

»Mhm, proba mo ...«

Ta je bil redkobeseden. Hvaležno je vzel ponujen piškot in kozarec opojne tekočine, kakšnega večjega zanimanja pa ni pokazal. Ali to pomeni, da nismo dobri prodajalci, ali pa le to, da se je fantu pač zahotelo nekaj sladkega in se je ustavil zgolj zaradi tega? Kdo bi vedel!

Središče Murske Sobote zaživi le nekajkrat na leto. Eden od teh dni, ko je vse veselo, ko se vsak koteček mesta napolni z vonjem po kuhanem vinu in suhih marelicah, ko je v zraku vonj po praznikih, je 6. december - Miklošovo senje. Množica ljudi, vsi odprti in prijazni, vsi nasmejani, zgovorni in pripravljeni za kratek pogovor. Nobene živčnosti, agresije ali mrkih pogledov. Pa se tudi mi podamo v akcijo. V stilu Miklavža vas obdarimo. Timi, Maja in Staša smo predstavniki podjetja Magični napoj, d. o. o., ki se ukvarja z zdravo bioprehrano. In kaj smo vam ponudili? Slastne piškote iz orehovega lubja s kremo iz orehovitih jedrc, ki utrjujejo kosti (lubje, les - trdnost) in so obenem afrodiziak. In naraven, nesladkan slivov sok, ki ne redi in odžeja, saj je plod dolgotrajnih pridelovalnih postopkov. Pa na zdravje in dober tek!

»Haj, toga slivovoga pa rejsan ne bi ... aja, nega alkohola? Te pa dajte!«

Ljudje so očitno naveličani prevrelih zvarkov in prav pogrešajo nekaj, kar bi jim samo potešilo žejo, brez stranskih učinkov. Ne vem, kaj še lahko povem. Očitno smo s keksi zadeli v polno, saj so šli v slast vsem, sokec pa...: »Pa ka je tou? Sama voda!« Le zakaj so bili prav vsi takega mnenja?

»Daj, ge jih še eno par zemen za seuf, ka so rejsan dobri, če pa še delüvlejo tak ...«

Fant si je napolnil žepe s sladkarijami in se še nekajkrat sprehodil mimo nas. Pijača ga nekako ni mikala, smo jo pa zato ponudili še njegovim prijateljem, ki so se na našo ponudbo le namrdnili. In kaj ga je najbolj navdušilo? Sladkor zvišuje količino serotonina v krvi, ki nas dela srečne, to je že res, a mladega fanta je prevzelo dejstvo, da so orehovi keksi po novem tudi afrodiziak. Njam ... Naročil pa vseeno ni nobenega. Že ve, zakaj si je še pravočasno natlačil žepe.

»Ha, ha ... ge pa rejsan ne nücan dietnoga soka ...«

Gospodu je bilo všeč prav vse. Še celo nad izredno nepriljubljenim sladkobnim napojem se ni pritoževal. A ideja o našem obisku na domu tudi tu ni našla na plodna tla. In še vedno nismo prejeli nobenega naročila. Očitno smo ponujali prevelike količine izdelkov, saj, lepo vas prosim, le kdo bi kupil 20 kg piškotov? Pa to zdaj sploh ni važno, pomembno je le to, da so bili ljudje zadovoljni. In prav je tako!

»Jaj, daj, ka maš tou? Lejko si še zemen?«

V šoli preživet popoldan te precej izmozga, tako da si želiš le nekaj: sladkor za energijo ali posteljo za počitek. Tokrat smo fantom dali moči še za ves popoldan. Če ne zaradi drugega, pa vsaj zaradi najinih toplih nasmeškov, ki so jih zagotovo pogreli. Ali morda zaradi Timijevega prijetnega pogleda? »Ka si novri, dvajsti kil, pa što de tou küjpa? Daj ti meni fajn kekse, te papere pa pospravi,« in zopet so nas zatrli že v kali. Kaj hočemo?

Z Miklavžem so se prazniki le začeli. Zdaj je Božiček že odšel in prihaja le še Dedek Mraz. Še je čas da razveselite sebe in druge z majhno pozornostjo. Morda le s poljubčkom ali toplim objemom ali z doma pečenimi piškoti.

V takem duhu ostanite vse dni, ki še pridejo. Naj prijaznost ne bo le sinonim prazničnega razpoloženja.

No, pa razkrijmo še, s čim smo vas na sejmu razveseljevali mi. V naši košarici so se bohotili piškoti, kupljeni v najbližji trgovini, ki niso bili orehovi pa tudi afrodiziakovega učinka še niso dokazali. V plastenko pa smo nalili vodo (neoporečno seveda), jo malo posladkali in obarvali s hibiskusovim čajem.

Srečno novo leto Vam želimo in naj se vam izpolnijo vse skrite želje! Morda Vam bomo nekoč celo mi pomagali pri tem ...

»Ja, bi naročila ... bi!«

In končno nam je uspelo. Navdušena punca je že hotela izpolniti naročilnico, pa se je Maja nekako prenačljila in jo predčasno seznanila z žalostno novico, da je vse pač le plod Penove akcije. Nismo ji zapeli slogana s TV-ekranov: »Smile, you're on candid camera!« Smo jo pa potolažili, da so keksi kljub temu užiti, in se ji zahvalili za lepe želje. Dragi privoščiljci, pa nam je vseeno uspelo!

Penova akcija

MAGIČNI

Staša Pavlovič,
Maja Prettner,
Timotej Šooš

Jurij Zauneker

Simon Špilak, športnik Pomurja 2004

Sem Simon Špilak. Rodil sem se v Murski Soboti, in to junija 1986. Stanujem v naši največji kolesarski vasi, v Tropovcih. Zato bi skoraj lahko zapisal, da mi je sedenje na biciklu in poganjanje pedalov usojeno. S praviimi treningi niti nisem začel tako zgodaj, saj se je zgodilo pri desetih letih, pisalo se je l. 1996. Moj trener je bil takrat Dalivoj Titan.

V tistih časih sem vse skupaj sprejemal bolj kot igro, čeprav so se kmalu začela že tudi prva tekmovanja. Spominjam se, da so prvi uspehi prišli zelo hitro, in sicer že na drugi dirki v Kopru, ko sem bil v kategoriji dečki C drugi. Prva dirka pa ni bila uspešna. Bilo je v Novi Gorici in smo dirkali po mestnih ulicah – žal sem zapeljal preblizu robnika pločnika in padel. Sanjo o dobri uvrstitvi je bilo tako konec, poškodoval pa se nisem.

Pozneje sem dosegel veliko uspehov, saj sem bil doslej državni prvak v cestnih dirkah in kronometrih že 14-krat. Moj največji uspeh pa je drugo mesto za svetovni pokal v skupnem seštevku med starejšimi mladinci za leto 2004, v letu, ki mineva, pa sem osvojil tudi bronasto medaljo na

svetovnem prvenstvu v italijanski Veroni, in sicer v cestni dirki. Zaradi svetovnega pokala vidiš kar nekaj sveta, to sem dirkal po Avstriji, Belgiji, Luksemburgu, Češki, Poljski, Nizozemski, Franciji, Nemčiji in v Kanadi.

Letos jeseni sem zamenjal tudi klub, za katerega tekmujem - doslej sem bil član Radenske Roga, zdaj pa moj klub Krka iz Novega mesta. Tu še ne morem postati profesionalni kolesar, kar je moj cilj. V Sloveniji ima profesionalni ekipo le Perutnina in Sava. Moj vzornik je Amerikanec Lance Armstrong, ker je najboljši.

Treniram vsak dan, pozimi večinoma v telovadnici in fitnessu, zgodaj spomladi pa bom začel s cestnimi pripravami. Ponavadi gremo s klubom kam v tujino, velikokrat pa vozim tudi po domačih krajih. Dnevna »doza« treninga je različna, običajno pa prevozim od 120 do 200 kilometrov.

Kolesarstvo je moja življenjska opredelitev, končal pa sem tudi srednjo gostinsko šolo v Radencih, smer kuhar. Če bi imel priložnost, se bom vpisal tudi naprej, a le v primeru, da bi bil moj prvi cilj (profesionalni kolesar) ne bo uresničen. Kolesarstvo in šolanje pa imam od jedi najraje kraški pršut.

Čepinski gradbeni odbor

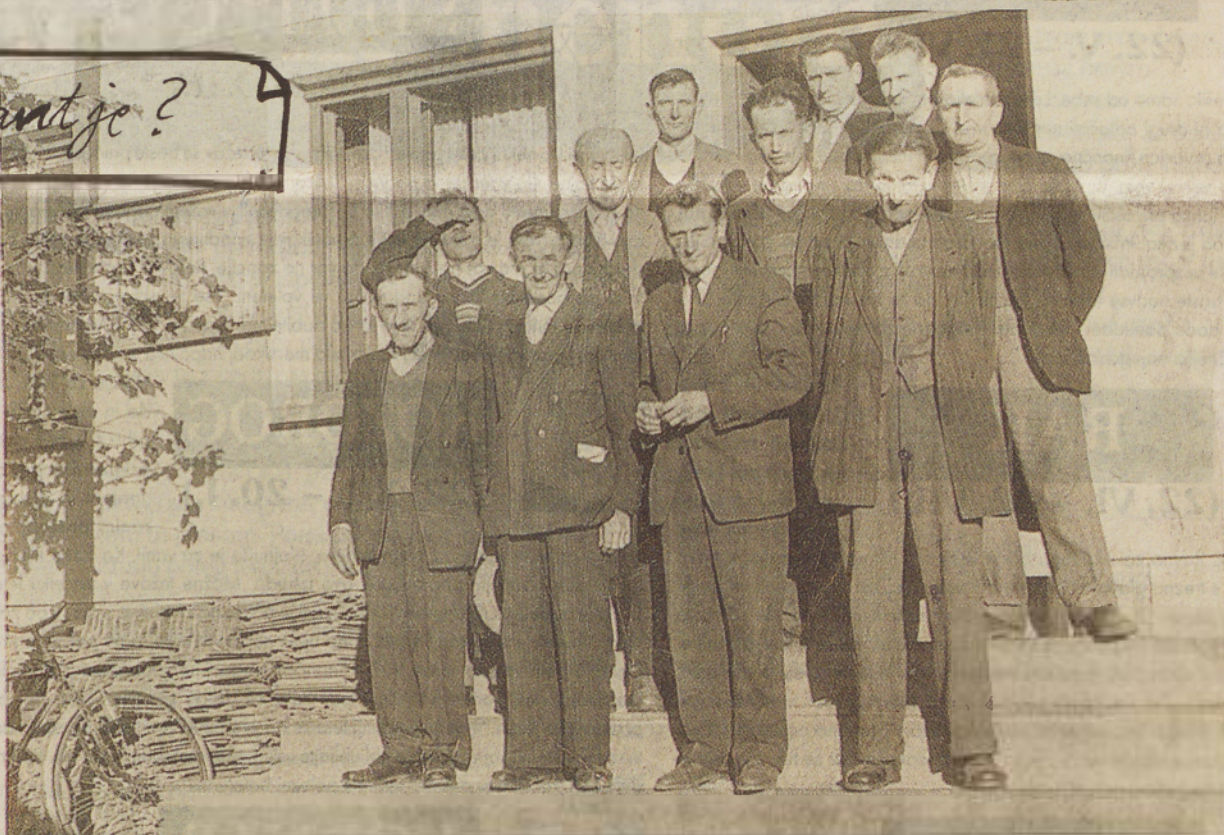
Kdo pa so ti mladi fantje?

Markovci pred Soboto

Koloman Korpič je poln spominov in tudi zanimivih podatkov, zato se bomo, za bralce Pena, z njim še kdaj pogovorili. Tako, na primer, je povedal ob našem obisku: »Ti kraji tukaj, čeprav oddaljeni od vseh središč, so bili vedno napredni. Kaj mislite, kdo je imel prvo motorno gasilsko brizgalno v Prekmurju? Murska Sobota že ne!« in nam pokazal fotografijo motorne brizgalne.

Markovska motorna brizgalna. Na rezervoarju za gorivo lepo piše:
Prva prekmurska motorna brizgalna. Prostovoljno gasilsko društvo Markovci, 1928

Odborniki za gradnjo gasilskega doma v Čepincih (od leve na desno): Vendel Trplan, Jože Jakič, Štefan Čas, Štefan Gašpar, Koloman Krpič, Aladar Prajninger, Lajči Krpič, Viljem Kalamar, Štefan Žido in Jože Barbarič.

Mladi, ki danes živijo v Čepincih, se mogoče niti ne bodo spomnili ali prepoznali postavnih mož na fotografiji – večina jih je že pokojnih –, ki so se tistega sončnega dne postavili na stopnišču domačije enega od njih, da ovekovečijo sebe in nalogo, ki so jim jo zaupali sovaščani. Fotografijo in tudi besedilo nam je poslal Koloman Korpič, takratni funkcionar in predsednik gradbenega odbora za graditev Zadrúžnega doma v Čepincih. Ta dom, kot večino drugih v pokrajini, so krajsani zgradili s prostovoljnim delom in seveda brez strojev. Opeko so izdelali ročno kar na mestu zidave, okrogel les so stesali prav tako na gradbišču in malto so ravno tako mešali ročno. O elektriki se takrat še ni raz-

mišljalo. Tako je vaščanom Čepinec z velikim navdušenjem in solidarnostjo, kot se je takrat temu reklo, pa tudi dobro voljo in veliko prostega časa uspelo od 18. oktobra 1948 do praznika dela naslednje leto postaviti moderen zadrúžni dom. Vsak član gradbenega odbora je opravil od 85 do 94 delovnih dni. Vas, posejana po okoliških gričih, je tako dobila svoje središče. Tu je bila trgovina, odprli so dobro domačo gostilno, tu so ob nedeljah popoldne predvajali filme. Z dvorano je zaživela kulturna dejavnost, lahko so zaplesali, ko je bila veselica. Med tednom so tukaj odkupovali pridelke in živino. Ne samo za prebivalce Čepinec, tudi za okoličane je postal zadrúžni dom mesto druženja.

Isti moške, zdaj že z izkušnjami so čez nekaj let – leta 1956 – sestavljali elektrifikacijski odbor in poskrbeli, da so Čepinci dobili elektriko. Potem so prišli na vrsto mostovi čez potoke in gasilski dom.

Ti moške so si tako pravzaprav postavili lep spomenik. Sebi in času, v katerem so živeli. Časi so bili trdi, pomanjkanje in sira, maščvo je bilo veliko – vendar bili ali manj pošteno porazdeljeni, zato se ni pretirano čutilo. Njihovo delo spominja na obdobje, ko so požrtvovalnost in solidarnost imeli svojo ceno, ko so se ljudje potrebovali in se zato med seboj spoštovali. Ko jih danes gledam, so kot spomin na dobre odnos vaškega življenja ...

HOROSKOPEN

2005

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Težave, ki so vas mučile preteklo leto bodo minile, marsikaj se bo obrnilo na bolje. Ker ste vz-

trajni, borbeni, podjetni in tekmovalni, boste letos dosegli tisto, kar že dolgo načrtujete, vendar: bodite manj kritični, manj nezaupljivi in ne izgubite potrpljenja. Morda boste letos naredili pomemben korak, ki se bo približal vašim sanjam. Pozornost namenite odnosom s sodelavci. Pri tem bi se morda kaj zapletlo, zato bodite diplomatski. Slaba volja in depresivnost vam bosta večkrat jemala energijo – edino zdravilo proti temu sta dobra volja in optimizem. Večje finančne transakcije opravite marca, sicer pa pazite, da vam denar ne bo prehitro polzel skozi prste. V ljubezenskih zadevah boste previdni, če ste samski, pa se bo kljub vsemu zvrstilo kar nekaj partnerjev. Vzemite čas za razmislek.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Smisel za lepo in harmonijo boste ohranili, ta pa bo vplivalo na vaše odnose. Tudi potek dogajanj boste znali

predvidevati, tako da večjih stresov letos ne boste doživeli. Če boste ob tem še znali razlikovati tisto, kar je pomembno, od tistega, kar nima vpliva, boste zmagovalci. Ob strani vam bo namreč stal Jupiter, ki vam bo pomagal razvijati vaše talente. Zaslužili boste več kot potrebujete. Posojanje denarja je posebno poglavje in je potreben velik premislek. Telo in videz potrebujeta nekoliko več vaše pozornosti, ravno tako tudi prehrana. Dom zahteva spremembo – morda bi poslušali kakšen nasvet. V ljubezni morda malo več poslušanja in pozornosti. Če boste ob vsem tem poskrbeli, da boste s partnerjem čim manj na bojni nogi, se že zdaj lahko veselite leta, ki prihaja. Nestrpnost, kreativnost, preizkušnje.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Leto bo plodno, prijetno in s priložnostmi v ljubezni, ki se bodo pokazale predvsem v drugi polovici leta, ko se

bo marsikaj razrešilo samo od sebe. Leto zahteva od vas, da se naučite reči ne in da ne pustite, da bi drugi odločali namesto vas. O površnosti se tokrat ne bomo pogovarjali. Prva polovica finančno ne bo ugodna in mislili boste, da nikoli več ne boste splezali na zeleno vejo. Vzdržite, kajti pa juniju bo pritisk popustil in nekoliko pozneje si boste lahko privoščili celo malo zapravljenosti. V službi (pri učenju) naj pamet dela več od jezika. Prisiljeni boste prenašati bedake, to pa bo povzročalo napetosti. Naučite se sproščati na napetost med delom ali z obiskovanjem kakšnega tečaja – potem boste nad vse uspešni. Pričakujte, da se bo vaš stil življenja zelo spremenil. Prišle bodo ponudbe – obdobje ni ugodno za tveganje –, a ni nujno, da bo najprivlačnejša najugodnejša.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Pred vami je obdobje pomembnih odločitev in velikokrat se boste znašli na razpotju, ko boste morali vedeti, kam

boste šli in zakaj. Ravno zavoljo tega boste večkrat čutili upad energije. V novo obdobje stopite s trezno glavlo! Panika ne bo potrebna, ker vas planeti ne bodo pustili na cedilu. Skrbite, da prostor ne bo preveč zatemnjen. Najbolje se boste počutili ob vodi. Ko boste v težavah, se napolnite proti reki ali jezeru in tam razmislite. Pokazala se bo priložnost, da se naučite nekaj novega, ki je ne smete je zamuditi. Skrbite za svojo kožo. Ženske si dajte pregledati prsi. Na delovnem mestu se boste z nekom zblížali, na splošno namenite novim obrazom posebno pozornost. Prvo polletje bo za finance slabše od drugega, zato počakajte, kar se tiče denarja in investicij, na zadnjo tretjino prihodnjega leta.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Življenje ni samo sedenje pred televizorjem. Tisto, kar ste že dolgo načrtovali, bo zdaj realizirano. Generalno se bo

vse izteklo pozitivno, vendar – doma, v službi in na finančnem področju – bodite ves čas previdni. V letu 2005 tveganja ne priporočamo. Priporočamo pa, da vsak dan zavestno storite nekaj zase, to pa je lahko tudi majhna, nepomembna stvar ali kakšna slaščica. Vsekakor morate skrbeti za kalarije, ker bodo izzivi veliki in bodo zahtevali veliko energije. Pomembnejša ponudba za delo se bo pozneje izkazala kot dvorezen meč, nekaj boste dobili, nekaj izgubili. V ljubezni pretresov ne bo, vendar bodite pozorni na znanca, ki se bo vrnil med vas in še koga. Nespečnost, napredovanje, konflikti.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Leto pričakuje pogum in drznost. Redko se boste odločili za tveganje, vendar bo takrat uspešno. Vaše telo potrebuje

energijo, ta pa nikakor ne bo prišla sama od sebe, zato se začnite ukvarjati s športom – kakršnimkoli! Leto bo dokaj nemirno, z malo stresov ga boste prebrodili, če vam ne bo manjkalo spanja. Če se boste tega držali, vam bo leto naklonjeno tako po duhovni kot finančni plati. Enostavna sreča, pride kot nagrada. Skrb in pozornost do bližnjih bo poplačana. Nekoliko boste prizadeji, ker boste imeli občutek, da nadrejeni vašega dela ne opazijo. Za ustrezno nagrado se boste pač morali boriti sami. Materialno stanje se bo izboljšalo. Imate izostren občutek za denar, zato se lahko zanesete nose. Skratka, prihajajo vaši zlati časi. Kompromisi, vznemirjenost, napredek.

To leto nam bo krožil usodo Merkur. Prinesel bo veliko pozitivnega, leto bo pestro in polno presenečenj, ponudil nam bo priložnost za duhovno rast, za duhovno bogastvo, ki je vredno več kot materialno bogastvo. Trikrat bo letos Merkur deloval zaviralno, ko bo od vas zahteval tehten premislek ali celo umik. Veselimo se novega leta, saj nam bo prineslo nove priložnosti in nam odprlo nove poti.

Pripravlja: Agencija Hogod

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Precej harmonije, umirjenosti in romantike se lahko nadejate. Seveda pride tu di razočaranje, ki pa

ga pred ljudmi ne smete skrivati. Od časa do časa odprite srce in se izpovejte prijatelju. Na splošno bo plodno obdobje, ko boste dosegli več, kot ste na začetku pričakovali – ne podcenjujte svoje sposobnosti in ne mislite na pretekle spodletele poskuse. Očarljivi boste in to vam bo koristilo, vendar naj bodo stavki v zvezi z ljubeznijo premišljeni. S partnerjem bo nekoliko težko, ker je pred njim naporno obdobje in bo potreben dodatnega razumevanja. Pri sebi boste morali nekaj spremeniti: ali pričesko ali stil oblačenja, način govorjenja ali kakšne posebne kretnje. Če razmišljate o poroki, naj bo sanjska! Na delovnem mestu boste izkoristili svojo diplomatsko žilico in sebi v prid razrešili številne spore. Iskani boste in vaši nasveti bodo poslušani. Konflikt z nadrejenim, nerealne želje, zamujanje.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Velikih skokov ne bo. Ne gor, ne dol. Treba si bo vzeti čas zase, kajti pojavila se bo potreba, da aktivno posežete v svoje živ-

ljenje in spremenite, kar je napačno usmerjeno in vas ovira, da bi se postavili na svoje noge. Da boste prepričani vase in v svoje sposobnosti, je potreben le majhen korak. Morda se bo zgodilo nekaj pomembnega, ki bo prineslo tudi materialno korist. Treba se bo boriti, družina zaradi tega ne bo trpela, še več, podpirala vas bo. Morda se bo ponudila enkrat priložnost, da si uredite ugodno in dolgoročno materialno stanje. Mogoče velja to za november, ko se morate obvezno lotiti velikega posla. Pri delu vam bo primanjkovalo komunikacij, kar bo povzročalo težave. Pri trgovanju ne bo enostavno, saj boste našli na veliko nepoštenih. Vročina in poležavanje, povišan tlak, morda želodec. Skratka, leto bo pestro in vam bo prineslo več, kot boste čutili in pričakovali.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Šlo bo navzgor, da se boste še sami čudili. Vse vam bo uspelo z veliko manj truda kot lansko leto.

V ljubezni in prijateljstvu se bo nekaj pokazalo za dokončno. Brez težav se boste prilagajali novostim, ni pa nujno, da vam bodo pogodu. Takrat morate ukrepati in to na pravi način in na pravem mestu povedati. Lahko bi pregovorili a vašem nagonu po iskanju pustolovščin, ki vam je ostal od vaših prednikov iz zgodnjega srednjega veka. Eno in drugo: pazite, da vas ne zanes, da vas ne zapelje. Reševali boste nesporazume, tako da boste na koncu zadovoljni vsi vpleteni. Vse te aktivnosti bodo od vas zahtevale mnogo energije, ki jo lahko dobite tudi z dobro voljo. Aromatičen čaj in trenutek sprostitve vam bosta lahko telo marsikdaj napolnila z novo energijo.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Hodite za svojo zvezdo in ne ovirajte drugih. Z navdihom, s primernim prizadevanjem in discipliniranim pristopom ste

zmožni narediti veliko za svojo kariero. Najhujše je za vami. Ko boste klubovali svojim šefom, imejte pripravljena dva izhoda. Možne težave v začetku leta, ki bodo le posledica nezmernosti. V ljubezni je potrebna zmernost, sicer se bo začelo kaliti. Nekatere spremembe vas bodo ujele nepripravljene, a ne pokažite strahu. Denarja bo ravno za sproti. Večjih finančnih tveganj ne priporočamo. Karkoli pomembnega ali pomembnejšega načrtujete za drugo polovico leta, do takrat pripravljajte teren. V drugi polovici leta se bo prebudila tudi vaša strastna narava in se lahko marsikaj zgodi. Ne obljublajte uslug, ki bi vas obremenjevale. Poskrbite, da boste začeli nov delovni teden s polnimi baterijami.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Leto posebnih dogodkov in sprememb je za vami. Prihaja leto, ko se boste nekaj naučili. Zapluli boste v nekoliko mir-

nejše vode. Nova spoznanja, stiki s tujino. Vaše oročje – humor, družabnost, bistrast, inteligentnost – bo zmagovalo. Mogoče preobrat v ljubezni. V poslu ne delajte računov brez krčmarja, v službi ne izgubljajte glave. Prihaja mirno leto, kljub vsemu pa bo naporno in velikokrat boste občutili, da ste napadeni. Kar boste naredili s svojimi rokami, bo dobro sprejeto in bo velikokrat pomembno. Želji po širjenju duhovnega obzorja boste ugodili. Kljub omejenim dohodkom si boste veliko privoščili. V ožjem, morda družinskem krogu ste vi na vrsti, da izpolnite željo ali celo obljubo, ki ste jo dali nekoč mimogrede. Časno povabilo, denarno nakazilo, zabava, konflikti, odnosi, občutljivost, spogledovanje.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Novo obdobje vam bo dalo moč, da se zoperstavite številnim težavam, ki se bodo pojavile na po-

ti. V intimnih odnosih vam ne moremo pomagati. Morda bi bilo dobro, da se zažete vase in spoznate svoje napake, predvsem pa je pomembno, da se znebite strohu pred neznanim in se razbremenite negativnih pričakovanj. Pa še to: v telesu boste občutili močan energetski naboj, ki se bo moral sprostiti na seksualnem področju. Dobro se boste počutili. Podrejeni položaj bo velikokrat odvisen od vas. Svobodna boste zadihali in svetloba bo posijala v vaš dom. Pri delu boste dosegli zavidljive rezultate, vendar kontrolirajte površnost. Na finančnem področju imate lahko velike načrte, ni pa priporočljivo preveliko zadolževanje. Avanturizem priporočamo v prvi četrtini leta, sanjski kraj konec leta. Moralna dilema, razvojanje, napredovanje.

VNEKOV
KOUT

No pa je gotovo leto 2004. Sefeie se godilo v našoj bližnji pa daljnji okolici. Kakšne leto. Novine odpreš pa šes potres tū, poplava tan, vojna še dale v Iraki, lačni v Afriki. Več ali manje se po staron. Bogati še bole bogati. Tisti pa, ka nika nemajo, pa še bole nedo nika meli. Se je pa oblast menjala v našoj domovini. Po duži lejtaf vladivine LDS so zaj glavni ovi z SDS. Neštérni so gvūšni, ka de zaj se nači. Ka bi li naj bilou nači? Kelko tovarn nedo zapri? Kelko nakupovalnih centrof do še odprli? Štere do si tej nouvi postavili v nadzorne svete podjetij, ka so v državnoj lasti? Što de ger direktor? Što de komi bogovsko slūžbo zrikto? Pri kon do operacijske mize naročili? Ge de trasa štere avtoceste? Što de si skoro šenki zemlou za vikend kūpo? Eno je pa gvūšno. Janša si aviona nede naročo. Je vido, kelko je tou LDS koštalo. F politiki je se mogoče. Ka bi inda novoletne sprejeme mela predsednik države pa ministerski predsednik fkuiper. Niti f senjaj. No, zaj se pa lipou Drnovšek pa Janša fkuiper kažeta pa se slikata. Glij telko ka si puseke ne pošilata. Pa še neka je gvūšno. Dimitrij Rupel je večer. Nega te sile, ka bi njega doj zela z zunanjeministerskoga stoučka. Zmes si malo nabere nouvi moči. Da ga malo preveč biksa, ga za par mejscof skinejo s te funkcije. On se pa vrača sigdar znouva, kak Lesi. Bole mo si dobri z Amerikancami. Se bole mo njin v rit šli. Mogoče do f koaliciji z nami napadnoli cilou Iran. Policajski čin iz Piranskoga zaliva je že na poui proti Irani. Če računamo, kelkokrat de zmejs pokvarjeni, lejko z vojno v Irani računamo tan okouli leta 2018. Približno te, da de avtocesta od Maribora do Sobote gotova. Tou de te, da de na Lendafskoj gor na podvozi še nadvoz napravljeni. V ton časi da si lidje gučijo, ka po nouvon leti nedo več kadili, pa nedo več pilij, pa nedo, ka ti ges znan, ka še se nedo. Je tūj te podvo-nadvoz mogoči. Samo majo tej trije kecati bačiji, Miklavž, pa Božiček, pa Dedek mrzaz, malo premale sanke, ka bi ga pripelali f Soboto.

Rakičanska porodnišnica je pa prej z enof ameriškof firmof sklenola posel stoletja. Do tečas, ka opremo zriktajo, do piceke pouvali v njoj. Pa da zadosta pejnez zberejo od tej

picekof, ka sen ponudnikan opreme splečajo provizije, te do od najugodnejšoga opremo kūpili. Nega kaj, biznis je biznis.

Slovenija je od 1. maja ponosna enakopravna članica EU. Sprva je nika nej bilou nači. Najveksa sprememba je bijla, ka so zaj avstrijski pa slovenski miličari v enoj klūnji na granici. No, zaj pa tak pomali vō kapla, ka Sloveniji nej trbej cukrne fabrike. Ja, ka do kmetije namesto cukrne pouvali, pa smo zainok še nej doubili direktive iz Evropske unije. Drugjo leto nan vō dajo, ka je madžarska kukurca dosta boukša kak slovenska. Pa tak dale pa tak dale. Slovenija z veseljem pozdravlja napore Hrvaške za polnopravno članstvo v Evropskoj uniji. Ja, s ken mo se pa te štukali? Čide do ribe s piranskoga zaliva? Evropske? Čas je, ka se z Bosancami začnemo svajuvati. Bar dotečas, ka tūj nje ne zemejo v EU. Vej so pa že v Jugi Bosanci pravili: »Jebeš državu, koja Bosne nema!« Meni je tou nej glij se jasno. Pa san si te tak pri šebi mislo. Se je v kapitali. Sakši človik je pomemben. Samo če ma kaj pejnez pa ka lejko kūpuje. Ka se pela v nakupovalni center pa si lejko kūpi francuski sir pa avstrijsko čokolado pa nemško televizijo pa madžarsko salamo pa se ka vijdi pa se, ka njemi srce želej. Živela EU! Skupnost enakopravnih narodov. Samo ka pejneze naj majo.

Moren pomali končati. Ka van naj želen? Se, ka bi vij meni, tou ges van zelen. Po nouvon leti nika nači nede. F tou san že zaj gvūšen. Mij že of keden po svetkaj kontrolko pijšemo.

Ne najgejte se preveč, ka je, kak strijc Džouži pravi, zeloudec med svetkami glij tak velki kak ove dnij.

Pijte tūj zmerno, ka s 1. 1. 2005 zača valati nouvi prometni zakon. Sakša najmenša napakica de vas koštala debele pejneze. Nasplošno mo dosta bole varni f prometi. Še preneglas muziko nete smeli meti v vašen avtoji. Srečno (vāznjo) 2005!

VANAK

Prekmurski študentki se predstavljata

Obe bosta učiteljici

Mirjana Pozderek iz Lipovec in Janja Vučko iz Srednje Bistrice. Obe želita povedati nekaj o svojih doživljanjih študentskih dni, ljubezni, medsebojnih druženjih in še čem.

Obe sta študentki 3. letnika razrednega pouka na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Za obe je značilno, da imata radi družbo, ki jo obe popestrita s spretnim govorom. Janja sama zase trdi, da je optimistka in zelo radovedne narave.

V njuni družbi potemtakem res ne more biti dolgčas.

Ker sta si obe po značajih zelo podobni, sta na večino zastavljenih vprašanj dajali enake odgovore. Se pa verjetno že tudi dobro poznata.

Zakaj sta si izbrali ta študij?

V prvi vrsti zagotovo zaradi tega, ker žbilo radi delava z ljudmi, predvsem z otroki. To pa je pri tem študiju tudi poglavitno, kajti če otrok nimaš rad, se je nes-

miselno odločati za to vrsto študija, saj v tem poklicu celo svoje življenje posvečaš otrokom.

Se redno udeležujeta predavanj?

Predavanja in vaje so zelo pomembne, zato jih kar se le da redno obiskujeva, ker pa imamo zelo natrpan urnik, si je včasih treba privoščiti tudi kakšno prostoro, da se malo spočiješ.

K študiju sodijo tudi študentske zabave. Ali veliko »žurirata«?

Veliko ravno ne, saj se predavanja začnejo že zgodaj zjutraj, in če jih želiš obiskovati, se moraš ponoči naspiti.

Seveda pa, če je kaj dobrega, kot je npr. tradicionalna Prekmurska gibanica, pa kakšno uro predavanj tudi prespiva.

(Moj komentar: Aplavz za take študente, ki jim ni mar za »žure«, ko pa nanje gredo, pa naslednji dan na predavanjih tako in tako spijo /J/I)

Ali vaju povezuje le študij v Mariboru ali se družita tudi v Prekmurju?

Seveda se druživa tudi v domačem okolju. Prvi razlog je gotovo prijateljstvo, drugi pa so študijske obveznosti, saj imava tudi skupne seminarske naloge, nastope itd., na katere se je treba pripravljati tudi ob koncu tedna.

Se vama zdi, da imata več prijateljev ali več sovražnikov?

Vsekakor več prijateljev, vendar se najde tudi kakšen »sovražnik«. Saj veste, kako pravijo: Vsak dober človek ima veliko

Študentki Mirjana na levi in Janja na desni strani.

prijateljev in gotovo enega človeka, ki je na to ljubosumen.

Koga bi vzeli na samotni otok? Gotovo vsaka svojega fanta.

Bi mi zaupali kaj o vajinih velikih ljubeznih?

Mirjana: Moja velika ljubezen je moj fant Tomi Sobočan iz Črenšovca. Zdaj med študijskim letom se na žalost vidiva le ob koncu tedna, ker on študira v Murski Soboti. Takrat sva zato nerazdružljiva. Skupaj preživiva veliko časa tudi v njihovi gostilni Amaro, kjer oba rada pomagava.

Janja: Moja velika ljubezen je

fant Roman iz Gomilice. Spoznala sem ga v Mariboru na tradicionalni prekmurski »žurki«. J najljubši človek, kar sem jih zdaj spoznala. Zdaj, ko sem jaz v Mariboru, on pa doma sam preštevam minute, da bo čimpronec tedna in da ga bom spet lahko videla. Zaradi tega si včasih želim, da bi konci tedna trajali dlje.

FOTO Bojan Zadravec

Vaše pesmi

Nevidne vezi

Nevidne, vendar močne vezi vlečejo me tja, kjer je tvoje srce doma. Zaman se borim, ker več ne vem,

kako naj se osvobodim. Kako dolgo bom vzdržala, se upirala, omahovala, govorila si, da ne obstajajo, pa vendar srce moje tajajo. Nevidne vezi – sledovi so ljubezni, ki vsadili so se v srce, saj ljubim te, čeprav si ne priznam še.

Sonja

Sonček

Besede srca budijo me iz sna.

Ne želim zbuditi se, ne želim izgubiti te, želim ljubiti te in ob tebi zbuditi se.

Bojim se globine svojega sna, bojim se, da težko iztrgala bi te iz srca, bojim se, da postal bi del mojega srca.

Zdi se mi, da plavam na valovih sna, sna, ki mi lahko grenko bolečino zada.

Ne želim zbuditi se, ne želim izgubiti te, s teboj želim leteti in usodo ujeti, najino ljubezen žeti in z njo v večnost poleteti.

V. Donščak

Vaša čustva

Tvojo prijaznost, tvojo globino, tvoj smeh, tvoj obraz. Tvoje prijatelje, besede, tvojo odločnost, tvojo odkritosrčnost, tvojo zadrego, tvojo ljubezen, tvoj pogum, tvojo odprtost, tvoje veliko srce, iskrene oči, tvoje dlani, to, kar si ljubim z vsem srcem.

Sonja

Drugačna in zabavna šola

Festival Gimnazije Murska Sobota

Iztok Štefanec, član dijaške vlade: »Festival letos poteka že drugič, se pravi, da se tradicija ohranja. Želimo imeti čim več aktivnosti, privabiti tudi čim več zunanjih ljudi, ne le dijače. Služi tudi promociji gimnazije, dijači namreč pogosto opažamo, da se v medijih ne pojavlja njena najboljša podoba. Zato želimo na neki način dokazati, da smo tudi dijači murskosoboške gimnazije sposobni, da nas zanima veliko stvari, da se udeležujemo številnih delavnic, da imamo interesne dejavnosti. Pomembno je tudi, da je v projekt vključenih ogromno dijakov. Skoraj vsak sodeluje pri neki delavnici, in to je ravno bistvo festivala. Ni ga pripravilo le pet dijakov, pač pa skoraj vsi prispevajo k organizaciji in izvedbi.«

Znanje z namenom

Že drugič so pripravili festival Gimnazije Murska Sobota, ki je letos potekal pod geslom Znanje z namenom. Ta naslov po besedah ravnateljice Regine Cipot pomeni, da bodo gimnazijci Murske Sobote pokazali, kakšno je njihovo dejansko znanje.

»S festivalom želimo poudariti, da je znanje koristno, da je zanimivo in da je seveda lahko tudi zabavno,« tako Cipotova. »Namen festivala je tudi, da bi se dijači med seboj bolje spoznali, da bi sploh zaznali, kdo vse je med njimi, in zlasti, da bi jih spoznali tudi profesorji ter jih videli na prav poseben in drug način.«

Prireditve pa ni bila namenjena

le dijakom, Cipotova je na slovesni otvoritvi povedala, da bodo vse prostovoljne prispevke, ki jih bodo zbrali v času festivala, namenili družini Korpič, da bi lažje preživela te predpraznične dni.

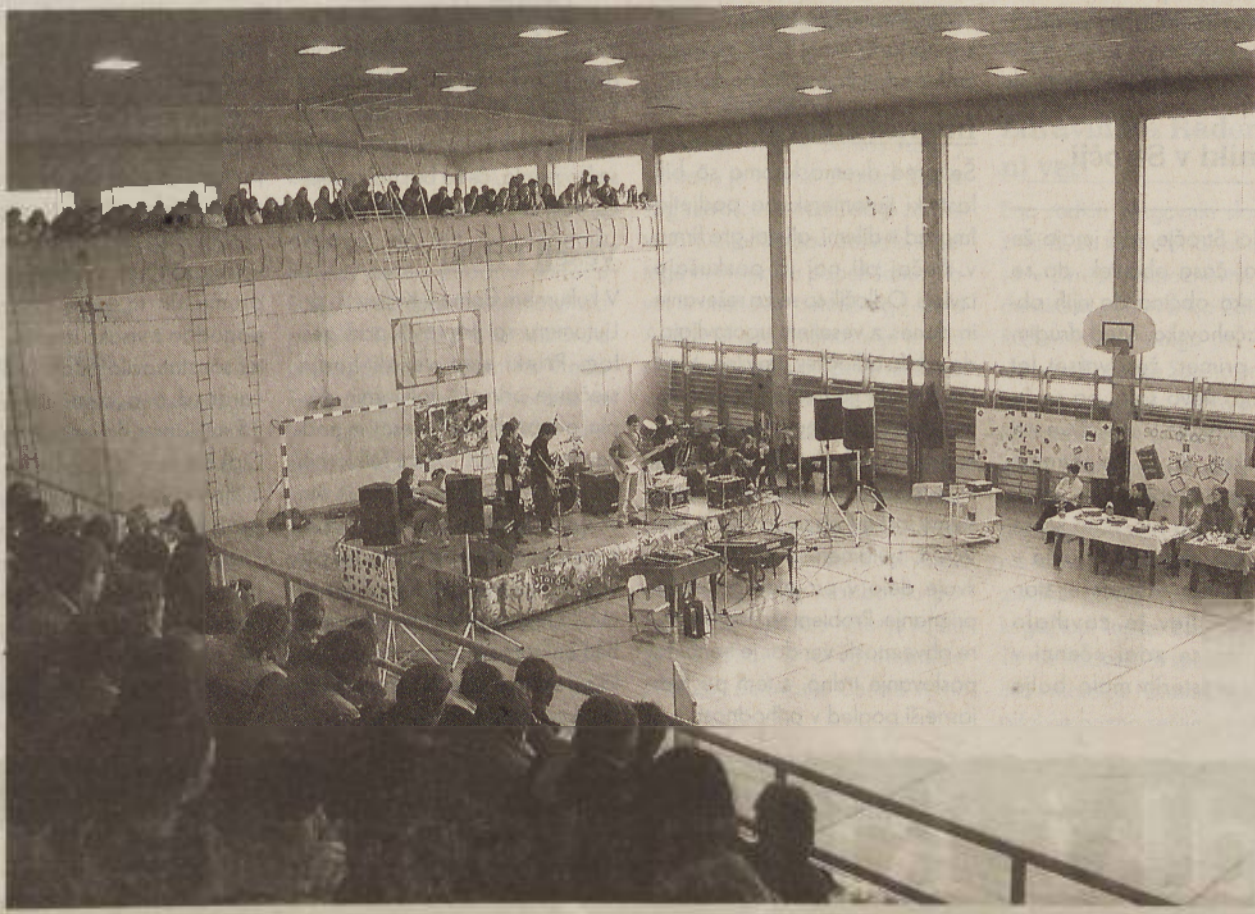
Ob tej priložnosti so dijači pripravili številne razstave in delavnice, hkrati pa otvoritveni program obogatili s pesmijo, petjem in plesom. Pokazali so tudi, da znajo poleg tega, da sedijo v šolskih klopih in odgovarjajo na vprašanja profesorjev, še peči, risati in podobno.

»Želim si, da bi v teh dveh dneh, kolikor traja festival, dijači doživeli vse tisto lepo, česar med šolskim letom nekako ne morejo, kajti šola

je vendarle resna institucija, ki na koncu leta zahteva od vas spricovalo in dobre ocene,« je povedala Cipotova.

Tako so dva dni potekale delavnice, na katerih so dijači debatirali, uprizarjali dramske odlomke, peli božične pesmi, predstavljali fizikalne eksperimente, v nemščini odgovarjali na vprašanja kviza Lepo je biti milijonar, se pogovarjali, debatirali, imeli zabavo s palačinkami (Pancake Party), se smejali in med pogovorom razmišljali o sreči. Skratka spoznavali so, da je lahko tudi šola drugačna in zabavna.

FOTO Vanja Poljanec

Ob otvoritvi festivala v telovadnici murskosoboške gimnazije so dijači pripravili glasbeno uro.

Januar

Izbrali Pomurko in Pomurca leta

Marta Zadavec in dr. Jožef Smej sta prejela ta častni naziv Murskega vala za leto 2003. Marta je redovnica. Svoje delo je posvetila oziroma posveča otrokom in mladim. Dr. Smej, mariborski pomožni škof in sploh prvi škof na slovenskem, doma iz Prekmurja, je pri glasovanju pustil za sabo napovedovalca Bojana Rajka, Marka Nabergoja, Vlada Kreslina, Milana Kučana in še kar nekaj javnih in znanih oseb. Glasovanje je bilo tokrat že trinajsto po vrsti, od tega je bil Milan Kučan 7-krat Pomurca leta.

Teliček z dvema glavama

V hlevu Evgena Kolarja v Moščancih je dve leti stara telica Vilma skotila telička z dvema glavama. Konec je takšen, da je teliček preminil, Vilma pa v prihodnosti ne bo več imela mladičev. Takšen razplet so pričakovali, saj je Vilma bolehal in so ji dajali različna zdravila. Čeprav je v Pomurju veliko kotitev, je takšen primer redkost, se pa tu in tam zgodi.

Drama v Radencih

V ponedeljek zvečer se je v Radencih dogajala prava mala drama, katere glavni igralec je bil sam g. Jelinčič Plemeniti, sicer poslanec itd. Po številnih poteh po našem prelepem Pomurju se je imenovali zvečer utrjen vračal iz Kapelskih goric domov. Vozil je levo-desno, kar je opazil policist in prijavil. Patrulja ga ustavi in zahteva alkotest, kar plemeniti odkloni, češ da ima v Ljubljani nujen sestanek. Sestanek naj bi se začel ob sedmih, ura pa je bila že, kot ga je spomnil policist, pol osmih. Plemeniti je še ugotovil, da za vsem skupaj stoji minister Bohinc, ker naj bi se na sestanku razpravljalo o izbrisanih. Gospodu so začasno odvzeli voziško dovoljenje...

Začetek afere Orion

Kmet Janez Ferenčak iz Trnja je javno razkril težave, ki jih je imel (in jih še ima) z zasebno finančno družbo Orion Ltd. iz Ljubljane. S tem je v bistvu dregnil v vrh ledne gore, saj je nesrečnežev, ki so podpisali odušeno pogodbo in zastavili vse svoje premoženje pri tej firmi, veliko. Po vsej Sloveniji naj bi jih bilo več kot tisoč. Naivneži so verjeli, da stvari potekajo normalno, saj je pri podpisu sodeloval tudi notar (Boris Lepša). Bo dobila afera ustrezen epilog ali pa bodo »strokovnjaki« vse zavili v meglo, država pa bo mirno gledala prevarante... 21

Februar

Okronali vinsko kraljico

V hotelu Radin so okronali vinsko kraljico Slovenije za leto 2004. Posebna komisija je izmed številnih prijavljenk izbrala Vesno Bajuk. 22-letno dekle je doma z izletniške kmetije nedaleč od Metlike. Pred kronanjem je morala izreči slavnostno prisego in obljubiti, da bo skrbela za dober glas slovenskih vin in naše vinorodne dežele. Doslej je bilo izbranih osem kraljic.

Nadškof Rode odhaja

»Odhajam z bojnega polja v generalštab.« je v svojem stilu oznanil novico, da zapuša položaj ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita, ker odhaja v Vatikan vodit eno od devetih vatikanskih kongregacij, ustanovo posvečenega življenja in družbe. Nadškof Rode je tako prvi Slovenec, ki je v hierarhiji katoliške cerkve dosegel tako visok položaj.

Cariniki žrtve

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo bo največ sprememb v carinski službi ravno v Pomurju. V programu reorganizacije carinske uprave je ugotovljeno, da bo od skupno 239 zaposlenih delavcev v Carinskem uradu M. Sobota po vstopu v EU potrebnih le 132 carinikov. Preostale bodo poskušali tako ali drugače »rešiti«. Kljub temu jih bo moralo dvajset oditi v novoustanovljen Carinski urad Brežice.

Udarniki v Stročji vasi

Prebivalci Stročje vasi imajo že kar nekaj časa občutek, da se Ljutomerska občina do njih obnaša mačehovsko. Med drugim jim, na primer, že dvajset let obljubljajo novo šolo, pa se še vedno se stiskajo v stari. Dve leti pa so čakali, da bi jim notranje prostore vsaj preplekali. Čakali so in čakali, pa nič, nato so se odločili, da vzamejo čopiče v svoje roke. Kar osemdeset staršev in učiteljev je zavihalo rokave, da se zdaj učenci v urejenih prostorih malo bolje počutijo.

Marec

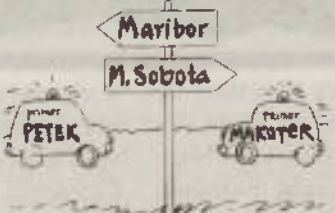
Strmoglavilo vojaško letalo

V naselju Spodnji Žerjavci blizu Lenarta je okrog poldneva strmoglavilo letalo Slovenske vojske, pilot, doma iz M. Sobote, pa je v nesreči umrl. Letalo Pilatus PC-9 je po besedah očividcev letelo zelo nizko, se v zraku obrnilo, zatem zadelo s kljunom ob tla in eksplodiralo. Letalo Pilatus je šolsko letalo, namenjeno za nadaljnje šolanje, in je bilo redno vzdrževano. Pilot je bil izkušen, saj je imel več kot tisoč ur letenja. Z letalom je opravljal običajen prelet v okviru rednega usposabljanja.

Protest, težak sedem ton

Za posebno obliko protesta proti razmeram v slovenskem kmetijstvu se je odločila družina Kaučič iz Gornjih Ivanjcev. Sedem ton piščančjega mesa so podarili škofiji Karitas v Mariboru. Za humanitarno dejanje so se odločili, da bi tako opozorili na nevdružne razmere, ki veljajo v slovenskem kmetijstvu pred vstopom v EU. 8500 podarjenih kokoši so zaklali in očistili v Agromerurju. Če bi te kokoši prodal portoroški Drogi, bi imel po pokritju vseh stroškov namesto kakšnega zasluga 250.000 talarjev izgube. Se bo kdo v Sloveniji zganil?

Petek v Soboto, ona v Maribor

Višje sodišče v Mariboru je določilo, da bo za nadaljnje delo v zvezi z napadom na novinarja Mira Petka odgovorno Okrožno sodišče v Soboti. Milica Makoter, ki je bila tukaj zaradi napeljevanja k umoru obsojena na 30 let, pa so sodbo razveljavili in bodo sojenje nadaljevali v Mariboru. Primer petek so preselili v Soboto zaradi tako imenovane okuženosti slovenjgraških sodnikov. Novinarja Petka so brutalno pretepli pozimi leta 2001 in mu povzročili hude poškodbe. Storilci so že znani, zapleta se okrog naročnikov napada, ki naj bi bili, po nekaterih podatkih, lokalni podjetniki.

Imgrad splaval

Še pred dvema letoma so bili lastniki ljutomerskega podjetja Imgrad v dilemi, ali naj gre firma v stečaj ali naj jo poskušajo izveči. Odločili so se za reševanje in danes z veseljem ugotavljajo, da je bila odločitev pravilna. Med drugim delajo tudi za blejsko firmo Seaway. Zanj so izdelali kalup za jadnico Shipman 50, ki je dobila na düsseldorfskem sejmu laskavi naziv Jadnica leta 2004. Ljutomerčani so dobili za svoje delo v projektu posebno priznanje. Problem so sicer še stare obveznosti, vendar je trenutno poslovanje trdno, s tem pa tudi jasnejši pogled v prihodnost.

Divjanje Viol

Takega nasilja M. Sobota še ni doživela. Pogledi na dogodek so različni, dejstva pa so dejstva. Maribor je zaslužno premagal Muro z 2 : 1. Začelo se je že v prvem polčasu, ko so mariborski navijači splezali na ograjo. Pristopili so policisti in začelo se je medsebojno udarjanje. Viole so metale kamenje, bakle in udarjale s palicami od zastav. Na koncu so se policisti umaknili. Splošno prepričanje je, da so delovali nemoteno in zmeheno in da so premalo odločno posredovali. Viole so pretepele naše Gringose, uničile lokal Desperado in se po mestu obnašale, kot da jim nihče nič ne more.

Župan na sodišču

Občinska svetnika občine Rogasovci Zvanko Jaušovec in Marjan Gider sta zoper župana Janka Halba oddala prijavo Računskemu sodišču. Menita, da je župan z občinskimi sredstvi ravnal negospodarno in da se obnaša, kot da bi bila občina njegova lastnina. Zaradi tega se je občina znašla v hudih likvidnostnih težavah. Halb se brani: »Delujem popolnoma transparentno in v skladu z zakonom. Nobenih projektov ne vodim zasebno ali prikrito ali mimo organov, ki sprejemajo dokumente.

Švicarji v Rimski čardi

Župan M. Toplic in predstavnik švicarske firme sta podpisala partnersko pogodbo o sodelovanju pri gradnji zdravilišča za bolnike, ki imajo luskavico. Domačini bodo priskrbeli ustrezno dokumentacijo, koncesijo za črpanje vode in zemljišče, Švicarji pa denar in pozneje prodajo storitev. Zanimivo je, da na prvih pogovorih ni sodeloval predstavnik Term 3000. Vodstvo letih je bilo o tej zadevi seznanjeno zelo pozno. Zadeva v Rimski čardi ni nova. Začelo se je pred dvajsetimi leti, pred dvema letoma pa so nekaj podobnega pripravljale domače firme in tudi občini Puconci in M. Sobota, vendar je vse skupaj zastalo. Nova zgodba se bo pisala, če se bo, na zemljišču, velikem tri hektarje in pol.

Veseli Prleki

V kulturnem domu v Križevcih pri Ljutomeru so pripravili pod geslom Prleki smo veseli ljudje srečanje odraslih folklornih skupin, pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž. Osem folklornih skupin, dva ljudska godca in štiri skupine ljudskih pevcev so pripravili prijeten večer in mladini pokazali, kako je bilo takrat, ko še ni bilo televizije. Razpoloženje je bilo enkratno in ga ni moglo skaliti niti slabo vreme, ki je preprečilo spreved pred prireditvijo.

Maj

Kresovi nove Evrope

Po osmih letih pogajanj in dogovarjanj smo Slovenci končno dočakali združitve z Evropsko unijo. Pomemben dogodek smo Pomurci pričakali evforično ter srečni in pomembnemu trenutku primerno. V številnih vaseh in mestih, ob rekah in na hribih so zagoreli prvomajski kresovi, zažareli ognjemeti, zaplapolale so naše in unijine zastave. Zabavne in kulturne prireditve so se kar vrstile. Od sedmih uradnih državnih prireditev, ki so potekale na mejah z Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško, so bile kar tri v Pomurju.

Krvavo med Romi

Tisto noč lepega zgodnjega maja jim je prekipelo. Dve skupini črnelavskih Romov, med katerima je že dolgo vrela, sta se udarili. V pretepu je bilo dovoljeno vse, tudi strelno orožje. Dva sta bila takoj mrtva, nekaj pa jih je bilo huje ranjenih. Več deset Romov je bilo lažje poškodovanih. Že ti podatki govorijo, da je šlo bolj kot za pretep za mrtvico vojno. Začelo se je z nesoglasji med posamezniki in doseglo vrhunec okrog enajstih zvečer, ko je sodelovalo že več kot trideset oseb. Rane so bile povzročene z vbodi z nožem in uporabo kovinskih palic. Žalostno je, da je osnova pretepa spor med dvema bratoma, ki sta se priselila na Puščo iz Vanče vasi.

Hladna prha v Moravcih

Po podatkih švicarskega sodnega registra tiste družbe, ki je podpisala prejšnji mesec obetavno pogodbo o financiranju zdravilišča pri Rimski čardi, ni. To pomeni, da so vse pogodbe v zvezi s tem nične. Kapital švicarske družbe, ki se ukvarja z upravljanjem in prodajo nepremičnin in ki je podpisala pogodbo z visoko letničnimi načrti ter soustanovila podjetje Rimsko čarda, d. o. o., znaša le kakšnih 15 milijonov slovenskih talarjev. Odkod naj bi vzela ta firma milijon evrov, da bi jih vložila v gradnjo, nihče nima pojma. Podpis pogodbe vsaj ne bo prinesel škode, saj je v njej zapisano, da če se v enem letu nič ne bo zgodilo (ne bo denarja), se zadeva vzpostavi v prvotno stanje.

Kilavo dete

Sedaj je že jasno, da četudi bo prišlo do rojstva Zveze pomurskih občin, bo to kilavo dete. Tako je trenutno stanje okrog Odloka o ustanovitvi Zveze, ki ga je pripravila Mestna občina Murska Sobota. Odlok je sprejelo deset občin, na sedmih občinskih svetih so ga le obravnavali, devet občin ga pa sploh povohalo ni, čeprav je bilo dogovorjeno, da bodo vsi o njem odločali do konca maja. Močna pokrajina, združena pod blagovno znamko Pomurje, bi bila sposobna uspešno parirati Ljubljani pa tudi Mariboru ali Ptujju. Župani majhnih občin so kralji na Betajnovi. Dolgoročni interesi in razvoj jih malo brigajo. Ljubljana je to znala izkoristiti, ko je vsakemu županu dala priložnost, da na veliko razpravo in odločbo o hitri cesti v svoji vasi. Zato je Pomurje še danes brez avtoceste.

Slavic odstopil

Soboški župan Anton Slavic je dal izjavo, da odstopa s funkcije župana. Vsa pooblastila za vodenje občine je predal podžupanu Rudolfu Horvatu. Župan je ob tem dodal, da odstopa izključno iz osebnih razlogov in ne iz kakšnih političnih in da so ustvarjene dobre možnosti za nadaljnji razvoj občine. Kljub različnim govoricam velja županov odstop za presenečenje. To je potrdil tudi Geza Farkaš, predsednik LDS M. Sobota, saj na sedež stranke niso dobili nobenega dopisa ali izjave v zvezi s to zadevo.

110 let cezanjevskih gasilcev

V kroniki Prostovoljnega gasilskega društva Cezanjevci je zapisano, da se je na prvem občnem zboru leta 1894 zbralo 28 rednih in 11 podpornih članov. Prišli so tudi iz Vogričevcev, Stare Ceste in Karminščaka. Od takratne občine so dobili ročno brizgalno iz leta 1866, potem pa je šlo samo od sebe, kot so pač gasilci navajeni. Vse s prostovoljnim delom in prispevki dobrih duš. Pa tudi z izkupičkom od dobrodelnih, kulturnih in zabavnih prireditev. Ob visokem jubileju jim je čestital tudi podpredsednik GZS Tone Koren in jim podelil pomembno gasilsko priznanje - plamenico tretje stopnje.

Pisal: Jožef
Risal: Andrej

Dogodki, ki (ni)so v letu 2004

Julij

G. Radgona – huda ura

Ves vzhodni del Slovenije je v tork zajelo hudo neurje, na nekaterih območjih pa je padala toča. Voda je zalila kletne prostore številnih objektov, na nekaterih cestah pa je bil zaradi posledic neurja prekinjen promet. Zaradi močnega vetra in udarov strele je prišlo do več izpadov električne energije. Toča je naredila ogromno škodo na kmetijskih površinah in sadnem drevju. Po prvih ogledih vseh treh občin gornjeradgonske upravne enote ugotavljajo, da je škoda od 30. do 100-odstotna. Posebej je prizadeta oljna ogrščica, ki se je ne bo več splačalo žeti.

Rokoborci Evrope v MS

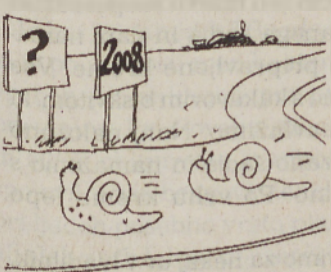
Po treh letih prizadevanj je soboški rokoborski organizaciji končno uspelo pridobiti organizacijo prestižne prireditve. Sredi meseca je potekalo v dvorani OŠ III v Murški Soboti evropsko prvenstvo v rokoborbi za mladince do 20 let. To prvenstvo je zabeležilo poseben rekord: prijavilo se je kar 33 držav. Nastopilo je 190 tekmovalcev, tudi iz držav nekdanje Sovjetske zveze, Turčije in Bolgarije, kjer je rokoborba še najbolj razvita. Prvenstvo je bilo zanimivo tudi za medije, to pa potrjuje udeležba številnih tujih novinarjev.

Prestižna zmaga

Dvoetačna dirka za svetovni pokal mladincev GP General Patton v Luksemburgu je prinesla zmagoslavje kolesarju KK Radenske – Rog Simonu Špilaku iz Tropovec, ki je v ekipi slovenske reprezentance prepričljivo opravil s preostalimi 164 kolesarji z vsega sveta. Špilakov uspeh je največji pomurski dosežek v tej panogi nasploh. V prvi etapi, dolgi 110 kilometrov, je bil nepremagljiv, v drugi pa je prišel na cilj v šprintu glavnine.

V Radgoni o cesti

Čeprav zgodbo predobro poznamo, si vseeno oglejmo še to različico. Pogajalska skupina za izgradnjo avtoceste, ki jo sestavljajo župani G. Radgone, Belincev in Lendave ter poslanci državnega zbora Feri Horvat, Ciril Pucko in Marija Požonec, se bodo v prostorih Pomurskega sejma sestali s predsednikom vlade Antonom Ropom in se pogajali o pospešeni gradnji avtoceste, ki naj bi se končala vsaj do leta 2008 in ne 2010, kot govorijo v vladi, ki jo kaj malo zanimajo argumenti, da se je promet po naših cestah po vstopu v EU povečal za 75 odstotkov. »Naši« so nekaj grozili z zaporo ceste ...

Avgust

Pozna žetev

Tako pozne žetve, kot je letošnja, kmetje skoraj ne pomnijo. Prvi snopi so letos padli dobra dva tedna pozneje kot običajno, le redko pa se je zgodilo, da se je spravilo zveloklo v prve dni avgusta. Številne nevihte pa tudi toča so zavleklo spravilo, ponekod pa tudi pobrale dobrane del pridelka. Največ pomurske pšenice so prevzeli v soboškem Mlinopeku. Pravijo, da je kakovost povprečna, količina pa enaka kot lani – okrog 13 tisoč ton. Pridelovalci se nikakor ne morejo sprijazniti s ceno pšenice, saj z žitarji niso našli skupnega jezika, le-ti pa so ceno izsilili.

1000 kolesarjev v Banovcih

9. rekreativni kolesarski maraton Banovci, ki ga vsako leto organizirajo marljivi člani kolesarske sekcije iz Radenec, je bil po številu udeležencev tudi letos med največjimi v Sloveniji. 1096 kolesarjev je prevozilo 68 km dolgo progo s tremi zahtevnimi vzponi. Banovski maraton je pri slovenskih rekreativcih popularen, saj poteka po lepi pokrajini Murskega polja, se nato dvigne proti Jeruzalemskim gričem in se na drugi strani približa Gajševskemu jezeru. Radenski organizatorji pa že pričakujejo prijave za svoj maraton, Maraton treh src, ki po navadi sovпада z otvoritvijo Pomurskega sejma.

Nova šola v Lendavi

»Verjamemo, da šola bo!« so nagovorili dijaki dvojezične srednje šole zbrane ob polaganju temeljnega kamna za novo šolo in športno dvorano v Lendavi. Pričakovanja so velika, saj so jim objekt obljubljali kar celo desetletje. Vrednost celotne investicije je skoraj tri milijarde, dijaki pa bi naj začeli trgati hlače v njenih klopih enkrat v prihodnjem šolskem letu. Večino sredstev je zagotovila država, minister Gaber pa se je ob tem pohvalil, upravičeno seveda, da so v zadnjem času na novo zgradili ali obnovili skoraj 400 šolskih objektov.

Odpri sejem

Narava na mizi je moto letošnjega 42. kmetijsko-živilskega sejma v G. Radgoni. Iz 21 držav prihaja 1.410 razstavljalcev. To je prvi sejem po vstopu Slovenije v EU, ki tako dobiva vedno večji pomen. Nemško kmetijsko ministrstvo na primer predstavlja na skupnem prostoru razstavljalce iz Nemčije, sosedje iz Radkersburga pa predstavljajo avstrijsko Štajersko.

September

Odpri Thermalium

V prostorih hotela Termal v M. Toplicah so ob prisotnosti državne podsekretarke za turizem Darje Radič odpri wellness-terapevtski center Thermalium. Ob otvoritvi je direktor Term 3000 poudaril, da odpirajo največji tovrstni center v tem delu Evrope. Center je zgrajen na površini 3200 m² in je vreden 500 milijonov tolarjev. Delno je bil financiran iz evropskega sklada za regionalni razvoj na področju turizma. Med najnovejše pridobitve, ki bodo gostom na slovenskih tleh prvič na voljo, spadajo na primer havyjska masaža Lomi Lomi Nui, kapsula Derma Life Spa Jet in sončna prha.

Petovarjevi so letos naj ...

Dvorišče Petovarjevih v Bunčanih je bilo to nedeljo prepočno. Od blizu in daleč so prišli ljudje na sklepno prireditev Vestnikov akcije Naj... domačija. Kljub različnim kriterijem ljudi v pokrajini ob Muri, kakšna naj bi bila »naj domačija«, se je velika večina prisotnih strinjala, da je Petovarjeva lahko za zgled. Govornica Marija Markeš z Ministrstva za kmetijstvo je dejala, da je ta kmetija lahko zgled tudi drugim kmetijam v razviti Evropi. Kot zanimivost dodajmo, da so dobili v tej majhni vasici pri Veržehu enako priznanje pred leti še eni Petovarjevi.

Dolgo pričakovan dogodek v Lendavi

V Lendavi so odpri kulturni dom, ki ima dvorano s 444 sedeži. Da je dogodek pomemben, govori dejstvo, da sta ponosnemu lendavskemu županu Antonu Balazku ob strani stala slovenski premier Tone Rop in kandidat za predsednika madžarske vlade Ferenc Gyurcsany. V dvorano se je nagnetlo kakšnih 500 gledalcev, kakšnih 100 pa jih je moralo ostati zunaj. Investicija je vredna 1,7 milijarde tolarjev. Večino sta prispevala država in lokalna skupnost, nekaj malega pa tudi Republika Madžarska. V kulturnem programu so sodelovali slovenski umetniki in džezovski orkester iz Budimpešte.

Oktober

Novi župan v Soboti

Na nadomestnih volitvah v MOMS so volivci lahko izbirali Med Rudijem Horvatom, Slavkom Švendo in Antonom Štihecem. Slednjega so podpirale glavne opozicijske stranke. Štihec je zmagal kar na 22 voliščih, Horvat pa je zbral največ glasov na dveh voliščih – na Pušči in v Nemčavcih. Največ glasov je Štihec prejel tudi na predčasnih volitvah in pri glasovanju po pošti. Občinska volilna komisija ni prejela pritožb. Nekoliko drugače je bilo ob prejšnjih volitvah, ko so za zmago odločale le tri glasovnice.

Študij informatike doma

Na srednji poklicni in tehniški šoli v M. Soboti so v specializirani računalniški učilnici odpri študij informatike, ki deluje kot dislocirana enota Višje strokovne šole Velenje. Vsi profesorji, ki bodo poučevali na višji šoli, so iz domače regije. Redno se je vpisalo 21 študentov, 32 pa jih študira izredno. Praktični del izobraževanja bodo študentje opravljali pri pomurskih podjetjih, ki so zelo pripravljena za sodelovanje in izmenjavo znanja. Predvidevajo, da bi sčasoma šola prerasla v visokošolski študij.

Don Pierinova komuna

Don Pierino Gelimini je ustanovitelj programa za zdravljenje odvisnosti v komunah. Uspešno deluje 254 takšnih komun, ta, ki so jo zdaj odpri v nekdanji karavli na Koblju, pa je v Sloveniji šesta. Slovenska Karitas se je že leta 1992 odločila, da bo na različne načine pomagala odvisnikom od droge. Ena od teh oblik so komune. V skupnost – do šest ljudi – pridejo mladi po fizičnem očiščenju in predhodni pripravi. Tukaj si ponovno zastavijo življenjske cilje in se ponavadi odgovorno vrnejo v življenje.

Novi nadškof

Vatikanski nuncij Santos Abrij y Castello je v veliki dvorani škofijskega dvorca označil, da je za šestega ljubljanskega nadškofa in petega metropolita papež Janez Pavel II. imenoval pomožnega škofa Alojza Urana. Imenovanje je bilo svojevrstno presenečenje ne samo za širšo javnost, ampak tudi v cerkvenih krogih, saj so tamkajšnji poznavalci ime Alojza Urana redko uvrščali med resne kandidate. Dokler se ni odpovedal kandidaturi, je bil najverjetnejši kandidat dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof. Splošno mnenje je, da želi Vatikan s to spremembo približati delovanje Cerkev vernikom.

November

Krapci na olimpiadi

V slovenski nacionalni olimpijski ekipi kuharjev, ki je sodelovala na kuharski olimpiadi v nemškem Erfurtu, je sodeloval tudi kuharski mojster iz Term 3000 Daniel Kazar. Tako je povedal: »Z rezultati (tri bronaste kolajne) smo lahko zadovoljni in potrjujejo slovensko kuharsko znanje, saj smo tekmovali s svetovnimi mojstri gastronomije. Kriteriji ocenjevanja so bili zelo strogi. Slovenski mojstri so za tekmovalje pripravili meni za 110 ljudi: srnin hrbet v objemu s pistacijami, zajčjo rulado, jurčkov pire, polento z bučnimi semeni in ajdov krapec s skuto. Slovenska kuhinja zaenkrat na evropskem gastronomskem zemljevidu še ni vrisana.

Agonija Planike

Začasna uprava kranjske Planike je na kranjsko sodišče vložila predlog za stečaj. Sodišče je podoben predlog enkrat že zavrglo, ker niso bile poravnane obveznosti iz prejšnje prisilne poravnave. Zagotovilo in obljubam o nadaljevanju proizvodnje nihče več ne verjame. Delavci so brez plače, za obljubljene plače pa nihče več ne jamči. Stečaj bo imel hude posledice za prebivalstvo Turnišča in okolice.

Odstopil radenski svetnik

Marijan Hladen iz Radenec se je odločil, da nepreklicno odstopi kot član občinskega sveta in različnih delovnih teles, v katera je bil imenovan. Konkretnih razlogov odstopa ni podal, povedal pa je, da so vzrok osebnostne težave, ki so posledica dogajanj v občini in radenskem občinskem svetu, ki ne vodijo nikamor. Vse to se nekako sliši, kot da bi mu prekipelo oziroma, bolj blago rečeno, kot da se ne strinja z načinom vodenja občinske politike.

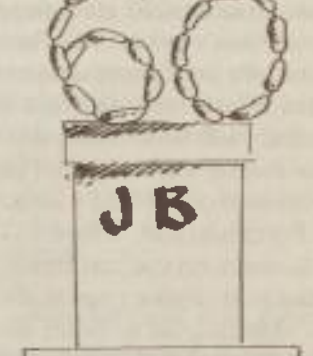
Zdravilišča Radenska ni več

Ena redkih blagovnih slovenskih znamk, za katere bi lahko trdili, da so v Evropi prepoznavne, je Radenska tri srca in z njo Zdravilišče Radenska. Še dolgo po vojni so skupaj z Rogaško Slatino predstavljali paradnega konja slovenskega turizma. Potem je Radenska dogradila (z gradnjo je začela je Zvezda) M. Toplice, ki so nekega dne prerastle svojega ustanovitelja in na koncu, po vsega zmožnih tranzicijskih poteh, Radence (od Laškega) tudi kupile. Zdaj so samo še Terme Radenci, ki spadajo pod veliko »marelo« Panonskih term. Kapital ne pozna sentimentalnosti ...

December

Spomenik Josipu Benku?

Na občinskem svetu občine M. Toplice je padel zanimiv predlog. Mar ne bi Josipu Benku postavili spomenika!? Prihodnje leto bo namreč minilo šestdeset let od njegove tragične smrti. Josip Benku je ustanovitelj tovarne mesnih izdelkov in eden najuglednejših in sposobnejših gospodarstvenikov med obema vojnoma (svoje predstavništvo je imel v Beogradu, ivažal pa tudi v Veliko Britanijo), bil leta 1889 rojen v Tešanovcih. Na osnovi obsodbe po montiranjem procesu so ga leta 1945 hitro usmrtili. Leta 1993 je bil rehabilitiran. O Benku se v javnosti pojavljata dve mnenji, vendar pozitivno mnenje izrazilo prevladuje.

Športniki 2004

Športno uredništvo Vestnika je pripravilo že 41. izbor najboljših športnikov, športnic in športnih kolektivov za odhajajoče leto. Glasovali so pomurski novinarji, dopisniki ter bralci Vestnika. Tako so se odločili: Simon Špilak – kolesarstvo, Robi Markoja – streljanje, Mitja Sedmak – rokoborba pri športnikih; Marika Kardinar – kegljanje, Sonja Raman – atletika, Maja Uršič – judo pri športnicah; Hokejski klub Leks Lipovci, Nogometni klub Nafta Lendava in Rokoborski klub M. Soboti pri športnih kolektivih.

Milici zopet trideset let

Na mariborskem okrajnem sodišču se je končalo ponovno sojenje 49-letni Milici Makoter s Cvenca. Tudi v drugo je bila spoznana za krivo in ponovno so ji naložili – z naročilo in plačilo umora moža – 30-letno zaporno kazen. Po izreku sodbe so jo odpeljali v pripor, kjer bo počakala do pravomočnosti izreka je pričakala z nasmehom med prebiranjem obrazložitve sodišča je odkimavala z glavo. svojem deset strani dolgem zagovoru je trdila, da ni kriva, kar bi skušala dokazati.

Novi direktor bolnice

Svet zavoda Splošne bolnišnice M. Soboti je za dobo štirih let za direktorja ponovno imenoval Bojana Korošca. Imenovanje spremljajo številni zapleti, ki so trajali vse do konca. Trije člani sveta se zadnje seje niso udeležili, zato pustil pa jo je tudi dr. Jelko Čop sicer eden najresnejših kandidatov, saj je imel tudi podporo ministra za zdravje in podpredsednika sveta zavoda Vojka Berceta. Bojan Korošec mora zdaj dobiti samo še soglasje ministrstva.

pretresli svet(a) ob Muri

Maja Štrakl, magistra farmacije

»Trud poplačan z zadovoljstvom ljudi«

»Luč sveta sem zagledala v zgodnjem jesenskem jutru pred osemindvajsetimi leti v Murski Soboti. Otroštvo sem preživela v Gornji Radgoni, kjer živim še danes. Po končani osnovni šoli sem se vpisala na naravoslovno smer Prve gimnazije v Mariboru. O študiju farmacije takrat še nisem razmišljala, moja želja je bila, postati zdravnica. V gimnaziji sem se kmalu navdušila nad kemijo in začela sem iskati poklicno usmerjenost, ki bi sovpadala z mojimi željami. Po temeljittem premisleku sem se odločila za študij farmacije v Ljubljani, kjer sem leta 2002 tudi diplomirala,« pravi magistra farmacije Maja Štrakl, ki s svojimi nasveti že nekaj časa zapolnjuje strani Vestnika.

Zdaj je že tretje leto zaposlena v Pomurskih lekarnah, pripravniški staž pa je opravljala v Lekarni G. Radgona. »Po končanem strokovnem izpitu sem delovala v skoraj vseh lekarniških enotah znotraj zavoda, sedaj pa svoje delo opravljam v lekarni Pri gradu v M. Soboti.«

Sveda nas je zanimalo, kako se je vživela v nov kolektiv. »Menim, da so dobri odnosi znotraj kolektiva bistvenega pomena za učinkovito in uspešno delo, zato svoj poklic in delo v lekarni z veseljem opravljam. Ker je zdravje največje bogastvo slehernega človeka, se trudim, da bolniki dobijo kakovostne, predvsem pa razumljive informacije ne samo o jemanju in uporabi zdravil, temveč tudi o zdravem načinu življenja. Za tovrstno pomoč ljudem pa je potrebno nenehno strokovno izpopolnjevanje. Kljub nemalokrat napornim delovnim dnevom se le s težavo odpovem strokovnim izobraževanjem, ki so organizirana v te namene. Zame je trud poplačan šele takrat, ko v ljudeh zaznam zadovoljstvo ob dobljenih informacijah, nasvetih ali zgolj le za izrečene besede.«

In kako je z njenim prostim časom? »Prostega časa nimam veliko, ga pa rada

izkoristim za športne aktivnosti in, kolikor mi čas dopušča, za potepanje po svetu. Poleti rada kolesarim, igram tenis ter občudujem neokrnjeno naravo slovenskega hribovja, pozimi pa najraje smučam. Hladne zimske večere si nemalokrat popestrim s prijetno glasbo in dobro knjigo. Proste poletne dni zadnja leta preživljam na potovanjih po Južni Ameriki in moram priznati, da mi je le ta zlezla pod kožo. Lepota nedotaknjene narave, odprtost ljudi in vroči ritmi latino glasbe me napolnijo z energijo, ki je potrebna za premagovanje vsakodnevnih obveznosti in ovir.«

Milan Jerše

Genitalni herpes

Genitalni herpes je virusna okužba spolovil, ki se prenaša s spolnim stikom. Ko enkrat zbolimo, virus ostane v našem telesu vse življenje, čeprav simptomi izzvenijo.

Kako se okužimo?

Nastanek herpesa povzročata dva tipa virusa herpes simpleks, virus herpes simpleks tipa 1 (HSV-1) in virus herpes simpleks tipa 2 (HSV-2). Genitalni herpes običajno povzroča okužba s HSV-2 in se prenaša s spolnim stikom. HSV-1 pa je »odgovoren« za nastanek herpesa v predelu ust in na obrazu. Kljub temu je v zadnjih letih opazen porast genitalnega herpesa, povzročenega s HSV-1, ki je posledica nezaščitene oralne spolne stikov z okuženo osebo.

Simptomi

Prvi izbruh herpesa je običajno najbolj boleč in traja dlje kot izbruhi, ki mu sledijo. Simptomi se pojavijo 4–7 dni po okužbi, najprej kot srbenje in mravljinčenje. Glavni znak okužbe je pojav majhnih rdečih izpuščajev v predelu spolovil, na zadnjici, stegnih ali bližnjih predelih. Ti izpuščaji kmalu preidejo v mehurčke, ki se odprejo in povzročijo bolečino. Pogosto te znake spremljajo tudi simptomi, kot so:

- otečene bezgavke v dimljah,
- izcedek iz nožnice ali penisa,
- boleče in oteženo uriniranje,
- vročina,
- glavobol in
- bolečine v mišicah.

Simptomi prvega izbruha bolezn običajno izzvenijo po desetih do dvajsetih dneh. Ker je virus v medeničnih živcih, se lahko ponovno aktivira. Število ponovnih izbruhov simptomov se od posameznika do posameznika razlikuje in so pogostejši v prvem letu okužbe.

Sprožilnim faktorjem, ki lahko ponovno aktivirajo virus, se običajno ne moremo izogniti. Mednje uvrščamo čustveni in fizični stres, spolne stike, razne bolezni in poškodbe, sončno svetlobo, postoperativno travmo, zdravljenje s steroidi in revne diete.

Zdravljenje

Če se v vas poraja dvom o okužbi, je potreben takojšen pregled pri zdravniku. Obolele kože ne praskajte in se je ne dotikajte, da ne pride do bakterijske okužbe in prenosa virusa na druge dele telesa. Nanos pripravkov, ki jih dobite v lekarni brez recepta, lahko simptome le poslabša in oteži diagnozo pri zdravniku. Le z odkritim pogovorom na osnovi simptomov lahko zdravnik ugotovi, da ima bolnik herpes, in zagotovi ustrezno zdravljenje.

Zdravila, ki bi pozdravilo genitalni herpes, zaenkrat ne poznamo. Z zdravljenjem lahko skrajšamo trajanje izbruha simptomov in zmanjšamo število ponovnih izbruhov bolezni.

Tudi bolniki, ki nimajo vidnih znakov okužbe, lahko virus prenesejo na svoje spolne partnerje, zato je edina učinkovita zaščita pred okužbo uporaba kondoma.

Maja Štrakl, mag. farm.

Z našega štedilnika

Praznični meni

Pikantni rogljički

500 g listnatega testa, 200 g tanko narezane ga pršuta, hamburška slanina in šunka (po želji), 200 g sira (edamec, ementalec, dimljen), po okusu polnjene olive, kapre, rezine sveže paprike in paradižnika, 50 g kisle smetane, 1 jajce, sol, kumina, sezam

Listnato testo razvaljamo na 2–3 mm debelo. Narežemo ga na za dlan široke trakove, te pa nato še na trikotnike. Narezan pršut ali slanino nadevamo na pripravljeno narezano testo, nanj še položimo rezine poljubnega sira, olive in drugo zeleno zelenjavo. Nadevu lahko po želji dodamo žličko kisle smetane. Oblikujemo rogljičke, ki jih položimo na pekač s peki papirjem in premažemo s stepenim jajcem. Po vrhu posujemo s soljo, kumino, sezamom ali naribanim sirom.

V prej ogreti pečici rogljičke spečemo do zlato rumene barve.

Praznična fazanja juha

1 mlad fazan, strok česna, 1/2 čajne žličke celega popra, sol, 5–6 brinovitih jagod, 3–4 klinčki, lovorjev list, vejica rožmarina, 5 cl olja, 50 g čebule, 250 g mešane zelenjave (korenček, peteršiljev koren, gomolj zelene, grah, brokoli, koruza), 100 g svežih šampinjonov, 5 cl konjaka, 1/2 šopka svežega drobnjaka

Fazana očistimo, operemo in damo kuhat v hladno vodo (1,5 l). Dodamo začimbe in počasi kuhamo dobro uro. Ko je meso mehko, ga odlučimo od kosti, narežemo na rezine in shranimo. Na olju prepražimo sesekljano čebulo ter dodamo na rezine narezano korenasto in gomoljasto zelenjavo. Prav tako dodamo očiščene in na lističe narezane gobe, ki jih tudi prepražimo. Vse skupaj zalijemo s precejeno juho in počasi kuhamo, da se zelenjava zmehča. Proti koncu kuhanja dolijemo konjak in v juho vložimo fazanje meso. Juho nazadnje potresemo s svežim na drobno narezanim drobnjakom. Po želji lahko v juho zakuhamo drobne žličnike ali cmočke.

Dušen losos z

ocvrtimi čebulnimi obročki

4 debelejša rezine lososa s kožo po 80–100 g, sol, poper, rožmarin, 10 cl oljčnega olja, koruzna moka za pavaljanje, 15 cl suhega belega vina, svež sesekljan peteršilj

Za čebulne obročke: 250 g čebule, 2 jajci, 100 g moka, 10 cl piva, sol, olje za cvrenje

Rezine lososa začimimo. Povaljamo jih v koruzni moki in na hitro z obeh strani popečemo na oljčnem olju. Opečene lososove rezine preložimo v nepregorno keramično ali stekleno posodo, podlijemo z vinom in pokrito dušimo v pečici 15–20 minut.

Čebulo olupimo in narežemo na 0,5 cm debele rezine – obroče. Jajci ločimo na rumenjaka in beljaka. Rumenskoma dodamo pivo in moko. Dobro razmešamo in dodamo trd sneg iz beljakov. Čebulne obroče pavaljamo v moki in v pripravljenem testu ter jih zlato rumeno ocvremo.

Na krožnik položimo rezino dušenega lososa, obložimo s čebulnimi obroči in po želji zraven ponudimo majonezno omako.

Angleško pečen rostbif z grozdiem

600 do 800 g očiščenega rostbifa, sol, poper, 50 g gorčice, 6 cl olja, 100 g drobnih čebulic, 200 g grozdja, 10 cl jušne osnove, 5 cl rdečega vina, 1 čajna žlička škrobne moka

Pred pripravo mora biti rostbif uležan (v olju, vsaj nekaj dni v hladilniku). Tako uležan rostbif solimo in popramo. Na vročem olju ga z vseh strani lepo zapečemo in premažemo z gorčico ter položimo v pekač. Na preostalem olju na hitro popečemo čebulice in grozdje ter vse skupaj dodamo rostbifu. Dolijemo jušno osnovo in v ogreti pečici rostbif pečemo približno 30 minut. Nato rostbif preložimo v drugo posodo, omaki s čebulicami in grozdiem pa prilijemo vino in zgostimo s škrobom.

Boštjan Režonja,
kuhar
v lendavskem
hotelu Lipa

Riž s popečeno zelenjavo

250 g riža, 100 g rdeče čebule, 150 g jajčevca, 150 g bučk, 250 g koktajl paradižnikov, 10 cl oljčnega olja, sol, poper, timijan, 40 g parmezana, svež sesekljan peteršilj

Zelenjavo očistimo in operemo. Narežemo jo na ne pretanke rezine, koktajl paradižnike pa le razpolovimo. Zelenjavo začimimo in na vročem olju na hitro popečemo. Vsako vrsto zelenjave dodajamo posamično: najprej čebulo, nato bučke, jajčevce in nazadnje paradižnik. Popečeno zelenjavo preložimo v drugo posodo in shranimo.

Na preostali maščobi posteklenimo riž in zalijemo z dvakratno količino vroče vode. Počasi dušimo do mehkega. Tik preden je riž mehak, mu pazljivo primešamo popečeno zelenjavo, da se vse še dovolj zmehča. Pred serviranjem riž potresemo s parmezanom in seseklim peteršiljem.

Novoletna solata s kalčki

po 100 g raznih kalčkov (redkvice, lucerna ...), 1 manjša glavna solata in rdeči radič, 1 pomaranča, 50 g sončničnih semen, sok 1 pomaranče, 20 cl jogurta, 1/2 čajne žličke gorčice, sol, poper, 1/2 šopka svežega drobnjaka

Solato in radič otrebimo in operemo. Narežemo ju na primerne kose. Pomarančo olupimo in narežemo na rezine. V solatni skledi pomešamo solato, radič, kalčke in narezano pomarančo. Iz pomarančnega soka, jogurta, gorčice, soli, popra in narezanega drobnjaka pripravimo solatni preliv. Prelijemo po solati in potresemo s sončničnimi semeni.

Sadni tiramisu

Testo: rumen biskvit iz 4 jajc, 80 g sladkorja, 120 g moka; kakavov biskvit iz enakih sestavin in količin, le od moka odvajamo 1 žlico in jo nadomestimo s kakavom

Za navlažitev testa: z vodo razredčen sok od kompota z dodatkom poljubnega sadnega likerja

Krema: 450 g mascarponeja, 100 g sladkorja v prahu, 2 zavitka vanilin sladkorja, 4 rumenjaki, 1/2 narbane limonine in pomarančne lupine, 20 cl sladke smetane, 1 zavitek kremfiksa, 4 lističi želatine, 3 cl sadnega likerja

Nadev: 800 do 1000 g svežega sadja ali sadja iz kompota, jagode, breskve, ananas, borovnice, mandarine, kivi, gozdni sadeži ..., sok 1 limone, sadni liker

Dekoracija: kakav, stepena sladka smetana, sveže sadje, listi melise

»Drugo: peki papir ali maščoba za pekač moka za pomokanje

Iz sestavin za testo pripravimo rumen in kakavov biskvit ter pustimo, da se ohladi. V model kvadratne oblike položimo rumen biskvit, ki ga navlažimo.

Sadje narežemo na manjše kose in odišavimo s sadnim likerjem ter limoninim sokom. Na pripravljen biskvit razporedimo polovico narezanega sadja in nanj namažemo polovico pripravljene kreme. Vse skupaj pokrijemo s kakavovim biskvitom, ki ga prav tako navlažimo. Nanj naložimo preostalo narezano sadje in namažemo preostalo kremo. Po vrhu kremo lepo zravnamo.

Model postavimo za nekaj ur v hladilnik, najbolje pa je pustiti vse skupaj v hladilniku čez noč.

Ko je tiramisu ohlajen, ga po vrhu potresemo s kakavom in narežemo na kocke. Pred serviranjem tiramisu še dekoriramo s smetano in sadjem.

Dober tek!

Z dišavo na zabavo

Besede
mode

Vse lebdi. Občutje vznesenega je že kar nekaj dni okrog nas. Počutimo se kot v oblaku, ki nam ne pusti, da bi videli skozenj. Kot zaljubljenost. Vse diši, vse je pink.

Parfumi

Parfumi so del našega vsakdanjega oblaka. Brez njega se lahko počutimo goli. Nekateri jih uporabljajo glede na priložnosti, drugi glede na razpoloženje, spet tretji, da ugodijo četrtem.

Enim je dovolj izbranec za vse življenje, drugi ga menjavajo, kot jim »nalaga« medij-ska industrija. Ponavadi sta za nezmisljiv izbor potrebna mir in prijetna atmosfera. Nakupovat se odpravimo popoldne, saj je takrat naš voh najbolj izostren. Parfumov ne gre izbrati takoj, počakajmo vsaj 15 minut. Dobro bi bilo, da se omejimo samo na preizkušnjo treh parfumov.

Stekleničke skrivnosti

Številni oblikovalci si želijo oblikovati stekleničko parfuma. Med najuspešnejšimi so zagotovo člani družine Lalique iz Francije, ki se z impozantnimi kreacijami iz stekla ukvarjajo že od leta 1907. Ni večje parfumske

»Dišave naj nas odvedejo tja, kjer se konča telo in se začne duša.«

Nikolas Mamounas

hiše na svetu, kjer njihovi izdelki niso prisotni. Posodice za shranjevanje dišav so vedno zbujele občudovanje. Žad, slonova kost, jantar, alabaster, srebro in steklo so materiali, ki so že od davnine namenjeni hranjenju skrivnostnih dišečih vsebin. Steklenička je svojevrstna umetnina kot dragocen kamen, obdana s posebno ljubeznijo in žarom,

ki nam na svojstven način odstira večstopenjsko tradicijo in bogastvo mešanja več sto komponent.

Tudi parfüm nas »oblači«. Z njim se lahko počutimo bolj žensko, romantično ali sveže. Za zabavo izberimo tistega, ki bo »zdržal« z nami najdaljšo noč.

Tatjana Kalamar M., univ. dipl. inž. obl.

Na lekarniški tehcnici

»Novo leto bodo police avstrijskih drogerij pričakale obložene z zdravili. (Finance, 1. december 2004)«

Oskrba z zdravili in skrb

Skrb je več kot oskrba. Oskrba je običajna ekonomija, kjer je izdelke treba plačati, če jih hočemo imeti, in zdravila pri tem niso izjema. Pri prodaji se lekarnar ne razlikuje od navadnega prodajalca in bolnik ne od navadnega kupca. Stranki le zamenjata imetj in se pred poslom in po njem v svoji biti ne spremenita. Blago prepustita naključju in si ne belita glave in ženeta k srcu, ali bo zdravilo res kaj ozdravilo ali se bo sprevrglo v strup. Naključna preobrazba dejavne snovi v zdravilno je sicer mogoča, a zaradi svoje redkosti ni omembe vredna. Pa tudi če bi bila, ne bi bila predmet prodaje in nakupa, ker si zanjo ne bi mogla lastiti zaslug niti lekarnar niti bolnik. Le z običajno ekonomijo lekarnar ne more uresničiti svojega temeljnega poslanstva, oskrbeti bolniku zdravilo v pravem pomenu besede, ker dejavne snovi ne naredi zdravilne. Bolnik bi ostal bolan, lekarnar pa le lekarnar na papirju.

Skrb osmisli oskrbo. Lekarnar in bolnik skleneta zavezo, ki omogoči, da se prodana dejavna snov spremeni v zdravilno. V ta namen bolnik zaupa lekarnarju bolezenske okoliščine, lekarnar pa v zameno svetuje bolniku pravilno zdravilsko uporabo. S preobrazbo dejavne snovi v zdravilno se preobrazita tudi pogodbeni stranki. Lekarnar odloži masko in se pokaže v pravi luči. Bolnik pa odloži bolezen in si nadene praznična oblačila. Skrb je torej humanistično

dejanje, kjer se lekarnar potrdi, bolnik pa poteša kot človek. Zdravljenje je žrtvovanje imetja za doseg terapevtskega cilja. Da postane resnica zdravilo, se mora namreč dejavna snov v bolnikovem telesu ustrezno porabiti. Bolnik s pomočjo lekarnarjevega nasveta porabi blago, ki ga je od njega kupil, in taisto blago s telesa ugonobi. Porabljenega dejavna snov je posledično pepel, ozdravitev pa kot ptič Feniks iz njega vznikne. Preoblikovanje zdravilske snovi v zdravilno je preobrazba njenega konca v nov začetek. Je altruistično-egoističen postopek. »Dati in postati!« Vsi udeleženci v zdravstvenem procesu kaj dajo (žrtvujejo), da bi kaj postali. Lekarnar odloži svoj lepi videz za resničnega. Dejavna snov se odreče svoji zdravilski mogočnosti za zdravilni učinek. Bolnik da na razpolago svojo trpko skrivnost za ljubo ozdravitev.

Oskrba še ni skrb zaradi tega, ker jo beseda vsebuje. Kakor človek hitro zboli pa tudi skrb postane zlahka le gola oskrba. Kakor se zdravilo brez truda sprevrže v strup, tudi lekarnarja od trgovca loči le korak. Težja je obratna pot, zato ni čudno, da se rada zaobide Marsikatero navadno blago se ima za zdravilo trgovci pa bi od vseh reči najraje prodajali »zdravila«, ker vedo, da bi bolnik pokupil karkoli, le da bi bil zdrav.

Janez Springer, mag. farm.

Digitalna prihodnost

Leto je ponovno pri koncu in dobro se je na kratko zazreti nazaj in pogledati, kaj vse se je zgodilo. Še pomembneje pa je imeti pogled, usmerjen v prihodnost. V svetu računalništva in informacijskih tehnologij se stvari tako hitro spreminjajo,

da je skoraj nemogoče napovedovati, kaj vse se lahko zgodi v prihodnosti. Rojevajo se nove tehnologije in s tem naprave, o katerih se nam pred časom še niti sanjalo ni. Spet druge tehnologije, ki so bile moderne in aktualne, postajajo zastarele in izginjajo.

Informacijska tehnologija vedno bolj prodira v naš vsakdan. Na internetu se je v zadnjem letu pojavilo precej novih storitev, ki nam jih ponujajo podjetja, javna uprava in druge organizacije. Naj omenim vedno večjo ponudbo elektronskih storitev državne uprave na portalu e-uprava in spletne storitve bank. Vedno več stvari lahko postorimo doma s svojo računalnika, ne da bi morali iti na banko, občino ali celo v trgovino.

Poleg storitev so postale zelo pomembne informacije. Količina informacij, ki nam jih ponuja internet, je neskončna. Dostopnost se je povečala, saj ima vedno več uporabnikov hiter internet prek kabljskega omrežja ali adslja. V prihodnjem letu naj bi bilo možno dobiti priključek adsl brez »obveznega« priključka isdn, kar nekatere ljudi trenutno moti. Govori se celo o izboljšanih priključkih adsl2 in vdsl. Na ta način je in tudi še bo hitro dostopna velika količina informacij, saj te že dolgo niso več samo v obliki besedila in slik, ampak postajajo vedno bolj multimedijske. Na spletnih straneh najdemo vsak dan več novih informacij. Lahko bi rekli, da smo postali odvisni v dobrem in slabem smislu.

Predvsem pri poslovanju rabi se je zelo razširila uporaba brezžičnih komunikacij. Dobili smo enostaven dostop do interneta prek mobilnega omrežja. Ta postaja čedalje hitrejši s pomočjo novih tehnologij (Umts in Edge). S tem se bo razširila tudi videotelefoni. Časi, ko

smo samo slišali glas na drugi strani slušalke, nismo pa videli sogovornika, se počasi končujejo. Mobilni telefoni in dlančniki pa postajajo tako ali tako univerzalne naprave, ki znaajo že skoraj vse. Doživeli smo tudi razmah digitalne fotografije, tako samostojne kot tiste vgrajene v telefone. Pričakujejo lahko nadaljevanje trenda večanja kvalitete, števila megapik, novih funkcij in zmanjševanja dimenzije.

Pri računalnikih bo naslednje leto, kot vsako poprejšnje, prineslo obilico novega. Pričakuje se nova platforma za osnovne plošče (BTX). Dobili bomo nove in zmogljivejše procesorje obeh glavnih proizvajalcev. Pri prenosnikih bo na voljo nova in izboljšana Intelova platforma za prenosne in brezžične komponente (naslednik Centrino tehnologije). Dobili smo nov grafični vmesnik PCI Express, ki ima dober potencial. Vedno bolj razširjeni zapisovalniki DVD postajajo hitrejši. Trenutno dosegajo 16-kratno hitrost, kar je nekje 3-krat hitreje od najhitrejših zapisovalnikov CD. Vedno več jih podpira 2-slojne dvd-je, to pa omogoča dvojno kapaciteto. Zelo moderni so postali tudi ključki USB, ki hitro pridobivajo hitrost in zmogljivost. Na splošno postajajo računalniki vedno bolj multimedijski, saj lahko na njih priključimo vedno več naprav in opravimo vedno več nalog. Prodajalci nas kar bombardirajo z reklamami ter ponudbami takšne in drugačne tehnike. Dobro je, da vemo, kaj potrebujemo oz. kaj si želimo. Izbira bo potem dosti lažja. Prihodnost bo vsekakor zanimiva. V želji po čim bolj koristni in zabavni uporabi digitalnih tehnologij vam želim srečo in uspeh ter vse dobro v letu 2005.

Mag. Matej Gomboš univ. dipl. inž. rač. in inf.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Na članek iz prejšnje številke Pena, v kateri sem pisal o glivičnem obolenju s kandidozo, je bil velik odziv. Bralci in bralke ste me klicali in potožili, da imate take ali podobne težave. Še posebej pa me je k temu, da še en članek namenim težavam neplodnosti, spodbudila gospa Marija, ki se ubada s podobnimi težavami, ki jih že nekaj časa opažata z možem, simptomi pa so drugačni.

Mož ima izcedek iz spolovila (penisa), zatekajo mu moda, včasih ga tudi bolijo. Žal pa noče na pregled h ginekologu. Sama ima pogosto vnetje jajčnikov in jajcevodov, nimata pa občutka srbenja ali drugih znakov, ki so bili opisani v prejšnjem članku. Ginekologinja jima daje zdravila, ki sicer ublažijo težave, žal pa se le-te čez čas ponovijo.

Poleg glivičnih obojenj spolovil, ki povzročajo vnetja, srbenje, pekoč občutek ob izločanju urina, pri ženskah beli tok, ki ima svojstven kiselski vonj, pri moških pa tudi bolečine v modih in povečano prostato, je že dolgo znana in dokaj pogosta bakterija, ki povzroča podobne težave in s tem pogojno ali popolno neplodnost. Ta bakterija se imenuje klamidija. Na to so bolj občutljivi moški, pri ženskah je težava v tem, da je največkrat stanje nespecifična spolna okužba, ki je običajno brez simptomov, lahko pa povzroča vnetje jajcevodov.

Glede na opisano in na osnovi postavljene pravilne diagnoze vaše ginekologinje tudi sam potrjujem prisotnost bakterije klamidije.

In kaj je klamidija? Spada v skupino mikroorganizmov, ki je po velikosti med bakterijami in virusi. Poznamo več vrst in jih najdemo pri pticah (papigah, golobih in perutnini). Pri človeku sta najbolj razširjeni dve skupini, in sicer chlamydia trachomatis, ki povzroča okužbo spolovil, oči in bezgavk, ter chlamydia psittaci, ki povzroča pri ljudeh posebno vrsto pljučnice, ki včasih pri starejših ali slabotnih lahko povzroči tudi smrt.

Pri nas je najbolj razširjena chlamydia trachomatis, ki vsaj pri petdesetih odstotkih obolelih moških povzroča težave neplodnosti. Manj učinkovita in prisotna je pri ženskah, posledice pa so pri dvajsetih odstotkih obolelih žensk, ki imajo težave s plodnostjo.

Če torej opazite navedene težave, bo treba obiskati ginekologa in bolezen zdraviti, da ne pride do težav. Ker

pa moški premalo ali redko hodimo na ginekološke preglede, je verjetnost, da živimo s kakšno spolno boleznijo, toliko večja ali usodna.

Bolezen glivic zdravimo med drugim tudi po naravni poti z domačim jabolčnim kisom ali zdravili. Možna je tudi kombinacija. Klamidijo lahko zdravimo z antibiotiki in bioenergijo. Pred zdravljenjem ene ali druge bolezni pa je pomembno, da je diagnoza pravilna, ker bo v nasprotnem zdravljenje neuspešno. Neuspešno bo tudi, če se bo zdravil samo eden od partnerjev (ponavadi so to ženske), zato se morata v obeh primerih zdraviti oba partnerja. Enako je tudi pri obolenju s chlamydia psittaci, ki povzroča posebno vrsto pljučnice, ki jo lahko dobimo v stiku s papigami (dolgorepe), golobi ali perutnino. Tudi to se zdravi z antibiotiki. Da pa ne bi zaradi tega članka odstranili domačih ljubljencev, (papige) naj povem, da je ta bakterija bolj razširjena v tropskih krajih. Upam, da bomo v prihodnje lažje razlikovali kandidozo in klamidijo ter s tem prispevali k učinkovitejšemu zdravljenju.

Drugo zanimivo vprašanje, s katerim se pogosteje srečujejo ženske in na katerega bo treba odgovoriti v nadaljevanju, pa je zastavila gospa Klavdija, ki me prosi, da namenim v svojih člankih nekaj več prostora problemom bolezni hipofize in njenemu vplivu na endokrine žleze s poudarkom na spremenjenem delovanju ščitnice, obščitnic, jeter, nadledvičnih žlez in bezgavk, hormonih, vzrokih obolenja in hipotalamusu.

O tem bo več govora v Peni v letu 2005.

Ker pa se bliža čas, ko bomo prestopili v novo leto 2005, vam želim vsem, ki berete Vestnik in prilogo Pen, predvsem mnogo zdravja ter družinske in osebne sreče. Bodite močni v duši in telesu, kajti le na ta način boste obvladali sebe in pomagali drugim. Delite srečo drugim, da je boste deležni sami!

Družina na potepu

Pravijo, da Nicolas Cage svojega sina ne bi mogel zatajiti. Preveč enakih potez imata, enak žareč pogled in tudi značaj trinajstletnega sina Westona je menda že zdaj precej podoben očetovemu. Na fotografiji vidimo očeta in sina Cage in soprogo oziroma Westonovo mačeho Alice Kim, kako lovijo zadnje letošnje tople sončne žarke v Monte Carlu. Da skupaj preživijo konec tedna, se je domislil Nicolas, ki v Pragi snema grozljivko z naslovom Lord vojne. Mačeha in sin sta priletela iz Los Angelesa, oče iz Češke in srečna družinica se je znašla skupaj. Kaj pa pomeni nekaj tisoč dolarjev za letalske vozovnice, le da je »familija« srečna?

Čas gre svojo pot ... Jerry Hall 1975–2004

1975

1988

1996

1999

2004

V mladosti je imela težko življenje. Šele pozneje so se stvari obrnile. Rodila se je pred 48 leti v Teksasu. Oče je bil kronični alkoholik, ki jo je velikokrat pretepel, mati pa ni bila dosti boljša. Marsikdaj je odšla z doma popoldne in se vrnila naslednje jutro. Kljub vsemu je Jerry končala srednjo šolo za oblikovanje in se podala v Pariz, kjer je začela kariero kot fotomodel. Leta 1978 je srečala Micka Jaggerja. Dobrih dvaindvajset let sta bila dober par, potem pa je Mick (61) srečal Brazilko Luciano Gimenez Morad (34), ki mu je rodila sina. Jerry Hall tako ni preostalo drugega, kot da je vložila tožbo za ločitev. Ne samo, da je Jerry privlačna, tudi v duši mora imeti nekaj več. Živi v Londonu. Tudi Mick Jagger. Hiši stojita druga poleg druge in pravijo, da se kljub ločitvi odlično razumeta ...

Pasje življenje?

Pasje življenje si vsak predstavlja po svoje, nihče pa nima želje, da bi ga živel – torej nič dobrega ne vidimo v njem. Pa je pasje življenje res tako pasje? Kako bi to vprašanje komentirala na primer črna koker španjelka Sophie, hišna ljubimka petdesetletne tv-voditeljice Oprah Winfrey. Vidimo jo v njenem naročju, kako resno zre v fotografa. S svojo gospodarico pravkar zapuščata znani lokal Ritz-Carlton v New Yorku, kjer sta imeli večerjo. In ne mislite, da je pasja mrcina (le kaj bi porekla Oprah, če bi zvedela za ta vzdevek?!) kaj posvinjala! Zna se kar lepo obnašati. To je dokazala letos že nekajkrat: na podelitvi oskarjev v Hollywoodu pa tudi pri Bushu v Beli hiši, ko so proslavljali ponovno izvolitev. Da, tudi takšno je lahko pasje življenje.

Čista ljubezen

V Buckinghamski palači že bijejo plat zvona, kraljičini svetovalci stalno zasedajo, princ Charles je nemočen, panika je velika, končne rešitve v tem trenutku ne vidi nihče. V čem je problem? Sin princa Charlesa, princ Harry, je zaljubljen do vratu in čez in govori samo še o poroki!

Postavna in radoživa Chelsy Davy – prihodnja princesa? Pred dobrim letom, ko se s Harryjem še nista srečala, je novinarju nekega angleškega časopisa povedala, da bo nekoč zanesljivo postala slavna. Očitno se je pot do slave začela.

neposreden, prisrčen, nepredvidljiv. Očetu je povzročil kar nekaj glavobolov. Se lahko glede poroke še kaj spremeni?

Zgodba se je začela lansko poletje, ko je princ Harry odšel na delo v Afriko. O tem smo takrat na tej strani podrobno poročali. Zdaj je prišlo na dan, da je Harry tam spoznal dekle, s katero ne razmišljata o drugem kot o tem, kje in kdaj se bosta poročila. O princevi poroki – pravzaprav o njegovi prihodnji soprogi – pa po angleški tradiciji odločajo vsi drugi, samo princ ne, in tu je problem.

Dekletu je ime Chelsy in je stara 19 let. Vsi, ki jo poznajo, se strinjajo, da je po naravi pravo dekle za princa. Rada se giblje v veselih družbah in dokazano prenese veliko alkohola, to pa velja tudi za Harryja. Je fotogenična in se rada fotografira. Pred dobrim letom, ko svojega princa še ni poznala, je pozirala za neki angleški časopis pomanjkljivo oblečena, in da bo ironija večja, si je takrat prsi pokrila z britansko zastavo. Problem za angleški dvor pa je predvsem v tem, da princeva izvoljenka niti malo ni modre krvi. Njen oče je lastnik velike farme v Zimbabveju, kjer lahko turisti za velike denarje streljajo

leoparda, leve in zirafe. Že to poreklo je v času vsesplošnih naravovarstvenih prizadevanj zelo vprašljivo – navaden farmar bi prišel za svaka na angleški dvor. K temu pa je treba dodati še politični dejavnik. Njen oče, Charles Davy, je namreč privrženec tamkajšnjega diktatorja Roberta Mugabeja, eden od ministrov v njegovi vladi pa ima pomemben delež v očetovem podjetju. Torej se mu pri njegovih poslih marsikdaj in mimogrede pogleda skozi prste, od tod do kriminala pa je zelo kratka pot. In da bo godlja popolna – diplomatski odnosi Britanije in Zimbabveja so v zadnjih letih na najnižji možni stopnji.

Dekle meseca ...

... tokrat dobro poznate. Če vam povemo, da ji je ime Peta Wilson, vam to ne bo pomenilo nič. Če pa dodamo, da smo jo gledali kot vrhunsko agentko v nadaljevanju Nikita, bo vse jasno. Še nekaj podatkov: stara je trinideset let, je Avstralka, ki je uspela v Hollywoodu, ni poročena, ima pa 12 let starega sina.

Princ
Harry

The top photograph captures a street scene in Japan. On the left is a two-story building with a white facade and a dark, gabled roof. A small balcony with a wooden railing is visible on the second floor. A red car is parked on the far left. In the center, a white taxi is driving towards the right. To its right, a dark car is parked. On the far right is another building with a light-colored facade and a series of windows with dark frames. The bottom photograph shows a large, dark, multi-wheeled vehicle, possibly a truck or bus, on a street. The vehicle has a boxy, industrial design with multiple axles and large wheels. It is positioned in the center of the frame, and the background shows a building with a grid of windows.

Ne odlajšajte predolgo, rešene križanke morajo prispeti do 10. januarja 2005. Izžrebanci nagrajenci boste svoja imena našli v Vestniku, ki izide 13. januarja 2005.

Olga Sršen in David Majnik iz Šalovec

Za Krenove iz Šalovec je prav gotovo že marsikdo slišal. Da, v mislih imam znanega gostilničarja Krena, ki je leta 1965 od soboške Zvezde prevzel gostinski lokal v Šalovcih. Kmalu je kupil tudi starejšo hišo in jo dal obnoviti, tako da se je lahko v Šalovce preselila še njegova družina, in sicer iz Doliča, kjer so živeli prej. Tako je postala Šalovčanka tudi njegova hčerka Olga, ki se je sicer rodila in odraščala najprej v Hartnerjevi lovski koči sredi gozda v Doliču (do leta 1952), nato pa v združenem domu, kjer so imeli gostilno.

Olga v najlepših letih, ko je postala tudi srečna mamica sinu Marku, ki živi v Murski Soboti in je zaposlen kot tehnolog v tovarni Mura.

»Njena nemirna leta in poti«

»Čeprav so postali leta 1965 Šalovci moj drugi dom, sem tamkaj bolj malo prebivala. Leto prej sem se namreč vpisala v gostinsko šolo v Radencih in to je tudi pomenilo, da sem morala stanovati v tamkajšnjem šolskem dijaškem domu, saj se nisem mogla voziti v šolo od doma, ker ni bilo možnosti. Po končani šoli pa sem odšla v Ljubljano, se tam zaposlila in v Šalovce me je pot vodila vse redkeje.«

Po dveh letih službe je odšla v Švico, kjer si je obetala boljši zaslužek in lepši svet. Nekaj časa je bila res zadovoljna, čez približno leto dni pa se je vrnila v

Njena velika sreča sta vnukinji Anastazija in Izidora.

Ljubljano ter se zaposlila kot prodajalka in informatorka v Maximarketu. Nato je spet odšla v Švico, na »delovno potovanje« z glasbenikom. Ko se je vrnila, si je poiskala službo v Metalki kot referentka na kreditnem oddelku, zato se je seveda morala tudi dodatno izobraževati. Po desetih letih je zaradi zdravstvenih težav službo pustila.

»Po mamini smrti leta 2002 sem prišla za stalno živeti v Šalovce, kjer moram skrbeti za brata Jožeta. Imam tudi precej prostega časa, ki ga z veseljem izkoriščam za branje knjig in časopisov. Kadar je kaj zanimivega, napetega, ostanem pokonci tudi do treh ponoči. Z zanimanjem spremljam tudi politična dogajanja pri nas in večkrat sem že napisala kakšno pismo bralcev, s katerim sem povedala

Pri Krenovih v Šalovcih je našel svoj drugi dom tudi David Majnik z Iga. V prostem času riše, igra šah, sestavlja križanke, opazuje naravo ...

in večere, še najbolj pa trenutke, ko se pripravljajo k nevihti. To so zame enkratni pogledi. Imam svoj teleskop, opazujem nebo, Sonce ... Opažanja o pojavih si zapisujem in delam projekcije v posebnem zvezku. Tu se lahko v miru posvetim tudi svoji veliki vnemi do risanja in slikanja portretov, pejsažev, ilustracij idr. To je zame največja ljubiteljska dejavnost. Prijelo me je nekako v 6. razredu osnovne šole, ko so mi v Najdihojci, mladinski prilogi Dela, objavili risbo z naslovom Na tujem planetu. Kasneje sem objavljala svoja dela v Panorami, Republiki, Ljubljanskem dnevniku idr.«

David nam je o sebi še povedal, da je njegov osnovni poklic strojni tehnik, z dodatnim izpopolnjevanjem pa si je pridobil več drugih znanj, tako da je bil lahko mentor mladim kadrom v podjetjih, kjer je delal. Kot 17-letni mladenič je bil pobudnik za ustanovitev vaše knjižnice na Igu, ki jo je tudi vodil do odhoda k vojakom. Zelo ga zanima tudi šah. Osvojil je štiri kategorije in se nekoč uvrstil tudi v finale državnega prvenstva

David je rad tudi v veseli družbi prijateljev in znancev. To je spomin na lansko srečanje s prijateljico Edith oz. božično-novoletna praznovanje.

svoje mnenje o tem in onem. Mislim, da imamo slab zakon o denacionalizaciji in da se Cerkev preveč vtika v politiko.

Ko sem živela z Davidom na Igu pri Ljubljani, sva skupaj pripravljala in objavljala tudi feljtone o Ljubljanskem barju, Škofji Loki idr. Zdaj razmišljava, da bi pripravila besedilo in ilustracije o zgodovini Prekmurja s poudarkom na turških časih. Verjetno bi bilo to zanimivo tudi za bralce Péna oziroma Vestnika.«

David občuduje sončna jutra in večere, trenutke pred nevihto ...

Pri Krenovih ima bivališče tudi Olgin življenjski sopotnik David z Iga pri Ljubljani, ki je po starših primorske krvi, vedno bolj pa ga prevzemajo prekmurštvo, goriška pokrajina in ljudje.

»Malo že 'gučim', in če se bomo še pogostejše srečevali s sosedo Gordano, ki peče enkratne vrtanke, ter z drugimi, potem se lahko zgodi, da bom vse razumel in govoril tako kot tukajšnji ljudje. V Šalovcih pa sicer občudujem sončna jutra

Takšne so njegove ilustracije literarnih del oz. feljtonov. Razmišlja, da bi na podoben način pripravil ilustracije o zgodovini Prekmurja.

v Ljubljani. Prepričan je, da bi moral zmagati, a se mu je zgodila krivica. No, zdaj je na to že pozabil, z veseljem pa drugo leto vodi šahovski krožek na OŠ Šalovci. Potemtakem se lahko zgodi, da bomo res imeli enega Prekmurca več.

Jožef G. Bistriški

Kristjan in Sebastjan

Saj ju mnogi poznate? No, ne nastopata skupaj, ampak sta »ustanovila« duet samo za to priložnost. Zgodilo se je med oddajo Murskega vala Jukebox, ko sta bila prosta. Kristjan je vzel v roke očetovo violino, Sebastjan pa klarinet. Seveda, to sta sinova znanega glasbenika Štefana Borovošaka - Didija. Tudi onadva se poklicno ukvarjata z glasbo, ko pa je jabolko zares padlo blizu drevesa!

FOTO N. J. JOG